

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

2020 Yılı Faaliyet Raporu

DİB

İletişim

– 0312 295 6538 - 0312 295 6539

– Dumlupınar Bulvarı No:147/A Çankaya ANKARA

<https://stratejigelistirme.diyamet.gov.tr>

strateji@diyanet.gov.tr

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

2020 YILI
İDARE FAALİYET RAPORU

ŞUBAT 2021
ANKARA

SUNUŞ

İslam Dini'nin inanç, ibadet ve ahlak esaslarıyla ilgili işleri yürütmek, halkı din konusunda aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmekle görevli olan Diyanet İşleri Başkanlığı, kurulduğu tarihten bugüne din hizmetlerinin yanı sıra; eğitim ve irşat faaliyetlerinde, insani yardım çalışmalarında, birlik, beraberlik ve huzurun korunmasında, istismarcı yapılarla bilinç düzeyinde mücadelede çok önemli vazifeler ifa etmiştir.

Başkanlığımız yürüttüğü hizmetlerde, İslâm'ın iki temel kaynağı olan Kur'an-ı Kerim'i ve Hz. Peygamber'in Sünnet'ini esas almaktadır. Ayrıca İslam medeniyetinin ilmî birikimini ve tarihi tecrübesini, bireysel ve toplumsal hayata ilişkin değerleri, beşerî, ekonomik ve teknolojik değişimleri dikkate alarak hareket etmektedir.

Diyanet İşleri Başkanlığı, din hizmetleri kapsamında cami içi faaliyetleri yanında konferans, sempozyum, sosyal ve kültürel içerikli din hizmetleri, genç, kadın ve aileye yönelik hizmetler, yaşlı, hasta, engelli vatandaşlarımıza yönelik manevi rehberlik hizmetleri gibi pek çok alanda hizmet sunarken, düğün, nikah, cenaze ve âfet gibi sevinçli ve hüznü günlerinde hep vatandaşlarımızın yanında olmuştur.

Yaygın din eğitimini toplumun tüm kesimlerine ulaştırma hedefi doğrultusunda, Kur'an kurslarında her yaş ve seviyeye uygun eğitim verilmekte, bu bağlamda Kur'an-ı Kerim'i okumanın yanı sıra Peygamber Efendimiz'in hayatı, "itikad, ibadet ve ahlâk" başlıklarında temel dini bilgiler öğretilmektedir. Müslüman ülke ve topluluklardan ülkemize gelen misafir öğrencilere de "Kur'an Kursları Yurtdışı Misafir Öğrenci Programı" ile yaygın din hizmeti verilmektedir.

Başkanlığımız, sahih dini bilgiyi yaygınlaştırma amacıyla kaynak eserlerden ilmi eserlere ve çocuklara yönelik kitaplara kadar çok sayıda eser yayımlamıştır. Ayrıca bünyesindeki TV ve 3 radyo yoluyla Dinimizin adalet, barış, rahmet ve sevgi yüklü mesajlarını toplumun her ferdine ve tüm insanlığa ulaştırmaya gayret etmektedir. Yurt dışında bulunan vatandaş, soydaş ve dindaşlarımız için 100'ü aşkın ülkede öncelikle din hizmeti olmak üzere, insani ve sosyal yardım faaliyetleri, eğitim ve irşat hizmetleri yürütmektedir.

Diyanet İşleri Başkanlığı, dini değerlerin arkasına gizlenerek İslam coğrafyasında fitne, tefrika ve kavga üreten FETÖ, DEAŞ, PKK, Boko-Haram ve eş-Şebab gibi terör örgütlerine karşı, milletimizi ve insanlığı bilinçlendirmek için yurt içinde ve yurt dışında pek çok faaliyet icra etmektedir. Ayrıca başta, ırkçılık ve İslam düşmanlığına dönüşen islamofobi olmak üzere, İslam'ı ve Müslümanları korku ve tehdit unsuru gibi göstermeye çalışan her türlü algı, akım ve gruba karşı gerekli girişim ve çalışmalarda bulunmaktadır.

Başkanlığımız, tüm dünyayı etkisi altına alan covid 19 salgını karşısında “İnsanların en hayırlısı, insanlara faydalı olandır” hadis-i şerifini ilke edinerek tüm mensuplarıyla vatandaşlarımızın her türlü ihtiyacının karşılanması için seferber olmuş, salgınla mücadeleye dinin yaklaşımı konusunda halkı bilinçlendirmiş, manevi destek ve moral hizmetleri gerçekleştirmiştir.

Diyanet İşleri Başkanlığı 2020 Yılı İdare Faaliyet Raporu, 5018 sayılı Kanun’un 41. maddesi gereği doğru, güvenilir ve objektif bir şekilde 2019-2023 Stratejik Planı doğrultusunda ve stratejik yönetim anlayışımız çerçevesinde hazırlanmış olup Başkanlığımızın 2020 yılında kullandığı kaynakları, stratejik plan ve performans programı gereğince teşkilatın yürüttüğü faaliyet ve projeleri, yılsonu hedefleri ile varılan sonuçlar arasında ortaya çıkan sapmaları kamuoyunun bilgisine sunmaktadır. Vizyoner bir yaklaşım, mali saydamlık ve hesap verilebilirlik anlayışı doğrultusunda; doğru, güvenilir ve ön yargısız bir şekilde hazırlanan Rapor, yıl içerisinde gerçekleşen faaliyetleri toplu halde görmeye, eksiklikleri gidermeye ve yapılacak çalışmaların daha verimli şekilde yerine getirilmesine katkı sağlayacaktır.

Bu vesileyle 2020 Yılı İdare Faaliyet Raporumuzun hazırlanmasına katkı sağlayan başta Strateji Geliştirme Başkanlığı olmak üzere tüm çalışanlarımıza teşekkür ediyor, devletimiz ve milletimiz adına hayırlı olmasını diliyorum. Başta ülkemiz ve İslam âlemi olmak üzere tüm insanlığın bir an önce sağlıklı ve huzurlu günlere kavuşmasını Cenab-ı Hak’tan niyaz ediyorum.

Prof. Dr. Ali ERBAŞ
Diyanet İşleri Başkanı

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	4
İÇİNDEKİLER	6
TABLolar	10
RESİMLER.....	11
ŞEKİLLER.....	11
GRAFİKLER	11
KISALTMALAR	12
I. GENEL BİLGİLER.....	15
A. Misyon.....	15
B. Vizyon	15
C. Temel Değerler	15
D. Yetki, Görev ve Sorumluluklar	15
E. İdareye İlişkin Bilgiler.....	19
1. Fiziksel Yapı.....	19
2. Teşkilat Yapısı	20
a. Teşkilat Şeması	20
b. Merkez Teşkilatı	21
c. Taşra Teşkilatı.....	21
d. Yurt Dışı Teşkilatı.....	21
3. Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar	22
4. İnsan Kaynakları.....	23
a. Merkez Teşkilatı.....	23
b. Taşra Teşkilatı.....	25
c. Yurt Dışı Teşkilatı.....	28
d. Genel Personel Durumu	28
5. Sunulan Hizmetler	30

a. Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığı	30
b. Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu Başkanlığı	31
c. Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü	32
d. Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü	33
e. Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürlüğü	33
f. Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü	34
g. Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü	35
h. İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü	35
ı. Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü	36
i. Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı	37
j. Strateji Geliştirme Başkanlığı	37
k. İç Denetim Birimi Başkanlığı	39
l. Hukuk Müşavirliği	40
m. Özel Kalem Müdürlüğü	41
n. Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği	41
o. Taşra Teşkilatı	42
ö. Din Hizmetleri Müşavirlik ve Ataşelikler	44
6. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi	45
a. İç Kontrol Sistemi ile İlgili İş ve İşlemler	45
b. İç Denetime Yönelik İş ve İşlemler	46
c. Dış Denetime Yönelik İş ve İşlemler	46
II. AMAÇ VE HEDEFLER	46
A. İdarenin Amaç ve Hedefleri	46
B. Temel Politikalar ve Öncelikler	47
III. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER	49
A. Mali Bilgiler	49

1. Bütçe Uygulama Sonuçları.....	49
2. Temel Mali Tablolara İlişkin Açıklamalar	49
3. Dini Yayınlar Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünde Kullanılan Kaynaklar	50
4. Mali Denetim Sonuçları	51
5. Elektrik, Su, Doğalgaz, Telefon, İnternet, Taşıt Alımı, Ulaşım ve Akaryakıt Giderleri ..	51
B. Performans Bilgileri	54
1. Faaliyet ve Proje Bilgileri	54
a. Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığı	54
b. Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu Başkanlığı	62
c. Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü	62
d. Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü	92
e. Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürlüğü	119
f. Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü	123
g. Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü.....	148
h. İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü.....	164
ı. Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü	176
i. Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı	188
j. Strateji Geliştirme Başkanlığı.....	188
k. Hukuk Müşavirliği	199
l. İç Denetim Birimi Başkanlığı.....	201
m. Özel Kalem Müdürlüğü.....	202
n. Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği	202
2. Performans Sonuçları Tablosu.....	203
3. Performans Sonuçlarının Değerlendirilmesi	208
4. Performans Bilgi Sisteminin Değerlendirilmesi.....	209
IV. KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	209

A. Güçlü Yönler	209
B. İç Kaynaklı Riskler	210
C. Değerlendirme	210
V. TEKLİFLER.....	212
VI. EKLER	213
A. EK-1 Mali Hizmetler Birim Yöneticisinin Güvence Beyanı	213
B. EK-2 Üst Yönetici İç Kontrol Güvence Beyanı	214

TABLolar

Tablo-1: Unvanlarına Göre Merkez Teşkilatı Personel Sayısı

Tablo-2: Dini Yayınlar Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü Personel Sayısı

Tablo-3: Merkez Teşkilatı ve Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü Personeli (Sürekli İşçi)

Tablo-4: Unvanlarına Göre Müftülük Personel Sayısı

Tablo-5: Unvanlarına Göre Dini Yüksek İhtisas Merkezi ve Eğitim Merkezi Müdürlükleri Personel Sayısı

Tablo-6: Hizmet Sınıflarına Göre Yurt Dışı Personel Sayısı

Tablo-7: Eğitim Durumlarına Göre Yurt Dışı Personel Sayısı (İşçiler dahil değildir.)

Tablo-8: Cinsiyete Göre Genel Personel Sayısı (İşçiler dahil değildir.)

Tablo-9: Yaş Aralığına Göre Genel Personel Sayısı (işçiler dahil değildir.)

Tablo-10: Hizmet Sürelerine Göre Genel Personel Sayısı (İşçiler dahil değildir.)

Tablo-11: Diyanet İşleri Başkanlığı Ekonomik Kod Düzeyinde Ödenek-Harcama Tablosu

Tablo-12: Diyanet İşleri Başkanlığı Fonksiyonel Kod Düzeyinde Ödenek-Harcama Tablosu

Tablo-13: Diyanet İşleri Başkanlığı Kurumsal Kod Düzeyinde Ödenek-Harcama Tablosu

Tablo-14: Elektrik, Su ve Doğalgaz Tüketimi

Tablo-15: Elektrik Tüketiminin Personel Başına Düşen Tüketim Gideri

Tablo-16: Su Tüketiminin Personel Başına Düşen Tüketim Gideri

Tablo-17: Doğalgaz Tüketiminin Personel Başına Düşen Tüketim Gideri

Tablo-18: Telefon Gideri

Tablo-19: İnternet Gideri

Tablo-20: Taşıt Alımı

Tablo-21: Ulaşım Gideri

Tablo-22: Resmi Araçlarda Kullanılan Akaryakıt Tüketim Tablosu

Tablo-23: 2020 Yılında Hazırlanan Hutbeler

Tablo-24: 2020 Yılında Yapılan Din İstismarıyla Mücadele Konferansları

Tablo-25: 2020 Yılında Aileye Yönelik Düzenlenen Eğitim Faaliyetleri

Tablo-26: Aile ve Dini Rehberlik Büro/Merkezleri Faaliyetleri

Tablo-27: Hizmet İçi Eğitim Seminerleri

Tablo-28: Gençlere Yönelik Hizmet Sunulan Yerler

Tablo-29: Gençlik Kampları Çalışmaları

Tablo-30: 2020 Yılında Düzenlenen Eğitim, Seminer ve Toplantılar

Tablo-31: 2020 Yılı Ocak-Mart Aylarında Düzenlenen Konferanslar

Tablo-32: 01 Ocak 2020-27 Şubat 2020 Tarihleri Arasındaki Umre Organizasyonları

Tablo-33: Ücretsiz Dağıtılmak Üzere Birinci Baskısı Yapılan Eserlerin Listesi

Tablo-34: Ücretsiz Dağıtılmak Üzere Mükerrer Baskısı Yapılan Eserlerin Listesi

Tablo-35: Baskıya Hazırlanan Takvimlerin Listesi

Tablo-36: Ücretsiz Dağıtılmak Üzere Birinci Baskısı Yapılan Yabancı Dil ve Lehçelerde Basılı Eserlerin Listesi

Tablo-37: TDV İş Birliğiyle Bütçe Dışı Kaynaklı Ücretsiz Dağıtılmak Üzere Baskısı Yapılan Yabancı Dil ve Lehçelerde Basılı Eserlerin Listesi

Tablo-38: Diyanet TV’de Yayınlanan Program ve Bölüm Sayıları (İç Yapım)

Tablo-39: Diyanet TV’de Yayınlanan Program ve Bölüm Sayıları (Dış Yapım)

Tablo-40: Diyanet Radyo Program ve Bölüm Sayıları

Tablo-41: Diyanet Kur’an Radyo Program ve Bölüm Sayıları

Tablo-42: Diyanet Risalet Radyo Program ve Bölüm Sayıları

Tablo-43: 2020 Yılı Diyanet Radyo Ramazan Özel Programları (24 Nisan 2020– 23 Mayıs 2020)

Tablo-44: Diyanet İşleri Başkanlığı Performans Bilgisi Tablosu

RESİMLER

Resim-1: Başkanlık Hizmet Binası (Üstten Görünüm)

ŞEKİLLER

Şekil-1: Teşkilat Şeması

GRAFİKLER

Grafik-1: Yıllara Göre Aile ve Dini Rehberlik Büro/Merkezi Sayıları

Grafik-2: Ücretsiz Eser Dağıtımı

KISALTMALAR

ADRB	: Aile ve Dini Rehberlik Bürosu
ADRM	: Aile ve Dini Rehberlik Merkezi
AHP	: Ayrıntılı Harcama Programı
AFAD	: Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
APK	: Araştırma Planlama ve Koordinasyon
AR-GE	: Araştırma ve Geliştirme
ATİB	: Avusturya Türk İşlam Birliği
AYGZ	: Ay ve Ufuk Gözlem nitesi
BELGENET	: Elektronik Belge Yönetim Sistemi
BGYS	: Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi
BKK	: Bakanlar Kurulu Kararı
BT	: Bilgi Teknolojileri
CİMER	: Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi
COVID-19	: Coronavirus Disease 2019 (Koronavirüs Hastalığı-2019)
CTED	: BM Güvenlik Konseyi Terörle Mücadele Komitesi Heyeti
ÇODEM	: Çocuk Destek Merkezleri
DHYS	: Din Hizmetleri Yönetim Sistemi
DİBBYS	: Diyanet İşleri Başkanlığı Bilgi Yönetim Sistemi
DİTİB	: Diyanet İşleri Türk İşlam Birliği
DİYK	: Din İşleri Yüksek Kurulu
DYİM	:Dini Yüksek İhtisas Merkezi
e-Bütçe	: Bilgi Yönetim Enformasyon Sistemi
EHYS	: Eğitim Hizmetleri Yönetim Sistemi
EKPSS	: Engelli Kamu Personeli Seçe Sınavı
EVOS	: Entegre Vakıf Otomasyon Sistemi
EYİZ	:Cumhurbaşkanlığı Eylem Planı İzleme Programı
GES	: Güneş Enerjisi Santrali
HAK	: Helal Akreditasyon Kurumu
HİTAP	: Hizmet Takip Projesi
IBAN	: Uluslararası Banka Hesap Numarası
IOS	: Iphone Operating System (Iphone İşletim Sistemi)
İCDEN	: İçe Denetim Yazılımı

İDS	: İzleme ve Değerlendirme Sistemi
İHK	: İnsan Hakları Konseyi
İKYS	: İnsan Kaynakları Yönetim Sistemi
Ka-Ya	: Kamu Yatırımları Bilgi Sistemi
KBS	: Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
KKTC	: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
KURAMER	: Kur'an Araştırmaları Merkezi
KYK	: Kredi ve Yurtlar Kurumu
MBSTS	: Mesleki Bilgiler Seviye Tespit Sınavı
md.	: Madde
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
MERNİS	: Merkezi Nüfus İdare Sistemi
MSB	: Milli Savunma Bakanlığı
MSÜ	: Milli Savunma Üniversitesi
MÜSDAV	: Uluslararası Müslüman Topluluklarla Dayanışma Vakfı
OHAL	: Olağanüstü Hal
PDR	: Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik
PIKTES	: Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi
POMEM	: Polis Mesleki Eğitim Merkezi
RTBYS	: Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı Yönetim Sistemi
s.a.s	: Sallallâhü Aleyhi ve Sellem
SAR	: Suudi Arabistan Riyali
SATEM	: Savunma ve Teknoloji Eğitim Merkezi
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
SSK	: Sosyal Sigortalar Kurumu
SSO	: Single Sing-On (Çoklu Oturum Açma)
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
Ş	: 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu Ek Madde-1 Hükmü kapsamında ataması yapılan şehit yakını ve gaziler ile 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu Ek Madde-1 Hükmü kapsamında ataması yapılan sosyal hizmet modellerinden yararlananların atandığı kadrolar

₺	: Türk Lirası
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
TACC	: Türk Amerikan Toplum Merkezi
TARF	: Türk Amerikan Diyanet Vakfı
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TDV	: Türkiye Diyanet Vakfı
TİHEK	: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
TİKA	: Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı
TMKF	: Terörizmle Mücadele Küresel Forumu
TRT	: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
TSE	: Türk Standartları Enstitüsü
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜFE	: Tüketici Fiyat Endeksi
TÜRSAB	: Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği
TV	: Televizyon
UİP	: Uluslararası İlahiyat Programı
UMKE	: Ulusal Medikal Kurtarma Ekipleri
UPS	: Uninterruptible Power Supply (Kesintisiz Güç Kaynağı)
USCIRF	: Birleşik Devletler Uluslararası Dini Özgürlükler Komisyonu
UVS	: Ulusal Veri Sözlüğü
vb.	: Ve benzeri
VBD	: Veri Bilim Danışmanlığı
VHKİ	: Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni
VIP	: Very Important Person (Üst Düzey Görevli)
VRV	: Variable Refrigerant Flow (Değişken Soğutucu Akışkan Hacmi Klima Debisi)
YDSK	: Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi
YLSY	: Yurt Dışına Lisansüstü Öğrenim Görmek Üzere Gönderilecek Öğrencileri Seçme ve Yerleştirme
YTB	: Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanlığı

I. GENEL BİLGİLER

A. Misyon

Diyanet İşleri Başkanlığı, kurumsal misyonunu “İslam dininin inanç, ibadet ve ahlak esaslarıyla ilgili işleri yürütmek, sahih dini bilgi ile toplumu aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmek” şeklinde tanımlamıştır.

B. Vizyon

Diyanet İşleri Başkanlığı 2019-2023 vizyonunu “İslam dini ile ilgili her konuda güvenilen ve referans alınan, insanlığın barış ve huzuruna katkı sağlayan bir kurum olmak” şeklinde belirlemiştir.

C. Temel Değerler

Diyanet İşleri Başkanlığı 2019-2023 Stratejik Planı’nda temel değerlerini;

- Samimiyet,
- Güvenilirlik,
- Gönüllülük,
- Ahlakilik,
- Adalet,
- Liyakat,
- Evrensellik,
- Erişilebilirlik,
- Birleştiricilik,
- Hesap Verebilirlik olarak tatad etmiştir.

D. Yetki, Görev ve Sorumluluklar

Diyanet İşleri Başkanlığının yetki, görev ve sorumlulukları; Anayasa’nın 136. maddesinde “Genel idare içinde yer alan Diyanet İşleri Başkanlığı, laiklik ilkesi doğrultusunda, bütün siyasi görüş ve düşüncülerin dışında kalarak ve milletçe dayanışma ve bütünleşmeyi amaç edinerek, özel kanununda gösterilen görevleri yerine getirir.” şeklinde atıfta bulunulan, 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun’un 1. maddesinde; “İslam dininin inanç, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işleri yürütmek, din konusunda toplumu aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmek” şeklinde ifade edilmiştir.

Diyanet İşleri Başkanlığı ve onun izin verdiği vakıf, kurum ve kuruluşlar dışında, diğer kurum ve kuruluşlar ile özel ve tüzel kişiler tarafından “Diyanet” kelimesinin isim, unvan ve marka olarak kullanılması, 633 sayılı Kanun’un 1. maddesinin ek fıkrasıyla yasaklanmıştır.

Mezkur Kanuna göre Başkanlığın yetki, görev ve sorumlulukları şunlardır:

- İslam dininin temel bilgi kaynakları, metodolojisi, tarihi tecrübesi, güncel talep ve ihtiyaçlarını dikkate alarak dini konularda karar vermek, görüş bildirmek ve dini soruları cevaplandırmak.
- Dini konularda telif, tercüme, inceleme ve araştırmalar yapmak, yaptırmak, ihtiyaç duyduğu konularda inceleme ve araştırma grupları oluşturmak, bu hususta yurt içi veya yurt dışındaki uzman kişi ve kuruluşlardan yararlanmak.
- Yurt içinde ve yurt dışında İslam dinine mensup farklı dini yorum çevrelerini, dini-sosyal teşekkülleri ve geleneksel dini-kültürel oluşumları incelemek, değerlendirmek, bu konularda ilmi ve istişari toplantılar, konferanslar düzenlemek ve çalışmalar yapmak.
- Yurt içinde ve yurt dışında İslam dini ile ilgili gelişmeleri, dini, ilmi faaliyetleri, neşriyatı ve dini propaganda mahiyetindeki çalışmaları takip etmek, bunları değerlendirmek.
- Başkanlıkça incelenmek üzere havale edilen basılı, sesli ve görüntülü eserler ile dijital materyalleri dini bakımdan inceleyerek yayınlanıp yayınlanamayacağına karar vermek.
- Din Şurası düzenlemek.
- Mushafların, cüzlerin, mealli Mushafların ve Kur'an-ı Kerim metinlerinin hatasız ve eksiksiz basım ve yayımını sağlamak üzere kontrol ettikten sonra mühürlemek veya onaylamak.
- Hatalı ve noksan olarak basılan veya yayımlanan Mushaf ve cüzler ile sesli veya görüntülü Kur'an-ı Kerim yayınlarını tespit etmek.
- Kıraat ilmi ile ilgili çalışmalar yapmak ve arşiv oluşturmak.
- Cami ve mescitleri ibadete açmak, yönetmek, ibadet ve irşat hizmetlerini yürütmek.
- Cami ve mescit dışındaki yerlerde panel, konferans, seminer, sempozyum ve benzeri dini programlar ile ilmi toplantılar düzenlemek.
- Ceza infaz kurumu ve tutukevleri, çocuk ıslahevi, huzurevi, sağlık kuruluşları ve benzeri yerlerde bulunan vatandaşlara irşat ve rehberlik hizmetleri sunmak.
- Dini gün ve gecelerde programlar düzenlemek.
- İlgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği yaparak namaz vakitleri, iftar ve imsak vakitleri ile dini gün ve geceleri tespit ve ilan etmek, bunun için gerekli çalışmaları yürütmek.
- Aile, kadın, genç, engelli ve toplumun diğer kesimlerini dini konularda aydınlatmak ve rehberlik yapmak.

- Kurban ibadetinin usulüne uygun şekilde yerine getirilmesi amacıyla gerekli tedbirleri almak, vekaletle kurban organizasyonu gerçekleştiren kurum ve kuruluşların bu kapsamdaki hizmet ve faaliyetlerini denetlemek.
- İslam dinine mensup farklı dini yorum çevreleri, dini-sosyal teşekküller ve geleneksel dini-kültürel oluşumlarla ilgili çalışmalar yapmak.
- Kur'an-ı Kerim okumak, anlamını öğrenmek, hafızlık yapmak, din eğitimi almak isteyenler için kurslar düzenlemek, Kur'an kursları açmak.
- Kur'an kurslarında okuyan öğrenciler için yurt ve pansiyonlar açmak ve yönetmek; Kur'an kursu, yurt ve pansiyonların iâşe ve ibate ihtiyaçları ile diğer harcamalarına ilişkin bütçelerini, mali yıl itibarıyla düzenlemek; yurt ve pansiyonların her türlü alım-satım işlemlerini yürütmek.
- İlgili birim, kurum ve kuruluşlarla iş birliği yaparak eğitim programları geliştirmek, planlamak ve uygulamak, bu amaçla eğitim merkezleri açmak ve bu merkezlerle ilgili iş ve hizmetleri yürütmek.
- En az lisans düzeyinde dini yükseköğrenim görmüş olan personelin, Başkanlığın görev alanı ile ilgili konularda hizmet içinde bilgisini artırması ve uzmanlaşması amacıyla dini yüksek ihtisas merkezleri açmak ve bu merkezlerle ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
- Hac ve umre ibadetlerinin usulüne uygun, sağlık ve güvenlik içinde, hizmet talep edenlerin hakları korunacak şekilde yerine getirilmesi amacıyla yurt içinde ve yurt dışında gerekli tedbirleri almak, ilgili ülke, kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak, bu konulardaki hizmet ve faaliyetleri düzenlemek, yürütmek ve denetlemek.
- İlgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği yaparak hac ve umreye gidecek olan vatandaşlarımızla görevlilerin eğitimini sağlamak.
- Toplumun din konusunda aydınlatmak amacıyla gerçek ve elektronik ortamda basılı, sesli ve görüntülü eserler ile dijital materyaller hazırlamak, hazırlatmak, bunları inceleyerek yayımlamak, süreli yayınlar yapmak ve gerektiğinde ücretsiz yayın dağıtmak, dini bakımdan daha teferruatlı incelenmesi gereken eserleri Din İşleri Yüksek Kurulunun olumlu görüşünü aldıktan sonra yayımlamak, kütüphane açmak.
- Başkanlığın görev alanı ile ilgili konularda radyo ve televizyon yayını yapmak, radyo ve televizyonlarda yayınlanmak üzere programlar hazırlamak ve hazırlatmak, bu konularda Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu ve diğer yayın kuruluşları ile iş birliği yapmak.

- Yurt dışında yaşayan vatandaş, soydaş ve İslam dinine mensup topluluklara yönelik değişik dil ve lehçelerde yayımlar hazırlamak, hazırlatmak ve gerektiğinde bunları ücretsiz dağıtmak.
- Uluslararası antlaşmalar ve ilişkiler çerçevesinde ilgili makamlarla iş birliği yaparak yurt dışındaki vatandaşlarımızın din hizmetleri ve din eğitimi ile ilgili işlerini yürütmek, soydaş ve akraba toplulukları ile İslam dinine mensup diğer topluluklara bu konularda yardımcı olmak.
- Diğer din mensupları, kurum, kuruluş ve topluluklarıyla ilişkiler konusunda gerekli çalışmaları yapmak.
- Başkanlığın insan gücü politikası ve planlaması konusunda çalışmalar yapmak, personelin kurs ve stajları ile hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemek, planlarını hazırlamak ve bu işleri yürütmek.
- Kurum için gerekli her türlü teknik, donanım ve altyapı hizmetlerini planlamak, geliştirmek, kurmak, işletmek, yenilemek, bu altyapıların güvenliğini ve sürekliliğini sağlamak.
- Cami ve mescitlerdeki teberrukat eşyasının tespiti, korunması ve bunlarla ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
- Gerektiğinde yardım kampanyaları düzenlemek, ayni ve nakdi bağışları kabul ederek bunların dini hizmetler için sarf edilmesini temin etmek.
- Denetim yöntem ve teknikleri geliştirmek, denetim standart ve ilkeleri oluşturmak, denetimin etkinliğini ve verimliliğini artırıcı tedbirleri almak, bu konuda görüş ve öneriler sunmak, gerektiğinde taşrada çalışma grupları oluşturmak ve denetim rehberleri hazırlamak.
- 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanununun 15. maddesi ve diğer mevzuatla strateji geliştirme ve mali hizmetler birimlerine verilen görevleri yapmak.

E. İdareye İlişkin Bilgiler

1. Fiziksel Yapı

Resim-1: Başkanlık Hizmet Binası (Üstten Görünüm)

Diyanet İşleri Başkanlığı, kuruluşundan bu yana hizmetlerini çeşitli binalarda yürütmüştür. Cumhuriyet'in ilk yıllarında Ankara Ulus'ta Kubbeli Mescit adıyla bilinen Hallaç Mahmud Mescidi karşısındaki bir binada, daha sonra Posta Caddesi'nde bir apartmanın üst katında, daha sonraki yıllarda ise Opera Meydanı'nda, Gençlik Parkı'nın karşısındaki bir binada hizmetlerine devam etmiştir.

Başkanlık, 1965 yılında Kocatepe Camii bitişiğinde yer alan hizmet binasına taşınmış ve 2001 yılına kadar faaliyetlerini burada sürdürmüştür. Ancak teşkilat yapısının genişlemesi, hizmet binalarının dağınık mekânlarda bulunması ve artan hizmet talepleri doğrultusunda yeni bir hizmet binası yapılmasına ihtiyaç duyulmuş; böylelikle 1991 yılında yapımına başlanan bina 2001 yılında bitirilerek hizmete açılmıştır.

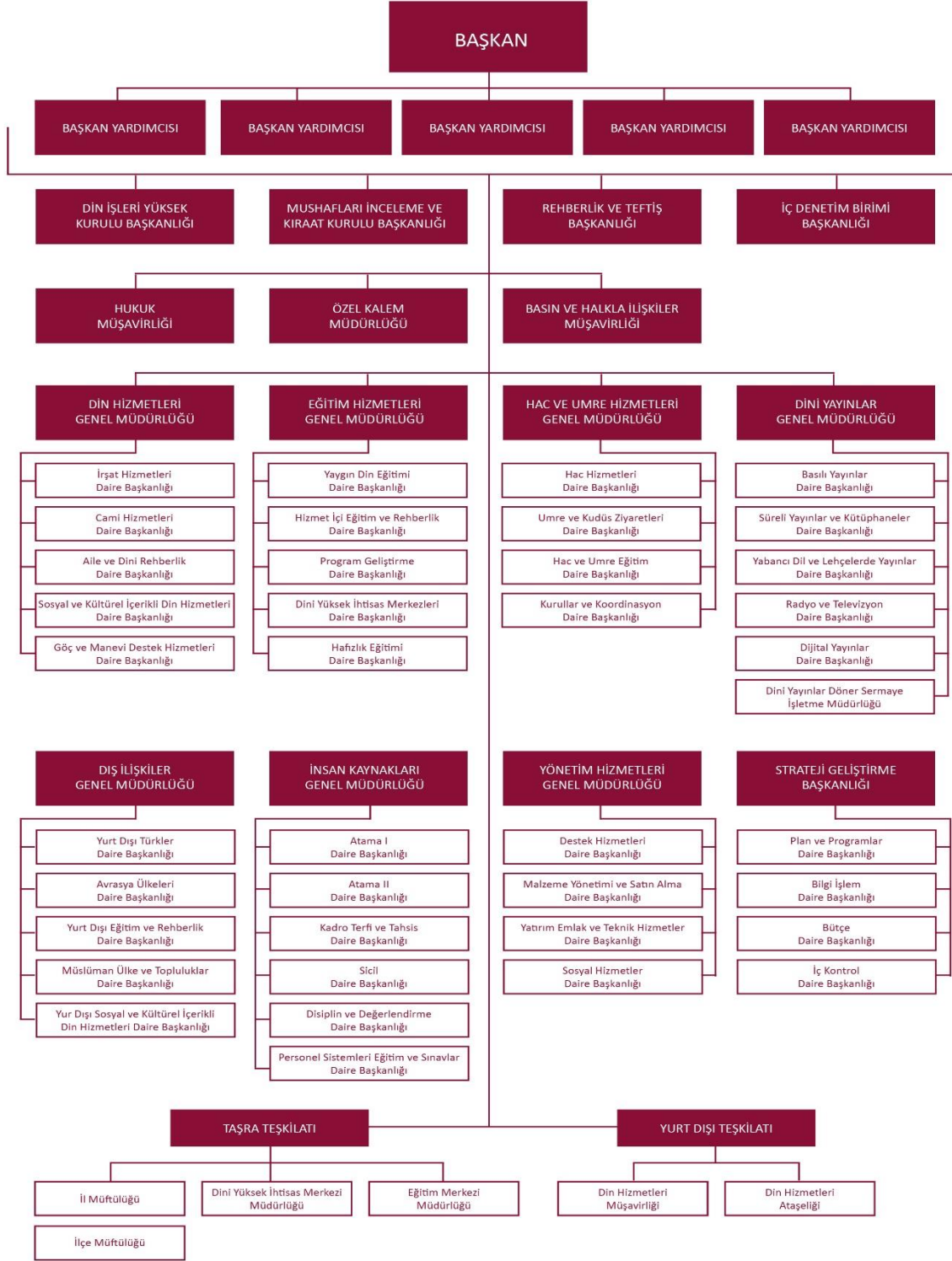
Halen kullanılmakta olan hizmet binası A, B, C, D ve E olmak üzere beş bloktan oluşmaktadır. Binanın merkezini oluşturan C blok bodrum katıyla birlikte dokuz, yan bloklar ise dört kattan oluşmaktadır. Ayrıca konferans salonu, daire tabipliği, yayın satış bürosu, halkla ilişkiler masası, kafeterya, arşiv ve teknik atölyeler gibi bölümler de bulunmaktadır.

Zamanla mevcut hizmet binası da Başkanlığın ihtiyaçlarını karşılayamamış ve ek hizmet binalarının yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur. Bu çerçevede Başkanlık yerleşkesi içerisinde; kütüphane ve Din İşleri Yüksek Kurulu binası, yemekhane ile Ahmet Hamdi Akseki Camii ve caminin alt katlarında ise Diyanet TV stüdyoları, Diyanet Radyo üniteleri ve Türkiye Diyanet Vakfı yayın satış üniteleri bulunmaktadır.

2. Teşkilat Yapısı

a. Teşkilat Şeması

Şekil-1: Teşkilat Şeması

b. Merkez Teşkilatı

Başkanlığın Sürekli Kurulları

Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığı

Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu Başkanlığı

Başkanlığın Ana Hizmet Birimleri

Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü

Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

Başkanlığın Yardımcı Hizmet Birimleri

İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü

Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Özel Kalem Müdürlüğü

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

Başkanlığın Danışma ve Denetim Birimleri

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Strateji Geliştirme Başkanlığı

İç Denetim Birimi Başkanlığı

Hukuk Müşavirliği

c. Taşra Teşkilatı

İl Müftülüğü

İlçe Müftülüğü

Dini Yüksek İhtisas Merkezleri

Eğitim Merkezleri

d. Yurt Dışı Teşkilatı

Din Hizmetleri Müşavirlikleri

Din Hizmetleri Ataşelikleri

3. Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar

Bilişim ve teknoloji sektörü, yaşantımızda gittikçe daha önemli bir yer edinmekte ve ihtiyaçlar doğrultusunda gelişmeye hızla devam etmektedir. Bilişim sektöründe yaşanan gelişmeler, bilgi ve belgeye her yerden, herkesin ulaşmasına imkân verecek hale gelmiştir.

Diyanet İşleri Başkanlığı, toplumu din konusunda aydınlatmada sunmuş olduğu hizmetlerinin verimliliği, sürekliliği ve uygulanabilirliğini geliştirmeye yönelik yeni teknolojileri kullanarak hedef kitleye daha kaliteli bir hizmet sunma amacıyla küresel ölçekte yaşanan değişim ve gelişmeleri yakından takip etmekte, teknolojik kaynakları ekonomik, etkili ve verimli şekilde kullanmaya çalışmaktadır.

Başkanlığımız sistem alt yapı çalışmaları kapsamında, yeni veri merkezi oluşturulması, merkez ve taşra birimlerinin internet alt yapısının tek elden yürütülmesine yönelik çalışmalar tamamlanmış, kaynakların daha verimli kullanılması sağlanmıştır. Ayrıca güvenlik alt yapısıyla ilgili güncelleme ve geliştirme çalışmaları tamamlanarak Başkanlığımız veri merkezinde kullanılmaya başlanmıştır. Cumhurbaşkanlığınca yayımlanan “Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberi” hükümleri çerçevesinde BGYS (Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi) kurularak ISO-27001 sertifikası alınması çalışmalarına başlanılmıştır.

Merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatınca yürütülen iş ve işlemleri kolaylaştırmak amacıyla yeni uygulamalar hazırlanarak hizmete sunulmuş, Diyanet İşleri Başkanlığı Bilgi Yönetim Sistemi (DİBBYS), Elektronik Belge Yönetim Sistemi (BELGENET), Din İşleri Yüksek Kurulu (DİYK) gibi mevcut projeler yeni ihtiyaçlar çerçevesinde geliştirilmiş ve güncellenmiştir.

Kurumsal bilginin güvenliğini sağlamak amacıyla kendi sunucularımızda çalışacak şekilde açık kaynak kodlu bulut depolama sistemi kurulmuş ve personelimizin kullanımına sunulmuştur. Başkanlığımız bilişim altyapısında daha önceleri lisans ücreti ödenmek suretiyle kullanılmakta olan yabancı menşeli ticari uygulamalar yerine; açık kaynak kodlu mimariye sahip ve lisans ücreti ödemeyi gerektirmeyen e-posta, video konferans, versiyon takip yönetimi, proje yönetimi, uzaktan eğitim ve anket uygulamalarına geçiş yapılmış ayrıca izin yönetimi amacıyla yerli ve milli bir sistem kullanılmaya başlanmıştır.

Başkanlık merkez teşkilatında 541, taşra teşkilatında 7.806 olmak üzere toplam 8.347 bilgisayarda PARDUS işletim sistemine (TÜBİTAK ürünü, açık kaynak kodlu, ücretsiz) göç edilmiş, böylelikle yerli ve milli yazılım kullanılarak yabancı menşeli ticari uygulamalara ödenen milyonlarca lisans masrafından tasarruf edilmiştir.

Vatandaşlarımızın Başkanlığın sunduğu hizmetlere tek noktadan, hızlı ve güvenli bir şekilde erişimini sağlamak üzere e-Devlet kapısı üzerinden hizmetler sunulmuş ve sunulmaya devam

edilmektedir. Ayrıca Cumhurbaşkanlığı tarafından yürütülen UVS (Ulusal Veri Sözlüğü) ve Dijital Türkiye (e-Devlet) çalışmalarına devam edilmektedir.

4. İnsan Kaynakları¹

a. Merkez Teşkilatı

Başkanlık merkez teşkilatı; özel kalem, 2 sürekli kurul, 2 başkanlık, 7 genel müdürlük, basın ve halkla ilişkiler müşavirliği, iç denetim olmak üzere toplam 14 birim ve bu birimlere bağlı 38 daire başkanlığı ve 1 işletme müdürlüğünden oluşmaktadır.

Merkez personelinin unvanlarına göre dağılımı aşağıdaki tablolarda sunulmuştur:

Tablo-1: Unvanlarına Göre Merkez Teşkilatı Personel Sayısı

Unvanı	Sayı	Unvanı	Sayı
Diyanet İşleri Başkanı	1	Mühendis	23
Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı	5	Mimar	8
Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanı	1	İstatistikçi	1
Mushafları İnc. ve Kıraat Krl. Bşk.	1	Mühendis	1
Genel Müdür	7	Diş Tabibi	1
Rehberlik ve Teftiş Başkanı	1	Daire Tabibi	2
Strateji Geliştirme Başkanı	1	Biyolog	1
I. Hukuk Müşaviri	1	Uzman	1
Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi	15	Kütüphaneci	5
Mushafları İnc. ve Kıraat Krl. Üyesi	8	Musahhah	67
Basın ve Halkla İliş. Müş.	1	Mütercim	1
Daire Başkanı	38	Prodüktör	3
Başmüfettiş	34	Astronom	4
Müfettiş	22	Sosyolog	2
İç Denetçi	2	Montajcı	1
Din İşleri Yüksek Kurulu Sekreteri	1	Yönetmen	1
Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı	44	Kameraman	2
Diyanet İşleri Uzmanı	47	Ses Kayıtçısı	2
Başkanlık Müşaviri	36	Programcı	9
Başkanlık Müftüsü	22	Çözümleyici	5
Başkanlık Vaizi	42	Şef	78
Hukuk Müşaviri	8	Teberrukat Saymanı	1
Mali Hizmetler Uzmanı	8	Diyetisyen	2
Müfettiş Yardımcısı	26	Hemşire	2

1 31.12.2020 tarihi itibarıyla hazırlanmıştır.

Din İşl. Yük. Krl. Uzman Yrd.	23	Sağlık Teknikeri	2
Diyanet İşleri Uzm. Yrd.	32	Sağlık Teknisyeni	1
Mali Hizmetler Uzmanı Yrd.	1	Laborant	2
Din Hizmetleri Uzmanı	18	Tekniker	42
Vakit Hesaplama Uzmanı	1	Grafiker	4
Eğitim Uzmanı	47	Teknisyen	31
Teknik Ressam	1	Çocuk Gelişimcisi	4
Öğretmen	3	Müşavir (Ş) ²	2
Teknisyen Yardımcısı	4	Şube Müdürü (Ş)	6
Memur	41	APK Uzmanı (Ş)	12
Santral Memuru	2	4/B Yönetmen	7
Daktilograf	2	4/B Arşiv Uzmanı	7
Bilgisayar İşletmeni	1	4/B Büro Personeli	9
Veri Haz. ve Kont. İşl.	396	4/B Muhabir	5
Şoför	37	4/B Mütercim-Tercüman	10
Hizmetli	14	4/B Redaktör	3
Aşçı	10	4/B Kameraman	12
Kaloriferci	1	4/B Yazma Eser Pataloji Uzmanı	4
Bekçi	10	4/B Yazma Eser Uzmanı	5
Dağıtıcı	3	4/B Tashihci	9
Avukat	9	4/B İşaret Dili Tercümanı	2
Veri Haz. ve Kont. İşl.	1	4/B Dizgi Operatörü	1
Şehir Bölge Plancısı	1	TOPLAM	1.433

2 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu Ek Madde-1 Hükmü kapsamında ataması yapılan şehit yakını ve gaziler ile 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu Ek Madde-1 Hükmü kapsamında ataması yapılan sosyal hizmet modellerinden yararlananların atandığı kadrolar

Tablo-2: Dini Yayınlar Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü Personel Sayısı

Unvanı	Sayı	Unvanı	Sayı
İşletme Müdürü	1	APK Uzmanı (Ş)	1
İşletme Müdür Yardımcısı	4	Musahhih	1
Yayınevi Satış Müdürü	2	Bilgisayar İşletmeni	1
Programcı	2	Veri Haz. ve Kont. İşl.	38
Şef	11	Şoför	3
Teknisyen	1	Hizmetli	1
Memur	7	Dağıtıcı	1
Anbar Memuru	1	TOPLAM	75

Tablo-3: Merkez Teşkilatı ve Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü Personel Sayısı (Sürekli İşçi)

Unvanı	Sayı
Temizlik İşçisi	140
Temizlik İşçisi (Döner Sermaye)	8
Sürekli İşçi	60
TOPLAM	208

b. Taşra Teşkilatı

Diyanet İşleri Başkanlığı taşra teşkilatı; il ve ilçe müftülükleri ile doğrudan Başkanlığa bağlı dini yüksek ihtisas merkezleri ve eğitim merkezlerinden oluşur.

- Müftülükler

Müftülükler; il müftülüğü ve ilçe müftülüğü olarak teşkilatlanmıştır. Müftülüklerde; il müftüsü, il müftü yardımcısı, ilçe müftüsü, şube müdürü, başvaiz, uzman vaiz, vaiz, cezaevi vaizi, murakıp, din hizmetleri uzmanı, eğitim uzmanı, şef, Kur'an kursu baş öğreticisi, Kur'an kursu uzman öğreticisi, Kur'an kursu öğreticisi, baş imam-hatip, uzman imam-hatip, imam-hatip, baş müezzin-kayyım, müezzin-kayyım, VHKİ ve çeşitli unvanlardaki diğer personel bulunmaktadır.

Müftülüklerde görev yapan personelin muhtelif kategorilere göre dağılımları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo-4: Unvanlarına Göre Müftülük Personel Sayısı

Unvanı	Sayı	Unvanı	Sayı
İl Müftüsü	81	Baş Müezzin	9
İl Müftü Yardımcısı	240	4/B Müezzin-Kayyım	880
İlçe Müftüsü	907	Müezzin-Kayyım	11.954
Şube Müdürü	779	Memur	240
Din Hizmetleri Uzmanı	740	Veri Haz. ve Kont. İşl.	3.705
Öğretmen	32	Şoför	1.139
Eğitim Uzmanı	47	Hizmetli	1.609
Murakıp	532	Hizmetli (Ş)	938
Başvaiz	37	Aşçı	52
Uzman Vaiz	197	Kaloriferci	24
Vaiz	2.329	Bekçi	202
Cezaevi Vaizi	388	Avukat	15
Şef	492	Memur (Ş)	409
Kur'an Kursu Baş Öğrt.	6	Araştırmacı	1
Kur'an Kursu Uzm. Öğrt.	170	Veri Haz. ve Kont. İşl.	3
Kur'an Kursu Öğreticisi	18.834	Tekniker (Ş)	1
Kur'an Kursu Öğreticisi (Ş)	87	Yayın Denetmeni (Ş)	1
4/B Kur'an Kursu Öğreticisi	5.537	Prodüktör (Ş)	1
Baş İmam-Hatip	93	Muhabir (Ş)	0
Uzman İmam-Hatip	527	Başmontajcı (Ş)	1
İmam-Hatip	52.206	Yapım ve Yayın Elemanı (Ş)	3
İmam-Hatip (Ş)	9	İşçi Hizmetli	8
4/B İmam-Hatip	19.154	İşçi	3
Cami Rehberi	1	Sürekli İşçi	12
Araştırmacı	1	Sürekli İşçi (Ş)	1
Araştırmacı	7	Temizlik İşçisi	26
Mühendis	2	Sürekli İşçi	169
Ayniyat Saymanı	29	4/B İdari Destek Görevlisi	16
Teberrukat Saymanı	2	Temizlik İşçisi	1
Tekniker	86	TOPLAM	125.001
Teknisyen	26		

- **Dini Yüksek İhtisas Merkezi ve Eğitim Merkezi Müdürlükleri**

Başkanlık, görevlilerinin hizmette etkinliğini ve verimliliğini artırmak, yeni görevlere intibaklarını sağlamak ve onları daha üst görevlere hazırlamak amacıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 216. maddesi uyarınca, Başkanlığa bağlı 10 dini yüksek ihtisas ve 21 eğitim merkezi müdürlüğü ile hizmet içi eğitim faaliyetleri yürütülmektedir.

Eğitim merkezi müdürlüklerinde görev yapan personelin unvanlarına göre dağılımı aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo-5: Unvanlarına Göre Dini Yüksek İhtisas Merkezi ve Eğitim Merkezi Müdürlükleri Personel Sayısı

Dini Yüksek İhtisas Merkezi

Unvan	Sayı
Dini Yük. İhtisas Mrk. Müd.	10
Şube Müdürü	2
Öğretmen	5
Eğitim Uzmanı	2
Eğitim Görevlisi	91
Uzman Vaiz	1
Vaiz	50
Cezaevi Vaizi	4
Kur'an Kursu Uzm. Öğrt.	3
Kur'an Kursu Öğreticisi	104
Uzman İmam-Hatip	16
İmam-Hatip	233
Müezzin-Kayyım	104
Şef	8
Ayniyat Saymanı	1
Tekniker	8
Teknisyen	3
Memur	4
Veri Haz. ve Kont. İşl.	49
Şoför	11

Eğitim Merkezi

Unvan	Sayı
Eğitim Merkezi Müdürü	20
Şube Müdürü	2
Öğretmen	38
Eğitim Uzmanı	3
Eğitim Görevlisi	89
Mühendis	1
Araştırmacı	1
Şef	15
Ayniyat Saymanı	3
Tekniker	16
Teknisyen	6
Memur	4
Veri Haz. ve Kont. İşl.	76
Şoför	23
Hizmetli	50
Hizmetli (Ş)	1
Aşçı	7
Kaloriferci	5
Bekçi	37
Memur (Ş)	1

Hizmetli	32	Temizlik İşçisi	75
Hizmetli (Ş)	1	Sürekli İşçi	56
Aşçı	3	TOPLAM	529
Kaloriferci	4	GENEL TOPLAM	1.394
Temizlik İşçisi	52		
4/B Eğitici	10		
Bekçi	23		
Sürekli İşçi	31		
TOPLAM	865		

c. Yurt Dışı Teşkilatı

Vatandaş ve soydaşlarımızın bulunduğu ülkelerde büyükelçiliklerimiz nezdinde din hizmetleri müşavirlikleri ve din hizmetleri koordinatörlükleri, başkonsolosluklarımız nezdinde ise din hizmetleri ataşelikleri olarak teşkilatlanmış olan Diyanet İşleri Başkanlığı yurt dışı teşkilatında çeşitli unvan ve kadrolarda toplam 423 personel görev yapmaktadır.

d. Genel Personel Durumu

Tablo-6: Hizmet Sınıflarına Göre Personel Sayısı

Hizmet Sınıfı	Toplam	Merkez	Müftülükler	Dini Yüksek İhtisas Merkezleri	Eğitim Merkezleri	Yurt Dışı
TOPLAM	128.534	1.716	125.001	865	529	423
Genel İdare Hizmetleri	10.309	1.177	8.823	87	148	74
Din Hizmetleri	114.031	42	112.951	606	89	343
Eğitim-Öğretim Hizmetleri	80	5	32	5	38	0
Avukatlık Hizmetleri	24	9	15	0	0	0
Teknik Hizmetler	289	140	115	11	23	0
Sağlık Hizmetleri	17	17	0	0	0	0
Yardımcı Hizmetler	3.036	44	2.829	63	100	0
4/B	106	74	16	10	0	6
Sürekli İşçi	642	208	220	83	131	0

Tablo-7: Eğitim Durumlarına Göre Personel Sayısı (İşçiler dahil değildir.)

	Toplam	Dini Yükseköğrenim	Dört Yıllık Yükseköğrenim	Ön Lisans	Ön Lisans (Dini Öğrenim)	İmam-Hatip Lisesi	Lise ve Dengi Okul	Ortaokul ve Dengi Okul	İlköğretim	İlkokul
TOPLAM	127.892	31.199	13.200	5.803	52.428	22.300	1.248	1.117	0	597
Merkez Teşkilatı	1.508	575	480	113	189	86	51	14	0	0
Müftülükler	124.781	29.432	12.586	5.665	52.071	22.159	1.180	1.093	0	595
Dini Yüksek İhtisas Merkezleri	782	619	51	10	70	27	1	4	0	0
Eğitim Merkezleri	398	154	83	15	97	28	13	6	0	2
Yurt Dışı	423	419	0	0	1	0	3	0	0	0

Tablo-8: Cinsiyete Göre Genel Personel Sayısı (İşçiler dahil değildir.)

Cinsiyet	Sayı
Erkek	104.333
Kadın	23.559
TOPLAM	127.892

Tablo-9: Yaş Aralığına Göre Genel Personel Sayısı (İşçiler dahil değildir.)

	Toplam	18-23	24-29	30-35	36-41	42-47	48-53	54-59	60+
Erkek	104.333	3.662	14.813	13.969	19.894	17.903	20.352	11.419	2.321
Kadın	23.559	298	3.157	5.361	7.711	4.226	1.958	743	105
TOPLAM	127.892	3.960	17.970	19.330	27.605	22.129	22.310	12.162	2.426

Tablo-10: Hizmet Sürelerine Göre Genel Personel Sayısı (İşçiler dahil değildir.)

	Toplam	<1	1-5	6-10	11-15	16-20	21-25	26-30	31+
Erkek	104.333	426	20.271	22.758	15.106	8.797	10.255	13.834	12.886
Kadın	23.559	276	6.754	9.430	5.816	187	264	229	603
TOPLAM	127.892	702	27.025	32.188	20.922	8.984	10.519	14.063	13.489

5. Sunulan Hizmetler

a. Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığı

Başkanlığın dini konularda en yüksek karar ve danışma organı olan ve 16 üyeden oluşan Din İşleri Yüksek Kurulunun görevleri; 633 sayılı Kanun'un değişik 5. maddesi ile 703 sayılı KHK'nin 141. maddesine göre şunlardır:

- İslam dininin temel bilgi kaynaklarını ve metodolojisini, tarihi tecrübesini ve güncel talep ve ihtiyaçları dikkate alarak dini konularda karar vermek, görüş bildirmek ve dini soruları cevaplandırmak.
- Dini konularda telif, tercüme, inceleme ve araştırmalar yapmak, yaptırmak, ihtiyaç duyduğu konularda inceleme ve araştırma grupları oluşturmak, bu hususta yurt içi veya yurt dışındaki uzman kişi ve kuruluşlardan yararlanmak, gerektiğinde bu alanlarda hizmet satın almak ve sonuçlarını Başkanlığa sunmak.
- Yurt içinde ve yurt dışında İslam dinine mensup farklı dini yorum çevrelerini, dini-sosyal teşekkülleri ve geleneksel dini-kültürel oluşumları incelemek, değerlendirmek, bu konularda ilmi ve istişari toplantılar, konferanslar düzenlemek ve çalışmalar yapmak.
- Yurt içinde ve yurt dışında İslam dini ile ilgili gelişmeleri, dini, ilmi faaliyetleri, neşriyatı ve dini propaganda mahiyetindeki çalışmalarını takip etmek, bunları değerlendirmek ve sonucu Başkanlığa sunmak.
- Başkanlıkça incelenmek üzere havale edilen basılı, sesli ve görüntülü eserleri dini bakımdan inceleyerek yayınlanıp yayınlanamayacağına karar vermek.
- Özel kişi veya kuruluşlarca incelenmesi talep edilen dini yayınları bedeli karşılığında incelemek ve mütalaa vermek.
- Din Şurası düzenlenmesi ile ilgili çalışmaları yürütmek.
- Başkan tarafından verilen diğer konularda çalışma yapmak ve görüş bildirmek.
- (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/141 md.) Resmi kurumlarca incelenmesi talep edilen dini yayınları bila bedel; özel kişi veya kuruluşlarca incelenmesi talep edilen dini yayınları bedeli karşılığında incelemek ve mütalaa vermek.
- (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/141 md.) İlgili birim, kurum ve kuruluşlarla iş birliği yaparak namaz vakitleri ile dini gün ve geceleri tespit ve ilan etmek, bunun için gerekli çalışmaları yürütmek.
- (Ek: 2/7/2018 - KHK/703/141 md.) Kur'an-ı Kerim meallerini Başkanlık ile diğer kamu kurumları, özel kişi ve kuruluşların talebi üzerine veya re'sen incelemek ya da incelettirmek.

- (Ek fıkra: 2/7/2018 - KHK/703/141 md.) Beşinci fıkranın (h) bendine göre yapılacak inceleme sonunda İslam dininin temel nitelikleri açısından sakıncalı olduğu Kurul tarafından tespit edilen meallerin, Başkanlığın yetkili ve görevli mercie müracaatı üzerine basım ve yayımının durdurulmasına, dağıtılmış olanların toplatılmasına ve imha edilmesine karar verilir. Yayının internet ortamında yapılması halinde Başkanlığın müracaatı üzerine yetkili ve görevli merci bu yayınlara erişimin engellenmesine karar verir. Bu kararın bir örneği gereği yapılmak üzere Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığına gönderilir. Bu kararlara ve Başkanlığın talebinin reddine dair kararlara karşı tefhim veya tebliğinden itibaren iki hafta içinde yetkili ve görevli mercie itiraz yoluna gidilebilir. İtiraz üzerine verilen karar kesindir. Toplatma ve imha kararına veya erişimin engellenmesi kararına itiraz edilmiş olması, karara konu yayınların toplatılmasını ve bu yayınlara erişimin engellenmesini durdurmaz. Toplatma ve imha kararına konu yayınlar, bu karara süresi içinde itiraz edilmediği veya yapılan itiraz reddedildiği takdirde imha edilir.

b. Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu Başkanlığı

Bir başkan ile 12 üyeden oluşan Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu'nun görevleri, 633 sayılı Kanununun 6. maddesi ile 703 sayılı KHK'nin 141. maddesine göre şunlardır:

- Mushafların, cüzlerin, mealli mushafların ve Kur'an-ı Kerim metinlerinin hatasız ve eksiksiz basım ve yayımını sağlamak üzere kontrol ettikten sonra mühürlemek veya onaylamak.
- Hatalı ve noksan olarak basılan veya yayımlanan mushaf ve cüzler ile sesli veya görüntülü Kur'an-ı Kerim yayınlarını tespit etmek.
- Kıraat ilmi ile ilgili çalışmalar yapmak ve arşiv oluşturmak.

Basımcı ve yayımcılar, basım ve yayımını yaptıkları mushaf ve cüzler ile sesli ve görüntülü Kur'an-ı Kerim yayınlarından imzalı ikişer adedini Başkanlığa gönderir. (Değişik beşinci fıkra: 2/7/2018 – KHK/703/141 md.) Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulunun onay ve mührü bulunmayan mushaflar, cüzler halindeki mushaflar, mealli mushaflar ile sesli, görüntülü ve elektronik ortamda hazırlanan Kur'an-ı Kerimler basılamaz ve yayınlanamaz. Onaysız veya mühürsüz basıldığı veya yayımlandığı tespit edilen mushaf ve cüzler halindeki mushaflar ile sesli, görüntülü ve elektronik ortamda hazırlanan Kur'an-ı Kerim yayınlarının Başkanlığın yetkili ve görevli mercie müracaatı üzerine basım ve yayımının durdurulmasına, dağıtılmış olanların toplatılmasına ve imha edilmesine karar verilir. Beşinci fıkra kapsamına giren yayının internet ortamında yapılması halinde, Başkanlığın müracaatı üzerine, yetkili ve görevli merci bu yayınlara erişimin engellenmesi

kararı verir. Bu kararın bir örneği gereği yapılmak üzere Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığına gönderilir.

(Değişik yedinci fıkra: 2/7/2018 – KHK/703/141 md.) Beşinci ve altıncı fıkralar hükümlerine göre verilen kararlara ve Başkanlığın talebinin reddine dair kararlara karşı tefhim veya tebliğden itibaren iki hafta içinde yetkili ve görevli mercie itiraz yoluna gidilebilir. İtiraz üzerine verilen karar kesindir. Toplatma ve imha kararına veya erişimin engellenmesi kararına itiraz edilmiş olması, karara konu teşkil eden yayınların toplatılmasına ve erişimin engellenmesine engel teşkil etmez. Toplatma ve imha kararına konu teşkil eden yayınlar, bu karara süresi içinde itiraz edilmediği veya yapılan itiraz reddedildiği takdirde imha edilir.

(Ek fıkra: 2/7/2018 - KHK/703/141 md.) Mushaflar, cüzler halindeki mushaflar, mealli mushaflar ile sesli, görüntülü ve elektronik ortamda hazırlanan Kur'an-ı Kerim basım ve yayım kriterleri yönetmelikle düzenlenir.

c. Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Din Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevleri; 633 sayılı Kanunun 7/1-a ile 703 sayılı KHK'nin 141. maddesine göre şunlardır:

- Cami ve mescitleri ibadete açmak, yönetmek, ibadet ve irşat hizmetlerini yürütmek.
- Cami ve mescit dışındaki yerlerde panel, konferans, seminer, sempozyum ve benzeri dini programlar ile ilmi toplantılar düzenlemek.
- (Değişik: 2/7/2018 – KHK/703/141 md.) Öğrenci yurtları, eğitim kurumları, gençlik merkezleri ve kampları, ceza infaz kurumları, sağlık kuruluşları, sosyal hizmet kurumları ve benzeri yerlerde iş birliği esasına göre manevi danışmanlık ve din hizmeti sunmak.
- (Değişik: 2/7/2018 – KHK/703/141 md.) Yazılı, görsel, işitsel ve dijital medya vasıtasıyla toplumu din konusunda aydınlatmak.
- Dini gün ve gecelerde programlar düzenlemek.
- (Değişik: 2/7/2018 – KHK/703/141 md.) Göçmen, engelli, bağımlı gibi desteğe muhtaç kesimlere yönelik manevi danışmanlık hizmetleri yürütmek.
- Aile, kadın, gençlik ve toplumun diğer kesimlerine yönelik dini konularda aydınlatma ve rehberlik yapmak.
- (Değişik: 2/7/2018 – KHK/703/141 md.) Kurban ibadetinin usulüne uygun şekilde yerine getirilmesi amacıyla gerekli tedbirleri almak, vekaletle kurban organizasyonu gerçekleştiren kurum ve kuruluşların bu kapsamdaki hizmet ve faaliyetlerini denetlemek.

- (Değişik: 2/7/2018 – KHK/703/141 md.) İhtiyaç duyulan yerlerde okuma salonu, aile ve dini rehberlik merkezi, gençlik çalışmaları merkezi ve benzeri yerler açmak ve bunlarla ilgili işleri yürütmek.
- İslam dinine mensup farklı dini yorum çevreleri, dini-sosyal teşekküller ve geleneksel dini-kültürel oluşumlarla ilgili çalışmalar yapmak.

d. Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevleri; 633 sayılı Kanunun 7/1-b ile 703 sayılı KHK'nin 141. maddesine göre şunlardır:

- Kur'an-ı Kerim okumak, anlamını öğrenmek, hafızlık yapmak, din eğitimi almak isteyenler için kurslar düzenlemek ve Kur'an kursları açmak, buralarda yürütülecek eğitim-öğretim hizmetlerini düzenlemek.
- (Değişik: 24/5/2013 - 6487/12 md.) Bu kurslarda okuyan öğrenciler için yurt ve pansiyonlar açmak ve yönetmek; Kur'an kursu, yurt ve pansiyonların iâşe ve ibate ihtiyaçları ile diğer harcamalarına ilişkin bütçelerini, mali yıl itibarıyla düzenlemek; yurt ve pansiyonların her türlü alım-satım işlemlerini yürütmek.
- Kur'an kurslarının açılış, eğitime ara verme ve kapanışlarıyla ilgili iş ve işlemleri yapmak.
- Kur'an-ı Kerim'in usulüne uygun olarak okunması konusunda çalışmalar yapmak.
- İlgili birim, kurum ve kuruluşlarla iş birliği yaparak eğitim programları geliştirmek, planlamak ve uygulamak, bu amaçla eğitim merkezleri açmak ve bu merkezlerle ilgili iş ve hizmetleri yürütmek.
- En az lisans düzeyinde dini yükseköğrenim görmüş olan personelin, Başkanlığın görev alanı ile ilgili konularda hizmet içinde bilgisini artırması ve uzmanlaşması amacıyla dini yüksek ihtisas merkezleri açmak ve bu merkezlerle ilgili iş ve işlemleri yürütmek.

e. Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevleri, 633 sayılı Kanunun 7/1-c ile 703 sayılı KHK'nin 141. maddesine göre şunlardır:

- Hac ve umre ibadetlerinin usulüne uygun, sağlık ve güvenlik içinde, hizmet talep edenlerin hakları korunacak şekilde yerine getirilmesi amacıyla yurt içinde ve yurt dışında gerekli tedbirleri almak, ilgili ülke, kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak, bu konulardaki hizmet ve faaliyetleri düzenlemek, yürütmek ve denetlemek.
- Hacda kurban ibadetinin usulüne uygun şekilde yerine getirilmesi için gerekli çalışmaları yapmak.

- İlgili birim, kurum ve kuruluşlarla iş birliği yaparak hac ve umreye gideceklerle görevlilerin eğitimini sağlamak.
- Görev alanına giren konularda hizmet satın almak.

f. Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü

Dini Yayınlar Genel Müdürlüğünün görevleri, 633 sayılı Kanunun 7/1-ç ile 703 sayılı KHK'nin 141. maddesine göre şunlardır:

- Toplumun din konusunda aydınlatmak amacıyla gerçek ve elektronik ortamda basılı, sesli ve görüntülü eserler hazırlamak, hazırlatmak, bunları inceleyerek yayımlamak, süreli yayınlar yapmak ve gerektiğinde ücretsiz yayın dağıtmak, dini bakımdan daha teferruatlı incelenmesi gereken eserleri Din İşleri Yüksek Kurulunun olumlu görüşünü aldıktan sonra yayımlamak, kütüphane açmak.
- Başkanlığın görev alanı ile ilgili konularda radyo ve televizyon yayını yapmak, radyo ve televizyonlarda yayınlanmak üzere programlar hazırlamak ve hazırlatmak, bu konularda Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu ve diğer yayın kuruluşları ile iş birliği yapmak ve gerektiğinde bu amaçla hizmet satın almak.
- Yurt dışında yaşayan vatandaş, soydaş ve İslam dinine mensup topluluklara yönelik değişik dil ve lehçelerde yayınlar hazırlamak, hazırlatmak ve gerektiğinde bunları ücretsiz dağıtmak.

g. Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

Dış İlişkiler Genel Müdürlüğünün görevleri, 633 sayılı Kanunun 7/1-d ile 703 sayılı KHK'nin 141. maddesine göre şunlardır:

- Uluslararası antlaşmalar ve ilişkiler çerçevesinde ilgili makamlarla iş birliği yaparak yurt dışındaki vatandaşlarımızın din hizmetleri ve din eğitimi ile ilgili işlerini yürütmek, soydaş ve akraba toplulukları ile İslam dinine mensup diğer topluluklara bu konularda yardımcı olmak.
- İlgili birim, kurum ve kuruluşlarla iş birliği yaparak yurt dışında görevlendirilecek personelin eğitim ihtiyaçlarını belirlemek ve eğitim planlarını hazırlamak, personelin seçimi ve bu görevlere hazırlanmaları ile ilgili işleri yürütmek, yurt dışı teşkilatı bulunmayan yerlerde görevliler arasından birini koordinatör olarak görevlendirmek.
- (Değişik: 23/8/2011-KHK-653/8 md.) Yurt içinde ve yurt dışında ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği yaparak yurt dışı hizmetlerinde görev alacak personelin yetiştirilmesi, uzmanlaşması ve dini yükseköğrenim görmüş personelin yabancı dil yeterliğinin geliştirilmesi ve bilgi ve görgülerinin artırılması amacıyla yurt dışına gönderilmesi konularında çalışmalar yapmak, bu alanlarda Başkanlıkça hizmet satın alma suretiyle yapılacak işleri koordine etmek ve yürütmek.
- Yurt dışında İslam dini ve diğer dinlerle ilgili olarak yapılan çalışmaları takip etmek, incelemek ve değerlendirmek.
- Diğer din mensupları, kurum, kuruluş ve topluluklarıyla ilişkiler konusunda gerekli çalışmaları yapmak.
- Avrupa Birliği ile ilişkiler çerçevesinde Başkanlığın görev alanına giren konularda ilgili birim, kurum ve kuruluşlarla iş birliği içinde çalışmalar yapmak.
- (Ek: 23/8/2011-KHK-653/8 md.) Uluslararası düzeyde yapılacak şura toplantılarını organize etmek.
- (Ek: 23/8/2011-KHK-653/8 md.) Hizmet verimliliğini arttırmak için yurt dışı din hizmetleri bölgelerini grup ve sınıf esasına göre düzenlemek ve bu bölgelerde görevlendirileceklerin niteliklerini belirlemeye yönelik çalışmalar yapmak.
- (Ek: 23/8/2011-KHK-653/8 md.) Yurt dışı din hizmetlerinin etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesine katkı sağlayacak altyapıya ve dini tesislere ilişkin iş ve işlemleri yürütmek.

h. İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü

İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğünün görevleri, 633 sayılı Kanunun 7/1-e ile 703 sayılı KHK'nin 141. maddesine göre şunlardır:

- Başkanlığın insan gücü politikası ve planlaması konusunda çalışmalar yapmak, yaptırmak ve tekliflerde bulunmak.
- Başkanlık personelinin atama ve özlük işlemlerini yürütmek.
- İlgili birim, kurum ve kuruluşlarla iş birliği yaparak Başkanlık personelinin adaylık, kurs ve stajları ile hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemek, planlarını hazırlamak ve bu işleri yürütmek.
- Başkanlık personelinin etkinliğini ve verimliliğini artırmak için çalışmalar yapmak ve bu çalışmaları yürütmek.

1. Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevleri; 633 sayılı Kanunun 7/1-f ile 703 sayılı KHK'nin 141. maddesine göre şunlardır:

- Başkanlığın merkez ve taşra teşkilatını ilgilendiren yapım, bakım, onarım, satın alma, kiralama, genel evrak, arşiv, sağlık, güvenlik, temizlik, aydınlatma, taşıma ve benzeri iş ve işlemleri yürütmek.
- Kurum için gerekli her türlü teknik, donanım ve altyapı hizmetlerini planlamak, geliştirmek, kurmak, işletmek, yenilemek, bu altyapıların güvenliğini ve sürekliliğini sağlamak üzere gerekli önlemleri almak.
- Başkanlık hizmetleri için arsa, bina ve tesisler ile ilgili ihtiyaçları tespit etmek ve programlamak.
- Başkanlığın hizmetleri için ihtiyaç duyulan arsa ve binaların tahsis, kamulaştırma ve kiralama işlemlerini yürütmek.
- Başkanlık hizmet binaları, eğitim merkezi, Kur'an kursu, sosyal tesis ve benzeri yatırım tekliflerini hazırlamak ve yatırım ödeneklerini planlamak.
- Cami, Kur'an kursu, hizmet binası ve diğer dini tesislerin estetik, fonksiyonel ve güvenli şekilde inşası için çalışmalar yaparak teknik yönden kontrolünü sağlamak, tip projeler hazırlamak, hazırlatmak ve kontrol etmek.
- Mazbut ve mülhak vakıflarda bulunan cami ve mescitlerdeki teberrukat eşyasının tespiti, korunması, değerlendirilmesi, yerlerinin değiştirilmesi, satışı ve satıştan elde edilen paranın benzeri hizmetlere tahsisi, cetvellerin yapılması, muhasebesi, denetlenmesi ve sair hususları Vakıflar Genel Müdürlüğü, diğer cami ve mescitlerdeki teberrukat eşyasını ise ilgili birim, kurum ve kuruluşlarla iş birliği ile düzenlemek.
- Başkanlığın sosyal ve kültürel faaliyetlerini yürütmek, diyanet evi ve benzeri sosyal tesislerin kurulması ve işletilmesini sağlamak.

- Başkanlık bütçesinden kamu yararı gözetilerek dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere yapılacak yardımlar ile ilgili işlemleri yürütmek.
- Başkanlıkça düzenlenen yardım kampanyalarını organize etmek, cami, mescit ve eklentilerinde gerçekleştirilecek yardım kampanyalarının uygulama usul ve esaslarını belirlemek.
- Ayni ve nakdi bağışların kabulünü ve bağışların özel bir hesapta toplanmasını sağlayarak münhasıran dini hizmetler için sarf edilmesini temin etmek, Başkanlık onayı ile kabul edilecek şartlı bağışlarda şarta riayeti sağlamak.
- (Değişik: 2/7/2018 – KHK/703/141 md.) Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından yönetilen cami, mescit ve Kur'an kurslarının müstemilatındaki yerlerin kiralanması, işletilmesi veya işlettirilmesi ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
- Din görevlilerinin giyecekleri görev kıyafetlerinin tasarımını yapmak veya yaptırmak ve bu kıyafetlerin satın alma ve dağıtım işlemlerini yürütmek.
- Başkanlığın sivil savunma ve seferberlik hizmetlerini planlamak ve yürütmek.

i. Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığının görevleri; 633 sayılı Kanununun 7/1-g ile 703 sayılı KHK'nin 141. maddesine göre şunlardır:

- Müfettiş sıfat ve niteliklerini taşıyan bir başkanın yönetimi altında Başkanlığın bütün işlerini Başkan adına müfettiş ve müfettiş yardımcıları marifeti ile eğitici ve rehberlik edici bir anlayışla teftiş etmek, hizmeti ve personeli denetlemek, inceleme ve soruşturma yapmak.
- Müfettişler tarafından düzenlenen raporları değerlendirmek, raporlar hakkında istatistiki bilgiler ile birlikte uygulamadaki sorunlara ve yapılması gereken hususlara ilişkin öneriler sunmak.
- Denetim yöntem ve teknikleri geliştirmek, denetim standart ve ilkeleri oluşturmak, denetimin etkinliğini ve verimliliğini artırıcı tedbirleri almak, bu konuda görüş ve öneriler sunmak, gerektiğinde taşrada çalışma grupları oluşturmak ve denetim rehberleri hazırlamak.

j. Strateji Geliştirme Başkanlığı

Strateji Geliştirme Başkanlığının görevleri; 633 sayılı Kanununun 7/1-ğ, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 60 ile 5436 sayılı Kanununun 15. maddesine göre şunlardır:

- 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunun 15. maddesi ve diğer mevzuatla strateji geliştirme ve mali hizmetler birimlerine verilen görevleri yapmak.
- İdarenin stratejik plan ve performans programının hazırlanmasını koordine etmek ve sonuçlarının konsolide edilmesi çalışmalarını yürütmek.
- İzleyen iki yılın bütçe tahminlerini de içeren idare bütçesini, stratejik plan ve yıllık performans programına uygun olarak hazırlamak ve idare faaliyetlerinin bunlara uygunluğunu izlemek ve değerlendirmek.
- Mevzuatı uyarınca belirlenecek bütçe ilke ve esasları çerçevesinde, ayrıntılı harcama programı hazırlamak ve hizmet gereksinimleri dikkate alınarak ödeneğin ilgili birimlere gönderilmesini sağlamak.
- Bütçe kayıtlarını tutmak, bütçe uygulama sonuçlarına ilişkin verileri toplamak, değerlendirmek ve bütçe kesin hesabı ile malî istatistikleri hazırlamak.
- İlgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek.
- Genel bütçe kapsamı dışında kalan idarelerde muhasebe hizmetlerini yürütmek.
- Harcama birimleri tarafından hazırlanan birim faaliyet raporlarını da esas alarak idarenin faaliyet raporunu hazırlamak.
- İdarenin mülkiyetinde veya kullanımında bulunan taşınır ve taşınmazlara ilişkin icmal cetvellerini düzenlemek.
- İdarenin yatırım programının hazırlanmasını koordine etmek, uygulama sonuçlarını izlemek ve yıllık yatırım değerlendirme raporunu hazırlamak.
- İdarenin, diğer idareler nezdinde takibi gereken mali iş ve işlemlerini yürütmek ve sonuçlandırmak.
- Mali kanunlarla ilgili diğer mevzuatın uygulanması konusunda üst yöneticiye ve harcama yetkililerine gerekli bilgileri sağlamak ve danışmanlık yapmak.
- Ön mali kontrol faaliyetini yürütmek.
- İç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesi konularında çalışmalar yapmak.
- Mali konularda üst yönetici tarafından verilen diğer görevleri yapmak.
- Ulusal kalkınma strateji ve politikaları, yıllık program ve Cumhurbaşkanınca belirlenen program ve politikalar çerçevesinde idarenin orta ve uzun vadeli strateji ve politikalarını belirlemek, amaçlarını oluşturmak üzere gerekli çalışmaları yapmak.

- İdarenin görev alanına giren konularda performans ve kalite ölçütleri geliştirmek ve bu kapsamda verilecek diğer görevleri yerine getirmek.
- İdarenin yönetimi ile hizmetlerin geliştirilmesi ve performansla ilgili bilgi ve verileri toplamak, analiz etmek, yorumlamak.
- İdarenin görev alanına giren konularda, hizmetleri etkileyecek dış faktörleri incelemek, kurum içi kapasite araştırması yapmak, hizmetlerin etkililiğini ve tatmin düzeyini analiz etmek ve genel araştırmalar yapmak.
- Yönetim bilgi sistemlerine ilişkin hizmetleri yerine getirmek.
- İdarede kurulmuşsa Strateji Geliştirme Kurulunun sekreteryaya hizmetlerini yürütmek.
- Bakan ve/veya üst yönetici tarafından verilecek diğer görevleri yapmak.

k. İç Denetim Birimi Başkanlığı

İç Denetim Birimi Başkanlığının görevleri; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 63, İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğinin 13 ve Diyanet İşleri Başkanlığı İç Denetim Birimi Yönergesinin 8. maddesine göre şunlardır:

- İç denetim, kamu idaresinin çalışmalarına değer katmak ve geliştirmek için kaynakların ekonomiklik, etkililik ve verimlilik esaslarına göre yönetilip yönetilmediğini değerlendirmek ve rehberlik yapmak amacıyla yapılan bağımsız, nesnel güvence sağlama ve danışmanlık faaliyetidir. Bu faaliyetler, idarelerin yönetim ve kontrol yapıları ile malî işlemlerinin risk yönetimi, yönetim ve kontrol süreçlerinin etkinliğini değerlendirmek ve geliştirmek yönünde sistematik, sürekli ve disiplinli bir yaklaşımla ve genel kabul görmüş standartlara uygun olarak gerçekleştirilir.
- (Düzenleme ikinci fıkra: 22/12/2005-5436/10 md.) İç denetim, iç denetçiler tarafından yapılır. (Ek cümle: 22/12/2005-5436/10 md.) Kamu idarelerinin yapısı ve personel sayısı dikkate alınmak suretiyle, İç Denetim Koordinasyon Kurulunun uygun görüşü üzerine, doğrudan üst yöneticiye bağlı iç denetim birimi başkanlıkları kurulabilir.
- İç denetim birimi, birim faaliyetleri hakkında üst yöneticiye düzenli olarak bilgi verir ve denetlenen birimlerle uzlaşılabilen hususlar ile izleme sonuçlarını üst yöneticiye ayrıca raporlar. İç denetim faaliyetinin denetim standartları ve etik kurallara uygun ve etkili bir şekilde yürütülmesi için üst yönetici ve iç denetim birimi başkanı tarafından gerekli önlemler alınır.
- İç denetim birimlerinde, özellikli alanlarda yapılacak denetim faaliyetleri kapsamında idare içinden ya da diğer idarelerden teknik veya uzman personel geçici süreli görevlendirilebilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenir.

- İç denetim biriminin işleyişi ve yönetimi ile iç denetim faaliyetlerinin yürütülmesine ilişkin diğer usul ve esaslar, Kurulun uygun görüşü alınarak iç denetim birimleri tarafından hazırlanan ve üst yönetici tarafından yürürlüğe konulan iç denetim yönergesiyle belirlenir. İç denetim yönergesi, dönemsel olarak gözden geçirilir ve yönerge ve değişikliklerinin bir örneği Kurula gönderilir. Yönergede, plan ve program harici iç denetçilere yaptırılacak danışmanlık ve benzeri görevlerin nitelik ve süreleri denetim standartlarına uygun olarak açıkça belirtilir.
- Başkanlığın merkez, taşra ve yurtdışı kuruluşlarının her türlü faaliyet ve işlemleri ile ilgili olarak;
  - Başkanlığın maruz kaldığı riskleri ve bunlara ilişkin kontrolleri dikkate alarak, denetim çalışmalarında öncelik verilecek alanların, dikkate alınacak ayrıntıların ve denetimin sıklığının belirlenmesine yönelik olarak, her yıl itibariyle risk değerlendirmesi yapmak.
  - Dönemsel ve riske dayalı iç denetim faaliyetleri çerçevesinde, iç denetim plan ve programları hazırlamak, çalışma planları aracılığıyla icra etmek.
  - İç kontrol ve risk yönetimi sistemlerinin yeterliliğini ve etkinliğini değerlendirmek.
  - Dönemsel ve riske dayalı denetimler haricinde, Başkan'ın talebi üzerine, iç denetimin amacına uygun denetimler yapmak.
  - İlgili mevzuat ve bu yönergede belirtilen danışmanlık faaliyetlerini yürütmek.

I. Hukuk Müşavirliği

Hukuk Müşavirliğinin görevleri, 633 sayılı Kanununun 7/1-h ile 703 sayılı KHK'nin 141. maddesine göre şunlardır:

- Başkanlık merkez birimlerinden sorulan hukuki konular ile hukuki, mali ve cezai sonuçlar doğuracak işlemler hakkında görüş bildirmek.
- Başkanlığın menfaatlerini koruyucu, anlaşmazlıkları önleyici hukuki tedbirlerin zamanında alınmasına rehberlik etmek, anlaşma ve sözleşmelerin bu esaslara uygun olarak yapılmasına yardımcı olmak.
- 8/1/1943 tarihli ve 4353 sayılı Kanun hükümlerine göre adli ve idari davalarda gerekli bilgileri hazırlamak ve taraf olduğu, Hazineyi ilgilendirmeyen idari davalarda Başkanlığı temsil etmek.
- Başkanlığın amaçlarını daha iyi gerçekleştirmesini; mevzuata, plan ve programa uygun olarak çalışmasını temin etmek amacıyla gerekli hukuki teklifleri hazırlamak ve Başkana sunmak.

- Cumhurbaşkanlığı, bakanlıklar ve Başkanlık birimlerinden gönderilen mevzuat taslaklarını hukuki açıdan inceleyerek görüş bildirmek.

m. Özel Kalem Müdürlüğü

Özel Kalem Müdürlüğünün görevleri; 633 sayılı Kanunun 7/1-1, 703 sayılı KHK'nin 141 ve Diyanet İşleri Başkanlığı Görev ve Çalışma Yönetmeliği'nin 23. maddesine göre şunlardır:

- Başkanın resmi ve özel yazışmalarını, her türlü protokol ve törenlerini düzenlemek ve yürütmek.
- Kurum içinden veya dışarıdan Makama gelen her türlü yazı ve evrakın, parafe veya imzalanmasını müteakip ilgili yerlere ulaştırılmasını sağlamak.
- Başkan tarafından verilen konuları incelemek, değerlendirmek, cevaplandırılması gereken hususların araştırmasını yapmak, gerekli koordineyi sağlamak ve cevaplarını zamanında hazırlayarak Makama sunmak.
- Başkanın katıldığı toplantı, brifing, görüşme ve diğer programları takip etmek, bunlara ait tutanakları tanzim etmek, rapor haline getirmek ve Makama sunmak.
- Başkanın yurt içi ve yurt dışı çalışma programları ile ilgili gerekli hazırlıkları ilgili birimlerle koordineli olarak yapmak.
- Yabancı uyruklu ziyaretçiler hakkında önceden Başkanı bilgilendirmek, ihtiyaç duyulduğunda ziyaretçinin konuştuğu dile göre tercümanların bulunmasını sağlamak.

n. Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğinin görevleri; 633 sayılı Kanunun 7/1-i ile 703 sayılı KHK'nin 141. maddesine göre şunlardır:

- Başkanlıkla ilgili olarak iç ve dış basında yer alan haber, yorum ve yayınları takip etmek, ilgilileri zamanında haberdar etmek ve gerekli açıklamaların yapılması ile ilgili işleri yürütmek.
- Başkanlığın kamuoyuna duyurulmasını uygun gördüğü haber, bildiri, demeç, mesaj, görüş ve kararları iç ve dış basına, haber ajanslarına, radyo ve televizyon kuruluşlarına süresi içinde ulaştırmak, Başkanlığın basın kuruluşları ile ilişkilerini ve basın toplantılarını düzenlemek.
- Başkanlığın halkla ilişkilerle ilgili faaliyetlerini planlamak, yürütmek ve Başkanlığa gönderilen her türlü ihbar, şikayet, öneri ve istekleri değerlendirerek gereği için ilgili birimlere göndermek.

- 9/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre yapılacak bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru bir şekilde sonuçlandırmak üzere gerekli tedbirleri almak.

o. Taşra Teşkilatı

Başkanlığın taşra teşkilatı, il ve ilçe müftülükleri ile bağlı dini yüksek ihtisas merkezleri ve eğitim merkezlerinden oluşur.

- Müftülükler

Müftülüklerin görevleri 633 sayılı Kanunun 8, 703 sayılı KHK'nin 141 ile Diyanet İşleri Başkanlığı Görev ve Çalışma Yönetmeliğinin 30. maddesine göre şunlardır.

- İl ve ilçe müftüleri, bölgelerinde Diyanet İşleri Başkanlığını temsil eder, din hizmetlerini, dini müesseseleri yönetir ve din görevlilerinin hizmetlerini düzenleyip denetler.
- İslam dininin inanç, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işleri yürütmek, ibadet yerlerini ve dini müesseseleri yönetmek ve din görevlilerinin hizmetlerini düzenleyip denetlemek.
- Din konusunda her türlü vasıttan yararlanarak vatandaşları aydınlatmak, vaaz ve irşat faaliyetlerinde bulunmak, müftünün de en az haftada bir defa vaaz edeceği şekilde vaaz ve irşat programları hazırlamak.
- Görev yaptığı mahallin dini hayatıyla ilgili ihtiyaç ve sorunları tespit etmek, din hizmetlerini buna göre planlamak ve yürütmek.
- İslam dinine mensup farklı dini yorum çevreleri, dini-sosyal teşekküller ve geleneksel dini-kültürel oluşumlar ile irtibat kurmak ve gerektiğinde Başkanlığın görev alanına giren konularda ortak çalışmalar yapmak.
- İlahiyat fakültesi öğretim üyeleri, dini yüksek ihtisas ve eğitim merkezi müdür ve eğitim görevlileri, imam hatip lisesi meslek dersleri öğretmenleri, din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenleri, emekli Başkanlık personeli ile dini kültür, bilgi ve tecrübeleriyle temayüz etmiş diğer şahıslardan da yararlanarak din hizmetlerinin etkin ve verimli bir şekilde sunulmasını sağlamak.
- Batıl inanç, bid'at ve hurafeleri araştırmak, incelemek ve bunlara karşı tedbirler almak.
- Hastane, ceza infaz kurumları, yetiştirme yurdu, huzurevleri ve benzeri sosyal hizmet kurumlarındaki vatandaşlarımıza dini rehberlik yapılmasını ve din hizmeti verilmesini sağlamak.
- Personelin kadro, atama, nakil, izin, görevlendirme, emeklilik ve diğer özlük işlemlerini yürütmek.

- Cami görevlileri ve cami rehberlerinin mesai saatlerini ve izin günlerini düzenlemek.
- Cami ve mescitlerin kiblelerini tespit etmek, ibadete açılış beratını vermek, görevli ihtiyacını belirleyerek Başkanlığa teklifte bulunmak.
- Camilerin temizlik, bakım, onarım, çevre tanzimi ve benzeri iş ve işlemlerini yürütmek.
- Camilerdeki yardım toplama faaliyetlerinin usulüne uygun olarak yapılmasını sağlamak.
- Kur'an kursları ile yurt ve pansiyonların açılış, eğitim-öğretim, yönetim ve denetimi ile ilgili işleri yürütmek.
- Görevlilere yönelik hizmet içi eğitim faaliyetlerini yürütmek, gerektiğinde kurslar düzenlemek.
- Hac ve umreye gideceklerle ilgili işlemleri yürütmek ve eğitimlerini sağlamak.
- Dini soruları usulüne göre cevaplandırmak veya cevaplandırılmasını sağlamak.
- Başkanlık yayınlarının tanıtım, dağıtım ve satış işlemlerini yapmak.
- İhtida işlemlerini yapmak.
- Birden fazla dernek veya vakfı bulunan camilerde, ilgili dernek veya vakfı belirlemek.
- Müftülüğün yıllık bütçesini hazırlayarak Başkanlığa sunmak ve diğer mali iş ve işlemleri yürütmek.
- Taşınır mallar ve teberrukat eşyasıyla ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
- Vakıf, dernek ve benzeri kuruluşların Başkanlığın hizmet alanı ile ilgili konulardaki taleplerine imkânları nispetinde katkı sağlamak.
- Başkanlık stratejik planında belirlenen amaç ve hedefler doğrultusunda yıllık eylem planlarını hazırlamak, uygulamak ve sonuçları hakkında rapor düzenlemek.
- Müftülüğün sivil savunma, yangın önleme ve söndürme ile afet ve acil durum hizmetlerini planlamak ve yürütmek.
- İl ve ilçe müftülerine verilmiş olan evlendirme yetkisi ve görevi ile ilgili düzenlemeler yapmak.

- **Dini Yüksek İhtisas Merkezleri ve Eğitimi Merkezleri**

Dini Yüksek İhtisas ve Eğitim merkezlerinin görevleri; 633 sayılı Kanununun 8/1, Diyanet İşleri Başkanlığı Görev ve Çalışma Yönetmeliğinin 31 ile Diyanet İşleri Başkanlığı Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliğinin 11. maddesine göre şunlardır:

- Yönetim, eğitim-öğretim ve disiplin işlerinin mevzuata, plan ve programlara göre yürütülmesini sağlamak.
- Personel arasında iş bölümü yapmak ve çalışmalarını takip etmek.

- Hizmet içi eğitimin etkin ve verimli olması için gerekli tedbirleri almak.
- Eğitim görevlisi, diğer personel ve yürütülen hizmetlerle ilgili Başkanlığa tekliflerde bulunmak.
- Hizmet içi eğitimle ilgili başarı değerlendirmesi yapmak.
- Ödenek ihtiyaçları hakkında Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğüne öneride bulunmak ve ayrılan ödeneğin mevzuata uygun olarak kullanılmasını sağlamak.
- Hizmet içi eğitimin başında ve sonunda hazırlanan raporları hemen, yılsonu raporunu ise Aralık ayı sonuna kadar Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğüne göndermek.

ö. Din Hizmetleri Müşavirlik ve Ataşelikler

Yurt Dışı Din Hizmetleri Müşavirlik ve Ataşeliklerinin görevleri; 633 sayılı Kanunun 18/A ve 13/12/1983 tarihli ve 189 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatı Hakkında KHK'nin 7 ve Diyanet İşleri Başkanlığı Görev ve Çalışma Yönetmeliğinin 46. maddesine göre şunlardır:

- Yurt dışındaki vatandaş, soydaş ve dindaşlarımızın İslam dininin inanç, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işlerini yürütmek, her türlü vasitadan yararlanarak din konusunda bunları aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmek.
- Dini konulu dernek ve vakıfların faaliyetleri ile ilgilenmek, cami ve mescitlerin uygun mahallerde açılmasını sağlamak, bunların kiblelerini tespit etmek; görevli ihtiyacı olan cami ve mescitleri belirleyerek Başkanlığa teklifte bulunmak.
- Din görevlilerinin izin, sağlık, yer değişikliği, görevlendirme, görev süresi, yurda dönüş ve diğer işlemlerini yürütmek.
- Başkanlık hac ve umre organizasyonlarına katılarak hac ve umre yapmak isteyenlerle ilgili iş ve işlemleri yapmak.
- Zekat, fitre ve vekalet yoluyla kurban kesimi konularında vatandaşlara yardımcı olmak.
- Başkanlığın görev alanı ile ilgili yayımları ve İslam diniyle ilgili özellik arz eden faaliyetleri ve gelişmeleri takip ederek Başkanlığa bildirmek.
- Vatandaş ve soydaşlarımızın dini ve milli kültürümüze bağlılıklarını devam ettirmeye yönelik özel programlar hazırlamak ve uygulamak, konferans ve seminerler düzenlemek; vaaz ve irşat hizmetlerini yürütmek; nişan, nikâh, hatim, mevlit, sünnet ve benzeri merasimlerde onlara yardımcı olmak.
- Hastane, ceza infaz kurumları, huzur evi, yetiştirme yurdu ve benzeri yerlerdeki vatandaş ve soydaşlarımızın dini ve manevi ihtiyaçları ile ilgilenmek.

- Vefat eden vatandaş ve soydaşlarımızın teçhiz, tekfin ve defin hizmetlerinde yardımcı olmak.
- İlgili ülke mevzuatı çerçevesinde ve eğitim müşavirlik/ataşelikleriyle işbirliği yaparak, Türk çocuklarına okul bünyesinde İslam dini dersi vermesi için din görevlisi görevlendirmek.
- İhtida işlemlerini yapmak.
- Türk Medeni Kanununa veya mahalli mevzuata göre akdedilen nikâhtan sonra isteyenlere nikâhın dini merasimini icra etmek veya edilmesini sağlamak.
- Dini soruları usulüne uygun olarak cevaplandırmak.
- Başkanlık yayınlarının tanıtım, temin, satış ve dağıtımını sağlamak.
- Birimin mali iş ve işlemlerini yürütmek.
- Taşınır malların bakım, onarım, koruma, kullanım ve terkinin ile ilgili hizmetleri yürütmek.
- Başkanlık hizmetlerinde kullanılacak olan gayrimenkullerle ilgili işlemleri yürütmek.
- Başkanlık hizmet alanlarıyla ilgili hususlarda görevli bulunduğu ülkenin dini idare ve diğer ilgili kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği yapmak ve gerekli koordineyi sağlamak.
- Yıllık eylem planı ve faaliyet raporu hazırlamak.
- Görev alanı ile ilgili verilen diğer görevleri yapmak.
- Cidde başkonsolosluğu din hizmetleri ataşeliği ayrıca aşağıdaki görevleri yapar:
  - Başkanlığın hac organizasyonu ve umre turları ile ilgili olarak Suudi Arabistan'da hac mevsimi dışında Başkanlıkça yapılması istenen iş ve işlemleri takip etmek ve sonuçlandırmak.
  - Hac mevsiminde Hac İdare Merkezi ile iş birliği içerisinde Suudi Arabistan yetkilileri ile yapılacak görüşmeleri organize etmek ve hac organizasyonunun düzenli bir şekilde yürütülmesi için verilen görevleri ifa etmek.

6. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi

a. İç Kontrol Sistemi ile İlgili İş ve İşlemler

- Diyanet İşleri Başkanlığı Risk Eylem Planı 2019 yılı uygulama sonuçları konsolide edilerek İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna sunulmuştur.
- Diyanet İşleri Başkanlığı Risk Strateji Belgesi hazırlanarak uygulamaya konulmuştur.
- Önleyici ve yönlendirici kontrol bağlamında merkez ve taşra birimlerine mali mütalaalar verilmiş, bir kısmı Strateji Geliştirme Başkanlığı web sayfasında yayımlanmıştır.

b. İç Denetime Yönelik İş ve İşlemler

2019 yılından devam eden;

- Geçici Kur'an kursu öğreticilerinin görevlendirme iş ve işlemleri süreci (2019/Mayıs),
- Aile irşat ve rehberlik büro faaliyetleri (2020/Şubat),
- Nikah süreci (2020/Mayıs) konularında sistem/uygunluk denetimi yapılmıştır.

c. Dış Denetime Yönelik İş ve İşlemler

Sayıştay Başkanlığı tarafından düzenlenen Diyanet İşleri Başkanlığı 2019 Yılı Denetim Raporunda tespit edilen bulgular, Başkanlığımızın ilgili merkez birimlerine iletilmiş ve hazırlanan cevabi rapor gereken sürede Sayıştay Başkanlığına gönderilmiştir.

II. AMAÇ VE HEDEFLER

A. İdarenin Amaç ve Hedefleri

Amaç- 1 Toplumun birlik, beraberlik, barış ve huzuruna katkıda bulunmak.

- H1.1. Ülkemizde birlik ve beraberliği engelleyen toplumsal problemlerin çözümüne katkı sağlamak.
- H1.2. İslam'ın barış, adalet ve özgürlük mesajının insanlığa ulaştırılmasında etkin rol almak.

Amaç- 2 Kur'an ve Sünnet temelinde İslam'ın bir bütün olarak doğru anlaşılmasına katkı sağlamak.

- H2.1. Dini değerleri istismar eden söylemler konusunda toplumu bilinçlendirmek.
- H2.2. Toplumun tüm kesimleri tarafından İslam'ın doğru öğrenilmesi ve anlaşılmasına katkı sağlamak.
- H2.3. Dinî bilgi ve yaygın din eğitimi konusunda uluslararası camiada Başkanlığın tanınırlığını ve etkisini artırmak.

Amaç- 3 Sahih dini bilginin üretiminde ve paylaşımında etkin rol almak.

- H3.1. Sahih dini bilgi üretimini artırmak.
- H3.2. Dini bilgiyi hedef kitleye uyarlayarak iletim ve erişim kanallarını geliştirmek.

Amaç- 4 Din hizmetlerini ve yaygın din eğitimini yurt içinde ve yurt dışında toplumun tüm kesimlerine ulaştırmak ve etkinliğini artırmak.

- H4.1. Yurt içinde yürütülen din hizmetlerini toplumun tüm kesimlerine ulaştırmak ve verimliliğini artırmak.
- H4.2. Yurt içinde yaygın din eğitimini toplumun tüm kesimlerine ulaştırmak ve verimliliğini artırmak.

- H4.3. Yurt dışında sunulan din hizmeti ve yaygın din eğitimi faaliyetlerinin verimliliğini artırmak.

Amaç- 5 Kurumsal kapasite ve yetkinliği geliştirmek.

- H5.1. Başkanlığın idarî ve fiziki bakımdan yönetim kapasitesini geliştirmek.
- H5.2. Bilimsel kriterler ve temel değerler ışığında personel niteliklerini artırmak.
- H5.3. Açık kaynak kodlu bilgi sistemlerini geliştirmek, yaygınlaştırmak, bilgi sistemlerinin süreklilik ve güvenilirliğini sağlamak.

B. Temel Politikalar ve Öncelikler

Başkanlığın temel politikası; Anayasa ve kanunda ifadesini bulan “Laiklik ilkesi doğrultusunda, bütün siyasî görüş ve düşüncülerin dışında kalarak ve milletçe dayanışma ve bütünleşmeyi amaç edinerek, İslam dininin inanç, ibadet ve ahlâk esasları ile ilgili işleri yürütmek, toplumu din konusunda aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmek”tir. Önceliklerimiz şunlardır:

- İslam’ın barışçıl, evrensel ve bir arada yaşama kültürünü önceleyen ilkelerini insanlığa ulaştıracak şekilde kurumsal altyapıyı, insan kaynağını ve hizmet politikalarını güçlendirmek.
- Vaaz, irşat ve yayın konuları belirlenirken ağırlıklı olarak toplumsal problemlerin çözümüne yönelik başlıklara yer vermek ve akademik birikimi hizmet alanlarına yansıtmak.
- Sahih dini bilgiyi toplumun tamamına ulaştırma yönünde gerekli tüm araçları kullanmak.
- Dini istismar edenlere yönelik her türlü tedbiri zamanında almak, bu konuda yayınlar hazırlamak.
- Şiddet, mezhepçilik, ırkçılık gibi ayrıştırıcı söylemlerle İslâm’ın ilişkilendirilmesine karşı etkin mücadele etmek.
- Yurt içinde ve yurt dışında cami ve Kur’an kurslarının fiziki yapılarını fert, aile ve toplumun ihtiyaç ve beklentilerine cevap verecek şekilde düzenlemek.
- Din hizmeti sunan personelin, cami/Kur’an kursu dışında gösterdiği faaliyetlerini periyodik hale getirmesi için teşvik edici çalışmalar yapmak ve müftülüklerce süreci takip etmek.
- Müslüman ülke ve topluluklarla iş birliğimizi kurumsallaştırmak.
- Yabancı dillerde ihtiyaç ve çözüm odaklı özel yayınlara ağırlık vermek.
- Yabancı dillerde yayımlanan eserlerin dijital ortamlarda ulusal ve uluslararası boyutta erişilebilirliğini sağlamak.
- Farklı ilmi disiplinlerden nitelikli uzmanlardan daha fazla istifade etmek.

- Diyanet TV/radyoları ve sosyal medya hesaplarının izleyici, dinleyici ve takipçi sayılarını artırmak.
- Sosyo-ekonomik ve bölgesel ihtiyaçları göz önünde bulundurarak hizmetleri çeşitlendirmek.
- Günün gelişen ve değişen şartlarını, muhatap kitlenin ilgi, ihtiyaç ve beklentilerini dikkate alan nitelikte program ve materyal geliştirmek.
- Yöneticilik ve temsil kabiliyeti yüksek personelden yurt dışında daha fazla yararlanabilmenin yollarını geliştirmek.
- Yurt dışında nitelikli din hizmeti sunabilecek personelin mahallinde yetiştirilmesine yönelik çalışmaları desteklemek.
- Yurt dışından ülkemize getirilen ve eğitim verilen öğrenci/kursiyer sayısını ve istihdamını artırmak.
- Ar-Ge çalışmalarını artırmak.
- Eğitim kapasitesini sayı ve etkinlik olarak artırmak, personelin kurum kültürü, aidiyet bilinci ve farkındalığını güçlendirmek.
- Eğitim faaliyetlerinde yurt içi ve yurt dışı bölgesel öncelikleri göz önünde bulundurmak.
- Gelişen teknik ve teknolojik imkanlardan eğitim faaliyetlerinde yararlanmak için gerekli altyapı çalışmalarını ivedilikle tamamlamak.
- Ulusal ve uluslararası alanda din hizmetleri ile ilgili gelişmeler konusunda personelin mesleki bilgi ve formasyonunu artırmak.

III. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

A. Mali Bilgiler

Başkanlık, Genel Bütçe ve Dini Yayınlar Döner Sermaye İşletmesi olmak üzere iki mali kaynak kullanmaktadır.

1. Bütçe Uygulama Sonuçları

Başkanlık, 2020 yılı bütçesine konulan ödeneklerle harcama durumları aşağıdaki resimlerde yer alan tablolarda sunulmuştur:

Tablo-11: Diyanet İşleri Başkanlığı Ekonomik Kod Düzeyinde Ödenek-Harcama Tablosu

Diyanet İşleri Başkanlığı Ekonomik Kod Düzeyinde Ödenek-Harcama Tablosu			
EKONOMİK KOD	AÇIKLAMA	2020 YILI BÜTÇE ÖDENEĞİ	2020 YILI TOPLAM HARCAMA
01	PERSONEL GİDERLERİ	9.450.570.000,00	8.866.810.841,00
02	SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ	1.673.538.000,00	1.578.566.998,00
03	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	257.936.000	297.143.662
05	CARİ TRANSFERLER	79.304.000	84.955.392
06	SERMAYE GİDERLERİ	98.261.000,00	102.914.589,00
GENEL TOPLAM		11.559.609.000	10.930.391.481

Tablo-12: Diyanet İşleri Başkanlığı Fonksiyonel Kod Düzeyinde Ödenek-Harcama Tablosu

Diyanet İşleri Başkanlığı Fonksiyonel Kod Düzeyinde Ödenek-Harcama Tablosu			
FONKSİYONEL KOD	AÇIKLAMA	2020 YILI BÜTÇE ÖDENEĞİ	2020 YILI TOPLAM HARCAMA
01	Genel Kamu Hizmetleri	69.339.000	64.672.651
02	Savunma Hizmetleri	170.000	11.589
03	Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	-	-
07	Sağlık Hizmetleri	2.061.000	1.107.757
08	Din Hizmetleri	11.486.627.000	10.864.599.484
09	Eğitim Hizmetleri	1.412.000	-
TOPLAM		11.559.609.000	10.930.391.481

Tablo-13: Diyanet İşleri Başkanlığı Kurumsal Kod Düzeyinde Ödenek-Harcama Tablosu

Diyanet İşleri Başkanlığı Kurumsal Kod Düzeyinde Ödenek-Harcama Tablosu			
KURUMSAL KOD	AÇIKLAMA	2020 YILI BÜTÇE ÖDENEĞİ	2020 YILI TOPLAM HARCAMA
01.77	Diyanet İşleri Başkanlığı	11.559.609.000	10.930.391.481

2. Temel Mali Tablolara İlişkin Açıklamalar

Başkanlığa 7197 sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile toplam **11.559.609.000 ₺** ödenek verilmiştir. Bu ödeneğin %82,04'ü Personel Giderlerine, %14,53'ü Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderlerine, %2,24'ü Mal ve Hizmet Alım Giderlerine, %0,34'ü Cari Transfer Giderlerine ve % 0,85'i ise Sermaye Giderlerine ayrıldığı görülmektedir.

Harcamalar incelendiğinde 2020 Mali Yılı sonunda gerçekleşen **10.930.391.481₺**'lik harcamanın %81'inin Personel Giderlerinde, %14'ünün Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderlerinde, %3'ünün Mal ve Hizmet Alım Giderlerinde, %1'inin Cari Transferlerde ve %1'inin ise Sermaye Giderlerinde olduğu anlaşılmaktadır. Ödenekler fonksiyonel yani yerine getirilen hizmetin niteliği açısından incelendiğinde ise %99'unun Din Hizmetlerinde, geriye kalan yaklaşık %1'inin ise Genel Kamu, Sağlık, Eğitim ve Savunma sektörlerinde gerçekleştiği görülmektedir. Bütçemize genel anlamda baktığımızda ise Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderlerini de bir tür Personel Gideri olarak değerlendirirsek, ödenek bazında bütçemizin %96,57'si Personel Giderleri, %2,24'ü Mal ve Hizmet Alım Giderleri, %0,34'ü Cari Transferler ve %0,85'inin ise Sermaye Giderlerinden oluştuğu görülmektedir. Gerçekleşen harcama açısından bakıldığında da durum paralellik arz etmektedir, bütçemizin %95'i Personel Giderleri, %3'ü Mal ve Hizmet Alım Giderleri, %1'i Cari Transferler ve %1'i ise Sermaye Giderlerinden oluşmaktadır.

3. Dini Yayınlar Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünde Kullanılan Kaynaklar

633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un Dini Yayınlar Döner Sermaye İşletmesi başlıklı 14. maddesinde (Değişik:1/7/2010-6002/13 md.) "Dini Yayınlar Döner Sermaye İşletmesinin sermayesi 20.000.000₺'dir. Bu miktarı on katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce mevcut olan sermayenin tamamı ile sermayenin işletilmesinden elde edilen kârlar, tahsis edilen sermaye miktarına ulaşıncaya kadar sermayeye ilave olunur. Ödenmiş sermaye tutarı, tahsis edilen sermaye tutarına ulaştıktan sonra kalan kârlar, izleyen mali yılın Şubat ayı sonuna kadar genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere ilgili muhasebe birimine yatırılır." hükmü yer almaktadır.

Dini Yayınlar Döner Sermaye İşletmesinin sermayesi, 26 Temmuz 2019 tarihli ve 30843 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Cumhurbaşkanlığı kararı ile 2019 yılında 80.000.000₺'ye yükseltilmiştir.

Dini Yayınlar Döner Sermaye İşletmesi hesaplarının muhasebe işlemleri Hazine ve Maliye Bakanlığınca Başkanlık bünyesinde kurulmuş bulunan Diyanet İşleri Başkanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü tarafından yürütülmekte ve yıl sonu hesapları Sayıştay Başkanlığına ve Hazine ve Maliye Bakanlığına adı geçen Saymanlıkça bildirilmektedir.

Dini Yayınlar Döner Sermaye İşletmesinin 2020 yılı faaliyetlerinden elde edilen toplam gelirleri 42.186.077,65₺ giderleri ise 32.762.382,48₺ olmuştur. 2020 yılı kârı 9.423.695,17₺'dir ve sermayeye ilave edilmiştir.

4. Mali Denetim Sonuçları

2019 yılı içerisinde Sayıştay Başkanlığı tarafından sorguya alınmış herhangi bir harcama veya ilâma bağlı borç bulunmamaktadır.

5. Elektrik, Su, Doğalgaz, Telefon, İnternet, Taşıt Alımı, Ulaşım ve Akaryakıt Giderleri

Tablo- 14: Elektrik, Su ve Doğalgaz Tüketimi

Yılı	Elektrik Tüketim (kWh)	Su Tüketim (m ³)	Doğalgaz Tüketim (m ³)
2017	4.543.178,73	89.253,00	1.299.649
2018	4.546.191,95	77.454,97	575.000
2019	4.896.149,92	85.142,93	907.646,26
2020	4.742,732,45	60.400,00	782.778,01

Tablo- 15: Elektrik Tüketiminin Personel Başına Düşen Tüketim Gideri

Yıllar	Elektrik Tüketim Harcama Gideri	Personel Sayısı	Kişi Başı Ortalama Gider
2017	1.690.193,73₺	1.983 *	852,34₺
2018	3.238.022,18₺	1.954 *	1.657,13₺
2019	3.789.261,40₺	2.310 *	1.640,37₺
2020	4.112.914,50₺	1.978 *	2.079,33₺

*Yukarıda belirtilen personel sayısının dağılımı:

- 1- Başkanlık personeli (görevlendirilmeler dâhil) 1.616 kişi
- 2- Başkanlıkta görevlendirilen vakıf personeli 163 kişi
- 3- Kadroya geçirilen işçi sayısı (Güvenlik görevlileri dâhil) 199 kişi

+-----

GENEL TOPLAM

1.978 kişi

Tablo-16: Su Tüketiminin Personel Başına Düşen Tüketim Gideri

Yıllar	Su Tüketim Harcama Gideri	Personel Sayısı	Kişi Başı Ortalama Gider
2017	1.266.584,37₺	1.983*	638,72₺
2018	1.254.965,19₺	1.954*	642,25₺
2019	973.590,23₺	2.310*	421,47₺
2020	537.213,28₺	1.978 *	271,60₺

*Yukarıda belirtilen personel sayısının dağılımı:

- 1-Başkanlık personeli (görevlendirilmeler dâhil) 1.616 kişi
- 2-Başkanlıkta görevlendirilen vakıf personeli 163 kişi
- 3-Kadroya geçirilen işçi sayısı (Güvenlik görevlileri dâhil) 199 kişi

+-----

GENEL TOPLAM

1.978 kişi

Tablo-17: Doğalgaz Tüketiminin Personel Başına Düşen Tüketim Gideri

Yıllar	Doğalgaz Tüketim Harcama Gideri	Personel Sayısı	Kişi Başı Ortalama Gider
2017	466.525,52₺	1.983*	739,55₺
2018	983.282,80₺	1.954*	503,22₺
2019	1.767.548,07₺	2.310*	765,17₺
2020	1.676.277,00₺	1.978 *	847,46₺

*Yukarıda belirtilen personel sayısının dağılımı:

1-Başkanlık personeli (görevlendirilmeler dâhil)	1.616 kişi
2-Başkanlıkta görevlendirilen vakıf personeli	163 kişi
3-Kadroya geçirilen işçi sayısı (Güvenlik görevlileri dâhil)	199 kişi

GENEL TOPLAM

+-----
1.978 kişi

Tablo-18: Telefon Gideri

Yıllar	Telefon Harcama Gideri	Personel Sayısı	Kişi Başı Ortalama Gider
2017	140.941,61₺	1.540*	91,52₺
2018	319.386,11₺	1.535*	208,07₺
2019	185.554,56₺	1.910*	97,15₺
2020	145.769,29₺	1.779	81,94₺

*Yukarıda belirtilen personel sayısının dağılımı:

1- Başkanlık personeli (görevlendirilmeler dâhil)	1.616 kişi
2-Başkanlıkta görevlendirilen vakıf personeli	163 kişi

GENEL TOPLAM

+-----
1.779 kişi

Tablo-19: İnternet Gideri

Yıllar	Bilgiye Abonelik ve İnternet Erişim Harcama Gideri	Personel Sayısı	Kişi Başı Ortalama Gider
2017	2.143.929,74₺	4.000*	535,98₺
2018	2.332.913,43₺	5.000*	466,58₺
2019	3.348.045,91₺	5.500 *	608,74₺
2020	3.555.373,41₺	8.600 *	413,42₺

*TT VPN kapsamında 81 il müftülüğü ve 19 eğitim merkezi müdürlüğü personeli dahildir.

Tablo-20: Taşıt Alımı

Yıllar	Taşıt Alımı Sayısı	Taşıtların Toplam Maliyetleri
2017	26	2.641.297,71₺
2018	---	----
2019	---	----
2020	---	----

- Başkanlığımızca 2020 yılı içerisinde herhangi bir araç alımı yapılmamıştır.
- Başkanlığımızca 2017, 2018, 2019 ve 2020 yıllarında herhangi bir araç kiralaması yapılmamıştır.

Tablo-21: Ulaşım Gideri

Personel taşımacılığının tamamı hizmet satın almak suretiyle gerçekleştirilmektedir.

Yıllar	Ulaşım Gideri	Servisten Faydalanan Personel Sayısı (Yaklaşık)	Kişi Başı Ortalama Gider
2017	2.882.374,20₺	1.669	1.727,00₺
2018	3.714.536,16₺	1.352	2.761,74₺
2019	4.334.152,98₺	1.373	3.156,70₺
2020	4.821.480,00₺	1.450	3.325,16₺

*Yukarıda belirtilen personel sayısının dağılımı:

- 1) Başkanlık personeli (görevlendirilmeler dâhil servisten yararlananlar) 1.450 kişi

Tablo-22: Resmi Araçlarda Kullanılan Akaryakıt Tüketim Tablosu

Yıllar	Benzin	Motorin	Toplam Fiyatı	Toplam Litre
2017	7.432,09	112.050,56	520.928,33	119.482,65
2018	8.222,82	109.219,48	688.827,53	117.442,30
2019	9.166,62	98.478,44	684.916,79	107.645,06
2020	5.006,90	59.381,90	397.113,17	64.388,80

Başkanlığımızca 01.01.2020-31.12.2020 tarihleri arasında kiralanan servis araçları ile ilgili midibüs 24, minibüs 39, otobüs 1 olmak üzere araç sayısı 64, koltuk sayısı 1.434, ödenen miktar toplam 4.188.688₺ olarak gerçekleşmiştir.

B. Performans Bilgileri

1. Faaliyet ve Proje Bilgileri

a. Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığı

Din İşleri Yüksek Kurulu Kararları

Muhtelif dini konu ve yayınlar, Kurulumuz tarafından müzakere edilmiş ve buna yönelik kararlar alınmıştır.

Hazırlanan Kurul Fetvaları ve Standart Metinler

Kurulumuz tarafından 369 adet Kurul Fetvası hazırlanarak vatandaşlarımızın ve uzmanlarımızın istifadesine sunulmuştur.

Hazırlanan Yayınlar

- Güncel Dini Meseleler İstişare Toplantısı-X (Menkul Kıymetler Borsası ve İslami Açıdan Değerlendirilmesi)
- Engelli İlmihali
- Ortopedik Engelliler İlmihali (Sıkça Sorulanlar)
- Ruhsal ve Zihinsel Engelliler (Sıkça Sorulanlar)
- İşitme Engelliler (Sıkça Sorulanlar)
- Güncel Dini Meseleler İstişare Toplantısı-IX (Güncel İnanç Problemleri)
- İslam'ın Salgın Hastalıklara Bakışı
- Oruç Sıkça Sorulanlar
- Arapça Kurul Fetvaları
- Salgın Hastalık Günlerinde Dini Hayatımızla İlgili Meseleler
- Dini Hükmü Açısından Gıdalardaki ve İlaçlardaki Katkı Maddeleri Çalıştayı
- Salgın Hastalık Günlerinde Dini Hayatımızla İlgili Meseleler
- Polemik Konusu Yapılan Dini Meseleler (Gündemdeki Dini Sorular)
- Tasavvufun Ana Konuları
- Kur'an Hakkındaki İddialara Cevaplar
- Sanat Ahlakı

İncelenen Yayınlar

Kurulumuz tarafından 11 adet eser dini yönden incelenerek görüş beyan edilmiştir.

- Muhtasar Şafi İlmihali
- Gençlerin İbadetle İlgili Soruları
- Aile ile ilgili Sıkça Sorulan Sorular
- Kur'an ve Kıraati

- İlahi Hadisler
- Şubuhatu Tanzimi'd-Devleti'l-İslamiyye ve Ensarihi ve'r Raddu Aleyha
- İslam İlmihali
- İniş Sırası Üzerinden Kur'an Bana Ne Diyor?
- Hadis Ansiklopedisi Kütüb-i Sitte
- Sorulu Cevaplı Pratik Cep İlmihali
- Kur'an-ı Kerim'de Hz. Meryem

Ayrıca “İslam Karşıtı Söylem ve İddialara Cevaplar Projesi” kapsamında **61** adet kitap ile **50** adet internet sitesi, YouTube ve Facebook kanalı incelenmiştir.

İncelenen Kur'an-ı Kerim Mealleri

Kurulumuz 11 adet Kur'an-ı Kerim mealini, İslam'ın temel prensipleri açısından incelemiş, gerekli görülenler hakkında hukuki işlem başlatmıştır.

- Kelime Mealli Mushaf-ı Şerif
- Evrensel Çağrı Kur'an-ı Kerim Yüce Meal ve Tefsiri
- Kur'an-ı Kerim Türkçe Meali
- Asr-ı Saadet Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Meali
- Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Meali
- Kur'an-ı Kerim Azerice Meali
- Kur'an-ı Kerim Farsça Meali
- Yüce Kur'an ve Tefsirli Meali
- Yüce Kur'an ve Açıklamalı-Yorumlu Meali
- Kur'an-ı Kerim Meali (internet sitesi)
- Evrensel Çağrı ve İniş Sırasına göre Kur'an Meali

Kurul Açıklamaları

- 13 Mart 2020 tarihinde “Yeni Koronavirüs Salgını ve Cuma Namazı” konulu basın açıklaması,
- 16 Mart 2020 tarihinde “Ülkemizde Vakit Namazları ile Cuma Namazları Gibi İbadetlerin Toplu Halde Eda Edilmesine Ara Verilmesi” konulu Kurul Kararı,
- 22 Mart 2020 tarihinde salgın hastalık riskinin bulunduğu durumlarda cenaze namazlarının nasıl kılınacağı ve defin işlemlerinin nasıl yapılacağına dair vatandaşlardan gelen sorular üzerine “Salgın Hastalık Durumunda Cenaze Namazı ve Defin İşlemlerinin Dini Hükümü” konulu Kurul Fetvası,

- 01 Nisan 2020 tarihinde koronavirüs sebebiyle ilan edilen dayanışma kampanyalarına zekat ile katkıda bulunma konusunda vatandaşlardan gelen sorular üzerine “Sosyal Yardım Kampanyaları ve Zekat” konulu basın açıklaması,
- 01 Nisan 2020 tarihinde koronavirüs tedbirleri kapsamında Cuma namazlarına ara verilmesi sebebiyle bazı yanlış uygulamaların önüne geçmek üzere “Kitle İletişim Araçları Vasıtasıyla Evde Cuma Namazı Kılınması” konulu Kurul Kararı,
- 09 Nisan 2020 tarihinde “Kovid-19 Sebebiyle Vefat Edenlerin Cenaze İşlemleri Hakkında” konulu basın açıklaması,
- 14 Nisan 2020 tarihinde “Kovid-19 Salgını Sürecinde Ramazan Ayı ve Oruç İbadeti” konulu basın açıklaması,
- 21 Nisan 2020 tarihinde “Kovid-19 ve Bayram Namazı” konulu basın açıklaması,
- 28 Nisan 2020 tarihinde “İslam’da Zina ve Bütün Çeşitleriyle Eşcinsel İlişki Açık ve Kesin Bir Şekilde Haramdır” konulu basın açıklaması,
- 14 Temmuz 2020 tarihinde “Ayasofya-ı Kebir Camiî Şerifi” hakkında basın açıklaması,
- 04 Aralık 2020 tarihinde “Salgın Tedbirleri ve Elverişsiz Hava Şartlarında Cuma Namazı” konulu basın açıklaması kamuoyu ile paylaşmıştır.

Ulusal\Uluslararası Kongre, İlimi Toplantı ve Çalıştaylar

- Uluslararası Namaz Vakitleri Kongresi İlimi Toplantısı-III

Başkanlığımızın tertiplelediği Hicri Takvim Birliği Kongresi’ne katılımcılarının yoğun talep göstermesi üzerine Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığı tarafından özellikle ileri enlemlerdeki namaz vakitleri hususunda yaşanan sorunları ele almak ve ortak bir çözüm aramak amacıyla “Uluslararası Namaz Vakitleri Kongresi” düzenlenmesi uygun görülmüştür. Bu kapsamda, Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığından bir heyet 2018 yılında Avrupa’nın muhtelif şehirlerinde yaşayan Müslüman topluluk temsilcileriyle toplantılar tertip etmiş ve kongrenin hazırlık çalışmalarını yürütmek üzere ilmi heyet teşekkül etmiştir. Kurulumuz tarafından yurt içinden ve yurt dışından davet edilen ilim adamlarının katılımıyla “Uluslararası Namaz Vakitleri Kongresinin İlimi Heyet Toplantısı-III” yapılacak kongreye sunulması düşünülen takvim tekliflerini değerlendirmek üzere Başkanımız Prof. Dr. Sayın Ali ERBAŞ’ın da iştirakiyle 11-12 Ocak 2020 tarihlerinde İstanbul’da düzenlenmiştir.

- **Sanat Ahlakı ve Bilim Ahlakı Kitabı Toplantısı**

Kurulumuz nezdinde yürütülen “Pratik İslam Ahlakı” projesi içerisinde yer alan “Sanat Ahlakı ve Bilim Ahlakı” başlıklı kitap çalışmalarını müzakere etmek üzere yazarlarla 07-09 Şubat 2020 tarihlerinde Ankara’da toplantı düzenlemiştir.

- **Ticari ve Alternatif Sigorta Sistemleri ve Sigortayla İlgili Bazı Problemlerin Fıkhi Açıdan Değerlendirilmesi Çalıştayı**

Ticari sigortada bulunan problemler, alternatif sigorta modelleri, kredi hayat sigortası, mevduat ve katılım fonlarının sigortalanması ile birikimli hayat sigortası konularını ele almak ve bu alanlarla ilgili Kurulumuza yöneltilen dini sorulara cevap bulmak amacıyla “Ticari ve Alternatif Sigorta Sistemleri ve Sigortayla İlgili Bazı Problemlerin Fıkhi Açıdan Değerlendirilmesi Çalıştayı” Başkanımız Prof. Dr. Sayın Ali ERBAŞ’ın da iştirakiyle 11-12 Mart 2020 tarihlerinde Ankara’da düzenlenmiştir.

- **Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığı Aday Tespit Kurulu Toplantısı**

Sn.Diyanet İşleri Başkanı, Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanı, Başkan Yardımcıları, Diyanet İşleri Başkanlığının üst düzey yöneticileri, Din Öğretimi Genel Müdürü, ilahiyat ve İslami ilimler fakültelerinden akademisyenler, 81 il müftüsü, dini yüksek ihtisas merkezleri müdürleri ve eğitim merkezlerinden eğitim görevlileri ile her bir coğrafi bölgeden seçilen ilçe müftüleri, başvaizler, başimam-hatipler ve Kur’an kursu başöğreticilerinin oluşturduğu “Aday Tespit Kurulunun” oylarıyla Din İşleri Yüksek Kurulu üyeliklerine atanacak 24 üye adayının seçimi Başkanımız Prof. Dr. Sayın Ali ERBAŞ’ın da iştirakiyle 15 Haziran 2020 tarihinde Ankara’da gerçekleştirilmiştir. Aday Tespit Kurulu, Din İşleri Yüksek Kurulu üye adaylığı için başvuru yapanlardan 24 üye adayı seçmiştir. Bunlardan 12’si 5 yıl süreyle Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi olarak atanmıştır.

- **Yatsı Gözlemi ve 1442 Muharrem Ayının Tespiti**

Din İşleri Yüksek Kurulunda uzman bir heyet, Muharrem ayı hilal ve yatsı vakti gözlemi yapmak üzere Antalya/Bakırlitepe’de bulunan Türkiye Ulusal Gözlemevi yerleşkesini 19 Ağustos 2020 tarihinde ziyaret etmiştir. Gözlem, Diyanet İşleri Başkanlığı\TÜBİTAK iş birliğiyle Antalya/Bakırlitepe’deki TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi’nde kurulan AYGÖZ sistemi aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Antalya’da yapılan gözlemde, Hicri 1442 Muharrem ayı hilalinin, ufkun 6 derece 30 dakika üstünde olduğu ve güneşten 38 dakika sonra battığı görülmüş, gözlem sonucu AYGÖZ sistemi tarafından çekilen fotoğraflarla kayıt altına

alınmıştır. Böylece, astronomik hesapla belirlenen Hicri Yılbaşı ve Muharrem ayının başlangıcının doğruluğu teyit edilmiştir.

- **Fetvada Dil ve Üslup Çalıştayı**

17 Kasım 2020 tarihinde Fetvada Dil ve Üslup Çalıştayı; Din İşleri Yüksek Kurulu üyeleri, uzman ve uzman yardımcılarının katılımıyla düzenlenmiştir. Çalıştayda, “Fetva Dilinin Güncellenmesi”, “Fetva’da Dil ve Üslup Birliğinin Önemi”, “Fetva’da Kaynak Kullanımı” başlıkları ele alınmıştır.

- **Müftülere Nikah Kıyma Yetkisi Verilmesi ile İlgili Sahada Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri Çalıştayı**

Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığı müftülerimize resmi nikâh kıyabilme yetkisi verilmesiyle birlikte sahada karşılaşılan dini, idari ve hukuki sorunları ele almak ve çözüm önerileri geliştirmek amacıyla çevrim içi olarak bir çalıştay düzenlemiştir. Söz konusu çalıştaya Din İşleri Yüksek Kurulunun yanı sıra Başkanımız Prof. Dr. Sayın Ali ERBAŞ, Din Hizmetleri Genel Müdürü, I. Hukuk Müşaviri ve sahada görev yapan il müftüleri iştirak etmiştir. Yapılan sunumların ardından sahada görev yapan il müftülerinin değerlendirmelerine geçilmiş ve çözüm önerileri tartışılmıştır.

Kurulumuz Tarafından Düzenlenen Panel ve Konferanslar

- 07 Ocak 2020 tarihinde Türkiye’de Alevilik Algısı
- 09 Ocak 2020 tarihinde Koruyucu Sağlık Hizmetlerinde Aşılama ve Aşı Karşıtlığının Dini Boyutu
- 16 Ocak 2020 tarihinde Fetva Usulü
- 16 Ocak 2020 tarihinde Güncel Fıkhi Meseleler Bağlamında Fetva Usulü
- 11 Şubat 2020 tarihinde Mütalaa Yazım Usul ve Esasları
- 12 Şubat 2020 tarihinde Aktüel Gelişmeler Bağlamında Yahudilik ve Hristiyanlık
- 19 Şubat 2020 tarihinde Uzak Doğu Dinlerinin Çağdaş Dünyadaki Algı ve Yansımaları
- 20 Şubat 2020 tarihinde Fıkhi Açıdan Güncel Ticari Meseleler
- 20 Şubat 2020 tarihinde İslam Ticaret Hukukunun Günümüzdeki Meseleleri
- 26 Şubat 2020 tarihinde Arıtılmış Atık Suların Fıkhi Açıdan Değerlendirilmesi
- 27 Şubat 2020 tarihinde Helal Gıda
- 27 Şubat 2020 tarihinde Arıtılmış Atık Suların Fıkhi Açıdan Değerlendirilmesi
- 03 Mart 2020 tarihinde Mütalaa Yazım Usul ve Esasları

- 10 Mart 2020 tarihinde KURAMER Kütüphane Programı Kurulum ve Kullanımı
- 02 Ekim 2020 tarihinde Mütalaa Yazım Usul ve Esasları
- 21 Aralık 2020 tarihinde Tıp Alanında Karşılaşılan Fikhi Meseleler ve Sıkça Sorulan Sorular

Katılım Sağlanan Panel ve Konferanslar

- 20 Ocak 2020 tarihinde “Dini İstismar ve Tedhiş Hareketi Olarak DEAŞ Konferansı”na katılım sağlanmıştır.
- 18 Şubat 2020 tarihinde “Günümüzde Şia ve Alevilik Konferansı”na katılım sağlanmıştır.
- 16 Eylül 2020, 22 Eylül 2020, 29 Eylül 2020, 08 Ekim 2020 ve 25 Aralık 2020 tarihlerinde Helal Akreditasyon Kurumu tarafından düzenlenen çevrim içi toplantıya katılım sağlanmıştır.
- 02 Ekim 2020 tarihinde “Din İstismarı” konulu bir seminer düzenlenmiştir.
- Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanı Abdurrahman HAÇKALI, 20 Ekim 2020 tarihinde İslam İşbirliği Teşkilatı Üye ve Temsilcileriyle gerçekleştirilen online toplantıya katılmıştır.
- Din İşleri Yüksek Kurulu üyeleri ve uzmanları tarafından farklı tarihlerde;
  - “Aile İçi İletişim” konulu konferansa,
  - “Mevlid-i Nebi Haftası” konulu konferansa,
  - “Peygamberimiz ve Çocuk” konulu konferansa,
  - “O’nu Anlamak” konulu konferansa,
  - “Tasarrufa Dayalı Faizsiz Finans Sistemi Sempozyumu”na,
  - “Uluslararası Mevlid-i Nebi Sempozyumu”na,
  - Sınır Ötesi Güvenli Bölgelerde Yükseköğrenim İşbirliği İmkanları Çalıştayı’na,
  - “6. Dünya Helal Zirvesi”ne,
  - “Din İstismarıyla Mücadele Hizmet İçi Eğitim Semineri”ne,
- Ayrıca Din İşleri Yüksek Kurulu üyeleri ve uzmanları tarafından farklı tarihlerde;
  - “Bedenimiz Bize Emanet”,
  - “Katılım Bankacılığı ve Faiz” ,
  - “Erken Çocukluk Döneminde Çocuklarla İletişim”,
  - “Çocuğun Gelişiminde Babanın Rolü”,
  - “Bireylerinin Şiddetten Korunması”,
  - “İslam Davasında Samimiyet”,
  - “Gençlerle Varlığımız Farkındalığımız”.
  - “Tıp ve Sağlıkla İlgili Sıkça Sorulan Sorular”,

- “Aileyi Tehdit Eden Sorunlar ve Çözüm Önerileri” konularında konferans ve seminerler verilmiştir.

Dini Soruları Cevaplandırma Hizmeti

Kurulumuz, sahih dini bilgi ile vatandaşlarımızı bilgilendirme amacıyla resmi başvuru ve devlet kurumlarından gelen taleplerin yanı sıra; kurul.diyamet.gov.tr, fetva.diyamet.gov.tr adresleri ile e-Devlet üzerinden yöneltilen soruları cevaplandırmaktadır. Bu kapsamda;

- e-Devlet ve internet sitelerimiz üzerinden 64.225,
- Resmi başvuru ile 357,
- Telefon ile 27.800 soru cevaplandırılmıştır.

Vatandaşlarımıza fetva hizmeti sunduğumuz kurul.diyamet.gov.tr, fetva.diyamet.gov.tr adresi ile e-Devlet sistemindeki veri tabanımızda adak, yemin, ahlak, aile hayatı, inanç, hurafeler, dinler, dua ve zikir, hac, umre, Hz. Peygamber, kadınlara özel haller, Kur’an-ı Kerim, kurban, mezhepler, miras ve vasiyet, namaz, oruç, sosyal hayat, taharet, tasavvuf, ticari hayat, tıp ve sağlık, vakıf, yiyecek ve içecekler, zekat ve sadaka gibi ana konulara dair sıkça sorulan sorular yayımlanarak vatandaşların erişimine sunulmaktadır. Ayrıca söz konusu veri tabanlarının, yeni çıkan metinlerle içerik açısında zenginleştirilme çalışmaları yapılmaktadır.

Kurulumuzun veri tabanında yayınladığı fetvalar 2020 yılı içerisinde;

- e-Devlet üzerinden 30.049,
- İnternet sitemiz üzerinden ise 17.045.223 kez görüntülenmiştir.

Yürütülen Projeler

- İslam Karşıtı Söylem ve İddialara Cevaplar Projesi,
- İstismar Edilen Dini Kavramlar Projesi,
- Pratik Ahlak Yayınları Serisi,
- Tasavvufun Doğru Anlaşılmasına Yönelik Yayınlar Projesi yürütülmektedir.

Dijital Çalışmalar

- **190 Dini Soruları Cevaplandırma Hattının Çağrı Merkezi Standartlarına Kavuşturulması**

Halkımızın hızlı ve doğru bilgiye ulaşmasında büyük bir rol oynayan ve il müftülüklerimizde deruhte edilen “Dini Soruları Cevaplandırma Hattı” aracılığıyla sunulan dini bilgilendirme hizmetinde yaşanan sorunların çözüme kavuşturulması, dini soruları cevaplandırma hizmetinin Din İşleri Yüksek Kurulu görüşlerine uygun olarak bütün illerde etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesi için vatandaşlarımız tarafından kolay erişilebilen, güvenli ve kaliteli bir iletişim ile ses kayıt imkanı sağlayan, merkezden ve illerden kontrol edilip yönetilebilen, farklı

katmanlarda hiyerarşik düzen kurmaya ve Kurulumuzca kullanılan diğer platformlarla entegrasyona uygun; anlık ve belirli periyotlar halinde kapsamlı raporlamalar yapabilen bir çağrı merkezi sistemi kurulması uygun görülmüştür. Bu kapsamda ilk olarak 10 il müftülüğünde pilot uygulama başlatılmış ve akabinde de 70 ilde İp Entegre Çağrı Merkezi Sistemi'nin kurulumu sağlanmıştır.

- **Görüntülü Fetva İnternet Adresinin İçerik Bakımından Zenginleştirilmesi**

Vatandaşlarımızın koronavirüs tedbirleri kapsamında özellikle sokağa çıkma yasağı döneminde daha fazla ihtiyaç duyacakları dikkate alınarak goruntulufetva.diyamet.gov.tr internet adresi içerik açısından zenginleştirilmiştir.

- **Mobil Fetva Uygulaması**

Mobil Fetva Uygulaması, faaliyete geçirilerek vatandaşlarımızın sahih dini bilgiye ulaşımı kolaylaştırılmıştır.

- **secim.diyamet.gov.tr İnternet Adresinin Faaliyete Geçirilmesi**

Din İşleri Yüksek Kurulunun yasal süresinin 05 Ekim 2020 tarihinde sona erecek olması sebebiyle teşekkül edecek yeni Din İşleri Yüksek Kurulu aday üyelerini belirlemek üzere Aday Tespit Kurulu Toplantısı'nın ve temsilci seçimlerinin elektronik ortamda yapılabilmesi için gerekli mevzuat değişiklikleri yapılarak Strateji Geliştirme Başkanlığı' Bilgi İşlem Daire Başkanlığı ile gerekli alt yapı hazırlıkları yürütülüp secim.diyamet.gov.tr internet sayfası faaliyete geçirilmiştir.

Bu kapsamda;

- Coğrafi Bölge Temsilcileri Seçimi 15-17 Nisan 2020 tarihlerinde secim.diyamet.gov.tr internet sayfası üzerinden elektronik ortamda yapılmıştır.
- Din İşleri Yüksek Kurulu Aday Üyelik müracaatları secim.diyamet.gov.tr internet sayfası üzerinden elektronik ortamda alınmıştır.

Ziyaret Edilen/Eden Mümasil Kurum ve Kuruluşlar

Paydaş yurt dışı heyetleri pandemi şartlarında Kurulumuzu ziyaret etmiş ve bu ziyaretlerde kurumsal iş birliği imkanları görüşülmüştür.

- 24 Ocak 2020 tarihinde Malezya heyeti,
- 14 Şubat 2020 tarihinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti heyeti,
- 3 Mart 2020 tarihinde Srilanka heyeti,
- 25 Ağustos 2020 tarihinde Ummah Welfare Trust Vakfı,
- 09 Aralık 2020 tarihinde Kırgızistan Oş Üniversitesi heyeti,

- 24 Aralık 2020 İnan Kültür MsteŖarlıđı heyeti, Kurulumuzu ziyaret etmiŖtir.

Kurumsal İletiŖime Geçilen Kurumlar

- 02 Aralık 2020 tarihinde Uluslararası İslam Fıkıh Akademisi,
- 03 Aralık 2020 tarihinde Kuveyt İslam Tıp Bilimleri Kurumu,
- 23 Aralık 2020 Hindistan İslam Fıkıh Meclisi ile iletiŖime geçilmiŖtir.

b. Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu Başkanlığı

- 26 adet Kur'an-ı Kerim'in (26x38=988 adet forma) ilk incelemesi tamamlanmıŖ olup tasdik numarası verilerek Ketebe Sayfası düzenlenmiŖtir.
- 28 adet Kur'an-ı Kerim'in (28x38=1.064 adet forma) son Ŗekil inceleme iŖlemleri tamamlanarak basımı için ilgili yayınevine gnderilmiŖtir.
- 54 adet Kur'an-ı Kerim'in inceleme iŖlemleri tamamlanarak toplam 936.500 adet mühür yapılmıŖtir.

Kur'an İmlasında Resm-i Osmani'ye GeiŖalıŖmaları

İslam lkelerinde yaygın bir Ŗekilde kullanılan Resm-i Osmani tarzını ülkemizde de uygulayarak birliktelik sağlanması amacıyla Kurulumuzca haftalık olarak konusunda uzman kiŖilerin katılımıyla Başkanlık salonunda ve ayrıca online toplantılar dzenlenmiŖtir.

10-18 YaŖ Erkek ve Kız Çocukları Arasında Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma YarıŖması

2020 yılında planlanan ve coronavirüs nedeniyle gerekleŖtirilemeyen Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma YarıŖmalarının yerine; Başkanlığımızca ve Türkiye Diyanet Vakfının katkılarıyla Ramazan ayını Kur'an okuyarak ihya etmek, çocuklar ve gençlerin Kur'an okumalarını geliŖtirmek ve toplumda Kur'an kültürüne katkı sağlamak amacıyla 10-18 yaŖ arası erkek ve kız çocukları arasında online ortamda "Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma YarıŖmaları" dzenlenmiŖtir.

c. Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü

İrŖat Hizmetleri Kapsamında Yapılan Faaliyetler

- Vaaz Hizmetleri

Başkanlığımızca;

- Dönemsel vaaz konuları ile alt baŖlıkları belirlenmiŖ, müftülüklerimizde vaaz ve irŖat programlarında ilgili konuları ele alıp iŖlemleri istenmiŖtir. Bu kapsamda;
  - Birinci üç ayda "DnyevileŖme",
  - İkinici üç ayda "Ahiret Bilinci-Sağlık ve Temizlik",

- Üçüncü üç ayda “İbadet, Sağlık ve Temizlik”,
  - Dördüncü üç ayda “Cami ve İlim” ile “Peygamberimiz ve Çocuk”,
  - Ramazan ayında ise “Ramazan ve Sorumluluk Bilinci” vaaz konusu olarak belirlenmiştir.
- Vaaz hizmetlerinde etkinlik ve verimliliği artırmak ve vaizlerin hizmet motivasyonlarını yükseltmek amacıyla Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile koordineli bir şekilde 24-28 Şubat 2020 tarihinde 439 vaizin katılımıyla hizmet içi eğitim semineri düzenlenmiştir.
  - Koronavirüs salgınının ülkemizde yayılmasına engel olmak, etkilerini en aza indirmek ve hastalıktan korunmak amacıyla yüz yüze yapılan vaaz, irşat, manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetlerine ara verme zaruretinin ortaya çıkmasıyla birlikte mezkur hizmetlerin Radyo-TV, dijital mecralar ve sosyal medya vasıtasıyla yürütülmesine dair Başkanlık talimatı 16 Nisan 2020 tarihinde 81 il müftülüğüne gönderilmiştir. Söz konusu talimat ekinde vaaz-irşat konularına da yer verilmiştir.
  - Ramazan ayı irşat hizmetlerinde Diyanet TV’den etkin bir şekilde istifade etmek amacıyla 30 günlük bir vaaz programı hazırlanarak Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü ile koordineli bir şekilde program çekimleri tamamlanmış, “Ramazan Sohbetleri” adıyla Ramazan ayı boyunca Diyanet TV ekranlarından yayımlanmıştır.
  - Normalleşme sürecinde vaaz ve irşat hizmetleri kapsamında alınacak tedbirlerle ilgili 08 Temmuz 2020 tarihinde 81 il müftülüğüne Başkanlık talimatı gönderilmiştir.
  - “15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü” münasebetiyle 13-19 Temmuz 2020 tarihleri arasında gerçekleştirilecek vaaz-irşat programlarında “15 Temmuz ve Birlik Ruhu, Din İstismarına Karşı Sahih Dini Bilginin Önemi” konularına yer verilmesiyle ilgili il müftülüklerine talimat gönderilmiştir.
  - Başkanlığımızca yürütülen irşat hizmetlerinin etkinlik ve verimliliğini artırmak, irşat hizmeti yürüten personelimizin mesleki gelişimine ve yazılı materyal geliştirilmesine katkı sağlamak amacıyla “Örnek Vaaz ve Hutbe Metinleri Projesi” hazırlanmıştır. Söz konusu projenin ilk adımı hayata geçirilerek konular ve metin yazarları belirlenmiştir. Bu bağlamda vaizlik kadrosunda görevli 80 personelimizden belirlenen konularla ilgili birer hutbe ve vaaz metni hazırlaması talep edilmiştir.
  - Başkanlığımız merkez teşkilatı personelinden irşat hizmetlerinde etkin bir şekilde istifade etmek, yüz yüze vaaz hizmetlerini yaygınlaştırmak ve Ankara’da yürütülen irşat faaliyetlerine katkı sağlamak amacıyla görevlendirmeler yapılmıştır. Bu bağlamda, Ankara merkez ilçe müftülüklerine bağlı camilerde Cuma günleri vaaz-irşat hizmetinde bulunmak,

gerektiğinde cuma namazı kıldırmak ve hutbe okumak üzere 2020 yılı boyunca 28 personel, Başkanlık Makamı oluruyla görevlendirilmiş ve mezkûr personelin bilgileri dönemsel irşat programına dâhil edilmek üzere Ankara İl Müftülüğüne gönderilmiştir.

- Kur'an ve Sünnet temelinde İslam'ın bir bütün olarak doğru anlaşılmasına katkı sağlamak amacıyla ülke genelindeki bütün camilerde hutbe ve vaaz verilmiştir. Ayrıca ülke genelinde salgın hastalıkla mücadele kapsamında alınan tedbirlere riayet edilerek yüz yüze ve çevrim içi olarak 18.402 konferans, panel, seminer, sempozyum ve çalıştay gerçekleştirilmiştir.

- Hutbe Hizmetleri

- 2020 yılında Başkanlığımızca 53 hutbe metni hazırlanmıştır. Mezkur hutbelere 38'i ülke genelindeki bütün camilerde okunmuştur. 10 hutbe koronavirüs tedbirleri kapsamında ülkemiz genelinde tek bir camide kılınan Cuma namazında okunmuş, 5 hutbe ise 29 Mayıs 2020 tarihinden itibaren ülke genelinde Cuma namazı kılınan mekanlarda okunmak üzere müftülüklerimize gönderilmiştir. Söz konusu hutbelere ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir:

Tablo-23: 2020 Yılında Hazırlanan Hutbeler

S. No	Hutbe Başlığı	Okunma Tarihi
1	İnsan, İman ve Hayat	03.01.2020
2	Peygamberimizin Dilinden Dualar	10.01.2020
3	Teknoloji Bağımlılığı ve Sosyal Medya Ahlakı	17.01.2020
4	Sorumluluk Sahibi Bir Baba Olabilmek	24.01.2020
5	Afetlere Karşı Bilinçli Olalım	31.01.2020
6	Kudüs İslam Yurdudur	07.02.2020
7	Allah ile Kul Arasındaki Bağ	14.02.2020
8	Üç Ayların Manevi İklimine Yaklaşırken	21.02.2020
9	Hak Uğrunda Mücadelemiz Birlik ve Beraberlik Ruhumuz	28.02.2020
10	Allah Temizdir, Temizliği Sever	06.03.2020
11	Tedbir Müminden Takdir Allah'tandır	13.03.2020
12	Zorluklar Karşısında Mümin	27.03.2020
13	Berat Gecesi Af ve Arınma Vesilesi	03.04.2020
14	İnsan Sorumluluk Sahibidir	10.04.2020
15	Aile: Huzur ve Güven Kaynağı	17.04.2020

16	Ramazan: Sabır ve İrade Eğitimi	24.04.2020
17	Ramazan ve Sorumluluk Bilinci	01.05.2020
18	Ramazan İnfak, Yardımlaşma ve Dayanışma Ayı	08.05.2020
19	Kur'an'la Yaşamak	15.05.2020
20	Bir Ömrü Ramazan Gibi Yaşamak	22.05.2020
21	Ramazan Bayramı: Neşe ve Huzur İklimi	24.05.2020
22	Hamdolsun Rabbimize	29.05.2020
23	Ahirete İnanan Mümin	05.06.2020
24	Mustakim Ol, Emin Ol Tasadan!	12.06.2020
25	Halis Niyet ve Samimiyet	19.06.2020
26	Yuvalarımız Kur'an ile Aydınlandı	26.06.2020
27	Sabrın Sonu Selamettir	03.07.2020
28	15 Temmuz ve Birlik Ruhu	10.07.2020
29	Kurbanını Paylaş Kardeşinle Yakınlaş	17.07.2020
30	Ayasofya: Fethin Nişanesi, Fatih'in Emaneti	24.07.2020
31	Veda Hutbesi: Çağları Aşan Mesajlar	31.07.2020
32	Kurban Bayramı: Takva Yolculuğu	31.07.2020
33	Mümince Bir Duyarlılık: İyiliği Emretmek, Kötülükten Sakındırmak	07.08.2020
34	Şükreden Huzur Bulur	14.08.2020
35	Mümin: Hakkın Temsilcisi, Hakikatin Davetçisi	21.08.2020
36	Allah'ın Dinini Yüceltme Gayreti	28.08.2020
37	İslam Temizliği Emreder	04.09.2020
38	Din İstismarına Karşı Ferasetli ve Basiretli Olalım	11.09.2020
39	Bereket: Manevi Bolluk	18.09.2020
40	Cami ve İlim	25.09.2020
41	Murakabe ve Muhasebe Bilinci	02.10.2020
42	Müminin Yumuşak Huyluluğu	09.10.2020
43	Cami: Allah'ın Evi, Müminlerin Eseri	16.10.2020
44	Mevlid-i Nebi	23.10.2020
45	Peygamberimiz ve Çocuk	30.10.2020
46	Mümin Sorumluluk Sahibidir	06.11.2020

47	Abdest: Bedenimize Sağlık, Ruhumuza Huzur	13.11.2020
48	Cennet: Müminleri Bekleyen Sonsuz Nimet	20.11.2020
49	Faydasız İşleri Terk Etmek Kulluğun Güzelliğindedir	27.11.2020
50	Engellilik: Cennete Kavuşturan İmtihan	04.12.2020
51	Su: Hayat ve Şifa Kaynağımız	11.12.2020
52	Mümin Her İşinde Mutedildir	18.12.2020
53	İçki: Kötülüğün Zehirli Arkadaşı	25.12.2020

- Başkanlığımızca hazırlanan hutbelerin Türkçe metinlerinin yanı sıra Arapça, Almanca, İngilizce ve Rusça dillerindeki tercümelelerinin her hafta düzenli olarak Başkanlığımız web sitesinde yayınlanması sağlanmıştır.
- Cami görevlilerimizin hutbeleri etkili bir şekilde sunmalarına katkı sağlamak ve görme engelli vatandaşlarımızın hutbelerden istifadesini temin etmek amacıyla web sayfamızda hutbelerin sesli olarak yayımlanması sağlanmıştır.
- Cami görevlilerinin hutbe sunma becerilerini geliştirmek amacıyla 19 Şubat 2020 tarihinde A ve B grubu camilerde görev yapan 460 müezzin kayyımaya yönelik “Etkili Hutbe Sunumu Hizmet İçi Eğitim Semineri” düzenlenmiştir.
- Ülkemiz genelinde yaşanan kuraklık sebebiyle “Su: Hayat ve Şifa Kaynağımız” isimli hutbe ile birlikte bir dua metni hazırlanmış ve il müftülüklerine gönderilmiştir. 11 Aralık 2020 tarihinde bütün camilerimizde ve Cuma namazı kılınan mekanlarda Cuma namazının farzından sonra mezkur dua metni çerçevesinde yağmur duası yapılmıştır.

Dini İstismar Eden Terör Örgütleriyle Mücadele Kapsamında Yapılan Çalışmalar

- Başkanlığımızca dini, milli ve manevi değerlerimizi istismar eden FETÖ, DEAŞ, PKK vb. örgütlere karşı Kur’an ve Sünnete dayalı sahih dini bilgi ile toplumu aydınlatmak ve din istismarına karşı milletimizi bilinçlendirmek amacıyla Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ tarafından 20 Ocak 2020 tarihinde Milli Savunma Üniversitesi’nde müşterek komuta ve kurmay eğitimi alan kurmay subaylara yönelik “Dini İstismar Eden Terör Örgütleriyle Mücadelede Sahih Dini Bilginin Önemi” konulu bir konferans gerçekleştirilmiştir.
- 15 Ocak 2020 tarihinde Polis Akademisi Başkanlığı’na bağlı Ankara, Aksaray, Niğde, Yozgat POMEM Müdürlüklerinde eğitim-öğretim gören 2.502 kadın polis memuruna yönelik 4 Başkanlık personeli marifetiyle “Dini İstismar Eden Terör Örgütleriyle Mücadele” konulu konferanslar gerçekleştirilmiştir.

- Milli Savunma Üniversitesi ile Kuvvet Komutanlıklarında 01 Ocak-12 Mart 2020 tarihleri arasında “Dini İstismar Eden Terör Örgütleriyle Mücadelede Sahih Dini Bilginin Önemi” konulu 180 konferans gerçekleştirilmiştir. Konferanslar neticesinde 106.974 kişiye ulaşılmıştır.
- Koronavirüs salgını sonrası normalleşme sürecinde Milli Savunma Bakanlığı’ndan gelen talepler doğrultusunda salgın hastalıkla ilgili alınan tedbirlere riayet edilerek MSB Eğitim Merkezi’nde 22 Eylül, 08 ve 24 Ekim 2020 tarihlerinde toplam 120 aday memura yönelik konferanslar gerçekleştirilmiştir. Ayrıca mezkur bakanlığa bağlı SATEM’de 02 Aralık 2020 tarihinde 40 aday memura yönelik bir konferans düzenlenmiştir. Söz konusu konferanslara ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir:

Tablo-24: 2020 Yılında Yapılan Din İstismarıyla Mücadele Konferansları

Milli Savunma Bakanlığı Konferansları					
S.NO	Tarih	Yer	Katılımcılar	Konferans Sayısı	Katılımcı Sayısı
1	01-31.01.2020	MSÜ ve Kuvvet Komutanlıkları	Askeri Personel	70	42.439
2	15.01.2020	POMEM Müdürlüğü	Emniyet Personeli	4	2.502
3	01-29.02.2020	MSÜ ve Kuvvet Komutanlıkları	Askeri Personel	94	53.678
4	01-12.03.2020	MSÜ ve Kuvvet Komutanlıkları	Askeri Personel	16	10.857
5	22.09.2020	MSB Eğitim Merkezi	Aday Memurlar	1	40
6	08-24.10.2020	MSB Eğitim Merkezi	Aday Memurlar	2	80
7	02.12.2020	SATEM Eğitim Merkezi	Aday Memurlar	1	40
GENEL TOPLAM				188	109.636

- Dini istismar eden terör örgütleriyle mücadele konusunda bakanlıklara bağlı kurum ve kuruluşlarda yürütülen çalışmalarda görev alacak taşra teşkilatı personeli arasında usul ve içerik bakımından uygulama birliğini sağlamak amacıyla Ankara Rıfat Börekçi Eğitim Merkezi Müdürlüğünde 16 Ocak 2020 tarihinde 52 personelimizin katılımıyla “Din İstismarıyla Mücadele Hizmet İçi Eğitim Semineri” düzenlenmiştir.
- Milli Savunma Bakanlığı bünyesinde yürütülen eğitim öğretim faaliyetlerinde istifade etmek amacıyla “Dini İstismar Eden Terör Örgütleriyle Mücadelede Sahih Dini Bilginin Önemi” konulu sunum ile “Askere Temel Dini Bilgiler” isimli eser hazırlanmıştır.
- “Peygamberimiz ve Gençlik” konulu 2018 yılı “Uluslararası Mevlidi Nebi Sempozyumu” tebliğ metinlerinden istifade edilerek “Gençliğin Korunması Bağlamında Din İstismarıyla Mücadele” kitabı hazırlanmış ve Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü ile koordineli bir şekilde basımı gerçekleştirilmiştir.

Mevlid-i Nebi Haftası Hizmetleri

- 2019 yılı Mevlid-i Nebi Haftası’nda gerçekleştirilen “Peygamberimiz ve Aile” konulu “Uluslararası Mevlid-i Nebi Sempozyumu” metinleri elektronik ortamda bir araya getirilmiştir.
- “2020 Yılı Mevlid-i Nebi Haftası Talimatı” 10 Ekim 2020 tarihinde merkez birimleri, taşra ve yurt dışı teşkilatı ile TDV’ye gönderilmiştir.
- “Peygamberimiz ve Çocuk” temasını yansıtacak sinevizyon, kısa film, afiş vb. görsel ve yazılı materyaller hazırlanarak müftülüklerimize ulaştırılmış ve kamuoyunun istifadesine sunulmuştur.
- Mevlid-i Nebi Haftası etkinlikleri kapsamında 22 Ekim 2020 tarihinde Başkanlık Konferans Salonunda Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ’ın katılımlarıyla “Tema Tanıtım Toplantısı” gerçekleştirilmiştir.
- 26 Ekim 2020 Pazartesi günü Beştepe Millet Kongre ve Kültür Merkezi’nde Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN’ın teşrifleriyle “Mevlid-i Nebi Haftası Açılış Programı” gerçekleştirilmiştir.
- Mevlid-i Nebi Haftası etkinlikleri kapsamında 06-08 Kasım 2020 tarihleri arasında çevrim içi olarak “Peygamberimiz ve Çocuk” konulu “Uluslararası Mevlid-i Nebi Sempozyumu” düzenlenmiştir. Sempozyumun açılışı Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ’ın katılımlarıyla Başkanlık Konferans Salonu’nda gerçekleştirilmiştir.

- Uluslararası Mevlid-i Nebi Sempozyumu'nun 06 Kasım 2020 Cuma günü sabah oturumunda “Akışkan Zamanlarda Çocuklarımızı Manevi Açıdan Güçlendirmenin İmkânı: Riskler ve Fırsatlar” konulu açılış konferansı verilmiştir.
- Değerlendirme ve kapanış oturumuna Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ'ın katıldığı uluslararası sempozyum 10 oturum olarak gerçekleştirilmiş ve toplam 42 tebliğ sunulmuştur. “Uluslararası Mevlid-i Nebi Sempozyumu” iki gün boyunca sosyal medya mecralarından canlı olarak yayınlanmış ve **360.036** kişi tarafından takip edilmiştir.
- Mevlid-i Nebi Haftası'na özel web sayfası hazırlanmış; sinevizyon, kısa film ve kreatif konsept çalışmaları söz konusu sayfada yayımlanmıştır. Youtube, Facebook ve Twitter uygulamaları üzerinden sosyal medya hesapları oluşturulmuş ve online gerçekleştirilen Uluslararası Mevlid-i Nebi Sempozyumu mezkur hesaplardan canlı olarak yayınlanmıştır.

Vaizlerin Kariyer Basamaklarında Yükselme Çalıştayı

İrşat hizmetlerinin etkinlik ve verimliliğini artırmak, vaizlerin kariyer basamaklarında yükselmelerine ilişkin usul ve esasları müzakere etmek üzere Başkanlık merkez teşkilatında daire başkanı, Diyanet işleri uzmanı/uzman yardımcısı, Başkanlık vaizi ve eğitim uzmanı unvanlarında görev yapan **15** personelin katılımıyla 16 Aralık 2020 tarihinde “Vaizlerin Kariyer Basamaklarında Yükselme Çalıştayı” gerçekleştirilmiştir.

Koronavirüs Salgını ile İlgili Alınan Tedbirler

- Mart ayından itibaren ülkemizi etkisi altına alan koronavirüs salgını sebebiyle alınan tedbirlerin gevşetilmesi ve normalleşme sürecine girilmesiyle birlikte cami ve mescitlerde 24 Haziran 2020 tarihinden itibaren beş vakit olarak cemaatle ibadet edilmeye başlanmıştır. Bu vesileyle il müftülüklerine cami merkezli ve diğer vasıtalarla yürütülen irşat hizmetleriyle ilgili esaslara ilişkin talimat gönderilmiştir.
- Cami ve mescitlerin 24 Haziran 2020 tarihinde tekrar ibadete açılmasıyla birlikte camilerde yüz yüze vaaz irşat programlarının başlaması ve gerekli tedbirlerin alınması konusunda 06 Temmuz 2020 tarihinde 81 il müftülüğüne talimat gönderilmiştir.
- 31 Temmuz 2020 tarihinde idrak edilen Kurban Bayramı'nda ortaya çıkabilecek risklerin topluma anlatılması, alınması gereken tedbirlerle ilgili vatandaşlarımızın bilgilendirilmesi ve böylelikle kurallara uyumun artırılması hususundaki Başkanlık talimatı 29 Temmuz 2020 tarihinde 81 il müftülüğüne gönderilmiştir.

Cami Hizmetleri Kapsamında Yapılan Hizmetler

- Sempozyum, Seminer, Çalıştay ve Toplantılar

- 08-22 Şubat 2020 tarihlerinde A ve B grubu camilerde görev yapan 460 müezzin-kayyıma yönelik mesleki becerileri geliştirme ve sosyal/küresel sorunlara yönelik farkındalık artırma amaçlı 5 gün süreli “Hizmet İçi Eğitim Semineri” gerçekleştirilmiştir.
- Başarılı, aktif ve buldukları bölgelerde hizmetleriyle temayüz etmiş cami görevlilerinin diğer görevlilerle bilgi ve tecrübe paylaşımında bulunmalarını sağlamak amacıyla 16 Eylül 2020 tarihinde 175 cami görevlisine yönelik çevrim içi Tecrübe Paylaşımı Toplantıları icra edilmiştir.
- Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi'nin tarihine ve şahit olduğu değişimlere ışık tutmak, bünyesinde barındırdığı kültür mirasının bilhassa dinler tarihi ve Türk-İslam sanatları açısından tanıtımına katkı sağlamak, ulu mabedin medeniyetimizdeki eşsiz değerini din ve ibadet tarihi ekseninde mercek altına almak amacıyla “2020 yılı Camiler ve Din Görevleri Haftası” münasebetiyle 02-04 Ekim 2020 tarihleri arasında dijital platformlar üzerinden çevrim içi olarak Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi Sempozyumu düzenlenmiştir. 02 Ekim 2020 tarihinde açılışı gerçekleştirilen sempozyum, Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ'ın açılış konuşması ve Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Politikaları Kurulu Başkan Vekili Prof. Dr. İskender PALA'nın “Kültür ve Medeniyet Tarihinde Ayasofya” konulu açılış konferansı ile başlamıştır. Sempozyum 9 oturum halinde gerçekleştirilmiş, oturumlarda 33 tebliğ sunulmuştur. Sempozyum, Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ, Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Huriye MARTI ve Din Hizmetleri Genel Müdürü Bünyamin ALBAYRAK'ın katılımlarıyla gerçekleştirilen “Değerlendirme ve Kapanış” oturumu ile sona ermiştir. Ayrıca sempozyum akabinde Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi Sempozyumu Bilimsel Danışma Kurulu ve Düzenleme Kurulu üyelerine, oturum başkanı ve tebliğcilere sempozyuma katkılarında dolayı katılım belgesi hazırlanmış ve gönderilmiştir.
- Cami odaklı din hizmetlerinde verimliliği artırmak, bilgi üretimi ve tecrübe paylaşımına katkıda bulunmak amacıyla proje sahibi 19 din görevlisinin katılımıyla 14 Ekim 2020 tarihinde çevrim içi olarak “10. Cami Görevlileri Çalıştayı” düzenlenmiştir.

- Camiler ve Din Görevlileri Haftası Etkinlikleri

- Başkanlığımızca 2020 yılı Camiler ve Din Görevlileri Haftası'nda “Cami ve İlim” konusunun ele alınması kararlaştırılmıştır. Hafta boyunca yapılacak etkinlikler ile ilgili 08

Eylül 2020 tarihinde Başkanlığımız merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatına talimat gönderilmiştir.

- “Cami ve İlim” temasının kamuoyuna etkin bir şekilde duyurulmasını sağlamak için 2 adet afiş tasarlanmış, tasarımı yapılan bu afişler billboard, raket, köprü vb. görsel tasarımlar ile desteklenmiştir. Ayrıca din görevlilerinin vazifeleri ve toplumdaki yerlerinin işlendiği bir sinevizyon filmi ile Başkanlığımız faaliyetlerinin anlatıldığı bir tanıtım filmi hazırlanmıştır.
- “Cami ve İlim” konulu yazılı ve görsel materyalleri ihtiva eden camilerhaftasi.diyamet.gov.tr adresi kullanıma açılmıştır. Bu sayfa aracılığı ile tema kapsamında Başkanlıkça hazırlanan görsel materyaller, kampanya filmleri, konu ile ilgili kitap, dergi, ayet, hadis, makale ve hutbeler; il ve ilçe müftülükleri, din görevlileri ve halkımızın istifadesine sunulmuştur.
- Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ’ın katılımı ile 01 Ekim 2020 Perşembe günü Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifinde “Camiler ve Din Görevlileri Haftası Açılış Programı” gerçekleştirilmiştir. Açılış programına İstanbul Valisi ile Başkanlığımız birim amirleri, il/ilçe müftüleri ve din görevlileri iştirak etmiştir.
- “Camiler ve Din Görevlileri Haftası” münasebetiyle Cumhurbaşkanı Recep Tayyip ERDOĞAN, Ankara Beştepe Cumhurbaşkanlığı Külliyesinde 06 Ekim 2020 tarihinde din görevlilerini temsilen yaklaşık 300 kişilik bir heyeti kabul etmiştir. Kabulde Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ’ın selamlama konuşmalarının ardından Sayın Cumhurbaşkanı, heyete hitap etmiştir.

- Dini/Milli/Özel Gün ve Gecelerde Düzenlenen Programlar

- “Sarıkamış Şehitlerini Anma Günü” münasebetiyle 3 Ocak 2020 tarihinde Kars/Sarıkamış Kazım Karabekir Paşa Camiinde “Kur’an-ı Kerim ve Mevlit Programı” düzenlenmiştir. Program TRT AVAZ tarafından canlı olarak yayınlanmıştır.
- 27 Şubat 2020 Perşembe günü Regaib Kandili münasebetiyle Adana Sabancı Merkez Camiinde ve Ankara Beştepe Millet Camii’nde kandil özel programları düzenlenmiştir. Programlar TRT 1 ve Kanal D tarafından yayınlanmıştır. Ayrıca özel TV kanallarında yayınlanan “Kur’an-ı Kerim ve Mevlit Programları” için gerekli iş ve işlemler yapılmıştır.
- “18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Deniz Zaferi’nin 105. Yıldönümü” vesilesi ile Başkanlığımızca ülke genelinde aziz şehitlerimizin ruhlarına ithafen “250 Bin Şehidimize 250 Bin Hatm-i Şerif” okunması için çalışma yapılmıştır.
- “Çanakkale 18 Mart Şehitleri Anma Günü” münasebetiyle 18 Mart 2020 tarihinde Çanakkale’de gerçekleştirilecek “Kur’an-ı Kerim ve Mevlit Programı” salgın tedbirleri

nedeniyle iptal edilmiş, mezkur gün münasebetiyle Diyanet TV’de özel bir program tertip edilmiştir.

- Miraç Kandili münasebetiyle 21 Mart 2020 tarihinde İstanbul Büyük Çamlıca Camiinde gerçekleştirilmesi planlanan “Kur’an-ı Kerim ve Mevlit Programı” salgın tedbirleri nedeniyle iptal edilmiş, Ankara Melike Hatun Camiinde 20 Mart 2020 tarihinde cemaatsiz olarak çekimi gerçekleştirilen program, kandil gecesi TRT 1 ve Diyanet TV ekranlarından yayınlanmıştır.
- Berat Kandili münasebetiyle 5 Nisan 2020 tarihinde Ankara-Keçiören Büyük Ankara Camii’nde “Kur’an-ı Kerim ve Mevlit Programı” çekimleri salgın tedbirleri nedeniyle cemaatsiz olarak gerçekleştirilmiş ve program 7 Nisan 2020 tarihinde TRT 1 ve Diyanet TV’de yayınlanmıştır.
- Kadir gecesi münasebetiyle 17 Mayıs 2020 tarihinde Ankara Hacı Bayram Camiinde “Kur’an-ı Kerim ve Mevlit Programı” çekimleri salgın tedbirleri nedeniyle cemaatsiz olarak gerçekleştirilmiş ve program 19 Mayıs 2020 Salı günü Diyanet TV’de yayınlanmıştır.
- “15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü” münasebetiyle 15 Temmuz 2020 tarihinde öğle namazından sonra Ankara Beştepe Millet Camii’nde “Kur’an-ı Kerim ve Mevlit Programı” gerçekleştirilmiş ve program Diyanet TV’de yayınlanmıştır.
- 29 Ağustos 2020 tarihinde Ankara Hacı Bayram Camii’nde “Muharremiye ve Kербela Şehitlerini Anma Programı” gerçekleştirilmiş ve program Diyanet TV’de yayınlanmıştır.
- Mevlit Kandili münasebetiyle 28 Ekim 2020 tarihinde Kıbrıs Hala Sultan Camii’nde “Kur’an-ı Kerim ve Mevlit Programı” düzenlenmiş, program TRT 1 ekranlarından canlı olarak yayınlanmıştır. Ayrıca özel TV kanalları ile radyolarda düzenlenen programlar ile ilgili gerekli iş ve işlemler yürütülmüştür.

- Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi’nin İbadete Açılış Programı

Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi’nin müze statüsünden çıkartılarak ibadete açılması münasebetiyle ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içerisinde bütün hazırlıklar tamamlanarak 24 Temmuz 2020 tarihinde özel bir program tertip edilmiş ve Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifinde ilk cuma namazı eda edilmiştir.

- Cami Merkezli Programlar

- Çocukların cemaatle namaz alışkanlığı kazanmaları amacıyla 18 Ocak-01 Şubat 2020 (yarıyıl tatili) tarihleri arasında ülke genelinde 52.863 camide 492.133 çocuğun katılımıyla “Camiyi Seviyoruz, Namazla Buluşuyoruz” programı uygulanmıştır.

- Engelli bireylerin cami hizmetlerinden daha çok istifade etmesini sağlamak amacıyla salgının yayılımının en aza indirilmesiyle ilgili alınan tedbirler kapsamında her ay bir camide iman, ibadet ve ahlak konularının işlendiği engelli buluşmaları başlatılmıştır. Proje kapsamında, 1 Ocak-16 Mart 2020 tarihleri arasında ülke genelinde 443 program gerçekleştirilmiş ve programlara 23.687 engelli katılmıştır. Salgın tedbirleri nedeniyle ara verilen buluşmalar, 01 Temmuz 2020 tarihi itibarıyla yeniden icra edilmeye başlanmış ve ikinci altı aylık dönemde 107 program tertip edilmiş ve programlara 7.424 engelli katılmıştır.
- 2020 yılı Ocak, Şubat ve Mart aylarında Ankara Melike Hatun Camii için; Haziran, Temmuz, Ağustos ve Eylül dönemi ile Ekim, Kasım ve Aralık döneminde Ankara Ahmet Hamdi Akseki Camii için Diyanet TV’de canlı olarak yayımlanmak üzere cuma vaazı programı hazırlanmış, programın takibi yapılarak gerekli koordinasyon sağlanmıştır.

- Cami Hizmetlerinin Geliştirilmesi ile İlgili Çalışmalar

- Örnek projelerin tespit edilerek yaygınlaştırılmasını sağlamak ve görev mahallinde yürütecekleri hizmetlerde din görevlilerine rehberlik etmek amacıyla hazırlanan ve Dini Yayınlar Genel Müdürlüğünce basımı gerçekleştirilen “Cami Görevlilerinden Örnek Projeler” kitabı, il ve ilçe müftülüklerine gönderilmiştir. Ayrıca dijital nüshası web sitesinde yayınlanmıştır.
- Merkezi ezan sistemlerinin frekanslarının sabote edilmesi ve minare hoparlörlerinden cami ve temsil ettiği değerler ile bağdaşmayacak birtakım yayınlar yapılmasını önlemek amacıyla merkezi ezan sisteminden istifade eden cami ve mescitlerdeki alıcı cihazlar ve amfilerin kullanımıyla alakalı tedbirleri içeren bir talimat gönderilmiştir.

Koronavirüs Tedbirleri ile İlgili Gerçekleştirilen Faaliyetler

- Başkanlığımızca 13 Mart 2020 tarihinde camiler, Kur’an kursları, eğitim merkezleri, hizmet binaları vb. mekânlarda alınacak tedbirler belirtilerek ülke genelinde koronavirüs salgınıyla mücadeleye yönelik kapsamlı bir çalışma başlatılmıştır.
- Sağlık otoritelerince küresel salgın olarak ilan edilen koronavirüsün, hem kişi hem toplum sağlığını tehlikeye maruz bıraktığı dikkate alınarak Başkanlığımızca 16 Mart 2020 tarihinden itibaren cami ve mescitlerde cemaatle namaza ve cuma namazlarına ara verilmiştir. Alınan karar vatandaşlarımıza cami minarelerinden yapılan ilanlar ile duyurulmuştur. Bununla birlikte camilerde ezanlar okunmaya devam edilmiş, isteyen vatandaşlarımızın namazlarını münferiden eda edebilmeleri için görevlilerimiz nezaretinde camiler açık tutulmuştur.

- Cenazelerin yıkanması, kefenlenmesi, namazının kılınması ve defnedilmesi vazifelerinin ifası esnasında alınan tedbirlere azami riayet edilmesi amacıyla 16 Mart 2020 tarihinde, cenaze namazlarının namaz vakitlerinden önce uygun bir vakitte kılınması, cenaze defin ve taziye işlemlerinin mümkün mertebe kalabalık ortamlar oluşturulmadan yerine getirilmesi istenmiştir. Ayrıca olası ve kesin koronavirüs ölümlerinde cenazelerin ne şekilde yıkanacağı, kefenleneceği ve defnedileceği konusunda Sağlık Bakanlığı Koronavirüs Bilimsel Danışma Kurulundan alınan bilgiler doğrultusunda 20 Mart 2020 tarihinde; konunun dini boyutunun ele alındığı Din İşleri Yüksek Kurulu'nun görüşü ise 23 Mart 2020 tarihinde il müftülüklerine gönderilmiştir.
- Koronavirüs salgınıyla mücadele kapsamında alınan tedbirler sona erinceye kadar ortaya çıkabilecek olumsuzlukların önüne geçmek amacıyla 19 Mart 2020 tarihinden itibaren kamu kurum ve kuruluşları, Kur'an kursları ve yurtlarda bulunan mescitler de dahil olmak üzere Cuma günü ve kandil gecesi camiler kapalı tutulmuş ve cuma namazları için sala okunmamıştır.
- Salgın sürecinde vatandaşlarımızın dini ve manevi duygularını güçlendirmek için 23 Mart 2020 tarihinden itibaren her gün yatsı ezanlarına müteakip minare hoparlörlerinden dua edilmeye başlanmıştır. Uygulama; ilerleyen günlerde ezandan önce sala okunması, duadan sonra ise tekbir ve salat-ı ümmiyyeler getirilmesi şeklinde devam ettirilmiştir.
- 23 Mart 2020 tarihinden itibaren din görevlilerimiz, vaiz, imam hatip, müezzin- kayyım ve Kur'an kursu öğreticilerimiz tarafından öncelikle mahalle sakinleri, cemaat, öğrenci ve velilerini dahil edecek şekilde sosyal medya grupları kurulmuş, var olan gruplar ise bu süreçte aktive edilmiştir. Bu gruplar aracılığıyla evlerinden çıkamayan yaşlı ve kronik hastalar düzenli olarak telefonla aranmış, ihtiyaçları öğrenilerek imkanlar nispetinde giderilmeye çalışılmıştır. Söz konusu gruplar vesilesiyle hatim, dua, zikir, tesbihat gibi maneviyatı ayakta tutan ibadetler teşvik edilmiş, vatandaşlarımız namazlarını evlerinde ailecek cemaatle kılmaya teşvik edilmiş, Diyanet TV ve radyolarının tanıtımı yapılarak Başkanlığımız tarafından yeni yayına alınan özel programların duyuruları yapılmıştır. Kısa film ve videolar da dahil olmak üzere, Başkanlığımız tarafından bu süreçte sunulan her türlü din hizmetinin söz konusu gruplar vesilesiyle toplumumuza ulaşması sağlanmıştır.
- Vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını gidermek amacıyla il/ilçelerde vali/kaymakamlar başkanlığında oluşturulan "**Vefa Koordinasyon Grubu**" faaliyetlerine din görevlilerince gönüllü destek sağlanmıştır. Bu kapsamda ülke genelinde 40.372 din görevlisi Vefa Sosyal Destek Gruplarında, 22.328 din görevlisi ise mezkur grupların dışında sosyal destek ve

yardım faaliyetlerinde görev alarak toplam **62.700 din görevlimiz** yaşlı, düşkün, fakir ve yardıma muhtaçların bizzat kapısına giderek hizmet vermiştir.

- Başkanlığımızca Diyanet TV, TRT 1 ve özel TV kanallarından yayınlanmak üzere Ankara Hacı Bayram Camii'nde Kur'an-ı Kerim tilaveti, tevbe istiğfar, tesbihat, sohbet ve duadan müteşekkil "Camiden Hayata" başlıklı 21 bölümlük bir program yapılması planlanmış ve programın çekim işlemleri 24-26 Mart 2020 tarihlerinde Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü ile koordineli olarak tamamlanmıştır.
- Koronavirüs salgını sebebiyle ülke genelinde cuma namazı kılınmadığı için İslam toplumunun şiarlarından olan Cuma Namazının devam etmesi ve namaza gidemeyenlerin üzüntüsünü bir nebze giderebilmek adına Başkanlığımızca 27 Mart 2020 Cuma günü Beştepe Millet Camii'nden başlamak üzere (Cuma özlemiyle herkesin o camiye hücum etmesi ve korona tedbirlerinin ihlali kuvvetle muhtemel olduğu için girişteki kontrol kolaylığı dikkate alınmıştır. Bu nedenle VIP Cuma eleştirisi yersizdir. Kaldı ki, namazda devlet protokolünden kimse bulunmamıştır.) her hafta farklı bir camide sınırlı sayıda katılımı ve sosyal mesafe kurallarına riayet edilerek Cuma namazları kılınmaya başlanmıştır.
- Ülke genelinde haftalık hatim okuma kampanyaları düzenlenmiş ve okunan hatimlerin duası 02 Nisan 2020 tarihinden itibaren her hafta Perşembe akşamı Diyanet TV'de yayınlanan "Cuma'ya Doğru" programında yapılmıştır.
- Ramazan Bayramı'nın, tedbirler nedeniyle evlerde karşılanacak olması münasebetiyle bayramın ilk günü olan 24 Mayıs 2020 Pazar günü her ilin kendi bayram namazı saatinde minarelerden bayram günlerinin şiarından olan tekbirler üç defa getirilmiştir. Ayrıca Ramazan Bayramı Namazı ülke genelinde yalnızca Ankara Ahmet Hamdi Akseki Camii'nde Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ tarafından sokağa çıkma kısıtlamasında görevli olan emniyet, jandarma ve UMKE ekipleri, sağlık personeli, temizlik işçileri ile güvenlik görevlilerinin katılımı ile tedbirlere riayet edilerek eda edilmiştir.
- Cami ve mescitlerde cemaatle ibadet esnasında uyulacak kurallar ile ilgili Başkanlığımızca hazırlanan ve 22 Mayıs 2020 tarihinde gönderilen afiş, il ve ilçe müftülüklerince bastırılarak bütün cami ve mescitlere asılmış, müftülük web siteleri ile sosyal medya üzerinden duyurulmuştur.
- Koronavirüs salgınının yayılma hızının düşmesi ve etkilerinin azalması gibi olumlu gelişmeler göz önünde bulundurularak Sağlık ve İçişleri Bakanlıkları ile yürütülen ortak çalışmalar neticesinde belirlenen tedbirlere riayet etmek kaydı ile 29 Mayıs 2020 tarihinde

Cuma namazı ile birlikte cami ve mescitlerde öğle, ikindi ve Cuma namazlarında cemaatle ibadete başlanmıştır.

- Cami ve mescitlerde maske ve seccade kullanımı ile ilgili fiziki mesafe kuralları başta olmak üzere, daha önce gönderilen “Cami ve İbadethanelerde Alınacak Önlemler” konulu Genelgede belirtilen hususlara riayet edilmesi kaydıyla 24 Haziran 2020 tarihinden itibaren beş vakit cemaatle namaz kılınmaya başlanmıştır. Sağlık Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı ile yapılan görüşmeler doğrultusunda camilerimizdeki abdesthane, şadırvan vb. yerlerin Koronavirüs Bilimsel Danışma Kurulu tarafından belirlenen kriterlere uyulması kaydıyla 30 Haziran 2020 tarihinden itibaren açılması kararlaştırılmıştır.
- Cami ve mescitlerde namazların cemaatle kılınmasına ara verilmesiyle birlikte durdurulan cami dersleri, sonraki süreçte yaşanan olumlu gelişmeler gözetilerek 01 Temmuz 2020 tarihinden itibaren yeniden uygulanmaya başlanmıştır.
- Cami ve mescitlerde namaz bitiminde toplu hareket edilmesini önlemek ve caminin kademeli olarak boşaltılmasını sağlamak amacıyla maske ve mesafe kuralına dikkat edilerek vakit ve cuma namazlarında tesbihat ve dua yapılması uygulamasına 24 Ağustos 2020 tarihinden itibaren geri dönmüştür.
- Salgının yayılma hızının yeniden yükselmesi ve etkilerinin artması nedeniyle daha önce cami ve mescitlerde cemaatle ibadet için belirlenen tedbirlere titizlikle riayet edilmesini öngören tekit yazısı 26 Kasım 2020 tarihinde il müftülüklerine gönderilmiştir.

Cami Odaklı Din Hizmetleri Bilgi Formu

Başkanlığımızca camilerde yürütülen din hizmetleri ile ilgili sağlıklı veriler elde etmek, geleceğe dair uygulanabilir bir planlama yapabilmek, cami odaklı din hizmetleri ile ilgili mevcut projelerin ne ölçekte hayata geçirildiğini tespit etmek ve hazırlanacak “2020 Yılı Din Hizmetleri Raporu”nda değerlendirmek amacıyla Din Hizmetleri Yönetim Sistemi’nde (DİBBYS-DHYS) oluşturulan “Cami Odaklı Din Hizmetleri Bilgi Formu”ndaki bilgilerin sisteme işlenmesi sağlanmıştır.

Din Hizmetleri Uygulama Genelgesi

Başkanlığımızca yürütülen din hizmetlerinin etkinlik ve verimliliğini artırmak, nitelik ve nicelik olarak geliştirmek amacıyla Başkanlığımız 2007 Genelgesi’nin Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü bölümleri güncellenerek 15 Aralık 2020 tarihinde “Diyanet İşleri Başkanlığı Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü Uygulama Genelgesi” ismiyle yürürlüğe girmiştir.

Aile ve Dini Rehberlik Kapsamında Yapılan Faaliyetler

- Aileye ve Aile Bireylerine Yönelik Hizmetler

- “Huzurlu Aile, Güçlü Toplum, Güvenli Gelecek” projesi kapsamında ülke genelinde yıl boyunca 8 konu başlığında nişanlı ve evli çiftlere yönelik 91 yüz yüze, 580 çevrim içi olmak üzere toplamda 671 adet “Evliliğe İlk Adım” semineri gerçekleştirilmiştir. Söz konusu seminerlere 7.907 vatandaşımız katılmıştır.
- “Temel Aile Bilinci Eğitimi” projesinin 3. aşaması kapsamında 16 Mart 2020 tarihinden itibaren 81 ilde 1.391 formatör eğitimci personelimiz tarafından 980 seminer düzenlenmiştir. Söz konusu seminerlere 56.750 kadrolu, 14.237 sözleşmeli ve 1.311 vekil imam-hatip ve müezzin-kayyım olmak üzere toplam 72.298 din görevlisi katılmıştır. “Temel Aile Bilinci Eğitimi” projesinin 4. aşaması kapsamında 15 Ekim 2020 tarihi itibarıyla 81 ilde din görevlileri tarafından 43.088 camide düzenlenen seminerlere 4.225.668 vatandaşımız katılmıştır.
- Ağrı, Ardahan, Batman, Bartın, Bayburt, Burdur, Bitlis, Çanakkale, Çankırı, Edirne, Elazığ, Gümüşhane, Hakkâri, Karaman, Kırşehir, Kırklareli, Kilis, Mardin, Muğla, Muş, Iğdır, Şırnak, Osmaniye ve Yozgat illerinde İlkokul öğrencilerine dağıtılmak üzere Aile ve Dinî Rehberlik Bürolarına “Diyanet Çocuk Dergisi”nin önceki sayılarından 6.000 adet ücretsiz olarak gönderilmiştir.
- 14 Şubat 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı ve Adalet Bakanlığında görev yapan er, erbaş, ceza infaz memuru ve polisler için din görevlileri tarafından verilecek olan “Aile İçi Şiddetle Mücadelede Dini Referanslar” konulu sunum hazırlanarak il müftülüklerine gönderilmiştir. Bu kapsamda çeşitli illerde ilgili kurum personeline yönelik 86 seminer düzenlenmiştir.
- Başkanlığımızca “2020 yılı 8 Mart Dünya Kadınlar Günü” teması olarak “Üretim ve Tüketim Ekseninde Kadın” konusu belirlenmiş olup 81 il müftülüğüne talimat olarak gönderilmiştir. Bu çerçevede ülke genelinde müftülüklerce panel, konferans vb. etkinlikler gerçekleştirilmiştir.
- Dini Yayınlar Genel Müdürlüğüne basımı gerçekleştirilen “Sorularla Mahremiyet Bilinci”, “Diyanet İşleri Başkanlığının Kadın ve Aile Çalışmaları”, “Hayata Merhaba” ve “İyilik Ekseninde Aile” başlıklı eserler 81 il müftülüğüne gönderilmiştir.
- Aile ve Dini Rehberlik Daire Başkanlığının çalışmalarını içeren sunum hazırlanarak Aile ve Dini Rehberlik Bürolarına dijital ortamda gönderilmiştir.

- 26 Mart-14 Mayıs 2020 tarihleri arasında Diyanet TV “Yeni Güne Merhaba” programı aracılığıyla Perşembe günleri vaiz ve Kur’an kursu öğreticilerimize yönelik 8 haftalık “Mahremiyet Bilinci” eğitimleri yapılmıştır.
- 06 Nisan-25 Mayıs 2020 tarihleri arasında Diyanet TV “Yeni Güne Merhaba” programı aracılığıyla Pazartesi günleri din görevlilerimize yönelik sekiz haftalık “Anne-Baba Okulu” eğitimleri düzenlenmiştir.
- 05 Ekim 2020 tarihinde “Temel Aile Bilinci Eğitimi” projesinin cami cemaatine yönelik olan 2. aşamasını gerçekleştirmek üzere projenin uygulama esasları ve ekleri güncellenerek 81 il müftülüğüne gönderilmiştir.
- Başkanlığımızca aile içi iletişimde sevgi, saygı, sadakat, samimiyet ve merhamet gibi davranış modellerini görünür kılmak ve bu alanda farkındalık oluşturmak amacıyla 18 Haziran-09 Ekim 2020 tarihleri arasında “Ailede İletişim” temalı fotoğraf ve animasyon kısa film yarışması düzenlenmiştir. Yarışmaya fotoğraf dalında 230 kişi 1.150 fotoğrafla katılırken animasyon dalında ise 9 kişi 9 filmle katılım sağlamıştır.
- “25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü” kapsamında 23-30 Kasım 2020 tarihleri arasında 81 ilde, yaygın din eğitimi kursiyerlerine yönelik müftülüklerimizin sosyal medya hesaplarından çevrim içi olarak verilen “Aile İçi Şiddetin Önlenmesinde Dinî Referanslar” konferanslarına 528.866 vatandaşımız katılmıştır.
- “Koruyucu Aile” projesinin uygulama esasları ile eğitimlerde kullanılacak sunum metni hazırlanmıştır. Yaygın din eğitimi kursiyerlerine yönelik “Çevre Ahlakı” seminerlerinde kullanılmak üzere sunum metni hazırlanmıştır.
- “Aile Sıkça Sorulan Sorular” kitabı hazırlanıp basımı gerçekleştirilmiştir.
- Aile ve Dini Rehberlik Büro/Merkezlerince gerçekleştirilen çalışmaların DHYS verileri esas alınarak 2019 yılı “ADRB Bölge Analizleri” hazırlanmıştır.
- “Ailemin Sohbet Günlüğü (Bir Ayet, Bir Hadis, Bir Sohbet, Bir Fetva)” isimli eser hazırlanmış ve basımı yapılmak üzere Dini Yayınlar Genel Müdürlüğüne gönderilmiştir.

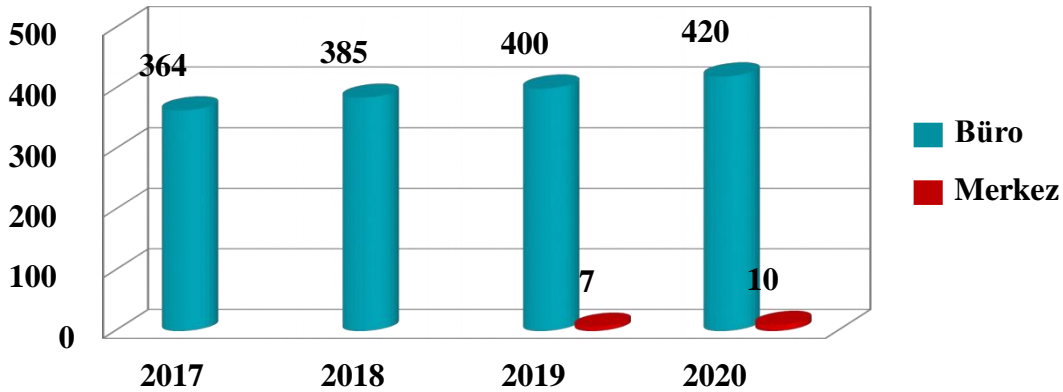
Tablo-25: 2020 Yılında Aileye Yönelik Düzenlenen Eğitim Faaliyetleri

S. No	Eğitimin adı	Tarih	Hedef Kitle	Seminer Sayısı	Katılımcı Sayısı
1	Evliliğe İlk Adım Seminerleri	1.01.2020-31.12.2020	Nişanlı ve Evli Çiftler	671	7.907
2	Temel Aile Bilinci Eğitimleri	16.03.2020-31.12.2020	Din Görevlisi	980	72.298
3	Temel Aile Bilinci Eğitimleri	15.10.2020-31.12.2020	Cami Cemaati	---	4.225.668
GENEL TOPLAM				1.651	4.305.873

- Aile ve Dini Rehberlik Büro/Merkezi Hizmetleri

- 2003 yılından itibaren ülke genelinde müftülükler bünyesinde açılan Aile ve Dinî Rehberlik Büro/Merkezleri; ailenin kurulması, korunması ve güçlendirilmesine yönelik eğitim ve farkındalık çalışmaları ile vatandaşlarımıza manevî danışmanlık ve dini rehberlik hizmeti sunmaktadır. 31 Aralık 2020 tarihi itibariyle 81 il ve 349 ilçede; 420'si Büro, 10'u Merkez olmak üzere toplam 430 noktada bulunan Aile ve Dinî Rehberlik Büro/Merkezinde 1.474 erkek ve 2.093 kadından oluşan vaiz, din hizmetleri uzmanı, Kur'an kursu öğreticisi, imam-hatip ve müezzin-kayyım unvanlarındaki 3.567 personel ile hizmet verilmektedir.

Grafik-1: Yıllara Göre Aile ve Dini Rehberlik Büro/Merkezi Sayıları

- 01 Ocak- 31 Aralık 2020 tarihleri arasında il ve ilçe müftülükleri bünyesindeki Aile ve Dinî Rehberlik Büro/Merkezlerine yüz yüze, telefon ya da e-posta ile başvuran 19.021 vatandaşımızın aileye dair sorularına cevap verilerek sorunlarının çözümüne katkı sağlanmıştır.
- 01 Ocak-31 Aralık 2020 tarihleri arasında Aile ve Dinî Rehberlik Büro/Merkezleri tarafından ailenin kurulması, korunması ve güçlendirilmesine yönelik gerçekleştirilen 53.733 seminer, konferans, sohbet vb. programlar ile sosyal medya platformları üzerinden çevrim içi yapılan programlar vasıtasıyla 2.267.152 vatandaşımıza ulaşılmıştır.
- 01 Ocak-31 Aralık 2020 tarihleri arasında Aile ve Dinî Rehberlik Büro/Merkezleri tarafından aile konusunda toplumsal farkındalık oluşturmak ve bölgesel sorunların çözümüne katkı sağlamak amacıyla 189 proje başarıyla uygulanmıştır.
- 81 il müftülüğü Aile ve Dini Rehberlik Bürosuna “Diyamet Aile” dergisinin önceki sayılarından oluşan bir yayın seti gönderilmiştir.

Tablo-26: Aile ve Dini Rehberlik Büro/Merkezleri Faaliyetleri

Aile ve Dini Rehberlik Büro/Merkez Hizmetleri					
S.no	Hizmetin adı	Tarih	Hedef kitle	Program Sayısı	Yararlanan Kişi sayısı
1	Eğitim ve Farkındalık Faaliyetleri	1.01.2020-31.12.2020	Aileler ve Aile Bireyleri	53.733	2.267.152
2	Manevi Danışmanlık ve Dini Rehberlik Hizmeti	1.01.2020-31.12.2020	Toplumun Tüm Kesimleri	---	19.021
3	Gerçekleştirilen Projeler	1.01.2020-31.12.2020	Toplumun Tüm Kesimleri	189	---
GENEL TOPLAM				53.922	2.286.173

- 15 Ağustos 2020 tarihinde Başkanlığımız ile Aile ve Dini Rehberlik Büroları tarafından başarıyla uygulanan/uygulanmakta olan örnek projeler arasından seçilerek hazırlanan “Aileye Dair Uygulanmış Örnek Projeler” adlı kitabın Dini Yayınlar Genel Müdürlüğüne

basımı gerçekleştirilmiş ve mezkur kitap 17 Aralık 2020 tarihinde 81 il müftülüğüne gönderilmiştir.

Sosyal Hizmet Kurumlarında Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri

- Başkanlığımız ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı arasında imzalanan protokol çerçevesinde çocuk evi, çocuk evleri sitesi ve çocuk destek merkezi, kadın konukevi ve huzurevi gibi sosyal hizmet kurumlarında 31 Aralık 2020 tarihi itibariyle vaiz, din hizmetleri uzmanı, Kur'an kursu öğreticisi, imam-hatip ve müezzin-kayyım unvanlarındaki 2.022 personelimize manevi danışmanlık ve rehberlik hizmeti sunulmaktadır. Bu kapsamda, yıl boyunca söz konusu sosyal hizmet kurumlarında 10.970 sosyal hizmet dersi gerçekleştirilmiştir.
- 15-19 Ocak 2020 ve 23-27 Ocak 2020 tarihlerinde Başkanlığımız, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Bakanlığı arasında imzalanan protokoller gereği kurum bakımı altında kalan çocuklara yönelik "Değerler Eğitimi" kampları düzenlenmiştir.
- 16 Nisan 2020 tarihinde Başkanlığımız ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetleri Bakanlığı arasında imzalanan iş birliği protokolü çerçevesinde Bakanlığa bağlı kadın konukevleri, çocukevi, çocuk evleri sitesi ve ÇODEM'lerde personelimiz tarafından yüz yüze yapılan etkinliklerle değerler eğitimi dersleri ile manevi danışmanlık ve dini rehberlik hizmetlerinin sosyal medya aracılığıyla gerçekleştirilmesine dair yazımız ilgili kuruma gönderilmiştir.
- "Aile ve Dinî Rehberlik Merkezlerinde Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri Kılavuzu", "Çocuk Evi, Çocuk Evleri Sitesi ve Çocuk Destek Merkezlerinde Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri Kılavuzu", "Kadın Konukevlerinde Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri Kılavuzu" ve "Huzurevi, Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezlerinde Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri Kılavuzu" kitapları hazırlanmış ve basımı gerçekleştirilmiştir.
- 27 Ekim 2020 tarihinde "Mevlid-i Nebi Haftası" münasebetiyle Başkanlığımız ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı iş birliğiyle 81 ildeki çocuk evleri sitesi, çocuk evleri ve çocuk destek merkezlerinde kalan çocuklara yönelik Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğüne ait resmi sosyal medya kanalında "Peygamberimiz ve Çocuk" konulu program düzenlenmiştir.
- 30 Ekim 2020 tarihinde "Mevlid-i Nebi Haftası" münasebetiyle Başkanlığımız ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı iş birliğiyle 81 ildeki huzurevi sakinlerine yönelik Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğüne ait resmi sosyal medya kanalında "Peygamberimiz ve İnsan Sevgisi" konulu program düzenlenmiştir.

- Başkanlığımızca sosyal hizmet kurumlarında (çocuk evi, çocuk evleri sitesi ve ÇODEM) ikamet eden çocuklarımızın manevi değerlerimizi içselleştirmeleri ve bu değerlerle güçlenerek sorunların üstesinden gelme/toplumla bütünleşme becerisi kazanmalarına katkı sağlamak üzere şiir, masal, öykü, resim ve karikatür dallarında “Yazıyorum, Çiziyorum” etkinliği düzenlenmiştir. 10 Eylül-13 Kasım 2020 tarihleri arasında başvuruları alınan etkinlik yazma (şiir, masa ve öykü) ve çizim (resim ve karikatür) olmak üzere iki ana dalda ve 5 kategoride yapılmıştır. 10-15 yaş grubundaki çocukların katıldığı etkinliğin dereceye girenlerini tespit etmek amacıyla il müftülüklerimizde oluşturulan değerlendirme kurulları, 07-11 Aralık 2020 tarihleri arasında dereceye girenleri belirlemiş ve 5 kategoride dereceye girenlere ödüller verilmiştir. Ayrıca yarışmaya katılan tüm çocuklara katılım belgesi ve basılı yayınlarımızdan hediyeler verilmiştir.

Tablo-27: Hizmet İçi Eğitim Seminerleri

S. No	Hizmetin adı	Tarih	Hedef kitle	Katılımcı Sayısı
1	Aile ve Dini Rehberlik Bürolarında Görev Yapan Personele Yönelik Hizmet İçi Eğitim Semineri ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Eğitici Eğitimi	08-15.02.2020	Aile ve Dini Rehberlik Personeli	221
2	Sosyal Hizmet Kurumlarında Görevli Personele Yönelik Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmet İçi Eğitim Semineri	15-22.02.2020	Sosyal Hizmetlerde Görevli Personel	224
3	Baba Okulu Eğitici Eğitimi	17-20.11.2020	Erkek Vaizler	250
4	ADRB Vaizleri ve Koordinatörlerine Yönelik Çevrimiçi Hizmet İçi Eğitim Semineri	28.12.2020- 22.01.2021	Aile ve Dini Rehberlik Personeli	251
GENEL TOPLAM				946

İstişare Toplantıları ve Çalıştaylar

- 17-19 Ağustos 2020 tarihlerinde koronavirüs salgını sürecinde, aile ve dini rehberlik büro/merkezleri tarafından yapılan çalışmalara çeşitlilik kazandırmak amacıyla 12 ilden müftü yardımcısı ve ADRB koordinatörünün katılımıyla “Pandemi Sürecinde Aileye Yönelik Hizmetler Bağlamında Yeni Perspektifler Çalıştayı” yapılmıştır.
- Aile ve dinî rehberlik büro/merkezlerinde verilen hizmetlerin kalitesinin artırılması ve ADRB çalışmaları hakkında görüş alışverişinde bulunulması amacıyla Başkanlık yetkilileri ile il müftüleri, aile ve dini rehberlik hizmetlerinden sorumlu il müftü yardımcıları ve ADRB koordinatörlerinin katılımlarıyla 18 Haziran 2020 tarihinde Adıyaman, Batman, Bingöl, Diyarbakır, Elazığ ve Mardin; 20 Ağustos 2020 tarihinde Erzurum, Ağrı, Hakkâri, Ardahan, Iğdır ve Muş; 16 Kasım 2020 tarihinde Balıkesir, Bilecik, Bursa, Çanakkale, Edirne Kırklareli ve Tekirdağ il müftülükleri ile çevrim içi “ADRB İstişare Toplantıları” düzenlenmiştir.
- 16 Ekim 2020 tarihinde aile ve dini rehberlik bürolarında sunulan hizmetlerde verimliliği artırmak ve pandemi döneminde gerçekleştirilen çalışmaları değerlendirmek amacıyla aile ve dini rehberlik hizmetlerinden sorumlu 81 il müftü yardımcısının katılımıyla çevrim içi “Aile ve Dini Rehberlik İstişare Toplantısı” düzenlenmiştir.

Koronavirüs Salgını Döneminde Yapılan Çalışmalar

- Koronavirüs salgını sürecinde insanların evde kalma süresinin uzaması yüz yüze eğitimleri aksatmış ve uzaktan eğitimi zorunlu kılmıştır. Eğitimlerin verimli olması ve bir standart oluşturulması amacıyla 17-19 Ağustos 2020 tarihleri arasında çevrim içi eğitim tecrübesi olan 12 il müftülüğünden müftü yardımcısı ve ADRB koordinatörünün katılımıyla “Pandemi Sürecinde Aileye Yönelik Hizmetler Bağlamında Yeni Perspektifler Çalıştayı” gerçekleştirilmiştir. Çalıştayın sonuç raporu doğrultusunda, sürecin sağlıklı bir şekilde atlatılabilmesi ve aileyi ayakta tutan değerlerin canlı tutulmasını sağlamak amacıyla Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından “Pandemi Sürecinde Aile Eğitimleri Projesi” uygulanması planlanmıştır.
- “Pandemi Sürecinde Aile Eğitimleri Projesi” kapsamında 81 il müftülüğünce 05 Ekim-31 Aralık 2020 tarihleri arasında sosyal medya hesapları üzerinden haftada ikişer seminer olmak üzere düzenlenen 1.910 program ile 2.868.454 vatandaşımıza ulaşılmıştır.

Ulusal ve Uluslararası Kurum ve Kuruluşlar Bazında Yapılan Çalışmalar, Hazırlanan Raporlar

- Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Koordinasyon Planı (2020-2021)” kapsamında gerçekleştirilen faaliyetleri değerlendirmek amacıyla yıl boyunca yüz yüze ve çevrim içi olarak her ay düzenlenen “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Teknik Kurulu” toplantılarına katılım sağlanmıştır.
- Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yürütülen “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Eylem Planı (2016-2020)” kapsamında Ocak 2019-Haziran 2020 döneminde gerçekleştirilen faaliyetlere ilişkin hazırlanan rapor adı geçen Bakanlığa gönderilmiştir.
- 17 Haziran 2020 tarihinde Avrupa Komisyonunca hazırlanan Türkiye 2020 İlerleme Raporu’na Başkanlığımız katkısını içeren rapora esas olmak üzere dinî özgürlükler, temel dinî hakların bütün vatandaşlar tarafından kullanılma imkânlarının sağlanması, din hizmetlerinin herkese eşit derecede ulaştırılması, engellilere yönelik faaliyetler, ayrımcılık ve şiddetle mücadele, kadın ve çocuk hakları; aile içi şiddetin önlenmesi konularında Din Hizmetleri Genel Müdürlüğünün yürüttüğü faaliyetleri içeren bir rapor hazırlanmıştır.
- 30 Aralık 2020 tarihinde Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Koordinasyon Planı (2020-2021) kapsamında 2020 yılında gerçekleştirilen faaliyetler ve planlanan çalışmalara ilişkin rapor hazırlanarak Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına gönderilmiştir.
- “Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı” (2017-2023) ve “Eylem Planı” kapsamında Başkanlığımızın sorumluluklarını içeren Ocak-Haziran 2020 dönemine ait raporu 30 Haziran 2020 tarihinde; Temmuz-Aralık 2020 dönemine ait raporu 30 Aralık 2020 tarihinde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına gönderilmiştir.

Sosyal ve Kültürel İçerikli Din Hizmetleri

- Gençliğe Yönelik Hizmetler

- Başkanlığımızın gençlere yönelik hizmetlerini koordinasyon ve eşgüdüm içerisinde planlamak, yürütmek, takip etmek ve sonuçlandırmak üzere il ve ilçe müftülüklerine bağlı gençlik koordinatörlükleri oluşturulmuştur.
- Ülke genelinde, 1.017’si erkek 800’ü kadın toplam 1.817 personel, 161’i il, 1.656’sı ilçe gençlik koordinatörü olarak hizmet vermektedir. Gençlik koordinatörlerinin sahada çalışmalarıyla 2020 yılı içerisinde 2.080.646 gence ulaşılmıştır.

- 07-10 Aralık 2020 tarihinde gençlik koordinatörlerine yönelik çevrim içi olarak 4 günlük “İl Gençlik Koordinatörleri Hizmet İçi Eğitim Semineri” gerçekleştirilmiştir. 81 il müftü yardımcısı ve 161 il gençlik koordinatörü olmak üzere toplam 242 personelin katılımıyla gerçekleştirilen seminerde Başkanlığımızın gençlik çalışmalarının hedefleri, alanda karşılaşılan problemler ve çözüm yolları ele alınmıştır.

- Diyanet Gençlik Çalışmaları Merkezleri

- Başkanlığın gençlik çalışmalarının programlı bir şekilde yürütülmesine katkı sağlamak amacıyla il ve ilçelerde “Diyanet Gençlik Çalışmaları Merkezleri” açılmaktadır. Bu kapsamda 2020 yılı itibarıyla Başkanlığımız, 256’sı Diyanet Gençlik Merkezi, 456’sı Diyanet Okuma Salonu, 12’si Genç Ofis olmak üzere toplam 724 merkezde gençliğe yönelik çalışmalarını gençlik koordinatörleri aracılığıyla icra etmektedir. Önümüzdeki yıllarda bütün il ve ilçelerde gençlik merkezleri açılması için gerekli çalışmalar yapılmaktadır.

- KYK ve TDV Öğrenci Yurtları ile Gençlik Merkezlerinde Manevi Danışmanlık ve Dini Rehberlik Hizmetleri

- Gençlik ve Spor Bakanlığı ile imzalanan iş birliği protokolü çerçevesinde, 2015 yılından bu yana Kredi ve Yurtlar Kurumu öğrenci yurtlarında kalan öğrencilere manevi danışmanlık ve dini rehberlik sunmak üzere Başkanlığımızca personel görevlendirmesi yapılmıştır.
- Bu kapsamda, 2020 yılı itibarıyla gençlere yönelik manevi danışmanlık ve rehberlik hizmeti sunulan yerler ve sayıları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo-28: Gençlere Yönelik Hizmet Sunulan Yerler

S.No	Yer	Sayısı
1	KYK Öğrenci Yurdu	855
2	TDV Öğrenci Yurdu	25
3	Diyanet Gençlik Çalışmaları Merkezi	42
TOPLAM		922

- Gençlik Kamplarında Yürütülen Çalışmalar

- 17 Ocak 2020 tarihinde Başkanlığımızca gençlere yönelik düzenlenecek kamp programlarında ve Başkanlığımızın diğer gençlik çalışmalarında görev alacak personele

rehberlik etmek amacıyla çeşitli oyun ve etkinlikleri içeren eğitim videoları hazırlanmış ve 81 il müftülüğüne gönderilmiştir.

- Türkiye İzcilik Federasyonu iş birliği ile gerçekleştirilen “İzci Liderliği Temel Kursu”na katılım sağlayan 125 erkek din görevlisi ile “Gençliğe Değer Projesi” kapsamında 27-31 Ocak 2020 tarihleri arasında 12-14 yaş aralığındaki ortaöğrenim erkek öğrencilerine yönelik 55 ilde 2.507 öğrenci ile “Diyanet Gençlik Kampları” düzenlenmiştir. 2020 yılında yapılan çalışmalar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo-29: Gençlik Kampları Çalışmaları

KAMP TÜRÜ	KAMP SAYISI	GÖREVLİ SAYISI	GENÇ SAYISI
KIŞ	55	125	2.507
YAZ	15	20	395
ARA DÖNEM KAMP	38	132	1.740
TOPLAM	108	277	4.642

- Projeler

- Temel eğitim ve ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilere yönelik Başkanlığımız, Milli Eğitim Bakanlığı ve Gençlik ve Spor Bakanlığı iş birliği ile hayata geçirilen “Çevreme Duyarlıyım, Değerlerime Sahip Çıkıyorum” projesi, pilot uygulama olarak 2020 yılında Ağrı, Amasya, Bolu, Bursa, Gaziantep, İzmir, Kahramanmaraş, Kayseri, Kocaeli, Mersin illerinde uygulanmaya devam edilmiştir.
- “Çevreme Duyarlıyım Değerlerime Sahip Çıkıyorum” projesinin uygulandığı Ankara, Erzurum, İstanbul, Eskişehir, Diyarbakır, Kütahya, Balıkesir, Antalya, Adıyaman, Düzce, Ağrı, Amasya, Bolu, Bursa, Gaziantep, İzmir, Kahramanmaraş, Kayseri, Kocaeli, Mersin illerinin Milli Eğitim Proje Koordinatörleri ile İl Müftülüğü Gençlik Koordinatörlerinden oluşan 88 katılımcıyla 17 Aralık 2020 tarihinde çevrim içi seminer gerçekleştirilmiştir.
- İmam-hatip, müezzin-kayyım ve Kur’an kursu öğreticisi unvanlarında çalışan her bir din görevlisinin en az 10 gençle iletişime geçmesi temeline dayanan “Gençliğe Değer Projesi” kapsamında, 2020 yılı içerisinde din görevlilerimiz aracılığıyla 415.442 erkek, 156.437 kız olmak üzere toplam 571.879 gence ulaşılmıştır.

- Sportif ve Sosyal Etkinlikler

- Başkanlığımızca gençlerimizin sağlıklı bir yaşam sürmeleri için sportif faaliyetler düzenlenmektedir. Bu kapsamda gençlik merkezlerinde, 4.383 etkinlik ile 42.139 gence ulaşılmıştır.
- Başkanlığımızı tanımak amacıyla ilkokul, ortaokul, imam-hatip, anadolu, meslek ve fen lisesi ve üniversitelerden Başkanlık merkez yerleşkesine ziyarete gelen öğrenci gruplarına rehberlik yapılmış, ikramda bulunulmuş, hediyelerle uğurlanmışlardır.
- Gençlik koordinatörleri vesilesiyle ülke genelinde koronavirüs salgını öncesi 6.143 sabah namazı buluşması gerçekleştirilmiş ve 134.655 genç katılmıştır.

- Ramazan Ayı Faaliyetleri

2020 Yılı Ramazan teması, “Ramazan ve Sorumluluk Bilinci” olarak belirlenmiştir. Bu çerçevede kamu spotu, kısa film ve bilgilendirme kitapçıkları hazırlanarak müftülüklere ulaştırılmıştır. Coronavirüs nedeniyle yüz yüze faaliyetler yapılamamıştır.

- Dini Musiki Korosu

“Diyaret İşleri Başkanlığı Türk Tasavvuf Mûsikî Korosu” dini-milli gün ve gecelerde ve Başkanlığımızın düzenlediği birçok programda sahne alarak konser vermiştir. Bu kapsamda Başkanlığımızın korusu, 2020 yılında Başkanlığımız tarafından gerçekleştirilen Sarıkamış, Çanakkale, 15 Temmuz, Malazgirt, Kerbela Şehitlerini Anma Programları, Mevlid-i Nebî Açılış Programları, Camiler ve Din Görevlileri Haftası Etkinlikleri, 12 Mart İstiklal Marşı'nın Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma gibi programlarda görev almıştır.

- Helal Gıda

Türk Standartları Enstitüsü (TSE), helal belgelendirme hizmetlerini Başkanlığımızla ortaklaşa yürütmektedir. İlgili yazışmalar neticesinde 2020 yılı içerisinde, 81 ilde görev yapacak olan “Dış İnceleme Uzmanı” listeleri güncellenmiştir. Bu çerçevede; 81 ilde müftü, müftü yardımcısı ve vaiz olarak görev yapan 219 personelimiz tarafından firma ve fabrikalarda, dış inceleme uzmanı olarak sertifikalandırma hizmeti verilmiştir.

- Kurban ve Vekaletle Kurban Organizasyonu

- Kurban satış ve kesim yerlerinin iyileştirilmesi, toplumsal bilinçlenmenin artması amacıyla hazırlanmış olan “Kurban Hizmetlerinin Uygulanmasına Dair Tebliğ” 26 Haziran 2020 tarihli ve 31167 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Başkanlığımız tarafından 2020 yılında 60 kurum ve kuruluş 1.002 personelle denetlenmiştir. Belediyelerimiz ile diğer kurum ve kuruluşlar tarafından 2.522 kurban satış yeri ve 6.933 kurban kesim yeri oluşturulmuştur.

- Başkanlığımız ve Türkiye Diyanet Vakfı işbirliği ile her yıl “Vekâletle Kurban Organizasyonu” düzenlenmektedir. Bu organizasyon 2020 yılında, “Kurbanını Paylaş Kardeşinle Yakınlaş” temasıyla icra edilmiştir.
- “Vekaletle Kurban Kesim Organizasyonu”nun geniş kitlelere duyurulması, tanıtımı ve teşviki amacıyla her yıl toplantılar düzenlenmektedir. 13-16 Temmuz 2020 tarihleri arasında 81 il ve 922 ilçeyi kapsayan il müftüsü, il müftü yardımcıları, ilçe müftüleri, şube müdürleri ve koordinatörlerin katıldığı “Vekalet Yoluyla Kurban Kesim Organizasyonu” bölgesel çevrim içi tanıtım toplantıları, Başkanlığımız Birim Amirleri tarafından 11 bölge ve 35 görüşme ile gerçekleştirilmiştir.
- “Kurbanını Paylaş Kardeşinle Yakınlaş” temasıyla gerçekleştirilen 2020 yılı “Vekâletle Kurban Kesim Organizasyonu” kapsamında kesilen 557.311 hisse kurban, yurt içinde 430 il ve ilçe merkezinde; yurt dışında ise yoksulluk ve krizlerin yoğun yaşandığı Afganistan, Suriye, Irak, Filistin ve Arakan başta olmak üzere Afrika, Balkanlar, Türk Cumhuriyetleri, Kafkasya, Uzakdoğu ve Güney Amerika’da 74 ülkenin 308 bölgesinde kesilerek hayırseverlerimizin emanetleri kardeşlerimize ulaştırılmıştır.

- Özel Gün ve Haftalar

- “12 Mart İstiklal Marşı’nın Kabulü” “18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Deniz Zaferi” kapsamında, 2020 yılında ülke genelinde ortaöğrenim öğrencileri arasında “Çanakkale Zaferi ve Mehmet Akif ERSOY” temalı ödüllü resim ve kompozisyon yarışması düzenlenmiştir.
- 2020 yılında Başkanlığımız öncülüğünde milletimizin katılımıyla “Şehitlerimiz İçin Kur’an Okuyoruz” etkinliğinden şehitlik ziyaretlerine, hutbe ve vaazlardan din istismarı yayınlarına, gençlik çalışmalarından sosyal medya sunumlarına varıncaya kadar pek çok etkinlik, koronavirüs salgınıyla mücadele kapsamında alınan tedbirlere riayet edilerek gerçekleştirilmiştir.

Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri Kapsamında Yapılan Faaliyetler

- Manevi Danışman Ulusal Meslek Standardı Belirlemeye Yönelik Çalışmalar

- Alanda hizmet sunan personelin istifadesine sunmak amacıyla “Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri Temel Bilgiler Kılavuzu” yayınlanmıştır.
- Manevi danışman yeterliliklerinin belirlenmesi amacıyla Aralık ayında Mesleki Yeterlilik Kurumuna başvuruda bulunulmuştur.
- Manevi danışmanlık ve rehberlik faaliyetlerinde bulunan personele süpervizörlük eğitiminin planlaması yapılmıştır.

- Ceza İnfaz Kurumları ve Denetimli Serbestlik Müdürlüklerinde Sunulan Hizmetler

- 2020 yılı itibariyle ülkemizdeki ceza infaz kurumlarında din hizmetleri ve manevi danışmanlık faaliyetleri 293 cezaevi vaizi, 160 vaiz, 325 imam-hatip, 50 Kur'an kursu öğreticisi, 23 din hizmetleri uzmanı, 79 müezzin-kayyım ve 40 farklı unvanda olmak üzere toplam 970 personelimiz aracılığıyla yürütülmüştür.
- Covid-19 salgını nedeniyle ceza infaz kurumları ve denetimli serbestlik müdürlüklerindeki manevi danışmanlık ve din hizmetlerine Adalet Bakanlığı'nın kararı gereği 30 Mart 2020 tarihinden itibaren ara verilmiştir. Faaliyetler 04 Kasım 2020 tarihinde başta maske, mesafe ve temizlik tedbirlerine azami düzeyde riayet edilmesi şartıyla yeniden başlatılmıştır. Salgın sürecinde kurumlarda rutin olarak yapılan bireysel görüşme, koğuş ziyaretleri, Kur'an-ı Kerim dersleri, seminer, konferans gibi hizmetlerin hükümlü ve tutukluların izolasyonu nedeniyle yapılamaması nedeniyle başta sohbet videoları olmak üzere alternatif yollar ile faaliyetler devam ettirilmiştir. Video sohbetlerin yanı sıra hükümlü ve tutukluların sorularına yazılı ve görüntülü olarak cevap verilmiştir. Personelimiz kurum kütüphanelerindeki dini içerikli yayınları incelemeye devam etmiştir.
- 29 Aralık 2020 tarihinde ilgili personelin katılımıyla "Salgın Döneminde Ceza İnfaz Kurumları ve Denetimli Serbestlik Müdürlüklerinde Sunulan Hizmetlerin Değerlendirilmesi" konulu çevrim içi bir çalıştay gerçekleştirilmiştir.
- Ceza infaz kurumlarında görev yapan personelimizin kılavuz olarak istifade etmesi amacıyla hazırlanan "Ceza İnfaz Kurumlarında Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri" isimli kitap, "Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri" kılavuz kitap serisi içerisinde yayınlanmıştır.

- Engellilere Yönelik Hizmetler

- 161'i il, 214'ü ilçe olmak üzere toplam 375 engelli koordinatörü rehberliğinde engellilere ve ailelerine yönelik manevi danışmanlık ve din hizmetlerinin yürütülmesine devam edilmiştir.
- 10-16 Mayıs 2020 "Engelliler Haftası" dolayısıyla 81 ilde bulunan 1.743 engelli personele ve 161 il engelli koordinatörüne Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ'ın mektubu ile birlikte toplamda 5.712 hediye kitap gönderilmiştir.
- Engelli koordinatörü olarak görev yapan personelimizin kılavuz olarak istifade etmesi amacıyla hazırlanan "Engellilere Yönelik Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri" isimli kitap "Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri" kılavuz kitap serisi içerisinde yayınlanmıştır.

- 04 Ekim 2020 tarihinde il ve ilçe engelli koordinatörlerine “Sorulu Cevaplı Engelliler İlmihali” ve görme engellilere eğitim veren Kur’an Kurslarına “Braille Kitap Seti” gönderilmiştir.
- 15 Aralık 2020 tarihinde farklı illerden 53 il engelli koordinatörünün katılımıyla “Salgın Döneminde Engellilere Sunulan Hizmetlerin Değerlendirilmesi” konulu çevrim içi bir çalıştay gerçekleştirilmiştir.

- Bağımlılıkla Mücadeleye Yönelik Hizmetler

- İl ve ilçelerde toplam 320 bağımlılıkla mücadele koordinatörü rehberliğinde bağımlılıkla mücadeleye yönelik manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin yürütülmesine devam edilmiştir.
- Bağımlı koordinatörü olarak görev yapan personelimizin kılavuz olarak istifade etmesi amacıyla hazırlanan “Bağımlılara Yönelik Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri” isimli kitap “Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri” kılavuz kitap serisi içerisinde yayınlanmıştır.
- 17 Aralık 2020 tarihinde bağımlılıkla mücadele hizmetleri il koordinatörlerinin katılımıyla “Salgın Sürecinde Bağımlılıkla Mücadele Kapsamında Sunulan Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetlerinin Değerlendirilmesi” konulu çevrim içi bir çalıştay gerçekleştirilmiştir.

- Sağlık Tesislerine Yönelik Hizmetler

- 46 ilde, 122’si Sağlık Bakanlığı bünyesindeki hastane, 3’ü üniversite hastanesi olmak üzere 125 sağlık tesisinde 157 personel marifetiyle manevi destek hizmetlerine devam edilmiştir.
- Yıl genelinde yaklaşık 47 bin hasta, hasta yakını ve sağlık personeline manevi destek hizmeti sunulmuştur.
- Sağlık tesislerinde görev yapan personelimizin kılavuz olarak istifade etmesi amacıyla hazırlanan “Hastanelerde Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri” isimli kitap “Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri” kılavuz kitap serisi içerisinde yayınlanmıştır.
- 19 Aralık 2020 tarihinde alanda hizmet sunan personelin katılımıyla “Salgın Sürecinde Sağlık Tesislerinde Sunulan Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetlerinin Değerlendirilmesi” konulu çevrim içi bir çalıştay gerçekleştirilmiştir.

- Afet ve Acil Durumlarda Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri

- 24 Ocak 2020 tarihinde Elazığ'da meydana gelen ve çevre illerde de hissedilen deprem dolayısıyla 12 kişiden müteşekkil iki acil manevi destek ekibi ile deprem bölgesinde 8 gün hizmet sunulmuş aynı zamanda mahallince sunulan hizmetler koordine edilmiştir.
- “Afet ve Acil Durumlarda Manevi Danışmanlık ve Din Hizmetleri Yönergesi” taslak olarak hazırlanmıştır.
- 18-19 Aralık 2020 tarihlerinde Kütahya Dumlupınar Üniversitesi ve Başkanlığımız iş birliğinde “Olağanüstü Durumlarda Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Sempozyumu” çevrim içi olarak düzenlenmiş olup sempozyumda toplam 81 tebliğ sunulmuştur.
- Afet ve acil durumlarda manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinde görev yapmak üzere 540 personel belirlenmiş ve bunlara yönelik hizmet içi eğitim programı planlanmıştır.

Göçmenlere Yönelik Sunulan Din Hizmetleri

- 137'si yerleşim yeri, 14'ü geçici barınma merkezi olmak üzere toplam 151 koordinatörün rehberliğinde göçmenlere yönelik manevi danışmanlık ve din hizmetlerine devam edilmiştir.
- Ülkemizde bulunan göçmenlerin sosyal uyumunu desteklemek amacıyla Göç İdaresi Genel Müdürlüğü koordinesinde Başkanlığımız ve Milli Eğitim Bakanlığı personeline yönelik düzenlenen “Sosyal Uyum Çalıştayları” kapsamında 15-16 Ocak 2020 tarihlerinde İstanbul'da 400, 17 Ocak 2020 tarihinde Bursa'da 200 personelin katılımıyla çalıştay gerçekleştirilmiştir. Söz konusu çalıştaylara, Başkanlığımız merkezinden katılım sağlanarak göçmenlere yönelik hizmetlerde dikkat edilmesi gereken hususlara dair sunum yapılmıştır.
- Milli Eğitim Bakanlığı tarafından göçmen çocukların eğitime kazandırılması amacıyla yürütülen PIKTES Projesi kapsamında hazırlanan afiş ve broşürlerin 26 pilot ilde Kur'an kursları ve göçmenlerin yoğun olarak bulunduğu hizmet alanlarında asılması ve dağıtılması suretiyle projeye destek verilmiştir.
- Ankara Öveçler'de bulunan Göç ve Manevi Destek Merkezinde koronavirüs salgınıyla mücadele tedbirleri kapsamında dersler ve aylık temalı konferanslar çevrim içi olarak icra edilmiştir.
- 18-20 Ağustos 2020 tarihlerinde Göç ve Manevi Destek Merkezinde koronavirüs salgınıyla mücadele tedbirlerine riayet edilerek 300 yabancı öğrenci arasından 120 kursiyerin seçimi tamamlanmıştır.

- Ülkemizde bulunan 15-20 yaş arasındaki gençlerin katılımıyla 26 Ekim-15 Aralık 2020 tarihleri arasında “Göç ve Aile” temalı resim yarışması düzenlenmiştir. İl birincisi olarak seçilip Başkanlığımıza gönderilen resimler, 15 Aralık 2020 tarihinde Başkanlığımız merkezinde Değerlendirme Kurulu tarafından değerlendirilmiş, dereceye giren ve jüri özel ödülü almaya hak kazanan resimler belirlenmiştir.
- 18 Aralık 2020 tarihinde “Uluslararası Dünya Göçmenler Günü münasebetiyle Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ’ın katılımıyla “Göç ve Aile” temalı resim yarışması ödül töreni çevrim içi olarak gerçekleştirilmiştir. Aynı tarihte dereceye giren ve jüri özel ödülüne layık görülen resimlerle birlikte uygun görülen **39** resim, Başkanlığımız web sayfasında yayınlanmıştır.

d. Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Yaygın Din Eğitimi Kapsamında Yapılan Faaliyetler

- Başkanlığımızca mevzuatta yer alan ilke ve esaslar çerçevesinde; gündüzlü olarak yüzünden eğitim yapılan C grubu kurslar ile ihtiyacın olduğu yerlerde geçici olarak D grubu Kur’an kursları açılmaktadır.
- 2020 yılında ihtiyaca bağlı olarak 1.022 C ve 3.339 D grubu Kur’an kursu açılmıştır.

- Kur’an Kurslarındaki Eğitim-Öğretim Faaliyetleri

- Başkanlığımız Kur’an kurslarında; (4-6 Yaş Grubu) Kur’an Kursları Öğretim Programı, İhtiyaç Odaklı Kur’an Kursları Öğretim Programları, Yurt Dışı Misafir Öğrenciler Öğretim Programı, Camilerde Kur’an Öğretim Programı uygulanmaktadır. Ayrıca engellilere yönelik din eğitimi verilmektedir.
- 2019-2020 Eğitim-Öğretim Yılında Başkanlığımız Kur’an kurslarında 26.120 kadrolu ve sözleşmeli öğretici görev yapmış, 200.711 erkek, 679.621 kadın olmak üzere toplam 880.332 öğrenci eğitim görmüştür.

- 4-6 Yaş Grubu Din Eğitimi

- 2019-2020 Eğitim-Öğretim yılında 4-6 yaş grubunda 5.575 kursta; 6.749 kadrolu, 3.347 geçici olmak üzere toplam 10.096 öğretici görev yapmış, bu kurslarda 90.657 erkek, 91.151 kız olmak üzere toplam 181.808 öğrenci eğitim görmüştür.
- Covid-19 salgını nedeniyle Mart ayında yüz yüze eğitime ara verildiğinden eğitimin sekteye uğramaması adına Kur’an kurslarına yönelik uzaktan eğitim faaliyetleri planlanmış ve

uygulamaya konulmuştur. Bu kapsamda Nisan ve Mayıs aylarında ihtiyaç odaklı programı öğrencileri ile 4-6 yaş grubu programı öğretici ve velilerine yönelik Diyanet TV’de hafta içi sabah 10.30-11.45 saatleri arasında, 4-6 yaş grubu öğrencilerine de hafta içi, akşam 17.00-18.00 saatleri arasında programlar düzenlenmiştir.

- İhtiyaç Odaklı Din Eğitimi

- 2019-2020 Eğitim-Öğretim Yılında 17.775 kursta, 14.965 kadrolu, 6.764 geçici olmak üzere toplam 21.759 öğretici görev yapmış ve bu kurslarda 58.352 erkek ve 553.247 kadın olmak üzere toplam 611.599 öğrenci eğitim görmüştür.
- Tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgını ile mücadele ve salgının muhtemel etkilerinin azaltılması için alınan tedbirler kapsamında 26 Kasım 2020 tarihi itibarıyla İhtiyaç Odaklı Kur’an kurslarında yüz yüze eğitime ara verilmiş online eğitime geçilmiştir.
- Ayrıca “Kur’an öğrenmeyen kalmasın” sloganı ile daha önce Kur’an öğrenmeye fırsat bulamamış, Kur’an kurslarına katılamamış olan vatandaşlarımızın evde kaldıkları süre içerisinde Kur’an-ı Kerim eğitimi almalarına imkan tanımak için 15 Aralık 2020 tarihinde “Haydi Türkiye Evden Kur’an Öğrenmeye” projesi başlatılmıştır. Proje kapsamındaki eğitimler ise 28 Aralık 2020 tarihinde başlamıştır.

- Yaz Kur’an Kursları

- 2020 yılında yaz Kur’an kursları Covid-19 salgını nedeniyle yüz yüze gerçekleştirilememiş olup Diyanet TV vasıtasıyla uzaktan eğitim yoluyla gerçekleştirilmiştir. Söz konusu eğitime elektronik sistem üzerinden 418.795 öğrenci kayıt yaptırmıştır.
- 6 hafta süren yaz Kur’an kurslarına yönelik uzaktan eğitim faaliyetleri Diyanet TV ekranlarında 29 Haziran 2020 tarihinde başlamıştır. Eğitimler Kur’an-ı Kerim okumasını bilmeyenler için hafta içi saat 10:30’da “Kur’an Öğreniyorum”, temel dini bilgileri öğrenmek isteyenler için saat 11:00’de “Dinimi Öğreniyorum” ve Kur’an okuyuşunu geliştirmek ve tecvit öğrenmek isteyenler için saat 17:00’de “Kur’an Okuyorum” programları kapsamında yürütülmüştür.

- Engellilere Yönelik Din Eğitimi

- Toplumun din konusunda aydınlatma, ibadet yerlerini yönetme, arzu eden vatandaşlarımıza din eğitimi verme ile yükümlü olan Diyanet İşleri Başkanlığı, yaygın din eğitimi faaliyetlerini tüm yönleriyle kapsayacak şekilde planlamaktadır. Başkanlığımızca engellilere yönelik din eğitimi çalışmalarına 2008 yılından itibaren başlanmıştır.

2019-2020 eğitim-öğretim yılında;

- Bedensel engelli bireylere yönelik 190 kurs açılmış, söz konusu kurslarda 227 öğretici görev yapmış ve 492 öğrenci eğitim görmüştür.
- Görme engelli bireylere yönelik 126 kurs açılmış, bu kurslarda 348 öğretici görev yapmış ve 474 öğrenci eğitim görmüştür.
- İşitme engellilere yönelik 136 kurs açılmış, bu kurslarda 831 öğretici görev yapmış ve 1.054 öğrenci eğitim görmüştür.

- Camilerde Kur'an Öğretimi Kursları

- Yaygın din eğitimi konusunda vatandaşlarımızın din eğitimi ihtiyaçlarına yönelik çalışmalar yapmayı hedefleyen Başkanlığımız, vatandaşlara yönelik Kur'an öğretiminin Kur'an kurslarının yanı sıra gerektiğinde camilerde de uygulanabilir bir şekilde yürütülebilmesi amacıyla "Camilerde Kur'an Öğretimi Projesi"ni başlatmıştır. 2009 yılında pilot olarak uygulanan proje 11 Ocak 2010 tarihinden itibaren Türkiye genelinde uygulanmaya başlanmıştır.
- 2020 yılında Camilerde Kur'an Öğretimi Programı kapsamında 6.396 kurs açılmış, 6.979 öğretici görev yapmış ve 111.000 öğrenci eğitim-öğretim görmüştür.

- Yurt Dışı Misafir Öğrencilere Yönelik Din Eğitimi

- 12 Aralık 1991 tarihinde Türkiye'de öğrenim gören yurt dışı misafir öğrencilere ilişkin 2922 sayılı kanun ve bu kanuna dayalı olarak hazırlanan 85/9380 sayılı Yönetmeliğin 4'üncü maddesi gereğince oluşturulan Değerlendirme Kurulu'nda, din eğitimi için gelen öğrencilerden yaş ve öğrenim durumları itibarıyla imam-hatip lisesine giremeyecek olanlar Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an kurslarında eğitime alınacaklar ve bu kuruma bağlı yurtlarda barınacaklardır" hükmüne yer verilmiştir. Başkanlığımızca 2013 yılında bu öğrencilere yönelik "Kur'an Kursları Yurt Dışı Misafir Öğrenciler Öğretim Programı" oluşturulmuştur.
- Kur'an kurslarında 2019-2020 eğitim-öğretim yılında 3 kursta, 4 öğretici görev yapmış ve 57 erkek 39 kız olmak üzere yurt dışından gelen toplam 96 misafir öğrenci eğitim-öğretim görmüştür.

Çalıştay ve Toplantılar

- İşitme Engellilere Yönelik Yapılan Eğitimler Çalıştayı

Başkanlığımızca işitme engelli vatandaşlarımıza yönelik yürütülen eğitimlerin değerlendirilmesi, program ve materyal ihtiyacının tespiti amacıyla 14 Ocak 2020 tarihinde bir çalıştay gerçekleştirilmiştir. Çalıştaya, taşra teşkilatından işitme engelli eğitiminde tecrübeli 22 personel katılmıştır. Söz konusu eğitimin daha etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesi amacıyla alanda yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri kapsamında atılması gereken adımlar hususunda karşılıklı fikir alışverişinde bulunulmuştur.

- Cezaevlerinde Annelerinin Yanında Kalan 4-6 Yaş Grubu Çocuklara Yönelik Değerler Eğitimi Toplantısı

Kur'an kursu öğretmenleri tarafından cezaevlerinde ikamet eden 4-6 yaş grubu çocuklara adalet, Yaratıcı'yı tanıma, sadakat, vefa, hayırseverlik, iyimserlik, diğerkâmlık, mahremiyet, vatanperver olma gibi ilkesel olarak her insanın sahip olması gereken değerlerin verilmesi ve bunun sahil din anlayışı çerçevesinde gerçekleşmesi kapsamında "Cezaevlerinde Annelerinin Yanında Kalan 4-6 Yaş Grubu Çocuklara Yönelik Değerler Eğitimi" programının uygulanmasına dair 08 Eylül 2020 tarihinde Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü ile resmi yazışmalara başlanmıştır. 09 Kasım 2020 tarihinde ise proje kapsamında Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü personeli ile toplantı yapılarak projenin olgunlaştırılmasına dair çalışmalar yapılmıştır.

- Uzaktan Öğretim Programı Çalıştayı

11 Eylül 2020 tarihinde Ankara, Antalya, Bolu, Bayburt, Bingöl, Diyarbakır, Kütahya, Isparta, İzmir illerinde görev yapan Kur'an kursu öğretmenlerinin katılımıyla "4-6 Yaş Grubu Uzaktan Öğretim Çalıştayı" online olarak düzenlenmiştir.

- İhtiyaç Odaklı Kur'an Kursları Uzaktan Öğretim Çalıştayı

14 Eylül 2020 tarihinde Ankara, Bursa, İstanbul, İzmir illerinde görev yapan Kur'an kursu öğretmenlerinin katılımıyla "İhtiyaç Odaklı Kur'an Kursları Uzaktan Öğretim Çalıştayı" online olarak düzenlenmiştir.

- İl Müftü Yardımcıları Çevrim İçi İstişare Toplantısı

22 Ekim 2020 tarihinde Başkanlığımıza bağlı Kur'an kurslarımızda yaygın din eğitimini daha etkin ve verimli bir hale getirebilmek amacıyla eğitim hizmetlerinden sorumlu il müftü yardımcıları/personel ile çevrim içi istişare toplantısı düzenlenmiştir.

Hizmet İçi Eğitim ve Rehberlik Faaliyetleri Kapsamında Yapılan Çalışmalar

- Cami Görevlileri ve Kur'an Kursu Öğreticilerine Yönelik Eğitimler

Aşere-Takrib Kursu

- Başkanlığımızca, cami hizmetlerini yürüten personelin, özellikle Kur'an-ı Kerim'i usulüne uygun, doğru ve güzel okumalarını sağlamak, kıraat ilminde bilgi ve becerilerini geliştirerek Başkanlığın bu alanda ihtiyaç duyduğu personeli yetiştirmek, personelin, kıraat ilmi hakkında kapsamlı bilgi sahibi olmalarını ve bu ilmin kadim birikimini gelecek kuşaklara aktarmak amacıyla 36 ay süre ile "Aşere-Takrib Kursu" düzenlenmektedir.
- 2020 yılı içinde düzenlenen söz konusu kursları 45 personel başarıyla tamamlamıştır. Ayrıca Erzurum Ömer Nasuhi Bilmen ve Rize Müftü Yusuf Karali Dini Yüksek İhtisas Merkezleri ile İstanbul ve Sakarya İl Müftülükleri bünyesinde açılan 4 yeni kurs ile birlikte 6'sı Dini Yüksek İhtisas/Eğitim Merkezinde olmak üzere toplam 13 yerde düzenlenen aşere-takrib kurslarına 187 personel devam etmektedir.

Tashih-i Huruf Kursu

Başkanlığımızca camilerimizde görev yapan imam-hatiplerin Kur'an-ı Kerim'i usulüne uygun, doğru ve güzel okumalarını sağlamak, meslektaşlarına örnek olacak, onların yetişmelerinde bilgi ve yetenekleriyle kılavuzluk edecek, kıraat ilminin öngördüğü esaslara uygun ses ve musiki eğitimi alarak Başkanlığımızı yurt içi ve yurt dışında temsil edecek karileri yetiştirmek amacıyla dini yüksek ihtisas/eğitim merkezleri ve İl müftülükleri bünyesinde 21 Ekim 2019 tarihinde başlayan ve 20 Mart 2020 tarihinde sona eren "Tashih-i Huruf Kursları"na 1.206 personel katılmıştır. Ayrıca 05 Ekim 2020 tarihinde dini yüksek ihtisas/eğitim merkezleri ve il müftülükleri bünyesinde başlayan 6 ay süreli "Tashih-i Huruf Kursları"na 906 personele eğitim başlatılmıştır.

Tashih-i Huruf Rehber Öğreticiler Kursu

- Başkanlığımızca düzenlenen Tashih-i Huruf Kurslarından daha fazla personelimizi yararlandırmak üzere mahallinde düzenlenecek kurslarda Rehber Öğreticilik yapabilecekler için Samsun Aşikkutlu, Denizli Müftü Ahmet Hulusi Efendi ve Bursa Eğitim Merkezlerinde 25 Kasım 2019 tarihinde başlayan ve 17 Ocak 2020 tarihinde sona eren “Tashih-i Huruf Rehber Öğreticiler Kursları”na 140 personel katılmıştır.
- Samsun Aşikkutlu, Denizli Müftü Ahmet Hulusi Efendi ve Bursa Eğitim Merkezlerinde 19 Ekim 2020 tarihinde başlayan ve 15 Aralık 2020 tarihinde sona eren “Tashih-i Huruf Rehber Öğreticiler Kursları”na ise 61 personel katılmış ve böylece 2020 yılında toplamda 201 personel eğitimden faydalanmıştır.

Dini Musiki Kursu

Cami içi ve cami dışında gerçekleştirilen dini, sosyal, kültürel toplantı ve etkinliklerde ihtiyaç duyulan musiki formlarını yerine getirebilme kabiliyetine sahip, bu doğrultuda grup oluşturma ve ekip çalışması yapabilen, toplum huzurunda dini merasimleri icra ve idare edebilme becerisi olan personeli yetiştirmek amacıyla Ankara Rıfat Börekçi Eğitim Merkezinde 21 Ekim 2019 tarihinde başlayan ve 20 Mart 2020 tarihinde sona eren Dini Musiki Kursuna 19 personel katılmıştır. Ayrıca 12 Ekim 2020 tarihinde Ankara Rıfat Börekçi Eğitim Merkezinde; 05 Ekim 2020 tarihinde ise İstanbul Haseki Abdurrahman Gürses Eğitim Merkezinde başlayan “Dini Musiki Kursları”na toplamda 29 personel eğitime devam etmektedir.

Arapça Hizmet İçi Eğitim Kursları

Personelin din hizmetleri ve mesleki bilgi açısından önemli bir rol üstlenen Arapça ile ilgili yeterliklerinin geliştirilmesi, daha fazla sayıda personelin Arapça ile ilgili temel düzeyde bilgi ve beceri kazanmalarına katkı sağlamak amacıyla altı ay süreli düzenlenen “Arapça Hizmet İçi Eğitim Kursu” 11 Kasım 2020 tarihi itibarıyla 27 dini yüksek ihtisas/eğitim merkezinde toplam 760 personelle eğitim başlatılmıştır.

Hafızlığı Muhafaza Hizmet İçi Eğitim Kursları

Personelin; meslekî yeterlik açısından büyük öneme sahip olan hafızlıklarının pekiştirilmesi, Kur’an-ı Kerim’i tilavet usûllerine göre okuma becerilerinin geliştirilmesi, aşır okuma tavrının geliştirilmesi, temel makamları Kur’an tilavetinde uygulayabilmeleri ve konulu aşr-ı şerifler vasıtasıyla Kur’an-ı Kerim’in anlam dünyası hakkında bilgi kazanmaları amacıyla altı ay

süreyle düzenlenen kurs 09.11.2020 tarihi itibarı ile 63 İl ve 246 İlçe müftülüğünde 4.065 personelle başlamıştır.

Din Görevlileri Buluşması (Etkili Din Görevlisi, Etkin Din Hizmeti) Hizmet İçi Eğitim Seminerleri

Başkanlığımızca cami hizmetlerini yürüten personelimizin etkinlik ve verimliliklerini artırmak, görev heyecanlarını ve hizmet kalitelerini yükseltmek, taşra teşkilatında görevli personelle yakın iletişime geçmek ve bilgi paylaşımında bulunmak, ulusal ve küresel düzeyde din ve diyanet hizmetlerinde farkındalık oluşturmak amacıyla “Din Görevlileri Buluşması (Etkili Din Görevlisi, Etkin Din Hizmeti)” adı altında hizmet içi eğitim seminerlerine devam edilmiştir. Söz konusu seminerlerin 36-38. dönemlerine toplamda 1.060 personel katılmıştır.

- Mesleki Gelişim Seminerleri

A ve B Grubu Kur'an Kursu Yöneticileri Hizmet İçi Eğitim Semineri

- “Mesleki Gelişim Seminerleri” kapsamında A ve B grubu Kur'an kurslarında yönetici olarak görev yapan personelin mesleki bilgi ve formasyonlarını geliştirmek, Kur'an kursu faaliyetlerinde ilke ve uygulama birlikteliği sağlamak, görev alanı ile ilgili konularda farkındalık oluşturmak amacıyla düzenlenen seminerlerde “Pozitif Disiplin, İletişim Becerileri, Psikolojik Dayanıklılık ve Kur'an'la Dost Olmak” gibi konularda sunumlar yapılmıştır.
- 21 Ekim-08 Aralık 2020 tarihleri arasında Covid-19 salgın sürecinin devam etmesi nedeniyle uzaktan eğitim yoluyla düzenlenen hizmet içi eğitim seminerlerine toplamda **1.330** personel katılmıştır.

4/B Sözleşmeli Personel Mesleğe Hazırlık Eğitimi

- 4/B sözleşmeli personel statüsünde göreve başlayıp imam-hatip ve müezzin-kayyım unvanlarında görev yapan personelin mesleki yeterliklerini artırmak, kurum aidiyetlerini güçlendirmek, din hizmetlerinde daha etkin ve verimli olabilmelerini sağlamak amacıyla dini yüksek ihtisas/eğitim merkezleri ile 4 dönem olarak düzenlenen “Mesleğe Hazırlık Kursları”na toplamda 4.977 personel katılmıştır. Salgın döneminde gerçekleştirilen eğitimlerin 4 haftası çevirim içi uygulamalar üzerinden son 2 haftası ise yüz yüze eğitim şeklinde düzenlenmiştir.
- Ayrıca daha önce planlanan eğitimlere farklı nedenlerden dolayı katılamayan 4/B sözleşmeli Kur'an kursu öğretmenlerine yönelik “Mesleğe Hazırlık Eğitimleri” düzenlenmiştir. 01-31 Aralık 2020 tarihleri arasında yapılan planlama doğrultusunda, il müftülükleri bünyesinde

çevirim içi uygulamalar üzerinden uzaktan eğitim yoluyla düzenlenen “Mesleğe Hazırlık Eğitimi Kursları”na 1.068 personel katılmıştır.

- Rehberlik ve Formasyon Eğitimleri

Murakıplar Hizmet İçi Eğitim Semineri

Taşra teşkilatında murakıp olarak görev yapan personele yönelik 13-22 Ocak 2020 tarihleri arasında “Murakıplar Hizmet İçi Eğitim Semineri” düzenlenmiştir. Söz konusu seminere 204 personel katılmıştır.

4-6 Yaş Grubu 4/B Sözleşmeli Kur'an Kursu Öğreticileri Hizmet İçi Eğitim Semineri

Başkanlığımızca 4-6 yaş grubu Kur'an kursu eğitimlerinin etkinlik ve verimliliğini artırmak, alanda görev yapan öğretmenimizin yeterliklerini geliştirmek amacıyla 4-6 yaş grubu 4/B sözleşmeli Kur'an kursu öğretmenlerine yönelik iki dönem olarak 18-24 Ocak 2020 ve 26 Ocak-01 Şubat 2020 tarihleri arasında “4-6 Yaş Grubu 4/B Sözleşmeli Kur'an Kursu Öğreticileri Hizmet İçi Eğitim Semineri” düzenlenmiştir. Söz konusu seminere 1.169 personel katılmıştır.

Sağlık Tesislerinde Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmeti Sunan Personele Yönelik Hizmet İçi Eğitim Semineri

Başkanlığımız tarafından toplumun farklı kesimlerine yönelik sunulan din hizmetlerinin daha etkin ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi ve bu alanda görev yapan personelin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının karşılanabilmesi amacıyla 08-11 Şubat 2020 tarihleri arasında ve 23 Kasım-17 Aralık 2020 tarihleri arasında da çevrim içi uygulamalar üzerinden “Personele Yönelik Hizmet İçi Eğitim Semineri” düzenlenmiştir. Söz konusu seminerlere toplam 249 personel katılmıştır.

A ve B Grubu Cami Görevlilerine Yönelik Hizmet İçi Eğitim Semineri

Başkanlığımız cami hizmetlerinin geliştirilmesi, bu hizmetleri yürüten görevlilerimizin mesleki ve kişisel yeterliklerinin artırılarak, etkin ve verimli din hizmeti sunmalarına katkı sağlanması amacıyla A ve B grubu camilerde görev yapan personele yönelik 18-22 Şubat 2020 tarihleri arasında “A ve B Grubu Cami Görevlilerine Yönelik Hizmet İçi Eğitim Semineri” düzenlenmiştir. Söz konusu seminere 460 personel katılmıştır.

Bağımlılıkla Mücadele Koordinatörleri Hizmet İçi Eğitim Semineri

Başkanlığımız tarafından toplumun farklı kesimlerine sunulan din hizmetlerinin daha etkin ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi ve bu alanda görev yapan personelin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için bağımlılıkla mücadele konusunda manevi destek hizmeti yürüten personele yönelik 24-27 Şubat 2020 tarihleri arasında “Bağımlılıkla Mücadele

Koordinatörleri Hizmet İçi Eğitim Semineri” düzenlenmiştir. Söz konusu seminere 141 personel katılmıştır.

Aile ve Dini Rehberlik Bürolarında Görev Yapan Personele Yönelik Hizmet İçi Eğitim Semineri

İl ve ilçe müftülükleri bünyesinde hizmet veren Aile ve Dini Rehberlik Bürolarında görev yapan personel ile “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Eğitimlerinde” görev alacak personelin daha aktif ve kaliteli hizmet üretebilmeleri amacıyla 08-15 Şubat 2020 tarihleri arasında düzenlenmiş ve söz konusu eğitime 372 personel katılmıştır.

Sosyal Hizmet Kurumlarında Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmeti Sunan Personele Yönelik Hizmet İçi Eğitim Semineri

Başkanlığımızın Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile imzaladığı protokol çerçevesinde çocuk evi, çocuk evleri sitesi, çocuk destek merkezi, kadın konukevi ve huzurevi gibi sosyal hizmet kurumlarında yürütülen manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin daha etkin ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi amacıyla 17-22 Şubat 2020 tarihleri arasında “Sosyal Hizmet Kurumlarında Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmeti Sunan Personele Yönelik Hizmet İçi Eğitim Semineri” düzenlenmiştir. Söz konusu seminere 228 personel katılmıştır.

İl Engelli Koordinatörleri Hizmet İçi Eğitim Semineri

Dini rehberlik ve manevi destek hizmetleri kapsamında engellilere yönelik sunulan hizmetlerin yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi amacıyla il engelli koordinatörlerine yönelik 17-20 Şubat 2020 tarihleri arasında “İl Engelli Koordinatörleri Hizmet İçi Eğitim Semineri” düzenlenmiştir. Söz konusu seminere 132 personel katılmıştır.

Vaizlere Yönelik Hizmet İçi Eğitim Semineri

Başkanlığımız vaaz-irşad hizmetlerinin etkinlik ve verimliliğini artırmak, bu alanda görev yapan vaizlerin hizmet kalitelerini ve motivasyonlarını yükseltmek amacıyla 24-28 Şubat 2020 tarihleri arasında “Vaizler Hizmet İçi Eğitim Semineri” düzenlenmiştir. Söz konusu seminere 439 personel katılmıştır.

Cezaevi Vaizlerine Yönelik Hizmet İçi Eğitim Semineri

Başkanlığımız ve Adalet Bakanlığı iş birliğiyle ceza infaz kurumlarında din hizmetleri ve manevi danışmanlık faaliyetlerine ivme kazandırmak, bu alanda çalışan personelin yeterlikleri ile hizmetin etkinlik ve verimliliğini artırmak amacıyla 01-05 Mart 2020 tarihleri arasında

“Cezaevi Vaizleri Hizmet İçi Eğitim Semineri” düzenlenmiştir. Söz konusu seminere 517 personel katılmıştır.

Hac Organizasyonunda Görevlendirilmesi Planlanan Personele Hizmet İçi Eğitim Semineri

Başkanlığımız 2020 yılı hac organizasyonunda görevlendirilmesi planlanan tecrübesiz din görevlilerine yönelik 09-14 Mart 2020 tarihleri arasında “Hac Hizmet İçi Eğitim Semineri” düzenlenmiştir. Söz konusu seminere 389 personel katılmıştır.

Baba Okulu Eğitici Eğitimleri

Başkanlığımız Din Hizmetleri Genel Müdürlüğünce Kur'an ve Sünnet temelinde aile olma bilincini kazandırmak, ailede hak ve sorumluluklar açısından baba olmanın önemine dikkat çekmek amacıyla salgın hastalık sürecinin devam etmesi nedeniyle uzaktan eğitim yoluyla 17-20 Kasım 2020 tarihleri arasında “Baba Okulu Eğitici Eğitimi Hizmet İçi Eğitim Semineri” düzenlenmiş ve 247 personel katılmıştır.

Gençlik Koordinatörleri Hizmet İçi Eğitim Semineri

Kur'an ve Sünnet'ten beslenen bir gençliğin yetiştirilebilmesi, nebevi rnekliğin gençlerle buluşturulabilmesi ve gençlik çalışmalarının koordineli bir şekilde yürütülebilmesi amacıyla din hizmetlerinden sorumlu il müftü yardımcılarının da katılımıyla il gençlik koordinatörlerine yönelik salgın hastalık sürecinin devam etmesi nedeniyle uzaktan eğitim yoluyla 07-11 Aralık 2020 tarihleri arasında “Hizmet İçi Eğitim Semineri” düzenlenmiş olup seminere 157 personel katılmıştır.

Uzaktan Eğitim Formatör Görevlileri Hizmet İçi Eğitim Semineri

Kur'an-ı Kerim okumasını bilmeyen vatandaşlarımıza yönelik “Haydi Türkiye Evden Kur'an öğrenmeye” davetiyle başlatılan uzaktan eğitim faaliyetlerinde görev alacak personele, mahallinde rehberlik edecek personele yönelik 24 Aralık 2020 tarihinde uzaktan eğitim yoluyla “Hizmet İçi Eğitim Semineri” düzenlenmiştir. Söz konusu seminere 162 personel katılmıştır.

- Büro Personeline Yönelik Eğitimler

Ofis Uygulamaları Hizmet İçi Eğitim Semineri

Başkanlığımız merkez teşkilatında görev yapan personele yönelik 20-24 Ocak 2020 tarihleri arasında word ve excel programlarını içeren “Ofis Uygulamaları Hizmet İçi Eğitim Semineri” düzenlenmiştir. Söz konusu seminere 63 personel katılmıştır.

PARDUS Hizmet İçi Eğitim Semineri

Yerli ve milli işletim sistemimiz PARDUS'un kullanılabilmesi amacıyla taşra teşkilatında kullanılan bilgisayar ve çevre birimlerinin PARDUS'a uyumluluğunu tespit işlemlerinde görev alması planlanan personele yönelik 24-29 Şubat 2020 tarihleri arasında “PARDUS Hizmet İçi Eğitim Semineri” düzenlenmiştir. Söz konusu seminere 190 personel katılmıştır.

PARDUS Bölge Koordinatörleri Hizmet İçi Eğitim Semineri

Başkanlığımız bilişim sistemlerinin açık kaynak kodlu sistemlere göçü kapsamında, merkez ve taşra teşkilatlarımızda kurulumuna başlanan yerli ve milli işletim sistemi Pardus'un kurulum sürecinin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi ve il koordinatörlerine yerinde eğitimler düzenlenebilmesi amacıyla ilgili birimlerle koordineli olarak “PARDUS Bölge Koordinatörleri Hizmet İçi Eğitim Semineri” 20-21 Temmuz 2020 tarihinde düzenlenmiş ve söz konusu seminere 19 personel katılmıştır.

- İdari Personele Yönelik Eğitimler

Temel ve Hazırlayıcı Eğitim Kursu

Diyanet İşleri Başkanlığı Aday Memurların Yetiştirilmelerine Dair Yönetmelik hükümleri çerçevesinde Başkanlığımız merkez teşkilatında görev yapmakta olan aday memurlara yönelik 29 Haziran-10 Temmuz 2020 tarihleri arasında Ankara Rıfat Börekçi Eğitim Merkezi Müdürlüğünde “Temel Eğitim Kursu” düzenlenmiştir. Söz konusu eğitime 18 personel katılmıştır. Ayrıca Başkanlığımız merkez ve taşra teşkilatında aday avukat olarak görev yapan personele yönelik 13 Temmuz-14 Ağustos 2020 tarihleri arasında Başkanlık Merkezinde “Hazırlayıcı Eğitim Kursu” düzenlenmiştir. Hukuk Müşavirliği ile koordineli olarak düzenlenen söz konusu eğitime 4 personel katılmıştır.

- Yurt Dışı Din Görevlilerine Yönelik Eğitimler

Rusya Federasyonu Mahalli Din Görevlilerine Yönelik Eğitim Semineri

Rusya Federasyonunda görev yapan mahalli din görevlilerine yönelik Bursa Eğitim Merkezinde 25 Şubat-15 Mart 2020 tarihleri arasında “Eğitim Semineri” düzenlenmiştir. Söz konusu eğitime 73 mahalli din görevlisi katılmıştır.

Çalıştay-Toplantı-Sınavlar

- 12. Eğitim Görevlileri Semineri

Başkanlığımızca dini yüksek ihtisas ve eğitim merkezlerinde düzenlenen eğitimlerin etkinlik ve verimliliğini artırmak, eğitim görevlileri arası bilgi ve tecrübe paylaşımında bulunmak,

2018-2019 eğitim dönemini müzakere etmek, 2019-2020 eğitim-öğretim dönemini planlamak amacıyla dini yüksek ihtisas/eğitim merkezi müdürlükleri idareci ve eğitim görevlileri/öğretmenlerinin iştirakiyle 27-30 Ocak 2020 tarihleri arasında “12. Eğitim Görevlileri Semineri” düzenlenmiştir. Söz konusu seminere 196 personel katılmıştır.

- İl Buluşmaları Toplantıları

Başkanlığımız tarafından sunulan hizmetlerin etkinlik ve verimliliğinin artırılması, yürütülen hizmetlerin yerinde görülerek tespitlerde bulunulması, merkez ve taşra bütünlüğünün sağlanması, taşra teşkilatında görevli personelle yakın iletişime geçilmesi ve bilgi paylaşımında bulunulması amacıyla gerçekleştirilen “İl Buluşmaları” kapsamında sırasıyla;

- Kahramanmaraş (07-08 Şubat 2020),
- Adana (27-29 Şubat 2020),
- Gaziantep (05-06 Mart 2020),
- Ağrı (23-24 Ekim 2020) illerinde toplantılar düzenlenmiştir.

Söz konusu toplantılara Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ ve üst düzey yöneticilerle birlikte 2.282 personel katılmıştır.

- Salgın Dönemi Diyanet Hizmetleri Değerlendirme Toplantısı

- Tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgını sürecinin Başkanlığımız hizmetlerine etkilerinin değerlendirildiği “Salgın Dönemi Diyanet Hizmetleri Sorunlar ve Çözüm Önerileri” konulu toplantı çevirim içi olarak gerçekleştirilmiştir. 23 Eylül 2020 tarihinde gerçekleştirilen toplantı, Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ’ın başkanlığında, Başkan Yardımcıları, Birim Amirleri ve Daire Başkanlarının da katılımı ile merkezde üç farklı salonda gerçekleştirilmiştir. Toplantıya 81 il müftülüğümüz koordinesinde hazırlanan il müftüleri, il müftü yardımcıları ve ilçe müftüleri salonlarda katılım sağlamıştır.
- Üç oturumda gerçekleşen toplantıda, salgın sürecinde Başkanlığımızın yaptığı çalışmalar, salgının faaliyetlerimize etkileri ve önümüzdeki dönemde yapılacak çalışmalar farklı açılardan değerlendirilmiştir. Toplantıda farklı bölgelerden il müftüsü, il müftü yardımcısı ve ilçe müftüsü unvanlarından 24 katılımcı tarafından tespit ve tekliflerini içeren sunumlar yapılmıştır.

-Eğitimden Sorumlu İl Müftü Yardımcıları İstişare Toplantısı

Başkanlığımızca, il müftülüklerimizde yürütülen eğitim faaliyetleri ile ilgili değerlendirme ve istişarelerde bulunmak amacıyla 16 Aralık 2020 tarihinde, eğitimden sorumlu il müftü

yardımcılarının katılımıyla çevrim içi bir toplantı yapılmıştır. Söz konusu toplantıya 81 il müftü yardımcısı katılmıştır.

- Eğitim Merkezi Müdürleri Toplantısı

24 Kasım 2020 tarihinde Eğitim Hizmetleri Genel Müdürü ve Rehberlik ve Teftiş Başkanı'nın da katılımıyla Eğitim /Dini Yüksek İhtisas Merkezi Müdürleri ile bir toplantı gerçekleştirilmiştir.

- Din Eğitimi Yeniden Düşünmek” Başlıklı Çevrim İçi Konferans

04 Kasım 2020 tarihinde Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Prof. Dr. İbrahim Hilmi KARSLI tarafından dini yüksek ihtisas merkezi ve hizmet içi eğitim merkezi müdür ve eğitim görevlilerine “Din Eğitimi Yeniden Düşünmek” başlıklı çevrim içi bir konferans düzenlenmiştir.

- Tashih-i Huruf Doğrudan Belge Sınavı

Tashih-i Huruf Kursu'na katılmak üzere müracaat eden ancak, yapılan sınavlarda kursa katılmasına gerek görülmeyip üstün başarı gösteren görevlilerin doğrudan belge sınavına alınmaları teklif edilen personele yönelik 28 Eylül 2020 Rıfat Börekçi Eğitim Merkezinde sınav yapılmıştır. Söz konusu sınavda 5 personel başarılı bulunmuştur.

- Mahallinde Yapılan Eğitimler

Başkanlığımız personelinin hizmette etkinlik ve verimliliklerini artırmak amacıyla il/ilçe müftülükleri tarafından düzenlenen “Temel Eğitim Kursu, Hazırlayıcı Eğitim Kursu, Kur'an-ı Kerim Hizmet İçi Eğitim Kursu, Ezanı Güzel Okuma ve Temel Aile Bilinci, 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Kasım Ayı Ara Tatil Hizmet İçi Eğitim Seminerleri” başta olmak üzere gerçekleştirilen farklı hizmet içi eğitim kursları vesilesiyle 7.772 personelimiz eğitime alınmıştır.

Tablo-30: 2020 Yılında Düzenlenen Eğitim, Seminer ve Toplantılar

Eğitim Çeşidi	Eğitimin Adı	Katılımcı Sayısı
Cami	Aşere-i Takrib Kursları	232
Görevlilerine Yönelik	Tashih-i Huruf Kursu	2.112
Eğitimler	Tashih-i Huruf Rehber Öğreticiler Kursu	201

	Dini Musiki Kursu	48
	Arapça Hizmet İçi Eğitim Kursu	760
	Hafızlığı Muhafaza Hizmet İçi Eğitim Kursu	4.065
	4/B Sözleşmeli Personel Mesleğe Hazırlık Eğitimi	6.045
	Din Görevlileri Buluşması (Etkili Din Görevlisi, Etkin Din Hizmeti) Hizmet İçi Eğitim Seminerleri	1.060
Mesleki Gelişim Seminerleri	A ve B Grubu Kur'an Kursu Yöneticileri Hizmet İçi Eğitim Semineri	1.330
	Murakıplar Hizmet İçi Eğitim Semineri	204
	4-6 Yaş Grubu 4/B Sözleşmeli Kur'an Kursu Öğreticileri Hizmet İçi Eğitim Semineri	1.169
	Sağlık Tesislerinde Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmeti Sunan Personele Yönelik Hizmet İçi Eğitim Semineri	249
Rehberlik ve Formasyon Eğitimleri	A ve B Grubu Cami Görevlilerine Yönelik Hizmet İçi Eğitim Semineri	460
	Aile ve Dini Rehberlik Bürolarında Görev Yapan Personele Yönelik Hizmet İçi Eğitim Semineri	372
	Bağımlılıkla Mücadele Koordinatörleri Hizmet İçi Eğitim Semineri	141
	Sosyal Hizmet Kurumlarında Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmeti Sunan Personele Yönelik Hizmet İçi Eğitim Semineri	228

	İl Engelli Koordinatörleri Hizmet İçi Eğitim Semineri	132
	Vaizler Hizmet İçi Eğitim Semineri	439
	Cezaevi Vaizleri Hizmet İçi Eğitim Semineri	517
	Hac Hizmet İçi Eğitim Semineri	389
	Gençlik Koordinatörleri Hizmet İçi Eğitim Semineri	157
	Uzaktan Eğitim Formatör Görevlileri Hizmet İçi Eğitim Semineri	162
	Baba Okulu Eğitici Eğitimleri	247
Büro	Ofis Uygulamaları Hizmet İçi Eğitim Semineri	63
Personeline Yönelik Eğitimler	PARDUS Bölge Koordinatörleri Hizmet İçi Eğitim Semineri	19
	PARDUS Hizmet İçi Eğitim Semineri	190
İdari Personele Yönelik Eğitimler	Temel Eğitim ve Hazırlayıcı Eğitim Kursu	22
Yurt Dışı Din Görevlilerine Yönelik Eğitimler	Rusya Federasyonu Mahalli Din Görevlilerine Yönelik Eğitim Semineri	73
Çalıştay ve Toplantılar	12. Eğitim Görevlileri Semineri	196
	İl Buluşmaları Toplantıları	2.282

Salgın Dönemi Diyanet Hizmetleri Değerlendirme Toplantısı	1.010
İstişare ve Bilgilendirme Toplantısı	34
Eğitimden Sorumlu İl Müftü Yardımcıları İstişare Toplantısı	81
TOPLAM	24.689
MAHALLİNDE YAPILAN EĞİTİMLER	7.772
GENEL TOPLAM	32.461

Program Geliştirme/Güncelleme Çalışmaları

- Kur'an Kursu-Okul İş Birliğine Dayalı Örgün Eğitimle Birlikte Hafızlık Programı

Başkanlığımız Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile MEB Din Öğretimi Genel Müdürlüğü arasında hafızlık eğitiminde iş birliğini amaçlayan protokol çerçevesinde, örgün eğitime devam eden ve aynı zamanda hafızlık yapmak isteyen öğrencilerin, hafızlık eğitimlerinin etkin, verimli ve sistematik bir şekilde gerçekleştirilmesi amacıyla uygulamaya konulan “Kur'an Kursu-Okul İş Birliğine Dayalı Örgün Eğitimle Birlikte Hafızlık Programı” salgın hastalık sürecinden dolayı MEB Din Öğretimi Genel Müdürlüğü'nden gelen talep üzerine her dönem haftalık 30 kredi olacak şekilde güncellenmiştir.

- Kur'an-ı Kerim Öğretim Programı (Uzaktan Eğitim)

- Programla, ülkemizde örgün eğitim kurumlarında ve üniversitelerde uzaktan eğitime geçilmesi, kamuda esnek-uzaktan çalışma alternatiflerinin sunulması ve mesai saatlerinin azaltılarak hafta içi ve hafta sonlarında sokağa çıkma kısıtlamalarının getirilmesi, şimdiye kadar Kur'an-ı Kerim eğitimi almamış ve buna ihtiyaç duyan vatandaşlarımızın evde kaldıkları süre içerisinde Kur'an-ı Kerim eğitimi almalarına imkan tanımıştır.
- Bu bağlamda;
  - Salgın sürecinin getirmiş olduğu sınırlılıklar da göz önünde bulundurularak lise-üniversite öğrencileri ile yetişkinlere yönelik “Haydi Türkiye Evden Kur'an

Öğrenmeye” şiarıyla Kur’an-ı Kerim Öğretim Programı (Uzaktan Eğitim) geliştirilmiş ve vatandaşlarımızın istifadesine sunulmuştur.

- Program ile şimdiye kadar Kur’an-ı Kerim eğitimi almamış lise-üniversite öğrencileri ile yetişkinlerin Kur’an-ı Kerim’i yüzünden okuma becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Program; haftada 3 gün, günde 2 saat olmak üzere 8 hafta ve toplam 48 krediden oluşmaktadır.

- Arapça Hizmet İçi Eğitim Programı (Uzaktan Eğitim)

Personelin din hizmetleri ve meslekî bilgi açısından önemli bir rol üstlenen Arapça ile ilgili yeterliklerinin geliştirilmesine katkı sağlanması amacıyla hazırlanan program, salgın sürecinin getirmiş olduğu sınırlıklar göz önünde bulundurularak uzaktan eğitim yoluyla uygulanmak üzere güncellenmiştir.

- Kur’an Kursları İslami İlimler Temel Öğretim Programı I-II-III

2019 yılında hazırlık çalışmalarına başlanan Kur’an Kursları İslami İlimler Temel Öğretim Programıyla hafızlık eğitimi sonrasında yönelik yaygın din eğitimi çalışmaları kapsamında, Kur’an’ı Anlama Temel Öğretim Programı’nı bitiren öğrencilerin Arapça, Tefsir, Hadis, Siyer gibi alanlarda temel düzeyde bilgi sahibi olmaları amaçlanmış, bu kapsamda çalışmalar yapılmıştır.

- Hafızlık Eğitimi Kursları Talim Programı

Hafızlık eğitimlerinin etkinlik ve verimliliğinin artırılmasına yönelik çalışmalar kapsamında; hafızlık tespit sınavı komisyon raporları, öğretmenlerle yapılan toplantı ve çalıştaylar, Kur’an talimi konusunda temayüz etmiş uzmanlar tarafından sunulacak olan ve öğrencilerin talimle ilgili bilgi ve becerilerinin geliştirilmesini desteklemeyi amaçlayan ek bir programa ihtiyaç olduğunu ortaya koymuştur. Bu ihtiyaçtan hareketle hafızlık eğitimi sürecindeki öğrencilerin talimle ilgili bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi amacıyla “Hafızlık Eğitimi Kursları Talim Programı” hazırlanmış ve uygulamaya konulmuştur.

- Hafızlık Eğitimi Kursları Dini Mûsikî Programı

Hafızlık eğitimlerinin etkinlik ve verimliliğinin artırılmasına yönelik çalışmalar kapsamında, alandan gelen geri bildirimler doğrultusunda hafızlık eğitimi sürecindeki öğrencilerin musiki ile ilgili becerilerinin geliştirilmesini ve desteklenmesini amaçlayan bir programa ihtiyaç duyulduğu ortaya çıkmıştır. Söz konusu ihtiyaçtan hareketle “Hafızlık Eğitimi Kursları Dini Mûsikî Programı” hazırlanmış ve uygulamaya konulmuştur. Alanında uzman olan eğitimciler tarafından sunulacak olan temel dini musiki eğitiminin, öğrencilerin sesi doğru kullanma,

Kur'an'ı usulüne uygun ve güzel bir tavırla okuma, ezan, kamet gibi cami musikisi formlarını icrada önemli katkılar sağlaması hedeflenmektedir.

- Kısa Süreli Seminer Programları

Başkanlığımız bünyesinde görev yapan her kademedeki personelin hizmet içerisinde bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi, yeni gelişmelere adaptasyonlarının sağlanması amacıyla kısa süreli hizmet içi eğitim seminer programları hazırlanmaktadır. Bu bağlamda eğitim içerikleri oluşturulan seminer programlarından bazıları şunlardır:

- 12. Eğitim Görevlileri Semineri
- Mesleki Gelişim Seminer Programı (A Grubu Kur'an Kursu Yöneticileri)
- Eğitim Görevlileri Semineri Programı

Materyal Geliştirme Çalışmaları

- Mesleğe Hazırlık Eğitimlerine Yönelik Eğitim Materyalleri

Mesleğe hazırlık eğitimi kapsamında "Kur'an-ı Kerim, Temel Dini Bilgiler, İmamlık-Müezzinlik Formasyonu, Hutbe-Vaaz Hazırlama ve Sunma, Kur'an-ı Kerim Meali ve Başkanlık Mevzuatına yönelik Ders Notları ve Ders Sunumları" hazırlanması amacıyla başlatılan proje ile ilgili eğitim merkezlerinden gelen çalışmaların son okumaları gerçekleştirilerek uygulama onayı alınmış ve ilgili mercie gönderilmiştir.

- Dini Bilgiler Soru Kitabı I-II

- Yaygın din eğitimi faaliyetlerinin geliştirilmesine katkı sağlamak, öğrencilerin ve uygulayıcı konumunda yer alan Kur'an kursu öğretmenlerinin istifadelerine sunmak üzere, Kur'an kurslarında takip edilen eğitim materyalleri esas alınarak komisyon çalışmaları marifetiyle soru havuzu oluşturma çalışması gerçekleştirilmiştir.
- Bu kapsamda yaz Kur'an kursları öğretim programı ve materyalleri esas alınarak "Dini Bilgiler Soru Kitabı-1" ve İhtiyaç Odaklı Kur'an Kursları Öğretim Programı ve materyalleri esas alınarak "Dini Bilgiler Soru Kitabı-2" hazırlanmıştır.

- Diyanet Eğitim Hizmetleri Tanıtım Kitapçığı

Diyanet İşleri Başkanlığımızın ana hizmet birimlerinden biri olan Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünü tanıtan kitapçık hazırlanmış ve basımı gerçekleştirilmiştir. Söz konusu kitapçığın Başkanlık birimleri, il/ilçe müftülükleri ve ihtisas/eğitim merkezi müdürlüklerine dağıtımı yapılmıştır.

- Etkinliklerle Dinimi Öğreniyorum

Yaz Kur'an kursları eğitim materyalleri olarak kullanılan "Yaz Kur'an Kursları Dinimi Öğreniyorum" ve "Yaz Kur'an Kursları Etkinlik Kitabım" kitaplarının tek kitap halinde yayına hazırlanması amacıyla komisyon çalışmaları marifetiyle gerekli çalışmalar yapılarak Dini Yayınlar Genel Müdürlüğüne gönderilmiştir. Çalışma, Dini Yayınlar Genel Müdürlüğüne "Etkinliklerle Dinimi Öğreniyorum" adıyla yayınlanmıştır.

- Etkinliklerle Elif-Bâ

Yaygın din eğitimine yönelik materyal geliştirme çalışmaları kapsamında 4-6 yaş grubu kurslara yönelik Kur'an-ı Kerim öğrenmenin ilk adımı olan "Elif-Bâ"yı, çeşitli etkinliklerle öğretmek amacıyla hazırlanmıştır. Çalışma, Dini Yayınlar Genel Müdürlüğümüzce "Etkinliklerle Elif-Ba" adıyla yayınlanmıştır.

- Kur'an Kursu Öğrencilerine Yönelik Din Eğitimi Bilgi Notları

Covid-19 sürecinde başta ihtiyaç odaklı Kur'an kurslarımız olmak üzere öğretmenlerimiz tarafından öğrencilere ve velilere yönelik yapılacak çalışmaları desteklemek amacıyla, Kur'an Kurslarımızda takip edilen kaynaklar esas alınarak "Kur'an Kursu Öğrencilerine Yönelik Din Eğitimi Bilgi Notları" adlı bir materyal hazırlanmış ve Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü web sitesinin "Materyaller" bölümüne yüklenmiştir. Ayrıca söz konusu materyal müftülüklerimize gönderilmiştir.

- Elif-Bâ Öğretimi Etkinlik Örnekleri

4-6 yaş grubu kurslarda görev yapan öğretmenlerin Elif-Bâ ve Kur'an-ı Kerim öğretimi çalışmalarını desteklemek amacıyla "Elif-Bâ Öğretimi Etkinlik Örnekleri" isimli bir çalışma hazırlanmıştır.

- Anket Uygulama ve Değerlendirme Çalışmaları

Yıl içerisinde uygulanmakta olan hizmet içi, ihtisas ve yaygın din eğitimi program ve seminerlerin etkinlik ve verimliliğini ölçmek üzere anket uygulama ve raporlama çalışmaları yapılmıştır. Söz konusu çalışmalar aşağıda tablo halinde gösterilmiştir.

Çalıştay/Toplantı/Kurullar

- Hafızlık yapan öğrencilerin talim ve dini musiki ile ilgili bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi için hazırlanacak programların konu, kredi, içerik, öğretici yeterlikleri vb. açılardan müzakere edilmesi amacıyla 22 Ocak 2020 tarihinde bir çalıştay gerçekleştirilmiştir.

- “Kur'an Kursları İslami İlimler Temel Öğretim Programı I-II-III” ile Diyanet İşleri Başkanı, Başkan Yardımcıları ve Birim amirlerine 29 Eylül 2020 tarihinde tanıtıcı bir sunum yapılmış, heyetin konuyla ilgili görüş ve önerileri alınmıştır.

- Diyanet Konferansları

Başkanlık merkezinde çalışan personelimizin sahasında yetişmiş ilim adamlarını tanımalarını ve birikimlerinden yararlanmalarını sağlamak üzere periyodik olarak düzenlenen “Diyanet Konferansları” kapsamında;

- 12 Şubat 2020 tarihinde Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Huriye MARTI'nın sunumuyla “Deizm Nedir, Ne Değildir?”,
- 11 Mart 2020 tarihinde ise Prof. Dr. İsmail Hakkı AYDIN'ın sunumuyla “Yapay Zekâ ve İnsanlığın Geleceği” konulu konferanslar gerçekleştirilmiştir.

Dini Yüksek İhtisas Merkezleri Kapsamında Yapılan Faaliyetler

- Eğitim Görevlileri Tarafından Verilen Konferanslar

Başkanlığımıza bağlı 10 dini yüksek ihtisas merkezinde eğitim görevlileri tarafından;

- Ocak 2020 tarihinde “İmam-ı Şafii”,
- Şubat 2020 tarihinde “Abdulfettah Ebu Gudde”,
- Mart 2020 tarihinde “Ahmed bin Hanbel” konulu 30 konferans verilmiştir. Konferanslara eğitim görevlileri, kursiyerler ve dini yüksek ihtisas merkezlerinde görevli diğer personel katılmıştır. Programlarda ilim ve düşünce insanların hayatları, ilmi kişilikleri ve İslam düşünce tarihine katkılarına yer verilmiştir.

- Diğer Konferanslar

Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü Dini Yüksek İhtisas Merkezleri Daire Başkanlığınca planlanan takvim çerçevesinde Başkanlığımıza Bağlı Dini Yüksek İhtisas Merkezlerinde alanında uzman ilim insanları tarafından; bilgi ve tecrübe paylaşım programları kapsamında Ocak- Mart aylarında 22 konferans programı düzenlenmiştir.

Yaşanan salgın süreci nedeniyle konferanslara ara verilmiş; ancak daha sonra çevrim içi yöntemlerle tüm Dini Yüksek İhtisas Merkezleri Müdürleri ve Eğitim Görevlilerinin katıldığı konferanslar yapılmıştır. Bu kapsamda Ocak-Mart aylarında şu konferanslar düzenlenmiştir:

Tablo-31: 2020 Yılı Ocak-Mart Aylarında Düzenlenen Konferanslar

KONUŞMACININ		TARİH	KONFERANSIN KONUSU	Dini Yüksek İhtisas Merkezi Müdürlüğü
ADI SOYADI	GÖREVİ			
Prof. Dr. Ahmet ÜNSAL	Yıldırım Beyazıt Ün. İslami İlimler Fak. Öğretim Üyesi	7.01.2020	Ehl-i Sünnet Düşüncesini Tehdit Eden Unsurlar	Diyarbakır DYİM
Prof. Dr. Soner DUMAN	Sakarya Ün. İlahiyat Fak. Öğretim Üyesi	8.01.2020	Dini Düşüncede Usûlün Önemi	Haseki DYİM
Murat KALIÇ	Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı	15.01.2020	Modern Dünyada Değerlerimizle Var Olmak	Kayseri DYİM
Mustafa GÜVENÇ	Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı	14.01.2020	“Kur'an İslamı” Söylemi Üzerine	Trabzon DYİM
Mustafa GÜVENÇ	Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı	15.01.2020	“Kur'an İslamı” Söylemi Üzerine	Müftü Yusuf Karali DYİM
Hüseyin ARI	Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı	15.01.2020	Güncel Fıkhi Meseleler Bağlamında Fetva Usulü	Selçuk DYİM
Mustafa	Diyanet İşleri Uzmanı	15.01.2020	Modern Dünyada	İzmir DYİM

IRMAKLI

Değerlerimizle Var
Olmak

İzani TURAN	Bursa İl Müftüsü	15.01.2020	Kurum Kültürü ve Aidiyet Bilinci	Kocaeli DYİM
Dr. Burhan İŞLİYEN	Başkan Yardımcısı	16.01.2020	Dünyevileşme	Ömer Nasuhi Bilmen DYİM
Prof. Dr. Ahmet ÜNSAL	Yıldırım Beyazıt Ün. İsl. İl. Fak. Öğretim Üyesi	19.02.2020	Ehl-i Sünnet Düşüncesini Tehdit Eden Unsurlar	Selçuk DYİM
Mustafa IRMAKLI	Diy. İşleri Uzm.	20.02.2020	Modern Dünyada Değerlerimizle Var Olmak	Diyarbakır DYİM
Murat KALIÇ	Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı	20.02.2020	Modern Dünyada Değerlerimizle Var Olmak	Ömer Nasuhi Bilmen DYİM
Dr. Muhammed Hüseyin MERCAN	Yıldırım Beyazıt Ün. Siyasal Bil. Fak. Öğretim Üyesi	26.02.2020	İslamcılık Bağlamında Müslüman Kardeşler	Kocaeli DYİM
Dr. Fatih Mehmet AYDIN	Din İşleri Yüksek Kurulu Uzm.	20.02.2020	Fıkhi Açıdan Güncel Ticari Meseleler	İzmir DYİM
Salih	Din İşleri Yüksek Kurulu	27.02.2020	Helal Gıda	Kayseri DYİM

ŞENGEZER Uzm.

Mehmet EKİM	Din İşleri Yüksek Kurulu Uzm.	26.02.2020	Arıtılmış Atık Suların Fıkhi Açıdan Değerlendirilmesi	Trabzon DYİM
Mehmet EKİM	Din İşleri Yüksek Kurulu Uzm.	27.02.2020	Arıtılmış Atık Suların Fıkhi Açıdan Değerlendirilmesi	Müftü Yusuf KARALI DYİM
		4.03.2020	Mütalaa Yazım Usul ve Esasları	Haseki DYİM
Dr. Bilal ESEN	Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı	5.03.2020	Mütalaa Yazım Usul ve Esasları	Kocaeli DYİM
		11.03.2020	Mütalaa Yazım Usul ve Esasları	Trabzon DYİM
		12.03.2020	Mütalaa Yazım Usul ve Esasları	Rize DYİM
Hüseyin ARI	Din İşleri Yüksek Kurulu Kurul Uzmanı	15.01.2020	Güncel Fıkhi Meseller Bağlamında Fetva Usulü	Diyarbakır DYİM

Çevrim içi uygulamalarla şu konferanslar düzenlenmiştir:

- 16 Aralık 2020 tarihinde Emekli Diyanet İşleri Başkanı Dr. Tayyar ALTIKULAÇ tarafından dini yüksek ihtisas merkezi ve hizmet içi eğitim merkezi müdür ve eğitim görevlilerine “İhtisas Merkezlerinin Tarihiçesi ve Topluma Katkıları” başlıklı çevrim içi bir konferans verilmiştir.

- 25 Aralık 2020 tarihinde Prof. Dr. İbrahim Kafi DÖNMEZ tarafından dini yüksek ihtisas merkezi ve hizmet içi eğitim merkezi müdür ve eğitim görevlilerine “Güncel Meselelerin Çözümünde Fıkıh” başlıklı çevrim içi bir konferans verilmiştir.

Sınavlar

- İhtisas Kursu Kursiyer Seçim Sınavı

- Hizmet içi eğitim ihtisas kursu kursiyer seçim yazılı sınav başvuruları 13-31 Mart 2020 tarihlerinde alınmıştır. Sınava; 2.141 kadrolu, 1.606 sözleşmeli; 190 kadın, 3.557 erkek; 1.783 İLİTAM mezunu, 1.942 örgün eğitim mezunu ve 22 yurt dışı mezunu, toplam 3.739 personel sınava çağırılmıştır.

-İhtisas Kursu Kursiyer Seçim Sözlü Sınavı

- Hizmet İçi Eğitim İhtisas Kursu Kursiyer Seçim Sözlü Sınavı Başkanlığımızca oluşturulan 3 komisyon marifeti ile 01-14 Temmuz 2020 tarihleri arasında 11 gün süre ile Ankara Rıfat Börekçi Eğitim Merkezi Müdürlüğünde gerçekleştirilmiştir. Söz konusu sınava çağrılan 949 erkek, 95 kadın olmak üzere toplam 1.044 adaydan 993’ü sınava katılmıştır. Sınav sonuçları 18 Temmuz 2020 tarihinde Başkanlığımız web sitesinden ilan edilmiş; buna göre 313 erkek, 27 kadın olmak üzere toplam 340 aday başarılı olmuştur. Başarılı olan personelin 238’i sözleşmeli, 102’si memur; 199’u örgün öğretim, 141 ise İLİTAM mezunudur.

- İhtisas Bitirme Sınavı

- 2017 yılında ihtisas kursunda eğitime başlayan 245 personel ile 46 yabancı uyruklu öğrencinin bitirme sınavları Covid-19 salgını sebebiyle 6 hafta öne alınarak 17-19 Mart 2020 tarihleri arasında Dini Yüksek İhtisas Merkezlerinde gerçekleştirilmiş ve kursiyerlerin tamamı başarılı olmuştur.

Salgın Dönemi

- Ülke genelinde uygulanan Covid-19 salgını önleyici tedbirleri kapsamında ihtisas eğitimlerine 17-30 Mart 2020 tarihlerinde iki hafta ara verilmiştir.
- Sürecin uzamasından dolayı 30 Mart-24 Nisan 2020 tarihleri arasında dört haftalık uzaktan eğitim programı hazırlanarak ihtisas ve hazırlık III. Dönem eğitimleri tamamlanmıştır. İhtisas ve Hazırlık Kursu III. Dönem Sonu Sınavı, Covid-19 salgını sebebiyle uygulama ölçme aracıyla araştırma ödevlerinin değerlendirilmesi şeklinde 25 Nisan-03 Mayıs tarihlerinde yapılmıştır.
- IV. Dönem, 04 Mayıs 2020 tarihinde uzaktan eğitim şeklinde başlatılmış ve kamuda esnek çalışma uygulamasının kaldırılmasıyla 08 Haziran 2020 tarihinde yüz yüze eğitime

geçilmiştir. Bazı ihtisas merkezlerinde pozitif vaka çıkması sebebiyle 29 Haziran 2020 tarihinde tekrar uzaktan eğitime geçilmiş ve 24 Temmuz 2020 tarihinde dönem tamamlanarak eğitime yaz tatili arası verilmiştir. IV. Dönem eğitimlerinde uygulanmak üzere uzaktan eğitim programı hazırlanmıştır

- 2020-2021 Eğitim Yılı İhtisas Kursları önceden planlandığı üzere 07 Eylül 2020 tarihinde **555** personel ile **79** yabancı uyruklu misafir kursiyer olmak üzere toplam **634** kursiyer ile uzaktan eğitim metoduyla eğitim öğretime başlamış ve salgının hafiflemesi üzerine 21 Eylül 2020 tarihinde yüz yüze eğitime geçilmiştir.
- Artan Covid-19 salgını sebebiyle Dini Yüksek İhtisas Merkezleri İhtisas Ve Arapça Hazırlık Kurslarında uygulanmak üzere haftalık 28 saatlik bir ders programı hazırlanmış ve 01 Aralık 2020 tarihi itibarıyla tekrar uzaktan eğitime geçilmiştir.

Materyal Çalışmaları

- İhtisas Merkezlerinin tanıtılması amacıyla hazırlanmış olan ihtisas tanıtım kitapçığının basımı gerçekleştirilmiş ve dağıtımı yapılmıştır.
- Arapça hazırlık kurslarında okutulmak üzere yabancı uyruklu öğretmenler tarafından bir yazılı anlatım kitabı (Kitabu't-Ta'bir ve'l-İnşa) hazırlanmıştır.
- İhtisas merkezleri eğitim görevlileri tarafından "Tefsir Klasik Metin Dersi Yardımcı Ders Kitabı" hazırlanmıştır.

Diğer Faaliyetler

- 04 Eylül 2020 tarihinde Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ'ın katılımıyla dini yüksek ihtisas ve eğitim merkezleri müdürleri ile toplantı gerçekleştirilmiştir.
- 19 Aralık 2020 tarihinde Eğitim Hizmetleri Genel Müdürü'nün de katılımıyla dini yüksek ihtisas merkezlerinde öğretim gören kursiyerlerle ihtisas eğitiminin kazanımları ve noksanları konulu bir görüşme gerçekleştirilmiştir.

Hafızlık Eğitimi Kapsamında Yapılan Faaliyetler

- Kur'an Kursu Yurt ve Pansiyon Açılışları

- Kur'an Eğitimi ve Öğretimine Yönelik Kurslar ile Öğrenci Yurt ve Pansiyonları Yönergesi kapsamında gerekli hazırlıkları tamamlanarak açılışı il müftülüklerince teklif edilen 3 adet A ve 26 adet B grubu olmak üzere toplamda 29 adet Kur'an kursunun açılış işlemleri gerçekleştirilmiştir.

- Kur'an Kurslarında Eğitim-Öğretim Faaliyetleri

Başkanlığımız Kur'an kurslarında; "Hafızlık Temel Eğitim Programı, Hafızlık Eğitim Programı, Hafızlık Tekrar ve Talim Programı, Örgün Öğretimle Birlikte Hafızlık Projesi Programı ve Kur'an'ı Anlama Temel Öğretim Programı" uygulanmaktadır.

- Hafızlık Eğitimi

- 2020 yılı içerisinde Hafızlık Öğretim Programlarında 3.043 kadın, 3.737 erkek olmak üzere toplamda 6.780 öğretici görev yapmış; 41.579 erkek, 32.387 kadın olmak üzere 73.966 öğrenci eğitim görmüştür.

- Hafızlık Tespit Sınavları

- Başkanlığımızca, Kur'an kurslarımızda ve dışarıdan kendi imkânlarıyla hafızlıklarını tamamlayanlar için 1 tanesi yurt dışında olmak üzere yıl içerisinde 4 defa hafızlık tespit sınavı yapılmaktadır.
- 2020 yılında Ocak, Temmuz ve Eylül dönemlerinde yapılan Hafızlık Tespit Sınavlarına toplamda 20.329 müracaat olmuş ve söz konusu sınavlarda başarılı olan toplamda 11.905 kişi hafızlık belgesi almaya hak kazanmıştır.

- Kurs-Okul İşbirliğine Dayalı Örgün Öğretimle Birlikte Hafızlık Projesi

- Örgün eğitime devam eden ve aynı zamanda hafızlık yapmak isteyen öğrencilerin, hafızlık eğitimi ile hafızlık sonrası eğitim-öğretim süreçlerinin etkin, verimli ve sistematik bir şekilde gerçekleştirilmesi, mesleki, akademik, sosyal, kültürel, sportif ve ahlaki gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla 23 Mayıs 2019 tarihinde Başkanlığımız Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Milli Eğitim Bakanlığı Din Öğretimi Genel Müdürlüğü arasında bir protokol imzalanmıştır.
- 2019-2020 Eğitim-Öğretim Yılında, Kurs-Okul İşbirliğine Dayalı Örgün Öğretimle Birlikte Hafızlık Projesi kapsamında 14.900 öğrenci hafızlık eğitimi almıştır.
- 2020-2021 Eğitim-Öğretim Yılında ise 16.639 öğrenci hafızlık eğitimi almaya devam etmektedir.

- Kur'an'ı Anlama Temel Öğretim Programı

- Hafızlık eğitimini başarıyla tamamlamış Kur'an kursu öğrencilerinin Kur'an'ın anlam dünyasına vakıf olmalarına katkı sağlamak ve temel düzeyde Arapça dil becerilerini geliştirmek üzere 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılında Kur'an'ı Anlama Temel Öğretim Programı 8 il ve 17 kursta pilot olarak uygulamaya konulmuştur. Bu kapsamda 318 öğrenci eğitim görmüştür. Söz konusu eğitimler 2019-2020 Eğitim- Öğretim Yılında ise

genişletilmiş pilot uygulama şeklinde 32 ilde, 58 kursta, 150 öğretici ve 1.146 ğrenci ile tamamlanmıştır.

- 2020-2021 Eğitim-ğretim Yılında ise 30 il 60 kursta toplamda 141 öğretici ve 1.148 ğrenci ile söz konusu program uygulanmaya başlanmıştır.

PDR Afiş alışması

- Tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgını ile mücadele ve salgının muhtemel etkilerinin azaltılması için alınan tedbirler kapsamında Başkanlık oluruyla bütün Kur'an kurslarında, 04 Mayıs-05 Haziran 2020 tarihleri arasında her düzeydeki eğitime ara verilmiş ve bu süreçte hafızlık eğitimleri internet ve bilişim imkânları vasıtasıyla uzaktan eğitim yoluyla devam etmiştir.
- Bu kapsamda uzaktan eğitim sürecinde hafızlık eğitimlerinin etkinlik ve verimliliğini artırmak, ğrenci ve velilerle iletişimi güçlendirmek, motivasyon konusunda destek olmak amacıyla Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik görevlilerinin katkılarıyla hafızlık ğrenci ve velilerine ulaştırılması için PDR afiş çalışması hazırlanmıştır.

alıştay ve Toplantılar

- Kur'an'ı Anlama Temel ğretim Programı Değerlendirme Toplantısı

Hafızlık eğitimini başarıyla tamamlamış Kur'an kursu ğrencilerinin Kur'an'ın anlam dünyasına vakıf olmalarına katkı sağlamak ve temel düzeyde Arapça dil becerilerini geliştirmek üzere 2018-2019 Eğitim ğretim Yılında pilot olarak uygulamaya konulan Kur'an'ı Anlama Temel ğretim Programı, 2019-2020 Eğitim-ğretim Yılında ise genişletilmiş pilot uygulama ile devam etmiştir. Genişletilmiş pilot uygulamanın farklı açılardan müzakere edilmesi amacıyla 11 Ağustos 2020 tarihinde bir değerlendirme toplantısı yapılmış ve toplantıya Başkanlık personelinin yanı sıra Kur'an'ı Anlama Temel ğretim Programının uygulanmasında derslere giren öğreticiler de katılmıştır.

- Hafızlık Takip Komisyon Başkanları Uzaktan Eğitimi Değerlendirme Toplantısı

Covid-19 salgını ile mücadele ve salgının muhtemel etkilerinin azaltılması için alınan tedbirler kapsamında internet ve bilişim imkânları vasıtasıyla uzaktan eğitim yoluyla devam eden hafızlık eğitimlerinin etkinlik ve verimliliğinin değerlendirilmesi amacıyla Hafızlık Takip Komisyon Başkanları evrimii Toplantısı yapılmış ve uzaktan eğitim yoluyla devam eden hafızlık eğitiminin sorunları farklı açılardan müzakere edilmiştir.

e. Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürlüğü

- 2020 Yılı Hac ve Umre Organizasyonlarının başarılı bir şekilde yürütülebilmesi için, hac ve umre mevsimi süresince; Bakanlıklararası Hac ve Umre Kurulunca 2, Hac ve Umre Komisyonunca 8 olmak üzere 10 karar alınmış ve bu kararlar uygulanmıştır.
- 2020 yılında hacca gitmek üzere müracaat eden vatandaşlarımızın kayıt işlemleri ile organizasyonda görevlendirilmek üzere müracaat edecek personelin bilgilerinin programa girilmesi, il ve ilçe müftülükleri ile ilgili koordinenin ve bilgi akışının daha sağlıklı yürütülebilmesi, hac programının tanıtımı, programa yapılan ilave alanların tanıtılması, hac yolcularının kayıtlarının programa girişi, bağlantıları ve personel seçimine ilişkin görevli kriterleri gibi detayların program üzerinde gösterilmesi, ayrıca hac kayıtları ile ilgili diğer iş ve işlemlerin anlatılması ve bilgi paylaşımında bulunulması amacıyla 353 personelin katılımıyla bir seminer düzenlenmiştir.
- 2020 Yılı Hac Organizasyonu için kesin kayıt hakkı elde ettikten sonra vefat eden veya sağlık durumu ve yaşlılık sebebiyle hacca gidemeyeceğini heyet raporu ile belgeleyen hacı adaylarına, noterden verilecek vekâletname ile vekil gönderme imkânı sağlanmıştır.
- 2020 Yılı Hac Kayıt Talimatı hazırlanarak il müftülüklerine gönderilmiştir.
- 2020 yılı hac kayıt yenileme işlemleri Başkanlığımızca otomatik olarak yenilenmiştir.
- 2020 yılı hac ön kayıt işlemleri e-Devlet üzerinden, eski ve yeni kayıt birleştirme işlemleri ise il ve ilçe müftülüklerinde yapılmıştır.
- 2020 Yılı Hac Protokolü Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ ve Suudi Arabistan Hac ve Umre Bakanı Muhammed Salih BENTEN tarafından Mekke'de imzalanmıştır.
- 2020 yılı hac kurası 09 Ocak 2020 tarihinde basın ve kamuoyuna açık şekilde noter huzurunda çekilmiş olup çekilen kura sonucunda kesin kayıt hakkı elde eden vatandaşlarımız kendi tercihleri doğrultusunda Diyanet İşleri Başkanlığı ve TÜRSAB'a bağlı yetkili acentelere 13-24 Ocak 2020 tarihleri arasında kesin kayıtları yapılmıştır.
- Diyanet İşleri Başkanlığı ve TÜRSAB organizasyonu ile hacca gitmek isteyen vatandaşlarımız, internet sayfamızdan aldıkları “Kesin Kayıt Yaptırabilir” belgesini e-Devlet üzerinden ya da cep telefonlarına gelen SMS şifre yardımıyla aldıktan sonra gitmek istedikleri acentelere kayıt yaptırmıştır.
- 2020 Yılı Hac Organizasyonunda görevlendirilecek personelin test/sınav ve mülakatları;
  - Din görevlisi, bayan irşat görevlileri ve ekip personelinin mülakatları 15 Ocak-23 Şubat 2020 tarihlerinde 40 bölge, 44 sınav merkezinde,
  - Sağlık personeli test sınavı 29 Şubat 2020 tarihinde 25 bölge merkezinde,

- Şoför mülakatı 18-21 Şubat 2020 tarihleri arasında Ankara'da,
  - Doktorların mülakatı 13-15 Mart 2020 tarihleri arasında İstanbul bölge merkezinde,
  - Aşçı, aşçı yardımcılarının mülakatları 24-28 Şubat-02-06 Mart 2020 tarihleri arasında Ankara'da yapılmıştır.
  - Test sınavına tabi sağlık personeli mülakatları ve tercüman mülakatları salgın nedeniyle iptal edilmiştir.
- 2020 Hac Organizasyonu Din Görevlileri Eğitim Semineri birinci grubu 805 personelin katılımıyla 08-14 Mart 2020 tarihleri arasında düzenlenmiştir. İkinci ve üçüncü grupların seminerleri salgın nedeniyle iptal edilmiştir.
  - 25 Haziran 2020 tarihinde Suudi Arabistan Hac ve Umre Bakanlığı tarafından 2020 yılı haccının iptal edilmesi sebebiyle Bakanlıklararası Hac ve Umre Kurulu tarafından kesin kayıt hakkı elde eden vatandaşlarımızın hacca gitme hakları 2021 yılına devredilmiştir.
  - Hac kesin kayıt hakkını 2021 yılına ertelemeleri halinde 1.000 SAR mahsup edilerek geri kalan meblağ iade edilmiş, vazgeçenlerin ise ücretinin tamamı iade edilmiş olup, ücret iade işlemi ve erteleme işlemi halen devam etmektedir.
  - “Hac ve Umre Hizmetleri Bölgesel Bilgilendirme Toplantısı” 04 Ocak 2020 tarihinde 179 personelin katılımıyla Trabzon'da, 05 Ocak 2020 tarihinde 313 personelin katılımıyla Samsun'da, 06-07 Ocak 2020 tarihlerinde ise 464 personelin katılımıyla İstanbul'da düzenlenmiştir
  - 2020 yılı umre talimatı hazırlanarak ilgili birimlere gönderilmiştir.
  - 2020 yılı umre organizasyonlarında grup oluşturan görevlilere yönelik eğitim seminerleri düzenlenmiştir.
  - Başkanlığımız, 2020 yılında umre turu düzenlemek üzere 342 seyahat acentesi, hac organizasyonu düzenlemek üzere 138 acente ile sözleşme imzalamıştır.
  - 2020 yılı umre sezonunda 45 sağlık personeli görevlendirilmiştir.
  - Diyanet İşleri Başkanlığımız, umre tur programlarına katılan vatandaşımızın, Mekke ve Medine'de ikamet edecekleri otelleri kiralayarak iskâna hazır hale getirmiştir.
  - İl ve ilçe müftülüklerince umrecilere yönelik yapılan seminerlerde koronavirüs salgınına dikkat çekilmesi ile ilgili olarak 05 Şubat 2020 tarihinde yazı gönderilmiş, Mekke/Medine'de yapılan seminer ve irşat faaliyetlerinde de aynı konunun anlatılması için Din Hizmetleri Ataşeliğine ve organizasyon yöneticilerine talimat verilmiştir.
  - Vatandaşlarımızın Mekke/Medine'de bulunduğu süre içerisinde Diyanet İşleri Başkanlığınca icra edilen irşat programlarında sağlık ve din görevlileri tarafından

koronavirüs ile mücadele kapsamında yapılması gerekenler hassasiyetle vurgulanmış, salgınla ilgili afiş ve broşürler bastırılmış, otellere el dezenfektanları yerleştirilmiştir.

- Küresel ölçekte meydana gelen salgın dikkate alınarak “Pandemi Sürecinde Hac ve Umre Organizasyonunda Alınan Tedbirler” adlı kitapçık basılarak il ve ilçe müftülüklerine gönderilmiş, vatandaşlarımızın konuyla ilgili bilgilendirilmeleri sağlanmıştır.
- Diyanet İşleri Başkanlığı 2019-2020 Yılı Umre Organizasyonu 15 Eylül 2019-27 Şubat 2020 tarihleri arasında planlanan şekilde yürütülmüştür.
- Koronavirüs salgınının yayılması üzerine umre turları 27 Şubat 2020 tarihinden itibaren, Kudüs ve Kudüs bağlantılı umre turları da 24 Şubat 2020 tarihinden itibaren iptal edilmiştir.

Tablo-32: 01 Ocak 2020-27 Şubat 2020 Tarihleri Arasındaki Umre Organizasyonları

ORGANİZASYON ADI	KİŞİ SAYISI
Yurt İçinden Umreye Giden Yolcu Sayısı	31.056
Otel, Servis ve Yürüme Mesafeli Umre Turlarıyla Giden Yolcu Sayısı	11.886
Öğretmen ve Öğrenci Turlarıyla Giden Yolcu Sayısı	5.463
Üniversite Öğrenci Turlarıyla Giden Yolcu Sayısı	316
Özel Turlarla Giden Yolcu Sayısı	13.219
Kudüs ve Kudüs Bağlantılı Umre Turuna Katılan Yolcu Sayısı	172
Yurt Dışından Umreye Giden Yolcu Sayısı	527
Karantina Altına Alınan Yolcu Sayısı	2.867
Umreye Gidemeyen veya Erken Dönen Toplam Yolcu Sayısı	16.831
Görevlendirilen Kafile Başkanı Sayısı	285
Görevlendirilen Din Görevlisi Sayısı	1.329
Görevlendirilen Bayan İrşat Görevlisi Sayısı	174
Görevlendirilen Ekip Personeli Sayısı	248

- Umre turlarının iptal edilmesi üzerine alınan tedbirler;
  - Umreye gitmek üzere kayıt yaptırıp umreye gidemeyen yolcuların ücretleri ile umreden erken dönen umre yolcularının kalamadıkları gün sayısına tekabül eden ücretleri IBAN'larına havale edilmiş, IBAN'ı olmayan umre yolcularının umre

ücretleri “Evde Kal Türkiye” uygulamasına katkı sağlamak amacıyla müftülük personeli tarafından ikamet ettikleri adreslere de teslim edilmiştir.

- Umre turlarının iptal edilmesi üzerine Suudi Arabistan'da bulunan umreciler en son 28 Mart 2020 tarihinde dönmesi gerekirken, söz konusu virüs nedeniyle 15 Mart 2020 tarihi itibarıyla yurda dönüşleri sağlanmıştır. Sağlık Bakanlığı tarafından Ankara, Konya illerinde KYK yurtlarında 14 gün karantina altına alınan umrecilerin bazı temel ihtiyaç maddeleri (sabun, şampuan, terlik, diş macunu, diş fırçası, havlu, iç çamaşır vb.) Diyanet İşleri Başkanlığınca temin edilmiştir. Karantina süresi sonunda umrecilerin, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından kara ve hava yolu ile kayıtlı oldukları illere intikalleri sağlanmıştır.
- Salgın döneminde vatandaşlarımıza daha etkin ve verimli hizmet sunabilmek amacıyla;
  - Hac Umre ve Kudüs Ziyaret Rehberi web sayfası,
  - Hac ve Umre Rehberi Mobil Uygulaması güncellenerek tamamlanmıştır.
  - Hac ve Umre İletişim Merkezi alt yapı çalışmaları tamamlanarak hizmete hazır hale getirilmiştir.
  - Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürlüğü personeline yönelik “Kurumsal Sosyal Medya Semineri” düzenlenmiştir.
- 2021 yılında yapılmasına karar verilen “Değişen ve Gelişen Şartlar Bağlamında Uluslararası Hac Sempozyumu” için gerekli materyaller hazırlanmış, 81 il müftülüğü ve üniversitelere sempozyumun ilanı ile ilgili bilgilendirmeler yapılmıştır.
- Hac ve umre iş ve işlemleri ile ilgili bazı uygulamalar (hac ve umre kafele sorgulama, hac kura sorgulama, hac ve umre arşivi) e-Devlet üzerinden hizmete açılmış ve daha önce SSO olarak çalışan uygulamalarda hac ön kayıt müracaatı, hac kesin kayıt belgesi alımı ile umre kaydı entegrasyon işlemlerine başlanmıştır.

f. Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü

Basılı Yayın Hizmetleri

Türkçe, yabancı dil ve lehçelerde eserlerin basımı, dijital, sesli, görüntülü yayın alımı ile kütüphaneye kaynak eser alımı vb. hizmetler gerçekleştirilmiştir.

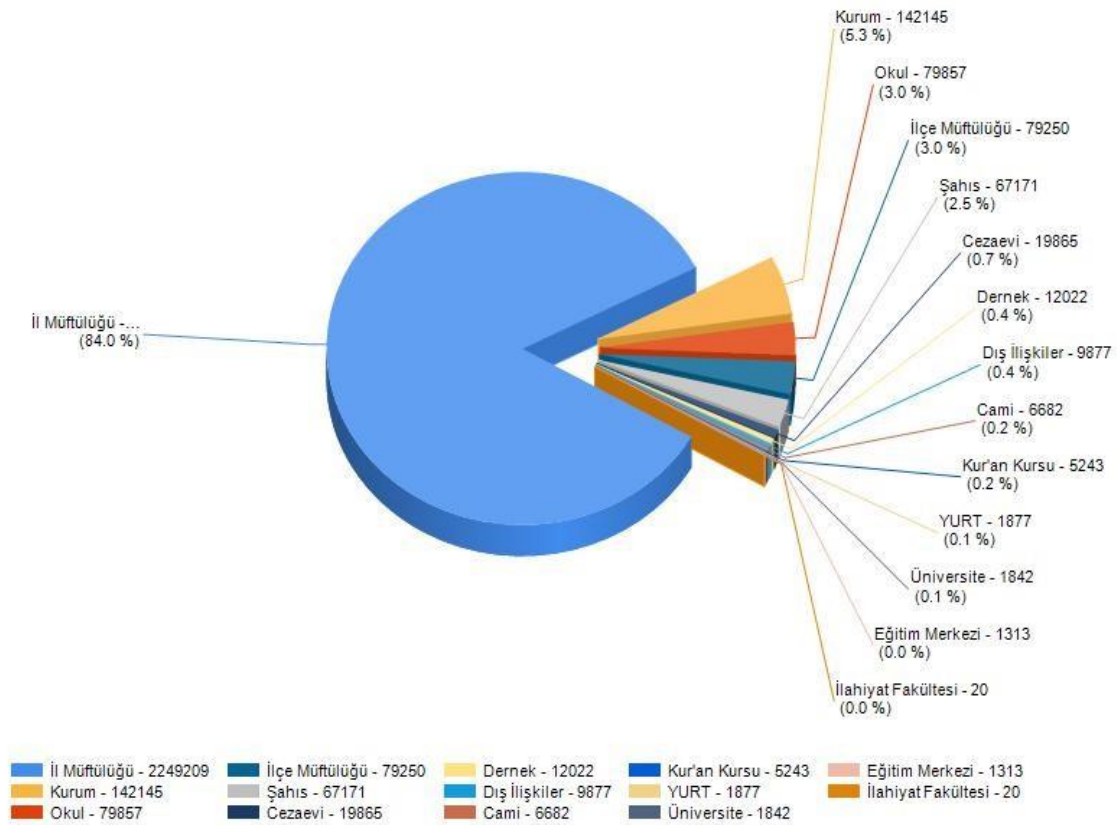
- Birinci ve Mükerrer Baskısı Yapılan Eserler

98 adet eserin ilk baskısı, 40 adet eserin ise mükerrer baskısı yaptırılmıştır. Başlangıcından bugüne kadar yayın serileri kapsamında basımı gerçekleştirilen eser sayısı 1.934'e ulaşmıştır.

- Ücretsiz Eser Dağıtımı

2020 yılında 2.676.373 adet eserin ücretsiz dağıtımını gerçekleştirilmiştir.

Grafik-2: Ücretsiz Eser Dağıtımı

Tablo-33: Ücretsiz Dağıtılmak Üzere Birinci Baskısı Yapılan Eserlerin Listesi

S. N.	ESER ADI	BASKI ADEDİ	DİZİN
1	Kur'an ve Sünnet'te Cemaatle Namaz	3.000	Halk Kitapları
2	Diyanet İşleri Başkanlığı Din İşleri Yüksek Kurulu (Tarihçe, Oluşum, İşleyiş ve Faaliyetleri)	3.000	Kaynak Eserler
3	İslam'ın Salgın Hastalıklara Bakışı	10.000	Halk Kitapları
4	40 Ayette Sorumluluk Bilinci	5.000	Cep Kitapları
5	40 Hadiste Sorumluluk Bilinci	5.000	Cep Kitapları
6	Sorumluluk Bilinci	10.000	Halk Kitapları
7	Kur'an'ın Temel Konuları-Her Cüzden Üç Mesaj	10.000	Kaynak Eserler
8	Manevi Bakım ve Danışma Psikolojisi Kavram, Kuram ve Uygulamalar	3.000	İlmi Eserler
9	Betül'ün Günlüğü-1 Olmazsa Olmaz (Braille)	710	Çocuk Kitapları
10	İyiliğin Yaşı Yoktur Hz. Ali'nin Hayatı (Braille)	710	Çocuk Kitapları
11	Sürpriz Tatilde Köydeyiz Hz. Ömer'in Hayatı (Braille)	710	Çocuk Kitapları
12	Mavi Defterin Gizemi Hz. Enes'in Hayatı (Braille)	710	Çocuk Kitapları
13	Sorulu Cevaplı Engelliler İlmihali İnanç, İbadet ve Sosyal Hayat	3.000	Kaynak Eserler
14	Geçmişten Günümüze Hurafeler	3.000	Cep Kitapları
15	Bilinç Tıkanması	3.000	Gençlik Kitapları
16	Bir Seyyahın Yol Hikâyesi	3.000	Halk Kitapları
17	Bozuk Satır	3.000	Halk Kitapları
18	Bizi Kim Beğenecek	3.000	Halk Kitapları

19	Kafama Takılanlar	3.000	Gençlik Kitapları
20	Atasözleri ve Deyimler	3.000	Halk Kitapları
21	İhyâ (Lüks)	1.000	Kaynak Eserler
22	Göç ve İnsanlık	3.000	Halk Kitapları
23	Güncel Dini Meseleler İstişare Toplantısı X	3.000	İlmi Eserler
24	40 Ayette Ahiret Bilinci	3.000	Cep Kitapları
25	40 Hadiste Ahiret Bilinci	3.000	Cep Kitapları
26	Ahiret Bilinci	3.000	Halk Kitapları
27	Kur'an'dan San'ata	3.000	Sanat eserleri
28	Genç Hutbeler	3.000	Gençlik Kitapları
29	En Sağlam İp	3.000	Çocuk Kitapları
30	Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri Temel Bilgiler Kılavuzu -1	5.000	Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kitapları
31	Hastanelerde Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri – 2	5.000	Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kitapları
32	Ceza İnfaz Kurumlarında Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri – 3	5.000	Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kitapları
33	Aile ve Dini Rehberlik Merkezlerinde Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri – 4	5.000	Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kitapları
34	Gençlere Yönelik Manevi Danışmanlık ve Rehberlik	5.000	Manevi Danışmanlık ve

	Hizmetleri – 5		Rehberlik Kitapları
35	Çocuk Evi Çocuk Evleri Sitesi ve Çocuk Destek Merkezlerinde Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri – 6	5.000	Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kitapları
36	Kadın Konuk Evlerinde Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri – 7	5.000	Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kitapları
37	Huzurevi, Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezlerinde Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri – 8	5.000	Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kitapları
38	Bağımlılara Yönelik Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri – 9	5.000	Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kitapları
39	Engellilere Yönelik Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri – 10	5.000	Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kitapları
40	Tıp ve Sağlıkla İlgili Fetvalar	3.000	Halk Kitapları
41	Gençliğin Korunması Bağlamında Din İstismarıyla Mücadele	10.000	Halk Kitapları
42	4-6 Yaş Grubu Etkinliklerle Elif-Ba	200.000	Çocuk Kitapları
43	4-6 Yaş Grubu Elif-Ba Öğretimi Etkinlik Örnekleri	10.000	Çocuk Kitapları
44	İbnü'l Esir El-Cezeri	3.000	İlmi Eserler
45	Salgın Zamanında Manevi Destek	3.000	Halk Kitapları
46	Kayıp Medeniyetin İzinde	3.000	Halk Kitapları

47	Kur'an'da Aile Örnekleri	3.000	Halk Kitapları
48	Gündemdeki Dini Sorular -1	3.000	Halk Kitapları
49	O'na Gelene Engel Yoktur	3.000	Halk Kitapları
50	Yolu Güzel Yürümek	3.000	Edebi Eserler
51	Ayine Hikmet Aynasından Yansımalar	3.000	Halk Kitapları
52	Tasavvufun Ana Konuları	3.000	Kaynak Eserler
53	Aileye Dair Uygulanmış Örnek Projeler	3.000	Mesleki Kitaplar
54	Cami Görevlilerinden Örnek Projeler	2.000	Mesleki Kitaplar
55	Güncel Dini Meseleler İstişare Toplantısı IX	3.000	İlmi Eserler
56	Cami ve İlim	3.000	Halk Kitapları
57	Akıllı Köpek ve Dostları	3.000	Çocuk Kitapları
58	Utangaç Bülbül ve Dostları	3.000	Çocuk Kitapları
59	Sabırlı Ayı ve Dostları	3.000	Çocuk Kitapları
60	Kakao Ağacı	3.000	Çocuk Kitapları
61	Âlemlere Rahmet Son Peygamber Hz. Muhammed	3.000	Çocuk Kitapları
62	Peygamberimiz ve Çocuk	10.000	Halk Kitapları
63	Sanat Ahlakı	3.000	Ahlak Kitapları
64	Kuyudan Saraya Uzanan Yolculuk Hz. Yusuf (a.s.)	3.000	Çocuk Kitapları
65	Esaretten Kurtuluş Hz. Musa (a.s.)	3.000	Çocuk Kitapları
66	Marep – Denetimli Serbestlik Manevi Rehberlik Programı	1.000	Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kitapları
67	Küresel Terörizm ve Neoselefilik	3.000	Halk Kitapları

68	İslamofobi ve Batı'da Yükselen İrkçilik	3.000	Halk Kitapları
69	Hadislerle O'nu Anlamak	5.000	Halk Kitapları
70	Muhtasar Şafii İlmihali	3.000	Kaynak Eserler
71	Akışkan Zamanlarda "Değer"li Yaşamak	3.000	Halk Kitapları
72	Dijital Çağ'da İletişim Ahlakı	3.000	Halk Kitapları
73	Canın ve Malın Sigortası Zekât	3.000	Halk Kitapları
74	Kukla Misket – Ballı Şifa	3.000	Çocuk Kitapları
75	Kukla Misket – Kabak Dalda Ceviz Yerde	3.000	Çocuk Kitapları
76	Kukla Misket – İneklerin Gösterisi	3.000	Çocuk Kitapları
77	Kukla Misket – Ekmeğin Yolculuğu	3.000	Çocuk Kitapları
78	Kukla Misket – Yumurtaların Peşinde	3.000	Çocuk Kitapları
79	Müslüman ve Din	3.000	Halk Kitapları
80	Müslüman ve İbadet	3.000	Halk Kitapları
81	Müslüman ve Hayat	3.000	Halk Kitapları
82	Dini Hükmü Açısından Gıdalardaki ve İlaçlardaki Katkı Maddeleri Çalıştayı	3.000	İlmi Eserler
83	Son Hurafe Deizm	3.000	İlmi Eserler
84	Ayasofya: Fethin Nişanesi Fatih'in Emaneti	5.000	Halk Kitapları
85	İnkâr Bahaneleri	3.000	İlmi Eserler
86	Tarih Musahabeleri	3.000	Halk Kitapları
87	Sahabe Hayatları	3.000	Halk Kitapları
88	Mukaddes Miras Kudüs	3.000	Halk Kitapları
89	Hac Hayata Anlam Taşımak	3.000	Halk Kitapları

90	Cami Ziyaretlerinde Sıkça Sorulan Sorular	3.000	Halk Kitapları
91	En Güzel İsimler 99 Esmâ Sonsuz Mana	3.000	Halk Kitapları
92	2019 Yılı Peygamberimiz ve Aile Sempozyumu	3.000	İlmi Eserler
93	Sosyal Medya Ahlakı	3.000	Halk Kitapları
94	Geçerken Dergisi (3 Sayı)	6.000	Gençlik Dergisi
TOPLAM		537.840	

Tablo-34: Ücretsiz Dağıtılmak Üzere Mükerrer Baskısı Yapılan Eserlerin Listesi

S. N.	ESER ADI	BASKI ADEDİ	DİZİN
1	Bir Endülüs Mütefekkeri İbn-i Hazm	3.000	İlmi Eserler
2	Mehmet Akif Ersoy	3.000	İlmi Eserler
3	Bilgisayar Dizgisi Kur'an-ı Kerim (Orta Boy)	200.000	Kaynak Eserler
4	Etkinliklerle Dinimi Öğreniyorum	1.500.000	Çocuk Kitapları
5	Hz. Peygamber'in İzinde	10.000	Halk Kitapları
6	Braille Kur'an-ı Kerim Meali	170	Kaynak Eserler
7	Tecvidli Kur'an-ı Kerim Elif-Ba'sı	770.000	Mesleki Kitaplar
8	Braille Temel Dini Bilgiler	310	Mesleki Kitaplar
9	Aile Sıkça Sorulan Sorular	3.000	Halk Kitapları
10	O'nun Gibi Yaşamak	10.000	Halk Kitapları
11	İslam İlmihali (Orta boy)	30.000	Kaynak Eserler
12	Kur'an-ı Kerim Meali (Cep Boy)	12.000	Kaynak Eserler
13	İslam İlmihali (Küçük Boy)	14.000	Kaynak Eserler
14	Hadislerle İslam (Orta Boy)	5.000	Kaynak Eserler
15	Kur'an Yolu Meali (Küçük Boy)	10.000	Kaynak Eserler
16	Kur'an Yolu Meali (Orta Boy)	50.000	Kaynak Eserler
17	Riyazü's-Salihin	10.000	Kaynak Eserler
18	İmam Şafii	3.000	İlmi Eserler
19	İmam Şafii, Hayatı ve Fıkıh Usulü İlmindeki Yeri	3.000	İlmi Eserler
20	İhya-u Ulumi'd-Din	4.000	Kaynak Eserler
21	İslam ve Ekonomik Hayat	3.000	İlmi Eserler
22	Temel Dini Bilgiler	15.000	Meslek Kitapları

23	Fetvalar	10.000	Halk Kitapları
24	Dinim İslam	15.000	Meslek Kitapları
25	Hayat Okumaları	3.000	Gençlik Kitapları
26	Kitap Medeniyeti	3.000	Gençlik Kitapları
27	İslam Penceresinden Kadın	3.000	Halk Kitapları
28	Kafama Takılanlar	3.000	Gençlik Kitapları
29	Müslümanın Edinmesi Gereken Ahlaki Erdemler	3.000	Ahlak Kitapları
30	Güzel Ahlaka Dair Seçme Hadisler	10.000	Halk Kitapları
31	Bilinç Tıkanması	3.000	Gençlik Kitapları
32	Vatanım Her Şeyim	10.000	Çocuk Kitapları
33	Aziz Mahmud Hüdayi Divanı	1.000	Edebi Eserler
34	Vahib Ümmi Halveti Divanı İlahiyat Seçmeler	1.000	Edebi Eserler
35	Sun'ullah Gaybi Divanı İlahiyat Seçmeler	1.000	Edebi Eserler
36	Ümmi Sinan Halveti Divanı İlahiyat	1.000	Edebi Eserler
37	Niyaz-i Mısri Halveti Divanı İlahiyat Seçmeler	1.000	Edebi Eserler
38	Kaygusuz Abdal Seçmeler	1.000	Edebi Eserler
39	Erzurumlu İbrahim Hakkı Divanı	1.000	Edebi Eserler
40	Yunus Emre Divanı Seçmeler	1.000	Edebi Eserler
TOPLAM		2.729.480	

Diyaret Takvimlerinin Baskıya Hazırlanması

Muhtelif takvimler ile ilgili baskı çalışması yapılmış olup Döner Sermaye İşletme Müdürlüğüne teslim edilmiştir.

Tablo-35: Baskıya Hazırlanan Takvimlerin Listesi

S. N.	TAKVİM ADI	BASKI ADEDİ
1	Diyaret Takvimi	3.250.000
2	Diyaret Çocuk Takvimi	100.000
3	Duvar Takvimi (Hat)	17.500
4	Masa Takvimi	25.000
5	Üçgen Takvim	10.000
6	13 Yapraklı Üçgen Masa Takvimi (Kitap tanıtımları için)	17.500
TOPLAM		3.420.000

Yabancı Dil ve Lehçelerde Basılı Yayın Hizmetleri

- Birinci ve Mükerrer Baskısı Yapılan Eserler

85 adet eserin birinci baskısı, 7 adet eserin ise mükerrer baskısı yapılmış olup toplamda 92 eserden 517.500 adet bastırılmıştır.

Tablo-36: Ücretsiz Dağıtılmak Üzere Birinci Baskısı Yapılan Yabancı Dil ve Lehçelerde Basılı Eserlerin Listesi

S. N.	ESER ADI	BASKI ADEDİ	DİL
1	Ahlakım	3.000	Almanca
2	Benim Güzel Kelimelerim (6 Kitap)	18.000	Almanca
3	Hutbeler	1.000	Almanca
4	İslam Nedir? (Almanca)	3.000	Almanca
5	Benim Güzel Kelimelerim (6 Kitap)	30.000	Arapça
6	Devru'l-Osmaniyyin	3.000	Arapça
7	el-Hedefü'l-Esma li'l-Kur'âni'l- Kerîm	1.000	Arapça
8	el-İttisâlü bi'l-Ğarbi ve Eseruhu	1.000	Arapça

fi't-Tefsiri'l-Muâsiri li'l-
Kur'âni'l-Kerîm

9	Hutbeler	1.000	Arapça
10	Hz. Muhammed ve Evrensel Mesajı	1.000	Arapça
11	İnanıyorum Serisi (6 Kitap)	30.000	Arapça
12	İslam'ın Temel Mesajları (11 Kitap)	55.000	Arapça
13	Mecme'u'l-Havaşi ve'l- Etrafu'l-Fatiha	1.000	Arapça
14	Mehmet Akif Makalat ve Şiirler	1.000	Arapça
15	DEAŞ Dehşete Dayalı Bir Din İstismarı	1.500	Boşnakça
16	FETÖ Din İstismarının Arkasına Gizlenen Terör Örgütü	3.000	Boşnakça
17	Kur'an Öğreniyorum Elif- Ba	1.000	Boşnakça
18	40 Hadiste Tevhid ve Vahdet	1.000	Endonezce
19	Ailem	1.000	Endonezce
20	Peygamberimizin Hayatı	1.000	Endonezce
21	Ailem	1.000	Farsça
22	Evliliğe İlk Adım	1.000	Farsça
23	Hayata Merhaba	1.000	Farsça
24	İslam'ın Temel Mesajları (11 Kitap)	22.000	Farsça
25	İlmihal	1.000	Felemenkçe
26	40 Hadis – Gelin Gönüller Yapalım (Fransızca)	5.000	Fransızca
27	40 Hadiste Birlikte Yaşama Ahlakı	5.000	Fransızca

28	40 Hadiste Emanet ve Güven	5.000	Fransızca
29	40 Hadiste İnfak	5.000	Fransızca
30	40 Hadiste Namaz	5.000	Fransızca
31	40 Hadiste Tevhid ve Vahdet	5.000	Fransızca
32	Ailem	1.000	Fransızca
33	Benim Güzel Kelimelerim (6 Kitap)	18.000	Fransızca
34	Dedem Eve Dönüyor	1.000	Fransızca
35	Evliliğe İlk Adım	1.000	Fransızca
36	Hayata Merhaba	1.000	Fransızca
37	Hz. Peygamber ve Sahabe Arkadaşları (8 kitap)	8.000	Fransızca
38	İmam Hatip Lisesi Ders Kitapları-Fiqh (Fransızca)	1.000	Fransızca
39	İmam Hatip Lisesi Ders Kitapları- Hadith (Fransızca)	1.000	Fransızca
40	İmam Hatip Lisesi Ders Kitapları- Histoire Comparée Des Religions (Fransızca)	1.000	Fransızca
41	İmam Hatip Lisesi Ders Kitapları- Histoire De L'Islam (Fransızca)	1.000	Fransızca
42	İmam Hatip Lisesi Ders Kitapları-Initiation Au Coran 1 (Fransızca)	1.000	Fransızca
43	İmam Hatip Lisesi Ders Kitapları- Initiation Au Coran 2 (Fransızca)	1.000	Fransızca
44	İmam Hatip Lisesi Ders	1.000	Fransızca

Kitapları-Kalam (Fransızca)

45	İmam Hatip Lisesi Ders Kitapları- Les Principes Fondamentaux De L'Islam (Fransızca)	1.000	Fransızca
46	İmam Hatip Lisesi Ders Kitapları- Rétorique (Fransızca)	1.000	Fransızca
47	İmam Hatip Lisesi Ders Kitapları- Siyar (Fransızca)	1.000	Fransızca
48	İmam Hatip Lisesi Ders Kitapları- Tafsir (Fransızca)	1.000	Fransızca
49	İnanıyorum Serisi (6 Kitap)	30.000	Fransızca
50	İslam Nedir?	1.000	Fransızca
51	Kıtır ile Pıtır (5 kitap)	5.000	Fransızca
52	Niçin İnanıyorum?	2.000	Fransızca
53	Sorularla İslam	1.000	Fransızca
54	Yuva Kurmak Aile Olmak	1.000	Fransızca
55	Ailem (11 Kitap)	22.000	Gürcüce
56	Benim Güzel Kelimelerim (Gürcüce) (6 kitap)	6.000	Gürcüce
57	Hz. Peygamber ve Sahabe Arkadaşları (8 kitap)	8.000	Gürcüce
58	İnanıyorum Serisi (Gürcüce) (6 kitap)	6.000	Gürcüce
59	İslam'ın Temel Mesajları (11 Kitap)	22.000	Gürcüce
60	Peygamber Hikayeleri	10.000	Gürcüce
61	Hutbeler	1.000	İngilizce
62	İbadetim	2.000	İngilizce
63	İslam Nedir	5.000	İngilizce

64	İslam'ın Temel Mesajları (11 Kitap)	55.000	İngilizce
65	Kudüs	1.000	İngilizce
66	İslam Nedir? (İspanyolca)	3.000	İspanyolca
67	İslam Nedir? (İtalyanca)	3.000	İtalyanca
68	Sorularla İslam	1.000	Kazakça
69	Temel Dini Bilgiler	2.000	Kırgızca
70	40 Hadiste Emanet ve Güven	2.000	Korece
71	Ailem	2.000	Korece
72	İhtida Öyküleri	1.000	Korece
73	İslam Nedir? (Korece)	3.000	Korece
74	Yuva Kurmak Aile Olmak	2.000	Korece
75	Temel Dini Bilgiler	1.000	Lehçe
76	Sorularla İslam	1.000	Özbekçe
77	Hadislerle Aile (4 Kitap)	20.000	Rusça
78	İslam Nedir?	5.000	Rusça
79	Niçin İnanıyorum?	3.000	Rusça
80	Sorularla İslam	5.000	Rusça
81	Yuva Kurmak Aile Olmak	5.000	Rusça
82	DEAŞ Dehşete Dayalı Bir Din İstismarı	1.000	Urduca
83	FETÖ Din İstismarının Arkasına Gizlenen Terör Örgütü	1.000	Urduca
84	Temel Dini Bilgiler	2.000	Uygurca
85	Kur'an-ı Kerim Meali (Orta Boy)	5.000	Moğolca
TOPLAM		500.500	

Tablo-37: TDV İş Birliğiyle Bütçe Dışı Kaynaklı Ücretsiz Dağıtılmak Üzere Baskısı Yapılan Yabancı Dil ve Lehçelerde Basılı Eserlerin Listesi

S. N.	ESER ADI	DİL	BASKI ADEDİ	AÇIKLAMA
1	Kur'an-ı Kerim Meali (Orta Boy)	Romence	5.000	Hediyem Kur'an Olsun
2	Kur'an-ı Kerim Meali (Orta Boy)	Portekizce	3.000	Hediyem Kur'an Olsun
3	Kur'an-ı Kerim Meali (Orta Boy)	Kazakça	1.000	Hediyem Kur'an Olsun
4	Kur'an-ı Kerim Meali (Orta Boy)	Tatarca	1.000	Hediyem Kur'an Olsun
5	Kur'an-ı Kerim Meali (Orta Boy)	Ermenice (Batı Lehçesi)	1.000	Hediyem Kur'an Olsun
6	Kur'an-ı Kerim Meali (Orta Boy)	Ermenice (Doğu Lehçesi)	1.000	Hediyem Kur'an Olsun
7	Kur'an-ı Kerim Meali (Orta Boy)	Azerice	5.000	Hediyem Kur'an Olsun
TOPLAM			17.000	

Sürelî Yayınlar ve Kütüphane Hizmetleri

- Diyanet Aylık Dergi'nin 349 ile 360 arası sayıların basımları gerçekleştirilmiştir.
- Diyanet Aile Dergisi'nin 13 ile 24. arası sayıların basımları gerçekleştirilmiştir.
- Diyanet İlmi Dergi'nin 56/1, 56/2, 56/3 ve 56/4. sayılarının basımları gerçekleştirilmiştir.
- Diyanet Çocuk Dergisi'nin 474 ile 485 arası sayıların basımları gerçekleştirilmiştir. Haziran 2020/479. sayısı ile birlikte "Tatil Arkadaşım 16", Ağustos 2020/481. sayısı ile birlikte Defter Etiketleri, 2020/483, 484, 485. sayılar ile birlikte "Cim" Çocuk Dergisi eki ve 2020/485. sayısı ile birlikte de 12 yapraklı "2021 Yılı Çocuk Duvar Takvimi" hediye edilmiştir.
- Diyanet Arapça İlmi Dergi'nin 2020 yılı 2/1. sayısının basımı gerçekleştirilmiştir.
- Geçerken Dergisi'nin 1, 2 ve 3. sayılarının basımı gerçekleştirilmiştir.
- Sürelî yayınlar için 89 dergiye abone olunmuştur.

- İslam çalışmaları içeren ve 81 süreli yayından oluşan Almanhal Veri Tabanına 2021 yılı için abonelik yenilenmiştir.
- “Din ve Felsefe” konu başlıklı 1922-2018 tarihleri arasında yayımlanan 2.312 Springer Nature e-Kitap veri tabanı kütüphaneye için süresiz temin edilerek araştırmacı ve okuyucuların hizmetine sunulmuştur.
- Brill Encyclopaedia of Islam Online 2. baskı (“EI2”) ve 3. baskıların (“EI3”) yayınlanan ve tüm sayılarını içeren elektronik veri tabanı üyeliği 2021 yılı için gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlık Kütüphanesine 323 kalem Arapça, 106 kalem İngilizce ve 1.920 kalem Türkçe kitap alımı yapılmıştır.
- 2020 yılında toplam restore edilen Yazma Eser sayısı 21, varak sayısı ise 2.694’tür.

- Sesli ve Görüntülü (Radyo-Televizyon) Program Yapıtırılması

“Türk Kültür Varlığını Koruma ve Tanıtma Faaliyetleri Projesi” çerçevesinde belgesel, drama ve çizgi filmler yapıtırılmıştır. Söz konusu filmler:

- “Hafızım Ben” adlı program 1-13 bölüm olarak,
- “Din Hizmetine Adanmış Ömürler” adlı belgesel 21-24 bölüm,
- “Buhari Dersleri” adlı program 41-60 bölüm,
- “Bizim Ustalarımız” adlı program 14-26 bölüm,
- “Namazgâhlar” adlı program 14-26 bölüm,
- “Manidar Belgesel” adlı program 1-13 bölüm,
- “Helal Kazancın Alın Teri” adlı program 27-52 bölüm,
- “Küçük Hafızlar” adlı program 1-13 bölüm,
- “Hümeyra Çizgi Film Animasyon” adlı program 3 bölüm,
- “Harfler Köyü” adlı program 27-52 bölüm,
- “Şeker Hoca” adlı program 54-79 bölüm,
- “Ashaba Selam Olsun (Dini Belgesel)” adlı program 1-26 bölüm,
- “Bir Fidan Bir İnsan” adlı program 1-13 bölüm,
- “Bir Yazar Bir Kitap” adlı program 1-13 bölüm,
- “Hatibin Kum Saati” adlı program 1-12 bölüm,
- “Hatibin Kum Saati” adlı program 25-30 bölüm,
- “Buhari Dersleri” adlı program 61-80 bölüm,
- “Camiden Hayata” adlı program 1-21 bölüm,
- “Çocukça Masallar ve Hikâyeler” adlı program 1-85 bölüm,
- “Hak Dostum” adlı program 1-29 bölüm,

- “Şeker Hoca” adlı program 67-90 bölüm,
- “Ömre Bedel (Aktüel Belgesel)” adlı program 1-13 bölüm,
- “Çocuk İlahileri Klipleri Animasyon Müzik” adlı program 1-10 bölüm,
- “Patili ve Dostları Çocuk Şarkıları Animasyon Müzik TV Programı Hizmet Alımı” adlı program 1-6 bölüm,
- “Fatih Savaş Gençlerle Camide” adlı program 1-13 bölüm,
- “Evdeyiz (Aktüel Gençlik)” adlı program 1-13 bölüm,
- “Misafir (Belgesel)” adlı program 1-13 bölüm,
- “Mekân ve Kıyam (Aktüel Belgesel)” adlı program 1-13 bölüm,
- “Namaz Kılmayı Öğreniyorum” adlı program 1-6 bölüm,
- “Peygamberimiz ve Çocuk (Animasyon-Çocuk-Spot)” adlı program 1-4 bölüm,
- “Recep Demirkaynak ile 5 Dakika” adlı program 1-52 bölüm,
- “Karademlik (Aktüel Belgesel)” adlı program 1-13 bölüm,
- “Bisikletli Seyyah (Aktüel Belgesel)” adlı program 1-13 bölüm,
- “Hayata Dokunanlar” adlı program 81-93 bölüm,
- “Bir Yazar Bir Kitap” adlı program 27-39 bölüm,
- “Fatih Savaş Gençlerle Camide (Aktüel Gençlik)” adlı program 14-26 bölüm,
- “Mekân ve Kıyam (Aktüel Belgesel)” adlı program 14-26 bölüm olarak Diyanet TV için yaptırılmıştır.

- Diyanet TV ve Radyoları için Hizmet, Malzeme ve Dekor Alımı

Diyanet TV ve Radyoları için 66 adet muhtelif malzeme ve hizmet alımı gerçekleştirilmiştir.

Diyamet Televizyonu (İç Yapım)

Tablo-38: Diyanet TV’de Yayınlanan Program ve Bölüm Sayıları (İç Yapım)

S. N.	PROGRAM ADI	BÖLÜM SAYISI
1	Ailemizin Hekimi	38
2	Ali AKPINAR ile Kur’an Sohbetleri	24
3	Adım Adım İnsan	30
4	Ailem	8
5	Ara Nağme	20
6	Bi’Nebze	46
7	Bir Ayet Bir Yorum	40
8	Bir Çöp Bir Çöptür	12
9	BurhanİŞLİYEN ile Hacı Bayram Kürsüsünden	27
10	Bayram Özel	1
11	Bayram Selamı	3
12	Bereket Vakti	30
13	Bir Ayet Bir Hadis Bir Dua	30
14	Bir Çocuk Bir Dünya	24
15	Biz Aileyiz	9
16	Camiden Hayata	21
17	Can Veren Pervaneler	11
18	Cuma Sevinci Vaaz	43
19	Cuma Hutbesi	43
20	Cumaya Doğru	31
21	Diyanet’e Soralım	202
22	Dini Eğitim Vakti	24
23	Dini Gündem	15
24	Düşüncenin Özü	13
25	Evden Öğreniyorum	25

26	Günün Bereketi	44
27	Farklı Bakış	32
28	Gençlerin Dilinden	42
29	Göç ile Değişen Hayatlar	11
30	Hatibin Kum Saati	30
31	Helal Gıda	4
32	Hikayelerle Çocuk Tiyatrosu	13
33	İftarı Beklerken	30
34	İlmihal	14
35	İslam Aynasında Kadın	13
36	İyilik Vakti	35
37	Kafama Takıldı	30
38	Kur'an'da Sorumluluk Bilinci	30
39	Kökler ve Renkler	15
40	Kuran'da Dua	13
41	Medya ve Din	27
42	Mizan	20
43	Neler Değişti Hayatta?	20
44	Niçin İnanıyorum?	14
45	Öncü Âlimler	27
46	Peygamberimizin İzinde 4 Halife	37
47	Prof. Dr. Enbiya YILDIRIM ile Dersimiz Hadis	14
48	Ramazan Sohbetleri	30
49	Ramazanın Bereketi Oruç	31
50	Selman TUNA ile Bir Çay İçimi	9
51	Sessiz Sureler ve Dualar	23
52	Taktak ile Tıktık	14
53	Tesbihat Bünyamin TOPÇUOĞLU	1

54	Yeni Güne Merhaba	195
55	Yaz Kur'an Kursu Dinimi Öğreniyorum	30
56	Yaz Kur'an Kursu Dinimi Öğreniyorum	30
57	Yaz Ku'ran Kursu Kur'an Okuyorum	30
58	3 2 1	40
59	1 Cüz 3 Konu	30
60	30 Cüz 30 Hafız	30
61	Kur'an ve Dua	12
62	Fuat SEZGİN Belgeseli	1
63	Prof. Dr. Huriye MARTI ile Hadisler ve Ailemiz	2
TOPLAM		1.793

Diyanet Televizyonu (Dış Yapım)

Tablo-39: Diyanet TV'de Yayınlanan Program ve Bölüm Sayıları (Dış Yapım)

S. N.	PROGRAM ADI	BÖLÜM SAYISI
1	Mim	25
2	Şiir Vakti	12
3	Harfler Köyü	37
4	Gençlerle Dinden Konuşalım	12
5	Hayata Dokunanlar	28
6	Buhari Dersleri	46
7	Taşların Dili	25
8	Helal Kazancın Alın Teri	24
9	Yolcu	30
10	Bizim Ustalarımız	23
11	Din Hizmetine Adanmış Ömürler	34
12	İlim Elçileri	13
13	Cami Adabı	13
14	Babamın Kitaplığı	12

15	Gönül Makamı	13
16	Bir Yazar Bir Kitap	27
17	İbrahim SADRİ ile Yad-ı Cemil	26
18	Ayine-i Devran	40
19	Hakk Dostum Hakk	30
20	Çocukça	85
21	İhtida Öyküleri	13
22	Manidar Kelimeler	13
23	Mekan ve Kıyam	14
24	Ömre Bedel	13
25	Bir Fidan Bir İnsan	13
26	Bestehan	13
27	Evdeyiz	14
28	Şeker Hoca	26
29	Ashaba Selam Olsun	14
30	Fatih SAVAŞ Gençlerle Camide	14
31	Namazgahlar	13
32	Osmanlı Padişahları	15
	TOPLAM	730

Diyaret Radyolarında Yayınlanan Programlar ve Bölüm Sayıları

Tablo-40: Diyanet Radyo Program ve Bölüm Sayıları

S. N.	PROGRAM ADI	BÖLÜM SAYISI
1	Kur'an-ı Kerim ve Meali	366
2	Esmâ-i Hüsnâ	263
3	Günün Duası	365
4	Hayırlı Sabahlar	247
5	Radyo Kitaplığı	263
6	İste Dinle	366
7	Hadislerle İslam	366
8	Din ve Hayat	263
9	Kelime Hazinemiz	197
10	Radyo Mikrofonu	197
11	5+1 (Yarışma)	181
12	Hayırlı Akşamlar	247
13	Cuma Sohbeti	51
14	Kaleminden Kelama	105
15	Şehrin Anahtarı	99
16	Haberler	263
17	Öğütler	366
18	Ne Demek?	263
19	Kur'an Dostları	197
20	Benim Hikâyem	263
21	Bir Sorun Bir Çözüm	23
22	Fetvalar	366
23	Orası Neresi?	263
24	Darb-ı Mesel	197
25	Nüktedan	181
26	Okuma Notları	220

27	Günlerin Gölgeleeri	197
28	Radyo Hastanesi	247
29	Yasin ve Dua	52
30	Fatih KOCA ile Lâ Mekan	54
31	İbâdât	263
32	Burası Dünya	66
33	Pür Dikkat	66
34	Mesnevi Sohbetleri	66
35	Lisan-ı Münasip	66
36	Gençler Soruyor	66
37	Asr-ı Saadet Tiyatro	66
38	Çepeçevre	66
39	Erbabı Bilir	17
40	Farkında Mısın?	197
41	Çanakkale Destanı	7
TOPLAM		7.674

Tablo-41: Diyanet Kur'an Radyo Program ve Bölüm Sayıları

S. N.	PROGRAM ADI	BÖLÜM SAYISI
1	Kur'an-ı Kerim Hatmi	366
2	Sebeb-i Nüzul	91
3	Kur'an'da Kur'an	366
4	Kur'an-ı Kerim Meali	366
5	Kur'anî Kavramlar	274
6	Aşr-ı Şerif	366
7	Esmâ-i Hüsnâ	366
8	Kur'an Dostları	274
9	Bir'den Bize	91
10	Kur'an'dan Dualar	91

11	Vaktin Çağrısı – Ezan	366
12	Kur'an Tefsiri	366
13	Ayetlerin Hikmetleri	92
14	Kur'an Hocası	366
TOPLAM		3.841

Tablo-42: Diyanet Risalet Radyo Program ve Bölüm Sayıları

S. N.	PROGRAM ADI	BÖLÜM SAYISI
1	Hadis Kartelaları	366
2	Hikmetin 40 Kapısı	366
3	40 Hadis 40 Yorum	366
4	Riyazu's-Salihin	366
5	Mevlit Makaleleri	60
6	Peygamber İkliminden	366
7	Yıldızların İzinde	366
8	Kitaplar Onu Söyler	60
9	İslam Tarihi	366
10	Hadislerle İslam	366
11	Hadislerde Kavramlar	366
12	Sesli Kitap	60
13	Hadis Şerhi	274
14	İlmi Hadis	366
15	Bir Hadis Bir Yorum	92
TOPLAM		4.206

Tablo-43: 2020 Yılı Diyanet Radyo Ramazan Özel Programları (24 Nisan 2020– 23 Mayıs 2020)

S. N.	PROGRAM ADI	BÖLÜM SAYISI
1	Sahur Bereket Vakti (TV Ortak)	30
2	Şehr-i Ramazan	30
3	Ben Oruçluyum	30
4	Dr. Fatih KURT ile Ramazan Sohbetleri	30
5	Hacivat Karagöz	30
6	İftarı Beklerken (TV Ortak)	30
7	Asr-ı Saadette Ramazan	30
8	Ramazan Akşamları (Canlı)	30
9	Ramazan Kavramları	30
10	Ramazan Manileri	30
11	Ramazan Şiirleri	30
12	Mukabele	30
TOPLAM		360

Dijital Yayın Hizmetleri

Çeşitli kategorilerde 295 eser ücretsiz olarak dijital ortamda halkımızın istifadesine sunulmuştur. Dijital yayınlarımız 2020 yılı içerisinde 1.750.000 kez indirilmiştir.

Reklam ve Satış Hizmetleri

- 2020 yılında 198 çeşit eserden 1.573.000 adet basım yapılmıştır.
- 2021 yılı Bloklu Diyanet Takvim'den 3.420.000 adet yurt içi ve yurt dışına satışı yapılmak üzere dağıtımı yapılmıştır.
- 2021 yılı Bloklu Çocuk Takvim'den 100.000 adet satışa sunulmak üzere dağıtımı yapılmıştır.
- 2020 yılı yurt içi ve yurt dışında satılan süreli yayın sayısı (Diyanet Aylık Dergi, Diyanet Çocuk Dergisi, Aile Dergisi ve İlmi Dergi, Arapça İlmi) 2.531.707 adettir.
- E-Satış üzerinden Gençlik Haftası, Ramazan Ayı, Camiler ve Din Görevlileri Haftası ve Mevlid-i Nebi Haftası münasebetiyle 13-24 Temmuz, 24 Nisan-23 Mayıs, 01-09 Ekim,

01-26 Kasım 2020 tarihleri arasında %40-%50 indirimli kitap kampanyası düzenlenmiştir. Söz konusu kampanya neticesinde toplam 869.802 adet kitap satışı gerçekleştirilmiştir.

- Yayınlarımız arasında bulunan kitaplardan talep eden kurumlara ücreti mukabili özel kitap basımı gerçekleştirilmiştir.
- Yayınlarımız e-satışta %35 indirimli olarak satışa sunulmaya devam etmektedir.
- 2020 yılında toplam 1.181.684 adet kitap satılmıştır.
- Yayınlarımızdan 442.965 adedi başta kütüphanelere konulmak üzere muhtelif kurum ve kuruluşlar ile vatandaşlarımıza ücretsiz dağıtılmıştır.

g. Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

Yurt Dışına Görevli Olarak Gönderilen Personel

- 2020 yılında “Yurt Dışı Sözleşmeli Din Görevlisi, Uzun Süreli Yurt Dışı Din Görevlisi ve Yurt Dışı Kısa Süreli Din Görevlisi” sınavları yapılmıştır. Yapılan sınavlar sonucunda başarılı olanlar koronavirüs salgını nedeniyle uygulanan kısıtlamaların kaldırılması ve vizelerin verilmeye başlanması ile birlikte çalışma bölgelerine gönderilmeye başlanmıştır.
- Koronavirüs salgını nedeniyle yurt dışı teşkilatımızla ilgili ülkeler tarafından yapılan çalışmaların bilgileri koordine edilmiş, bu noktada din görevlilerimizin de sağlık durumları takip edilerek nakilleri gerekenlerin ülkemize dönmesi sağlanmıştır.
- Bakanlıklararası Ortak Kültür Komisyonu Kararıyla (BAOKK) yurt dışı teşkilatına din görevlileri gönderilmesi için gerekli işlemler yapılmış ancak koronavirüs salgını sebebiyle birçok görevli gönderilememiştir; bununla beraber ilgili ülkelerde oturumu olan görevlilerin hizmet yılına bakılmaksızın görevlerinin uzatılması yoluna gidilerek durum çözüme kavuşturulmuştur.
- “Bakanlıklararası Ortak Kültür Komisyonunun Çalışma Esas ve Usulleri ile Bu Komisyon Tarafından Yurt Dışında Görevlendirilecek Personelin Nitelikleri ile Hak ve Yükümlülüklerinin Belirlenmesine İlişkin Karar” konusunda gerekli mevzuat değişikliği çalışması yapılarak koronavirüs salgını nedeniyle yurt dışındaki hizmetlerin aksamaması için 123 personelin görev süresi uzatılmıştır.
- Bakanlıklararası Ortak Kültür Komisyonu Kararıyla (BAOKK) yurt dışı teşkilatında görev yapan ve görev süresinin uzatılmasını istemeyen din görevlilerinin Türkiye’deki görev yerlerine dönmesi için gerekli işlemler yapılmış olup **65** din görevlisi Türkiye’deki görev yerlerine döndürülmüştür.

- Yurt dışında görev yapan Başkanlık personelinin görev durumuna göre hazırladığı yıllık, üç aylık, dönüş raporları vb. takip edilmiş, Stratejik Ülke Eylem Planlamalarının takibi ve değerlendirilmesi yapılmıştır.
- Yurt dışı teşkilatında sözleşmeli olarak istihdam edilen personelin özlük haklarının iyileştirilmesi amacıyla Hukuk Müşavirliğimizin de görüşleri alınarak Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Dışişleri Bakanlığı nezdinde çalışmalar yürütülmektedir.
- Yurt dışı temsilciliklerimize atanan Müşavir/Ataşelerin iş ve işlemleri yapılmıştır. 2020 yılında görev süreleri sona eren olan 8 ataşemizin görev süreleri 1 yıl daha uzatılmıştır. Bu kapsamda;
  - Diyanet İşleri Başkanlığı yurt dışı teşkilatında açık bulunan T.C. Bern Büyükelçiliği Din Hizmetleri Müşavirliğine Mustafa CAN, T.C. Lahey Büyükelçiliği Din Hizmetleri Müşavirliğine Haluk SONGUR, T.C. Toronto Başkonsolosluğu Din Hizmetleri Ataşeliğine Cihan YALÇINKAYA atanmıştır.
  - Başkanlığımız Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı Yunus KELEŞ T.C. Saraybosna Büyükelçiliği Din Hizmetleri Müşavirliğine; Başkanlığımız Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü Hizmet İçi Eğitim ve Rehberlik Daire Başkanı Cafer Tayyar DOYMAZ T.C. Köstence Başkonsolosluğu Din Hizmetleri Ataşeliğine naklen atanmıştır. Ordu İl Müftüsü Mürsel ÖZTÜRK T.C. Bişkek Din Hizmetleri Müşavirliği'ne, Edirne İl Müftüsü Emrullah ÜZÜM T.C. Almatı Din Hizmetleri Ataşeliğine atanmıştır.
  - Japonya T.C. Tokyo Din Hizmetleri Müşavirliğine Muhammet Raşit ALAS; Gana, T.C. Akra Büyükelçiliği Din Hizmetleri Müşavirliğine Başkanlığımız Başmüfettişlerinden Süleyman KISAOĞLU ve T.C. Güney Kore/Seul Büyükelçiliği Din Hizmetleri Müşavirliğine Dr. Süleyman ELİK atanmıştır.
  - Kuveyt ve Güney Afrika'ya atanan Din Hizmetleri Müşavirlerinin iş ve işlemleri devam etmektedir. Avrasya Ülkeleri Daire Başkanı Vekili Ömer Faruk SAVURAN münhal bulunan T.C. Moskova Büyükelçiliği Din Hizmetleri Müşavirliğine atanmıştır.
  - Avrasya Ülkeleri Daire Başkanlığı Din Hizmetleri Uzmanı Tahir MEHTİOĞLU Kırgızistan'da bulunan Oş İmam-Hatip Lisesi Müdürü olarak görevlendirilmiştir.
  - 2020 yılında Avrasya Ülkeleri çalışma bölgesine 30 uzun süreli din görevlisi gönderilmiştir.

- Afganistan T.C. Mezar-ı Şerif Din Hizmetleri Ataşeliği çalışma bölgesinde uzun süreli bir din görevlisi, 21 Kasım 2020 tarihinde görevine başlamıştır.
- Peru’da bulunan Müslüman kardeşlerimize din hizmeti sunmak, İslami kurum ve teşkilatlarla Başkanlığımız ve Türkiye Diyanet Vakfı arasında iş birliğini tesis etmek, tarihi ve kültürel bağlarımızı güçlendirmek amacıyla 25 Şubat 2020 tarihinde ilk defa Peru’ya din görevlisi görevlendirilmiştir.

Yurt Dışında Yapılan Cami, Kültür Merkezi ve Diğer İnşai Faaliyetler

Arnavutluk Tiran Namazgâh Camii

Tiran Namazgâh Camii’nin inşaat işlemleri yapılmıştır.

Kuzey Makedonya Üsküp Tophane Camii

Üsküp Tophane Camii’nin inşaatı yapılmıştır.

Kosova Priştine Camii

Priştine Camii için gerekli resmi işlemler gerçekleştirilmiş olup inşaatına başlanmıştır.

Tokyo Diyanet Kültür Merkezi

Japonya’da yaşayan Müslümanlar ile bağların güçlendirilmesi ve geliştirilmesi, dini eğitim ve din hizmetlerinin çeşitlendirilmesi amacıyla Tokyo’da “Tokyo Diyanet Kültür Merkezi” çalışmaları tamamlanmış olup 2021 yılında resmi açılışının yapılması öngörülmektedir.

Gana Akra Furkan Camii ve Külliyesi

Başkanlığımız ve Gana Dostluk ve Yardımlaşma Derneği iş birliği ile Gana’nın başkenti Akra’da yapımı tamamlanan Gana Akra Furkan Camii ve Külliyesi’nin 2021 yılında resmi açılışının yapılması öngörülmektedir.

Sosyal ve Kültürel Çalışmalar

- Yurt Dışı Aile Çalışmaları

- İsveç Stockholm bölgesinde 15-16 Şubat 2020 tarihinde Göteborg İslam Cemiyeti tarafından planlanan “İslam’da Aile ve Çocuk” konulu seminer düzenlenmiştir.
- İsviçre Bern’de faaliyet gösteren Wattwill Derneği tarafından 07-08 Mart 2020 tarihinde “Ailenin Önemi” konulu program düzenlenmiştir.
- Belçika’da 05-10 Mart 2020 tarihleri arasında farklı bölgelerde “Aile Seminerleri” kapsamında 10 ayrı seminer düzenlenmiştir.

- Haber Bülteni

“İnternet Penceresinden Dünyadaki Dini, Sosyal ve Kültürel Gelişmeler” ismiyle haftalık haber bülteni olarak yayınlanmaktadır. Haber bülteni, Diyanet İşleri Başkanlığı merkez

teşkilatı, il ve ilçe müftülükleri, müşavir ve ataşeliklerimizden oluşan toplam 1.183 e-mail adresine her hafta düzenli olarak gönderilmiştir.

- Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi Bilgilendirme Mektupları

- Danıştay kararıyla 86 yıl aradan sonra 24 Temmuz 2020 tarihinde tekrar cami olarak ibadete açılan Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi ile ilgili Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ imzasıyla, yurt içinde 20, yurt dışında 56 gayr-i müslim dini lidere Arapça, İngilizce, Almanca, Fransızca, Rusça ve İtalyanca dillerinde bilgilendirme mektubu gönderilmiştir.
- Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi'nin ibadete açılması sürecinde ve sonrasında yerel ve yabancı basında yer alan haber ve makaleler derlenmiştir. Konu ile ilgili yerel basında yer alan 140 haber ve 55 makale ile yabancı basında yer alan 58 haber bir araya getirilmiştir.

Eğitim - Öğretim Programları

- Yabancı Dil Kursları (Almanca, Fransızca, Hollandaca)

- Yurt dışına gönderilmesi planlanan görevliler için yabancı dil kursları düzenlenmektedir. Bu çerçevede; 07 Ocak-30 Nisan 2020 tarihleri arasında 115 personel Almanca, 18 personel Fransızca, 17 personel Hollandaca kursuna katılmıştır. Kurslar örgün olarak başlamış ancak koronavirüs salgını tedbirleri nedeniyle 17 Mart 2020 tarihinden itibaren online olarak tamamlanmıştır.
- 2020 yılında Başkanlık personelimize yönelik düzenlenen İspanyolca dil kurslarının 5. ve 6. kur seviyeleri Ankara Rıfat Börekçi Eğitim Merkezinde gerçekleştirilmiştir.

- Uluslararası İlahiyat Programı Başvuru, Sınav ve Yerleştirme

- Uluslararası İlahiyat Programı (UİP) yurt dışında yaşayan gençlerimize yönelik ülkemizde dini yükseköğrenim imkânı sağlamak üzere Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından başlatılan ve organize edilen bir burs programıdır. Bu program; başta Avrupa olmak üzere Amerika Birleşik Devletleri, Kanada ve Avustralya gibi vatandaşlarımızın yaşadığı bölgelerde lise öğrenimini tamamlamış öğrencilerin, Türkiye'deki ilahiyat fakültelerinde lisans düzeyinde dini yükseköğrenim görmelerini amaçlamaktadır.
- 02 Mart 2020 tarihinde başlayan UİP başvuru süreci 29 Mayıs 2020 tarihinde tamamlanmıştır. Başvuruda bulunan öğrencilerin Haziran ayında sınavları yapılarak başarılı olanlar belirlenmiş ve Ağustos ayında kayıtları yapılmıştır. 115 öğrenci 2020-2021 Eğitim ve Öğretim Yılında İstanbul, Ankara, Bursa ve Konya'daki 6 ilahiyat fakültesinde çevrim içi olarak eğitime başlamıştır.

- Yurt Dışı Göreve Hazırlık Eğitim Semineri (Müşavir - Ataşe)

Yurt dışında yaşayan vatandaş, soydaş ve dindaşlarımıza, dini, sosyal ve kültürel hizmetler sunmak üzere; Cumhurbaşkanlığı kararı ile yurt dışına sürekli görevle atanan müşavir ve ataşelere yönelik birincisi 08-12 Haziran 2020 tarihleri arasında yüz yüze; ikincisi ise 14-18 Eylül 2020 tarihleri arasında online olarak “Yurt Dışı Göreve Hazırlık Eğitim Semineri” yapılmıştır.

- Dil Belgesi Güncelleme Kursları

- Temmuz 2020’de ilan edilen yurt dışı din görevliliği sınavına girmek isteyip güncel tarihli Almanca dil belgesi olmayan 79 din görevlisine uzaktan eğitim yoluyla kurs düzenlenmiştir. Kurs sonunda 46 görevli A1, 3 görevli de A2 belgesi olmak üzere 49 görevli Almanca dil belgelerini güncellemişlerdir.
- Eski tarihli dil belgesi olup yurt dışına gönderilmesi planlanan personele yönelik Eylül ayında bir haftalık dil kursu çevrim içi olarak yapılmış ve akabinde Almanca A1 ve A2 dil sınavı yapılarak 125 personel dil belgesi almıştır.

- MÜSDAV ile Koordineli Online Yabancı Dil Kursları

İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü yabancı dil eğitimi almak isteyen Başkanlığımız personeline yönelik, MÜSDAV’ın koordinesinde açılan dil kursları ile ilgili bilgileri Başkanlık merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatına göndermiştir. Bu kapsamda, MÜSDAV tarafından 2020 yılında, Başkanlığımız personeli ile onların eş ve çocuklarına yönelik ücretleri katılımcılar tarafından ödenmek üzere yabancı dil kursları düzenlemiştir.

- Mahalli Din Görevlileri Hizmet İçi Eğitim Kursu

Soydaş ve dindaşlarımızın yaşadığı ülkelerdeki din görevlileri, ilgili dini idarelerin taleplerine binaen Başkanlığımız eğitim merkezlerinde mesleki bilgilerinin geliştirilmesi amacıyla hizmet içi eğitim kurslarına alınmaktadırlar. Bu kapsamda; Rusya Federasyonu Müftüler Konseyi Başkanlığı ve Rusya Federasyonu Asya Kısmı (Sibirya) Müslümanları Dini İdaresi Başkanlığı'nın talebi doğrultusunda 24 mahalli din görevlisi için 25 Şubat-20 Mart 2020 tarihleri arasında Bursa Eğitim Merkezinde “Hizmet İçi Eğitim Kursu” düzenlenmiştir.

- Kur’an Kursları, İmam-Hatip Liseleri ve İlahiyat Fakülteleri Konuk Öğrenci Seçimi

Milli Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Türkiye Diyanet Vakfı ve Başkanlığımız iş birliği ile ülkemizdeki Uluslararası İmam-Hatip Liselerine ve ilahiyat fakültelerine 2020-2021 Eğitim ve Öğretim Yılında yurt dışından kabul edilecek konuk öğrencilerin başvuruları alınmış ve başvurular değerlendirilmiştir. Bu kapsamda;

- Kur’an kurslarına 15,

- İmam-hatip liselerine 20,
- Konuk İlahiyat Programına 15 öğrenci yerleştirilmiştir. İmam-hatip liseleri ve ilahiyat fakültelerine yerleştirilen konuk öğrencilerin eğitimi koronavirüs sebebiyle 2021-2022 Eğitim-Öğretim Yılına tehir edilmiştir.

- Sözleşmeli Din Görevlileri Hizmet İçi Eğitim Programı (Lefkoşa)

- Başkanlığımızca Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde istihdam edilen sözleşmeli din görevlilerine Lefkoşa Din Hizmetleri Müşavirliği koordinesinde Lefkoşa'da Hala Sultan Camii bünyesinde 10-19 Şubat 2020 tarihleri arasında "Hizmet İçi Eğitim Semineri" düzenlenmiştir. Seminere 10 erkek ve 24 kadın olmak üzere 34 görevli personel iştirak etmiş olup söz konusu programda görevlilere Başkanlığımızın kurumsal yapısı ve hizmet birimlerinin tanıtımı ile ilgili sunumlarda bulunmak üzere Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığından ve diğer merkez birimlerinden birim amirlerimizin KKTC'de görevlendirilmeleri sağlanmıştır.

- Dini Yüksek İhtisas Kursuna Öğrenci Seçimi

- İhtisas Eğitimi Projesi kapsamında 2020 yılında söz konusu ihtisas kursuna alınacak kursiyerlerin belirlenebilmesi için gerekli işlemler yürütülmüştür. Bu bağlamda ihtisas kursuna toplam 181 başvuru gerçekleşmiş olup 70 öğrencinin kursa alınması uygun görülmüştür. Başvuruda bulunan öğrencilerin 35'i Uluslararası İlahiyat Programı'ndan (UİP) mezun olan öğrencilerdir.
- UİP mezunu olarak ihtisas kursuna Almanya'dan 7, Fransa'dan 6, Hollanda'dan 2, Belçika'dan 2, İsviçre'den 1 ve ABD'den 1 öğrenci seçilmiştir. Diğer seçilen öğrenciler Kazakistan, Kırgızistan, Afganistan, Azerbaycan, Kosova, Arnavutluk, Kamboçya ve Sri Lanka vatandaşıdır.
- Seçilen 70 öğrencinin tamamı İstanbul, Ankara, Konya, Kayseri, Kocaeli ve Trabzon Dini Yüksek İhtisas Merkezlerimize yerleştirilmişlerdir. Ancak Covid-19 salgını nedeniyle eğitim, 2021-2022 Eğitim-Öğretim Döneminde başlatılacaktır.

Toplantılar, Seminerler ve Çalıştaylar

- Fransa ile ülkemiz arasında başta Fransa'da görev yapmakta olan din görevlilerimizin durumları ve Strazburg'da açılması planlanan ilahiyat fakültesi olmak üzere çeşitli konuların ele alındığı "Ortak Çalışma Grubu" toplantısı 28 Ocak 2020 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir.

- 07 Şubat 2020 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı YTB’de düzenlenen 2020 yılı “Medya Destekleri Koordinasyon Toplantısına” Başkanlığımızı temsilen katılım sağlanmıştır.
- 12 Şubat 2020 tarihinde Türkiye-Azerbaycan YDSK toplantısına ilişkin Dışişleri Bakanlığı’nda yapılan eşgüdüm toplantısına Başkanlığımızı temsilen katılım sağlanmıştır.
- 13 Şubat 2020 tarihinde Türkiye-Özbekistan YDSK toplantısına ilişkin Dışişleri Bakanlığında yapılan eşgüdüm toplantısına Başkanlığımızı temsilen katılım sağlanmıştır.

- Yurt Dışına Lisansüstü Öğrenim Görmek Üzere Gönderilecek Öğrencileri Seçme ve Yerleştirme (YLSY) Çalıştayı

Milli Eğitim Bakanlığınca 2019 yılında Başkanlığımıza tahsis edilen kontenjanlar çerçevesinde Başkanlığımız adına lisansüstü (yüksek lisans, doktora) eğitimi görmek üzere yurt dışına gönderilecek bursiyer öğrencilere yönelik 06-07 Şubat 2020 tarihleri arasında Başkanlığımız merkezinde bir çalıştay programı düzenlenmiştir. Çalıştayda, programa katılan 34 öğrenciye Başkanlığımız tanıtılarak Başkanlık merkez birimleri ve yürüttükleri faaliyetler hakkında bilgi verilmiştir.

- Dernek Yöneticileri Eğitim Semineri

- 03-08 Mart 2020 tarihleri arasında Türkiye’de Almanya DİTİB Münster Bölge Birliği’ne bağlı dernek yöneticilerine yönelik “DİTİB Münster Bölge Birliği Dernek Bayan Yöneticileri Hizmet İçi Eğitim Semineri” yapılmıştır.
- 24 Eylül 2020 tarihinde Moskova’da online olarak düzenlenen Rusya Federasyonu Müslümanları Dini İdaresi ve Müftüler Konseyi tarafından düzenlenen “Hadis Yorumlama Sorunları: İslam Teolojisinde Yaklaşım Çeşitliliği” konulu 13. Uluslararası “Alimcan Barudi Okumaları” isimli konferans ile “Değişen Dünyada Din: Gençlerin Terbiyesinde Eğitimin Rolü” başlıklı uluslararası bilimsel konferansa Başkanlığımızı temsilen Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Doç. Dr. Selim ARGUN katılmıştır.
- Diyanet İşleri Başkan Yardımcımız Dr. Burhan İŞLİYEN Camiler ve Din Görevlileri Haftası münasebetiyle 03 Ekim 2020 tarihinde K. Makedonya’da çevrim içi düzenlenen “Bireyin Kimlik ve Kişilik Gelişiminde Caminin Rolü” isimli tele konferansa katılmıştır.

- İslam İşbirliği Teşkilatı Üye Ülkeleri Diyanet İşleri Bakanları, Başkanları ve Başmüftüleri İstişare Toplantısı

- 20 Ekim 2020 tarihinde video konferans yöntemiyle İslam İşbirliği Teşkilatına üye 57 asil ve 5 gözlemci 62 ülkenin Din İşleri Bakanı, Diyanet İşleri Başkanı Prof. D. Ali ERBAŞ ve Başmüftülerinin davetli olduğu bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip

ERDOĞAN'ın video mesajının da yayınlandığı toplantıda, İslam dünyasının ortak meselesi olan Kudüs ve Filistin ile ilgili ortaya çıkan gelişmeler, başta islamofobi olmak üzere Müslümanların yaşadığı birçok problemler ve koronavirüs salgını ile ilgili gelişmeler katılımcılar tarafından müzakere edilmiştir.

- İstişare toplantısı ile ilgili yerli ve yabancı basında yer almış olan 9 Türkçe, 9 Arapça haber ve 3 Türkçe makale derlenerek bir araya getirilmiştir. Aynı haber metinlerinin yer aldığı kaynakların linkleri eklenmiştir.

- Uluslararası İlahiyat Programına (UİP) Yeni Başlayan Öğrencilere Çevrim İçi Oryantasyon Programı

- Uluslararası İlahiyat Programına 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılında yeni başlayan öğrencilere video konferans sistemi ile oryantasyon programı düzenlenmiştir.
- Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ tarafından Avrasya coğrafyasında bulunan Dini İdare Liderleri ile 20 Ekim 2020 tarihinde telekonferans görüşmesi gerçekleştirilmiştir.
- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı yetkilileri ile 28 Ekim 2020 tarihinde "Fransa'daki Gelişmeleri Değerlendirme Toplantısı" yapılmıştır.
- 2020 Yılı Mevlid-i Nebi Haftası etkinlikleri kapsamında Kuzey Makedonya'da 29 Ekim 2020 tarihinde çevrim içi düzenlenen "Peygamberimiz ve Çocuk" isimli telekonferansa Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesinden bir öğretim üyesi katılmıştır.
- 2020 Yılı Mevlid-i Nebi Haftası etkinlikleri kapsamında Kosova'da Başkanlığımız Din İşleri Yüksek Kurulu Başkan Vekili tarafından 31 Ekim 2020 tarihinde Arapça çevrim içi konferans verilmiştir.
- 2020 Yılı Mevlid-i Nebi Haftası etkinlikleri kapsamında Bulgaristan Sofya Din Hizmetleri Müşavirliği ve Burgaz Din Hizmetleri Ataşeliği tarafından 05 Kasım 2020 tarihinde çevrim içi düzenlenen Mevlid-i Nebi Programı'na bir daire başkanı katılmıştır.
- Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ 10 Kasım 2020 tarihinde Kafkas Müslümanları Dini İdare Başkanlığınca çevrim içi düzenlenen "Modern Dünyanın Problemleri: Nefret Çağrısı, Terör, Aşırılık, İslamofobi ve Ermenistan'ın Azerbaycan'a Karşılık Saldırganlığı" başlıklı uluslararası konferansa katılmıştır.
- Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Doç. Dr. Selim ARGUN Kazakistan'da 12 Kasım 2020 tarihinde çevrim içi düzenlenen "Hoşgörü Dünya Medeniyetinin Temelidir" isimli telekonferansa katılmıştır.
- Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ, Kazakistan Müslümanları Dini İdaresinin kuruluşunun 30. yıl dönümü vesilesiyle 25 Kasım 2020 tarihinde çevrim içi düzenlenen "Barış

ve Manevi Birliği Sağlamadaki Dini Kuruluşların Rolü” konulu uluslararası konferansa katılmıştır.

- Rusya Federasyonu Müslümanları Dini İdaresince 10 Aralık 2020 tarihinde çevrim içi düzenlenen “Görüşme Geleneği: Pandemi Döneminde Dini Ahlak” konulu XVI. Uluslararası Forumu, Başkanlığımızı temsilen Diyanet İşleri Başkan Yardımcımız Doç. Dr. Selim ARGUN katılmıştır.
- Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ, Özbekistan’da kurulan İmam Maturidi Araştırma Merkezinin 17 Aralık 2020 tarihinde çevrim içi düzenlediği “Gelecek Planı” konulu uluslararası toplantıya katılmıştır.

- Yurt Dışında Vatandaşlarımız tarafından kurulmuş STK’lardan;

- 18 Kasım 2020 tarihinde “Belçika Diyanet Vakfı’nın Genel Kurul Toplantısı”,
- 21 Kasım 2020 tarihinde “DİTİB İtalya Genel Kurul Toplantısı”,
- 06 Aralık 2020 tarihinde “ABD - Türk Amerikan Toplum Merkezi (TACC) ve Türk Amerikan Diyanet Vakfı (TARF) Genel Kurul Toplantıları”,
- 09 Aralık 2020 tarihinde “Avustralya Diyanet Vakfı Genel Kurul Toplantısı”,
- 10 Aralık 2020 tarihinde “Avusturya Türk İslam Birliği (ATİB) Genel Kurul Toplantısı” online olarak gerçekleştirilmiştir.

- Helal Gıda Çalışmaları

- Helal Akreditasyon Kurumu (HAK) ile 11 Kasım 2020 tarihinde 4 ülkede (İngiltere, Almanya, Hollanda, Fransa) bulunan müşavir ve ataşelerimizin katıldığı çevrim içi toplantı gerçekleşmiştir. Video konferans yöntemiyle gerçekleştirilen toplantıda HAK’ın tanıtımı yanında helal gıda ile ilgili ülkelerde ne tür talepler olduğu üzerinde durulmuştur. HAK’ın helal uygunluk değerlendirme kuruluşlarını akredite etmede izlediği yol ve aradığı şartlar konusunda detaylı bilgilendirme yapılmasının faydalı olacağı vurgulanmıştır.
- 21-23 Aralık 2020 tarihleri arasında “Herkes için Helal: Üretimden Tüketime Her Yönüyle Helal” temasıyla düzenlenen 6. Dünya Helal Zirvesi’ne çevrim içi katılım sağlanmış ve bu alandaki gelişmeler takip edilmiştir.

Kardeş Şehir Projesi

- Diyanet İşleri Başkanlığınca, Türk Cumhuriyetleri ile Türk ve Müslüman topluluklarının buldukları ülkelerde yaşayan vatandaşların çeşitli ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla 1990’lı yılların başında Sovyet blokunun yıkılmasıyla başlatılan “Kardeşlik Hukuku” uygulaması geliştirilerek, 2006’da “Kardeş Şehir Projesi” hayata geçirilmiştir.

- Diyanet İşleri Başkanlığının il ve ilçelerdeki müftülükleri ve yurt dışı temsilcilikleri aracılığıyla ihtiyaç sahibi Müslüman kardeşlerimizin çeşitli ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla başlattığı “Kardeş Şehir Projesi” 2020 yılında da devam etmiştir.
- Müslüman topluluklar arasında kardeşlik duygularını ve iş birliği imkânlarını geliştirmek, mevcut tarihi ve kültürel mekânların korunmasına, yeni ibadethane ve eğitim müesseselerinin oluşturulmasına destek vermek, Müslüman toplulukların dini ve milli kimliklerinin korunmasına yardımcı olmak, uluslararası ölçekte karşılıklı bilgi ve tecrübe paylaşımı imkânlarını sağlamayı amaçlayan proje kapsamında, Türkiye'deki il ve ilçeler, yurt dışındaki 93 farklı ülkeden 208 şehir ile eşleştirilmiştir.
- Proje kapsamında Türkiye'den 70 il ve 168 ilçenin; Balkan, Kafkas, Baltık, Asya, Amerika ve Afrika ülkelerinden kardeş şehirleri bulunmaktadır. 2020 yılında Kardeş Şehir Projesi kapsamında yurt dışında aşağıdaki çalışmalar ve yardımlar gerçekleştirilmiştir. Kardeş Şehir Projesi kapsamında;
  - T.C. Tallin Büyükelçiliği Koordinatör Din Görevlileri Yöneticiliğinin hizmet aracının yenilenmesi amacıyla Aksaray İl Müftülüğü tarafından 03 Ocak 2020 tarihinde yardım gönderilmiştir.
  - 10 Ocak 2020 tarihinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde bulunan Gazimağusa Organize Sanayi Bölgesi Camii inşaatına Kardeş Şehir Projesi kapsamında Mersin İl Müftülüğüne yardım gönderilmiştir.
  - Karadağ’da Mehmed Fatih Medresesi yanında Karadağ İslam Meşihatı tarafından yapılması planlanan hafızlık merkezinin arazisinin satın alınması için Kardeş Şehir Projesi kapsamında Konya İl Müftülüğü tarafından 28 Şubat 2020 tarihinde yardım gönderilmiştir.
  - Kardeş Şehir Projesi kapsamında Samsun İl Müftülüğü tarafından 10 Haziran 2020 tarihinde Gürcistan’daki cami inşaatına yardım gönderilmiştir.
  - Kardeş Şehir Projesi kapsamında Ümraniye İlçe Müftülüğü tarafından Kamerun’a mescit ve Kur’an kursu tefrişatı için yardım gönderilmiştir.
  - Isparta İl Müftülüğü tarafından Yaounde’de yapımı başlatılan “Isparta-Yaounde Kardeşlik Camii” için Kamerun Din Hizmetleri Koordinatörlüğüne yardım gönderilmiştir.
  - Rize Müftülüğü tarafından Madagaskar/Antananarivo’da bulunan Isotry Camii tamirat ve tefrişatında kullanılmak üzere yardım gönderilmiştir.

- Mali'nin başkenti Bamako'da inşa ettirilen Eyüp Sultan Camii'nde görevli mahalli imam, müezzin ve hizmetlinin 01 Ocak - 31 Aralık 2020 tarihleri arasında maaş bedelinin İstanbul Müftülüğüne ödenebilmesi için gerekli işlemler yapılmıştır.
- Konya İl Müftülüğünün maddi destekleri ile Hartum Din Hizmetleri Müşavirliğimiz tarafından Sudan'da 20.000 Mushaf-ı Şerif basılıp dağıtılmasına ilişkin iş ve işlemler yürütülmüştür.
- Kardeş Şehir Rize İl Müftülüğü tarafından 23 Eylül 2020 tarihinde Madagaskar'ın başkenti Antananarivo'ya 1200 km uzaklıkta olan ve halkın %80'nin Müslüman olduğu (Diego-Suarez Bölgesi) Cap Diego ve Namakia'da yaşayan 800 aileye gıda yardımı dağıtılmıştır.
- Polonya'nın Krakow şehrinde bulunan mescidin giderleri için Kardeş Şehir Projesi kapsamında Adana İl Müftülüğüne 04 Ağustos 2020 tarihinde yardım gönderilmiştir

Gelen Heyetler

- Sri Lanka'nın Ankara Büyükelçisi Muhammed Rizvi Hassen Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ'ı 16 Ocak 2020 tarihinde Makamında ziyaret etmiştir.
- Demokratik Kongo Cumhuriyeti Hidrokarbürler Bakan Yardımcısı İmam Mondo Moussa SADR beraberindeki bir heyetle 17 Ocak 2020 tarihinde Başkanlığımıza bir ziyaret gerçekleştirmiştir.
- Malezya Başmüftüsü Dr. Zulkifli Muhammed AL-BAKRİ ve beraberindeki 8 kişilik heyet 24 Ocak 2020 tarihinde Başkanlığımızı ziyaret etmiştir. Heyet Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ tarafından kabul edilmiş, ardından Din İşleri Yüksek Kurulu üye ve uzmanlarından oluşan bir heyetle görüşmüştür.
- Burkina Faso İslami Araştırma ve Eğitim Merkezi Başkanı Siaka GNESSİ ve yardımcısı Aminou OUEDRAOGO, 25 Şubat 2020 tarihinde Başkanlığımızı ziyaret etmiştir. Mezkur heyet Diyanet İşleri Başkan Yardımcımız Doç. Dr. Selim ARGUN tarafından kabul edilmiştir.
- Sri Lanka'da faaliyet gösteren Zam Zam Vakfı Başkanı ve çeşitli dernek ve vakıfların üst düzey yöneticilerinden oluşan **19** kişilik bir heyet 03 Mart 2020 tarihinde Başkanlığımızı ziyaret etmiş, mezkur heyet Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ tarafından kabul edilmiştir.
- Kamboçya'dan kıdemli Bakan Othman HASSAN ve beraberindeki heyet 04 Mart 2020 tarihinde Başkanlığımızı ziyaret etmiştir. Mezkur heyet Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali

ERBAŞ tarafından Makamında kabul edilmiştir. Ülkemizdeki diğer kurum ve kuruluşları ziyaretleri esnasında heyete refakat edilmiştir.

- Suudi Arabistan Ankara Büyükelçisi Walid Bin Abdul Karim EL KHEREJİ Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ'ı 04 Mart 2020 tarihinde Makamında ziyaret etmiştir.
- İran İslam Cumhuriyeti İslami Kültür ve İletişim Kurum Başkanı Ebuzer İbrahimi TÜRKMEN ve beraberindeki heyetin ülkemizi ziyaretleri kapsamında 2020 yılı Ocak ayında Ahmed Hamdi Akseki Sergi Salonunda iki ülkenin hat eserlerini içeren sergi açılmıştır.
- Slovenya Müslümanları Müftüsü Nedzad GRABUS ve beraberindeki 3 kişilik heyetle birlikte, 07-09 Ocak 2020 tarihlerinde Başkanlığımız ve TDV ile görüşmeler yapmak üzere ülkemizi ziyaret etmiştir. Müftü Nedzad GRABUS 08 Ocak 2020 tarihinde Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ ile görüşmüştür.
- Özbekistan Ankara Büyükelçisi Alişir AZAMHOCAYEV 09 Ocak 2020 tarihinde Başkanlığımızı ziyaret etmiş olup Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ ile “İnanç Turizmi”nin geliştirilmesi konusunda karşılıklı iş birliği imkânları müzakere edilmiştir.
- Polonya Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi olarak görevine başlayan Jakub KUMOCH 28 Eylül 2020 tarihinde Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Sayın Ali ERBAŞ ile Başkanlığımızda görüşmüştür.
- Arnavutluk'ta bulunan STK temsilcilerinden Bledi SHKREPİ beraberindeki 2 kişi ile birlikte Başkanlığımızın davetlisi olarak 11-12 Ekim 2020 tarihlerinde ülkemize çalışma ziyareti gerçekleştirmiş olup 12 Ekim 2020 tarihinde Diyanet İşleri Başkan Yardımcımız Doç. Dr. Selim ARGUN ile görüşmüştür.
- Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ, ülkemize gelen Kafkas Müslümanları İdaresi Başkanı Allahşükür PAŞAZADE ile birlikte 18 Ekim 2020 tarihinde Ayasofya-i Kebir Camii Şerifi'ni ziyaret etmişlerdir.
- Bulgaristan Müslümanları Başmüftüsü Dr. Mustafa Hacı ALİŞ ve beraberindeki heyet 12-14 Kasım 2020 tarihleri arasında eğitim hizmetlerinin verimliliğini artırmak ve koordinasyonu sağlamak amacıyla Başkanlığımızın davetlisi olarak ülkemize çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir. Söz konusu çalışma programı kapsamında, Bulgaristan Müslümanları Başmüftüsü Dr. Mustafa Hacı ALİŞ ve beraberindeki heyet 13 Kasım 2020 tarihinde Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ ve Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Doç. Dr. Selim ARGUN ile makamında görüşmüşlerdir.

- 2020 yılında Müslüman Ülke ve Topluluklar Daire Başkanlığı görev bölgesindeki ülkelerden; Afganistan, İran, Dominik Cumhuriyeti, Reunion Adaları, Sri Lanka, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Lübnan, Malezya, Burkina Faso, Pakistan, Suudi Arabistan ve Kamboçya olmak üzere 12 ülkeden 13 heyet Başkanlığımızı ziyaret etmiş, Pakistan Din İşleri Bakanı, Sierra Leone Dışişleri Bakanı, Dominik Cumhuriyeti, İran Hac ve Ziyaret Yerleri Başkanı, İran ve Sierra Leone Büyükelçileri ile de 6 online toplantı yapılmıştır.
- Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ;
  - 09 Eylül 2020 tarihinde Pakistan Din İşleri Bakanı Dr. Pir Nurul Hak KADRİ,
  - 09 Eylül 2020 tarihinde Dominik Cumhuriyeti Büyükelçisi İlyas Rafael TAVARES,
  - 10 Eylül 2020 tarihinde İran Ankara Büyükelçisi Mohammad FARAZMAND,
  - 28 Eylül 2020 tarihinde Sierra Leona Büyükelçisi Mohamed Hassan Kai-Samba
  - 20 Aralık 2020 tarihinde İran Hac ve Ziyaret Yerleri Başkanı Seyyid Abdulfettah NAWAB
  - 2 Kasım 2020 tarihinde Sierra Leone Dışişleri Bakanı Madam Nabeela Farida TUNİS'in ile online görüşmüştür.
- Başkanlığımızın ev sahipliğinde 19-22 Ekim 2019 tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirilen "III. Afrika Ülkeleri Müslüman Dini Liderler Zirvesi"ne Reunion Adalarından katılan İslam&Découvertes Derneği Başkanı İmam Mohammad BHAGATTE, 06 Ocak 2020 tarihinde Başkanlığımızı ziyaret etmiştir.
- Afganistan Büyükelçiliği Maslahatgüzarı 19 Ekim 2020 tarihinde Başkanlığımızı ziyaret etmiştir.
- Lübnan'da Kâin Lübnan Yardımlaşma ve Eğitim Derneği Başkanı ve üyelerinden oluşan 3 kişilik bir heyet, Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Doç. Dr. Selim ARGUN tarafından 20 Ekim 2020 tarihinde kabul edilmiş olup söz konusu heyete AFAD ve TİKA ziyaretlerinde eşlik edilmiştir.
- Afganistan Milli Uzlaşı Yüksek Konseyi Başkanı Dr. Abdullah ABDULLAH ve beraberindeki heyet 19 Kasım 2020 tarihinde Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ tarafından kabul edilmiştir.
- Fransa Büyükelçisi Hervé Magro 14 Aralık 2020 Tarihinde Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Doç. Dr. Selim ARGUN tarafından makamında kabul edilmiştir.

- Kırgızistan Oş Devlet Üniversitesi Rektörlüğünden oluşan 3 kişilik heyet 08-11 Aralık 2020 tarihlerinde Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Doç. Dr. Selim ARGUN tarafından kabul edilmiştir.

Giden Heyetler

- Bulgaristan Hasköy Bölge Müftülüğünce, Müslüman Türk Adlarının İadesi'nin 30. yılı münasebetiyle düzenlenen anma programına Edirne İl Müftüsü ile bir müftülük personeli, 27 Ocak 2020 tarihinde Bulgaristan'da görevlendirilmiştir.
- Hırvatistan'ın başkenti Zagreb'te 04 Şubat 2020 tarihinde düzenlenen “İnsanoğlunun Kardeşliği-Dünyada Barış ve İstikrarın Temeli” başlıklı konferansa Başkanlığımızı temsilen T.C. Belgrad Büyükelçiliği Din Hizmetleri Müşaviri Dr. Fatih YÜCEL ile tercüman olarak bir müşavirlik personeli görevlendirilmiştir.
- 07 Mart 2020 tarihinde Din Hizmetleri Genel Müdürlüğünün koordinesinde KKTC'de düzenlenen Mevlid-i Nebi Gençlik Bilgi Yarışması'nın iş ve işlemlerini yürütülmesi amacıyla Avrasya Ülkeleri Daire Başkanlığı'ndan bir görevli, KKTC'de görevlendirilmiştir.
- Ülkemizde 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleştirilen menfur darbe girişiminde şehit düşen aziz vatandaşlarımızın ruhlarına ithafen K. Makedonya Üsküp'te düzenlenen programlarda Kur'an-ı Kerim tilaveti etmek ve mevlid-i şerif okumak üzere Ankara /Çankaya Müftülüğünden bir imam-hatip ile bir müezzin-kayyım 14-17 Temmuz 2020 tarihleri arasında Makedonya'da görevlendirilmiştir.
- “Mevlid Kandili Özel Programı” için KKTC'ye giden Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ, 28 Ekim 2020 tarihinde KKTC Cumhurbaşkanı Ersin TATAR'a hayırlı olsun ziyaretinde bulunmuştur.
- 2020 Yılı Mevlid Kandili Programı kapsamında 28 Ekim 2020 tarihinde KKTC'de düzenlenen “Mevlid Kandili Özel Programı” Hala Sultan Camii'nde Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ ile KKTC Cumhurbaşkanı Ersin TATAR'ın katılımlarıyla gerçekleştirilmiştir. Program çeşitli TV kanallarında ve sosyal medya ortamlarında canlı olarak yayınlanmıştır.
- 2020 Yılı Mevlid-i Nebi Haftası etkinlikleri kapsamında Kuzey Makedonya'da düzenlenecek programlarda konuşma yapmak üzere Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürü ve Kur'an-ı Kerim tilavet etmek üzere İstanbul/Fatih'ten bir din görevlisi 29 Ekim 2020 tarihinde görevlendirilmiştir.

- 15 Kasım 2020 tarihinde Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN ve beraberindeki heyetin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne yaptıkları ziyaret esnasında kendilerine Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ refakat etmiştir.
- Azerbaycan'ın Karabağ zaferi kutlamalarına katılmak üzere 10 Aralık 2020 tarihinde Azerbaycan'a ziyaret eden Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'a Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ refakat etmiştir.

Yurt Dışına Yönelik Dini Yayın Hizmetleri

- Başkanlığımızca çeşitli dillere tercüme ettirilerek basılan takvimlerden;
  - Bosna-Hersek'e 400,
  - Bulgaristan'a 5.000,
  - Arnavutluk'a 15.050,
  - Kuzey Makedonya'ya 13.000,
  - Romanya'ya 9.000,
  - Kosova'ya 11.000,
  - Nahçıvan'a 1.000,
  - Yunanistan Batı Trakya'ya 6.000,
  - Ukrayna'ya 800 adet gönderilmiştir.
- Başkanlığımızca basılan çeşitli yayınlardan;
  - Arnavutluk'a 6.970,
  - Azerbaycan'a 3.502,
  - Bosna-Hersek'e 7.250,
  - Bulgaristan'a 310,
  - Gürcistan'a 5.400,
  - Karadağ'a 8.415,
  - Kırgızistan'a 30,
  - KKTC'ye 89,
  - Kuzey Makedonya'ya 9.736,
  - Slovenya'ya 84,
  - Sırbistan'a 11.059,
  - Ukrayna'ya 2.835 adet gönderilmiştir.
- Müslüman Ülke ve Topluluklar Daire Başkanlığı görev alanımız içerisindeki bölgelerden gelen dini yayın taleplerine ilişkin işlemler yürütülmüş olup 2020 yılı Şubat ayında;

- 1000 adet Portekizce dilinde hazırlanan eserler Angola'ya,
- 3500 adet Fransızca dilinde hazırlanan eserler Madagaskar'a gönderilmiştir.
- Arjantin'de faaliyet gösteren İslam Merkezi Başkanlığı, dini kurum ve kuruluşlar ile İslami eğitim veren okullarda hediye edilmek üzere gönderilen Başkanlığımız yayınlarından;
  - 1.500 adet İspanyolca Kur'an-ı Kerim Meali,
  - 500 adet İspanyolca Elif Ba,
  - 500'er adet İspanyolca İncim, Ahlakım, Peygamberim Kitapları,
  - 500 adet İspanyolca Temel Dini Bilgiler,
  - 500 adet İspanyolca 40 Hadis Kartelası 2020 yılı Nisan Ayında Arjantin'e gönderilmiştir.
- Yurt dışı din hizmetleri müşavirlik ve ataşeliklerimizden gelen 2021 Yılı Diyanet Takvim talepleri Dini Yayınlar Genel Müdürlüğüne gönderilmiş ve takvimlerin ilgili ülkelere ulaşması sağlanmıştır.

İslamofobi Çalışmaları

- İslamofobi Raporu

İslam ve Müslümanlar aleyhine takınılan, İslam karşıtlığı ve düşmanlığı olarak seyreden tutum ve davranışlar son zamanlarda hızla artmıştır. Dünyada meydana gelen İslamofobik olaylar ile ilgili yıllık rapor hazırlanmaktadır. 2019 yılı İslamofobi Raporu yurt dışı temsilciliklerimiz tarafından rapor edilen olaylar ile açık kaynaklardan aktarılan vakalar ve basında yer almış İslamofobik saldırı niteliği taşıyan haberler derlenerek hazırlanmıştır.

- Fransız Dergisi Charlie Hebdo Hakkında Basın Açıklaması

28 Ekim 2020 tarihinde Başkanlığımız, Fransız Dergisi Charlie Hebdo'nun yayınladığı Peygamber Efendimiz ve Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip ERDOĞAN'ı konu edinen çirkin karikatürlere ve hak ihlallerine karşı tepki göstermeye ve inisiyatif alma yönünde yapılan 6 dildeki basın açıklamasını, dünyanın değişik ülkelerindeki 795 dini kurum ve temsilciliklerimize resmi olarak iletmiştir.

Uluslararası Raporlara Katkılar

- Avrupa Birliği

Avrupa Komisyonu, her yıl aday ülkelerin Avrupa Birliğine katılım yolunda kaydettikleri gelişmeleri değerlendiren raporlar yayınlamaktadır. 01 Ocak 2020-15 Haziran 2020 tarihleri arasında Başkanlığımız tarafından gerçekleştirilen ve Avrupa Komisyonu 2020 Türkiye Raporuna (AB 23. ve 24. Fasıllarla ilgili) ilave katkı niteliği taşıyabileceği düşünülen faaliyetler

hakkındaki yeni bilgiler, 19 Haziran 2020 tarihinde İngilizce olarak Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığına iletilmiştir.

- ABD Uluslararası Dini Özgürlükler Raporu

ABD Dışişleri Bakanlığı bünyesinde bulunan Uluslararası Din Özgürlüğü Komisyonu (USCIRF) tarafından her yıl yayımlanmakta olan “Uluslararası Dini Özgürlükler Raporu”nun ülkemizdeki dini özgürlüklerle alakalı gelişmeler hakkında doğru bilgilerin, adı geçen komisyona iletebilmesi için Başkanlığımız katkı sunmaktadır. Bu çerçevede Başkanlığımızın ilgili hizmetleri bir rapor haline getirilerek 24 Ocak 2020 tarihinde Dışişleri Bakanlığına iletilmiştir.

Birleşmiş Milletler

BM üyesi ülkelerin insan hakları durumunun beş yılda bir İnsan Hakları Konseyi (İHK) bünyesinde diğer devletler tarafından gözden geçirildiği Üçüncü Tur Evrensel Periyodik İnceleme Mekanizması (EPİM) çerçevesinde 28 Ocak 2020 tarihli oturumda ülkemize yöneltilen 302 tavsiyeye yönelik Başkanlığımız görev alanına giren konulara ilişkin tutum ve görüşümüz 11 Mayıs 2020 tarihinde Dışişleri Bakanlığına gönderilmiştir.

Yardım Kampanyaları

- Vekalet Yolu ile Kurban Organizasyonu

- Başkanlığımız ve Türkiye Diyanet Vakfı iş birliği ile 2020 Yılı Kurban Organizasyonu yurt dışı organizasyon hazırlıkları kapsamında yurt dışı tanıtım toplantıları ile 145 ülkeye gönderilecek gönüllü ve görevlilerin Başkanlığımıza müteallik iş ve işlemler yürütülmüştür.
- Vekâletle Kurban Organizasyonu kapsamında tanıtım faaliyetleri gerçekleştirilmiş olup vatandaş ve dindaşlarımızın katılımı sağlanmıştır.
- Başkanlığımız ve Türkiye Diyanet Vakfı iş birliği ile gerçekleştirilen 2020 Yılı Kurban Organizasyonu kapsamında 62 ülkeye 98 görevli ve gönüllü görevlendirilmiş; Başkanlığımızca müteallik iş ve işlemler yürütülmüştür.
- Başkanlığımız ve Türkiye Diyanet Vakfı iş birliği ile 74 ülke ve 308 bölgeye 2020 Yılı Vekalet Yoluyla Kurban Organizasyonu kapsamında 483.111 hisse kurban kesilerek ihtiyaç sahiplerine dağıtılmıştır.

h. İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü

- 16 Din İşleri Yüksek Kurulu üyesi, 2 Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu üyesi, 10 daire başkanı, 8 başmüfettiş, 2 müşavir (ş), 12 başkanlık müşaviri, 13 başkanlık vaizi, 1 iç denetçi, 3 Din İşleri Yüksek Kurulu uzmanı, 1 çözümleyici, 1 programcı, 1 sosyolog, 1

- APK uzmanı (ş), 10 eğitim hizmetleri uzmanı, 1 din hizmetleri uzmanı, 3 tekniker, 16 teknisyen, 2 grafiker, 1 ambar memuru, 1 veri hazırlama ve kontrol işletmeni, 10 memur, 9 bekçi ve 4 hizmetlinin unvan değişikliği sonucu atama işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- 4 daire başkanı, 1 Diyanet işleri uzmanı, 1 Diyanet işleri uzman yardımcısı, 1 mali hizmetler uzmanı, 4 mühendis, 1 çözümleyici, 3 eğitim uzmanı, 5 din hizmetleri uzmanı, 1 avukat, 9 şef, 1 tekniker, 7 memur, 44 veri hazırlama ve kontrol işletmeni, 1 şoför, 1 aşçı ve 1 hizmetlinin taşra teşkilatından merkez teşkilatı ile birim içi ve birimler arası nakil işlemleri gerçekleştirilmiştir.
  - 3 Diyanet işleri uzmanı, 7 müfettiş yardımcısı, 7 Diyanet işleri uzman yardımcısı, 1 mali hizmetler uzmanı ile 35 musahhah kadrolarına sınav sonucu atama işlemleri gerçekleştirilmiştir.
  - 1 Başkanlık müşaviri, 5 çocuk gelişimcisi, 3 öğretmen, 8 Diyanet işleri uzman yardımcısı, 2 prodüktör, 2 ses kayıtçısı, 1 montajcı, 2 kameramanın kadrolu olarak 5 arşiv uzmanı, 1 işaret dili tercümanı, 6 kameraman, 4 mütercim-tercüman, 6 tashihçi, 2 yazma eser patoloji uzmanı, 2 yazma eser uzmanı ve 2 yönetmenin 4/B sözleşmeli olarak açıktan atama işlemleri gerçekleştirilmiştir.
  - 1 müfettiş, 1 Diyanet işleri uzmanı, 1 veri hazırlama ve kontrol işletmeni, 1 sözleşmeli muhabir ile 1 sürekli işçinin mahkeme kararı, 1 mühendisin ise Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu kararı gereği görevine iade işlemleri gerçekleştirilmiştir.
  - 1 veri hazırlama ve kontrol işletmeni ile 1 hizmetlinin kurumlar arası nakil işlemleri gerçekleştirilmiştir.
  - 1 veri hazırlama ve kontrol işletmeninin görevine son verme işlemi ile 2 sözleşmeli mütercim-tercüman ile 1 dizgi operatörünün sözleşme fesih işlemi, 1 çocuk gelişimcisi, 1 veri hazırlama ve kontrol işletmeni, 2 mühendis, 1 avukatın görevinden çekilme işlemi gerçekleştirilmiştir.
  - 5 Başkanlık müşaviri, 1 şube müdürü (ş), 2 veri hazırlama ve kontrol işletmeni ile 1 şoförün birim içi ve birimler arası görevlendirme işlemleri gerçekleştirilmiştir.
  - Üniversitelerden 1'i Başkan yardımcılığına olmak üzere 1 daire başkanı ve 1 infaz koruma memuru ile birlikte 3 kurumlar arası görevlendirme işlemi gerçekleştirilmiştir.
  - 1 Din İşleri Yüksek Kurulu başkanı ve 9 daire başkanlığına tedviren görevlendirme işlemleri gerçekleştirilmiştir.
  - Başkanlığımız merkez teşkilatında 4/B sözleşmeli pozisyonunda görev yapan 5 yönetmen, 2 arşiv uzmanı, 7 mütercim, 3 tashihçi, 2 yazma eser patoloji uzmanı, 3 yazma eser uzmanı,

1 işaret dili uzmanı, 6 kameraman, 1 dizgi operatörü, 4 muhabir, 3 redaktör ve 8 büro personelinin sözleşmeleri yenilenmiştir.

- Taşra teşkilatında görev yapan değişik unvanlardaki 20 personelin görevlendirme ve görev sürelerinin uzatılma işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- 1 Başkan yardımcısı olarak görevlendirilen öğretim üyesinin görev süresinin uzatılmasıyla ilgili izin işlemi gerçekleştirilmiştir.
- 1 avukat, 1 tekniker, 1 aşçı ile 1 sözleşmeli büro personelinin askerliği sebebiyle maaşsız izinli sayılma işlemi gerçekleştirilmiştir.
- 1 avukat, 1 tekniker, 1 bekçi ile 1 sözleşmeli büro personelinin göreve iade işlemi gerçekleştirilmiştir.
- 24 il müftü yardımcısı, 11 vaiz, 1 şube müdürü, 1 eğitim görevlisi ve 1 ataşenin ilçe müftüsü olarak atama işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- 47 ilçe müftüsü, 4 vaiz ve 1 şube müdürünün il müftü yardımcısı olarak atama işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- 13 il müftüsü, 180 ilçe müftüsü ile 11 il müftü yardımcısının nakil işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- 1 Başkanlık müşaviri, 1 daire başkanı, 1 Diyanet işleri uzmanı, 12 ilçe müftüsü ile 5 il müftü yardımcısının il müftüsü olarak atama işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- 1 din hizmetleri müşaviri ile 10 il müftüsünün Başkanlık müftüsü olarak atama işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- 8 din hizmetleri müşaviri, 2 atase ile 2 din hizmetleri ataşeliğine atama işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- 1 ilçe müftüsünün göreve son verilmesi ile 1 ilçe müftüsünün mahkeme kararı gereği göreve iade işlemi gerçekleştirilmiştir.
- 133 personelin sınav sonucu ilçe müftüsü olarak atama işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- 12 Başkanlık müftüsünün taşra teşkilatında geçici görevlendirme işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- 2 il müftüsü olarak görevlendirilen öğretim üyesinin görev sürelerinin uzatılmalarıyla ilgili izin işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- 83 uzman vaiz ile 9 başvaizin sınav sonucu atama işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- 176 personelin sınav sonucu vaiz olarak atama işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- 199 istek, 55 eş durumu, 10 sağlık durumu, 3 öğrenci, 3 yurt dışı ile 14 tahkikat sonucu olmak üzere toplam 284 vaizin nakil işlemi gerçekleştirilmiştir.

- İhtisas kursuna katılım sebebiyle 15 vaizin nakil işlemi gerçekleştirilmiştir.
- İhtisas kursunu tamamlayan 241 kursiyerin vaiz olarak atama işlemi gerçekleştirilmiştir.
- FETÖ/PDY terör örgütüne aidiyeti, irtibatı ve iltisakı sebebiyle 2 vaizin kamu görevinden çıkarılması ile 2 vaizin Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu kararı gereği görevine iade edilme işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- 4 vaizin kamu görevinden çekilme işlemi ile 8 vaizin görevine son verme işlemi gerçekleştirilmiştir.
- 16 vaizin askerliği sebebiyle askere sevk ve asker dönüşü göreve iade işlemi gerçekleştirilmiştir.
- 2 eğitim merkezi müdürü, 180 şube müdürü, 99 murakıp, 2 eğitim görevlisi, 11 öğretmen, 92 din hizmetleri uzmanı, 16 eğitim uzmanı, 84 şef ile 41 teknikerin atama ve nakil işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- 3713 sayılı Kanun gereği (şehit ve gazi yakını) 9 memur, 45 hizmetli; EKPSS (Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı) gereğince 53 hizmetli ve 1 veri hazırlama ve kontrol işletmeni ile 9 öğretmenin açıktan atama işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- 2 şube müdürü, 2 eğitim uzmanı, 5 hizmetlinin mahkeme kararı, 2 veri hazırlama ve kontrol işletmeni ile 2 hizmetlinin ise Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu kararı gereği görevine iade işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- 402 şube müdürü, 134 murakıp, 347 din hizmetleri uzmanı ile 50 şef kadrosuna sınav sonucu atama işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- 1 öğretmenin kurumlar arası nakil işlemi gerçekleştirilmiştir.
- 602 veri hazırlama ve kontrol işletmeni, 73 memur, 20 teknisyen, 6 kaloriferci, 179 şoför, 9 aşçı, 123 bekçi ile 367 hizmetlinin atama işlemleri için İKYS üzerinden izin verme işlemi gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız taşra teşkilatında münhal bulunan 60 adet ilçe müftüsü kadrosu için 19 Temmuz 2020 tarihinde yapılan yazılı sınavın ardından 13 Ekim 2020 tarihinde başlayan sözlü sınavdan 382 kişiden 60 kişi atanmaya hak kazanmıştır.
- Başkanlığımız merkez teşkilatında bulunan 3 adet Diyanet işleri uzman yardımcısı için “Mesleki Yeterlilik Sınavı” 20 Nisan 2020 tarihinde yapılmış olup 3 kişi atanmaya hak kazanmıştır.
- Başkanlığımız taşra teşkilatında münhal bulunan Grup-I 550, Grup-II 50 adet olmak üzere 600 şube müdürü, 400 din hizmetleri uzmanı ve 250 şef kadrosu için sınav açılmış ve başvurular 30 Eylül 2019-11 Ekim 2019 tarihleri arasında alınmıştır. 02 Kasım 2019

tarihinde yazılı aşaması yapılan sınavda başarılı olanlar 01 Temmuz 2020-27 Ağustos 2020 tarihleri arasında sözlü sınava alınmıştır. Sınavın her iki aşamasında başarılı olan adaylardan puan sıralamasına göre 273 şube müdürü (Grup-I) 50 şube müdürü (Grup-II), 400 din hizmetleri uzmanı ve 57 şef atanmaya hak kazanmıştır.

- Başkanlığımız taşra teşkilatında münhal bulunan 540 murakıp kadrosu için sınav açılmış ve başvurular alınmıştır. 02 Kasım 2019 tarihinde yazılı aşaması yapılan sınavda başarılı olanlar 10 Ağustos 2020-25 Ağustos 2020 tarihleri arasında sözlü sınava alınmıştır. Sınavın her iki aşamasında başarılı olan adaylardan puan sıralamasına göre 155 aday atanmaya hak kazanmıştır.
- Başkanlığımız taşra teşkilatında münhal bulunan 500 adet vaiz kadrosu için sınav açılmış ve başvurular alınmıştır. 02 Kasım 2019 tarihinde yazılı aşaması yapılan sınavda başarılı olanlar 06 Temmuz 2020-20 Temmuz 2020 tarihleri arasında sözlü sınava alınmıştır. Sınavın her iki aşamasında başarılı olan adaylardan puan sıralamasına göre 193 aday atanmaya hak kazanmıştır.
- Başkanlığımız taşra teşkilatında münhal bulunan 60 adet ilçe müftüsü kadrosu için sınav açılmış ve başvurular 07 Mayıs 2020-22 Mayıs 2020 tarihleri arasında alınmıştır. 19 Temmuz 2020 tarihinde yazılı aşaması yapılan sınavda başarılı olanlar 13 Ekim 2020-16 Kasım 2020 tarihleri arasında sözlü sınava alınmıştır. Sınavın her iki aşamasında başarılı olan adaylardan puan sıralamasına göre 60 aday atanmaya hak kazanmıştır.
- Başkanlığımız merkez teşkilatında çeşitli unvanlarda (kameraman, işaret dili, mütercim ve yönetmen) münhal bulunan 50 adet sözleşmeli pozisyon için başvurular sınav açılmış ve 08 Haziran 2020-22 Haziran 2020 tarihleri arasında alınmıştır. 06 Temmuz 2020-17 Temmuz 2020 tarihleri arasında yapılan sözlü ve uygulamalı sınav sonucunda 30 aday atanmaya hak kazanmıştır.
- Başkanlığımız taşra teşkilatında münhal bulunan imam-hatip (200); Kur'an kursu öğreticisi (400 hafız olmayan); Kur'an kursu öğreticisi (619 hafız) ve müezzin-kayyım (100) toplam 1.319 kadroları için sınav açılmış ve başvurular 14 Şubat 2020-28 Şubat 2020 tarihleri arasında alınmıştır. Sözlü sınav 07 Eylül 2020-16 Ekim 2020 tarihleri arasında yapılmıştır. Başarılı olan adaylardan puan sıralamasına göre 83 imam-hatip; 203 Kur'an kursu öğreticisi ve 683 Kur'an kursu öğreticisi (hafız) toplam 969 aday atanmaya hak kazanmıştır.
- Başkanlığımız merkez teşkilatında münhal bulunan 15 Diyanet işleri uzman yardımcısı kadrosu için sınav açılmış ve 07 Ocak 2020-20 Ocak 2020 tarihleri arasında 272 başvuru

alınmıştır. 22 Şubat 2020 tarihinde yazılı aşaması yapılan sınavda başarılı olan 52 aday 06 Temmuz 2020-08 Ağustos 2020 tarihleri arasında sözlü sınava alınmıştır. Sınavın her iki aşamasında başarılı olan adaylardan puan sıralamasına göre 15 Diyanet işleri uzman yardımcısı atanmaya hak kazanmıştır.

- Başkanlığımız merkez teşkilatında münhal bulunan 35 musahhih kadrosu için sınav açılmış ve başvurular 02 Kasım 2020-10 Kasım 2020 tarihleri arasında alınmıştır. 25 Kasım 2020-04 Aralık 2020 tarihleri arasında uygulama ve sözlü sınav yapılmıştır. Başarılı olan adaylardan puan sıralamasına göre 35 aday atanmaya hak kazanmıştır.
- Başkanlığımız merkez teşkilatında münhal bulunan 4 adet Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu üyeliği için sınav açılmış ve başvurular 08 Eylül 2020-23 Eylül 2020 tarihleri arasında alınmıştır. 16 Kasım 2020-19 Kasım 2020 tarihleri arasında sözlü sınav yapılmış olup atamaya ilişkin süreç devam etmektedir.
- Başkanlığımız taşra teşkilatında münhal bulunan 20 adet öğretmen (Kur'an-ı Kerim) kadrosu için sınav açılmış ve başvurular 08 Eylül 2020-23 Eylül 2020 tarihleri arasında alınmıştır. 17 Kasım 2020-19 Kasım 2020 tarihleri arasında yapılan sözlü sınavda başarılı olan adaylardan puan sırasına göre 10 aday atanmaya hak kazanmıştır.
- Başkanlığımız taşra teşkilatında münhal bulunan 40 adet eğitim görevlisi kadrosu için sınav açılmış ve başvurular 08 Eylül 2020-22 Eylül 2020 tarihleri arasında alınmıştır. 21 Kasım 2020 tarihinde yazılı aşaması yapılmış olup sözlü sınav için çalışmalar devam etmektedir.
- Başkanlığımız merkez teşkilatında münhal bulunan 5 adet çocuk gelişimcisi, 5 adet öğretmen kadroları için sınav açılmış ve başvurular 22 Haziran 2020-06 Temmuz 2020 tarihleri arasında alınmıştır. 10 Eylül 2020 tarihinde yapılan sözlü sınav sonucunda başarılı olan adaylardan 5 çocuk gelişimcisi ve 3 öğretmen atanmaya hak kazanmıştır.
- Başkanlığımız taşra teşkilatında bulunan 38 adet münhal kadro için sınav açılmış olup 2.400 müracaattan 114 kişi sınava çağırılmıştır.
- Başkanlığımız taşra teşkilatında münhal bulunan 40 adet cami rehberi için 537 kişi müracaat etmiş olup 120 kişi sınava çağırılmıştır.
- Başkanlığımız taşra teşkilatında Kur'an kursu öğreticisi, imam-hatip ve müezzin-kayyım unvanlarında istihdam edilmek üzere 5.100 adet pozisyon için sınav duyurusu yapılmıştır. Sınava müracaat eden aday sayısı 39.120 kişi olup bunlardan 11.819 kişi sınava çağırılmıştır.

- Başkanlığımız personel sayısı ile sendika üyesi kamu görevlilerinin sendikalara göre dağılımlarına ilişkin tutanaklar, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına ve ilgili sendikalara gönderilmiştir.
- İş yerlerinde kamu görevlileri arasında en çok üye kaydetmiş sendika iş yeri temsilcisinin seçimi sağlanmıştır.
- 2020 yılı Mayıs ve Ekim ayı Kurum İdari Kurul toplantıları yapılmıştır.
- 2020 yılı Mayıs ve Ekim ayı Kurum İdari Kurul kararları; sendikalara, merkez birimlerine, il müftülüklerine ve eğitim merkezi müdürlüklerine gönderilmiştir.
- Kamu Görevlileri Sendikaları Üyelikten Çekilme Dışındaki Diğer Nedenlerle Ayrılmalar ve İşyeri Değişiklik Bildirim Formu düzenlenmiştir.
- Kamu kurum ve kuruluşlarında etik kültürünün yerleştirilmesi ve geliştirilmesi, etik ilkelerle ilgili bilincin artırılması personelin bu konuda karşılaştığı sorunlarla ilgili tavsiye ve yönlendirmelerde bulunmak ve etik uygulamalarını değerlendirmek üzere Başkanlığımızda kurulan “Etik Komisyonu” tarafından alınan kararların uygulamaya geçirilmesi konusunda çalışmalar yapılmıştır.
- Başkanlığa dilekçe, faks, e-mail vb. vasıtalarla intikal eden her türlü şikâyet değerlendirilip gereği yapılmak üzere mahalline veya Rehberlik ve Teftiş Başkanlığına havale edilmiştir.
- Başkanlığa intikal eden şikâyet evrakından 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanuna uygun olmayan veya inceleme sonucu iddiaların asılsız olduğu anlaşılanlarla ilgili hıfz işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında disiplin yönünden yapılan müracaatlarla ilgili işlemler gerçekleştirilmiştir.
- İnceleme raporlarındaki teklifler doğrultusunda gerekli işlemlerin yapılması ve işlemi biten raporların personelin özlük dosyasına konulması işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- Uyarma, kınama ve aylıktan kesme ceza teklifleriyle ilgili savunmalar alınıp değerlendirilerek kanuni süreler içerisinde tecziye işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- Kademe ilerlemesinin durdurulması cezası teklifleriyle ilgili savunmalar alınıp merkez disiplin kuruluna sevk işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- Devlet memurluğundan çıkarma cezası teklifleriyle ilgili savunmalar alınıp Yüksek Disiplin Kuruluna sevk işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre şikâyette bulunulan personel hakkında düzenlenen ön inceleme raporlarıyla ilgili işlemler gerçekleştirilmiştir.

- Haklarında bölge dışı nakil, il dışı nakil, görev değişikliği ve 657 sayılı Kanunun md-98/b ve 633 sayılı Kanunun 25. maddesine göre görevine son verilmesi teklifleri yapılan personelin dosyaları ile FETÖ/PDY ve diğer terör örgütleriyle irtibat veya iltisaklı olmaları nedeniyle haklarında işlem yapılan personelin dosyaları görüşülmüştür.
- Kademe ilerlemesinin durdurulması cezası teklif edilen Başkanlık merkezi ve il müftüleri dışındaki personelle ilgili raporlar bağlı bulunduğu il disiplin kurullarına sevk edilerek gerekli işlemler yapılmıştır.
- Başkanlığımızca verilen uyarma, kınama, aylıktan kesme cezalarına yapılan itirazlar ile Başkanlık merkez personeli ve il müftüleri hakkında kademe ilerlemesinin durdurulması cezası teklifleri görüşülerek alınan kararlarla ilgili gerekli işlemler yapılmıştır.
- Devlet memurluğundan çıkarma cezası teklifi ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezasına yapılan itirazlar görüşülerek alınan kararlarla ilgili gerekli işlemler yapılmıştır.
- Dosyaları Başkanlığımızda bulunan personele mahallince verilen başarı, üstün başarı ve ödül belgeleriyle ilgili gerekli kayıt işlemleri yapılmıştır.
- FETÖ/PDY kapsamında imam-hatip, müezzin-kayyım ve Kur'an kursu öğreticileri hakkında mahallince yapılan inceleme veya soruşturma sonucu düzenlenen muhakkik raporları usul ve esas yönünden değerlendirilmek üzere Rehberlik ve Teftiş Başkanlığına intikal ettirilmiş, diğer unvanlardaki personel hakkında ise Başkanlığımız Rehberlik ve Teftiş Başkanlığınca bu kapsamda hazırlanan raporlardaki teklifler Atama ve Yer Değiştirme Kurulunda görüşülmek üzere sevk edilmiş ve gerekli işlemler yapılmıştır.
- FETÖ/PDY ve PKK/KCK vb. terör örgütlerine üyeliği, mensubiyeti, irtibatı ve iltisaklı olduğu iddia edilen personelle ilgili tahkikat ve takip işlemleri yapılmıştır.
- Başkanlığımız taşra teşkilatında ihtiyaç duyulan yerlere çeşitli unvanlarda 868 adet kadro tahsis edilmiştir.
- İbadete yeni açılan 221 cami kayıtlarımıza alınarak gruplandırma işlemleri yapılmıştır.
- Mahallinin talebi dikkate alınarak ilgili mevzuat uyarınca 322 caminin grup değişikliği işlemleri yapılmıştır.
- Yurt dışında yaşayan vatandaş, soydaş ve dindaşlarımıza etkin din hizmeti verilebilmesi için Bakanlıklararası Ortak Kültür Komisyonu Sınavı'nda başarılı olanların yerleştirilmesinin yapılabilmesi için ülkeler bazında 300 adet yurt dışı sözleşmeli pozisyondan 131 tanesine yerleştirme işlemi yapılmıştır. Mevcut durumda yurt dışı teşkilatında 333 sözleşmeli personel görev yapmaktadır.

- Başkanlığımız taşra teşkilatında ihtiyaç duyulan personel ihtiyacını karşılamak için 5.000 Kur'an kursu öğreticisi, 4.000 imam-hatip ve 500 müezzin kayyım olmak üzere toplam 9.500 4/B sözleşmeli pozisyonunun ihdası için çalışma yapılmış bu kapsamda 3.500 imam-hatip, 1.400 Kur'an kursu öğreticisi, 100 müezzin-kayyım için sözleşmeli pozisyon alınmıştır.
- 164 cami rehberi kadrosu için açıktan atama izni talep edilmiştir.
- Çeşitli unvanlardaki 10.750 adet boş kadro için açıktan atama izni talep edilmiştir.
- Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü Radyo ve Televizyon Daire Başkanlığının ihtiyaç duyduğu 96 adet 4/B sözleşmeli pozisyonun temini için çalışma yapılmış olup bu kapsamda 37 adet pozisyon alınmıştır.
- 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında, Başkanlığımıza ataması yapılan 23 personelin kadro işlemleri yapılmıştır. Bu işlem ile birlikte Başkanlığımızda çeşitli unvanlarda toplam 821 şehit yakını ve gazinin istihdamı sağlanmıştır.
- 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu kapsamında Başkanlığımıza ataması yapılan 36 kişinin kadro işlemleri yapılmıştır. Bu işlem ile mezkur Kanun kapsamında Başkanlığımızda çeşitli unvanlarda sosyal hizmet modellerinden yararlanan 505 kişinin istihdamı sağlanmıştır.
- Ülkemiz genelinde bütün cami ve mescitler için güncelleme ekranı açılarak cemaat sayısı, fiziki yapısı, mimarisi vb. bilgileri mahallince güncel hale getirilmiştir. Ayrıca Kur'an kurslarının mahallin talepleri doğrultusunda norm kadro sayıları güncellenmiştir.
- Yurt dışında yaşayan vatandaş, soydaş ve dindaşlarımıza etkin din hizmeti verilebilmesi için Nant Amsterdam Din Hizmetleri Ataşeliği ile Tokyo Din Hizmetleri Müşavirliğinin kadro işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız personeli iken görevlerine son verilen çeşitli unvanlardaki 24 personelin OHAL İnceleme Komisyonu kararı uyarınca göreve iade işlemleri yapılmıştır.
- Merkez teşkilatında kadro karşılığı çalışan 37 ve kadro karşılıksız çalışan 8 personelin sözleşmeleri yenilenmiştir.
- Yurt dışı teşkilatında 4/B sözleşmeli mahalli katip olarak çalışan 6 personelin sözleşmeleri yenilenmiştir.
- Taşra teşkilatında 511 adet şube müdürü ile 151 adet şef kadrosu ihdas edilmiştir.
- 2020 engelli alımları için Kasım ayında 210 adet kadro Devlet Personel Başkanlığına bildirilmiş ve ilgililerin yerleştirme işlemleri tamamlanmıştır. Bu işlem ile birlikte 657

sayılı Kanununun 53. maddesi gereği Başkanlığımız merkez ve taşra teşkilatında toplamda 1.778 engelli personel istihdam edilmiştir.

- Kadro Bülteni güncellenerek ilgililerin istifadesine sunulmuştur.
- Dosyası Başkanlık merkezinde bulunan ve derece/kademe terfi yapmaya hak kazanan 3.139 personelin terfileri yapılmıştır.
- Akademik çalışmalarını belgeleyen 73 personelin belgeleri mükteseplerinde değerlendirilmiştir.
- Bir üst öğrenimi bitirip diplomalarını beyan eden 102 personelin intibak işlemleri yapılmıştır.
- 6111 sayılı Kanun uyarınca 129 personelin terfileri yapılmıştır.
- 657 sayılı Kanununun 68/b maddesi uyarınca 524 personele müktesebinin üzerinde kadro verilmiş ve onayları alınmıştır.
- Aylıksız izinden ve askerlik sonrası 94 personelin müktesep tespiti yapılmış ve onayları alınmıştır.
- Dosyası merkezde bulunan 1 personelin hafızlık belgesi müktesebinde değerlendirilmiştir.
- 43 personelin hizmet birleştirmesi işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- 22 personelin asalet tasdik işlemleri yapılmıştır.
- 1.600 personelin müktesep hesaplaması yapılmıştır.
- Dosyası taşrada iken merkeze gelen 470 dosya incelenmiştir.
- 115 personelin müktesep tashihi yapılmıştır.
- 1.301 personelin emekli, 129 personelin vefat olmak üzere toplam 1.430 emekli ve vefat işlemi yapılmıştır.
- 28 personelin borçlanma işlemi yapılmıştır.
- Başkanlığımız personeli iken herhangi bir sebeple görevinden ayrılanlardan kendilerinin veya çeşitli kurum ve kuruluşların talebi üzerine 97 adet hizmet cetveli düzenlenerek ilgili kişi veya kurumlara gönderilmiştir.
- Başkanlığımız Kur'an kursu öğreticisi, imam-hatip ve müezzin-kayyım kadroları ile bu kadroların kariyer basamakları ve pozisyonlarından 5.518 kadrolu, 3.053 sözleşmeli personelin atama ve yer değiştirme işlemi gerçekleştirilmiştir.
- Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığının 13.03.2020 tarihli talimatı doğrultusunda; 60 yaş ve üzerinde olanlar ile Sağlık Bakanlığının belirlediği dezavantajlı gruplar (bağışıklık sorunu olanlar, kanser hastaları, kronik solunum yolu hastaları, obezite ve diyabet, kalp

damar hastaları, organ nakli olanlar, kronik hastalar) arasında sayılan personel COVID-19 salgını nedeniyle idari izinli sayılmıştır.

- Başkanlık faaliyetlerine ara verilmeden önce Kredi ve Yurtlar Kurumuna bağlı yurtlarda manevi rehber olarak görevlendirilmiş olan imam-hatip ve müezzin-kayyımlardan, il ve ilçelerde teşekkül ettirilen Vefa Sosyal Destek Gruplarında manevi rehberlik hizmetlerini deruhte etmek üzere mülki amir oluruyla münhasıran görevlendirilenlerin yerlerine vekalet etmekte olan imam-hatip ve müezzin-kayyımların vekalet durumları, salgın riskinin ortadan kalkıp normal sürece dönülünceye kadar devam ettirilmesi yönünde işlem tesis edilmiştir.
- COVID-19 salgını nedeniyle mücbir sebepler dışında personelin il dışı nakilleri durdurulmuştur.
- 2020 yılında sınav yapılmaması nedeniyle süresi dolan 2017 MBSTS puanlarının geçerliğinin yeni sınav yapılana kadar devam ettirilmesi yönünde işlem tesis edilmiştir.
- Hususi Damgalı Pasaport almak isteyen 58 personele Hususi Damgalı Pasaport Talep Formu düzenlenmiştir.
- Hususi Damgalı Pasaport müracaatında bulunan emekli 18 personele Hususi Damgalı Pasaport Talep Formu düzenlenmiş olup, kadro dereceleri uygun olmayan 2 emekli personelin talepleri reddedilmiştir.
- Hususi Damgalı Pasaport Talep Formlarını 2021 yılında imzalamaya yetkili personellerin imza sirküsü il nüfus ve vatandaşlık müdürlüğüne iletilmiştir.
- Başkanlığımız arşivinde bulunan gayri faal dosyalarla ilgili araştırma ve inceleme yapmak için 21 araştırmacı şahsen müracaatta bulunmuş, bunlarla ilgili gerekli onaylar alınmıştır. Toplam 108 adet özlük dosyası üzerinde inceleme yapılmıştır.
- Başkanlığımız merkez ve taşra teşkilatında faal ve gayri faal 48 personel için icra müdürlükleri, Cumhuriyet savcılıkları ve mahkemelerle yazışma yapılmıştır.
- Başkanlığımız arşivinde bulunan özlük dosyalarından 12 adet belge istemi yapılmış olup söz konusu belgeler ilgililere elden teslim veya posta yolu ile gönderilmiştir.
- İl nüfus ve vatandaşlık işleri müdürlükleri ve il emniyet müdürlüklerinden gelen talepler çerçevesinde 29 personelin pasaport işlemleri ile ilgili yazışma yapılmıştır.
- Yabancı Dil Sınavında başarılı olup belgeleri Başkanlığımıza ulaşan 124 personelin yabancı dil belgelerinin İKYS'ye kaydı yapılmıştır.
- Başkanlığımız merkez ve taşra teşkilatında çalışan 22 personele çalışma belgesi verilmiştir.

- MERNİS'ten T.C. Kimlik bilgileri, SSK'dan emekli sicil numarası sorgulanarak 1.740 personelin nüfus, özlük, hizmet ve öğrenim bilgilerinin DİBBYS'de güncellenmesi yapılmıştır.
- Nakil ya da unvan değişikliği nedeniyle özlük dosyaları Başkanlığımıza gönderilen 1.453 personelin özlük dosyalarının teslim-tesellüm işlemleri yapılmıştır.
- Nakil ya da unvan değişikliği nedeniyle 39 adet personel özlük dosyası ilgili il müftülüklerine gönderilmiştir.
- Gayri faal personelle ilgili 2.840 HİTAP işlemi gerçekleştirilmiştir.
- 1.947 personele ait Kurs Bitirme ve Katılım Belgelerinin DİBBYS'ye kayıt işlemi gerçekleşmiştir.
- Taleplerine binaen ilgili mevzuat çerçevesinde 85 personele aylıksız izin onayı; 88 personele ise aylıksız izin dönüşü göreve iade onayı çıkartılmıştır.
- Kamu kurum kuruluşlarından ve üniversitelerden gelen talep üzerine Başkanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli 14 personel için görevlendirme onayı alınmıştır.
- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 102, 104 ve 105. maddeleri gereğince Başkanlığımız personeli ile ilgili 291 adet izin onayı alınmıştır.
- Yurt dışı izin talepleri ile ilgili 67 yurt dışı izin onayı alınmıştır.
- Kamu kurum ve kuruluşlarından Başkanlığımıza 241 personel ile ilgili muvafakat talebi gelmiştir. Bunlardan 201 personele Başkanlık tarafından muvafakat verilerek onayları ilgili kurumlara gönderilmiştir. İlgili kurumlarca ataması yapılan 132 personelimiz kurumlar arası geçiş yapmıştır. Muvafakatı verilip henüz ataması yapılmayan 77, muvafakat verilip ilgili kurumlar tarafından reddedilen 7 personel bulunmaktadır.
- Kamu kurum ve kuruluşlarından gelen talep üzerine 12 personel ile ilgili kurumlar arası geçici görevlendirme onayı alınarak gerekli işlemler yapılmıştır.
- Muvafakat verilip kurumlar arası naklen ataması yapılanlardan dosyası Başkanlığımızda bulunan 56 personelin dosya devri yapılmıştır.
- Gayri faal 9 personelin dosyası talep üzerine ilgili kurumlara gönderilmiştir.
- Özlük dosyaları Başkanlığımızda tutulan 1.100 personelin inceleme ve soruşturma evrakları dosyasına konulmuş; dosyaları taşrada tutulan 1.300 personelin inceleme ve soruşturma evrakları mahalline gönderilmiştir.
- Cumhuriyet savcılıkları ve il idare kurullarına haklarında bilgi ve belge istenen 89 personelle ilgili cevabi yazı yazılmıştır.
- Personelin mal bildirimini ile ilgili 9.852 işlem gerçekleştirilmiştir.

- İl/ ilçe müftüsü, il müftü yardımcısı, şube müdürü ve vaiz unvanına haiz personele ait 5.900 adet Performans Değerlendirme Formu personelin özlük dosyalarına konulmuştur.
- Lojman talepleri ile ilgili 111 personelin bilgisi Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğüne gönderilmiştir.
- Mahallinden gelen 1.100 personelin Başarı ve Üstün Başarı belgesinin dökümü alınarak personelin dosyalarına kaldırılmıştır.
- Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonundan Başkanlığımıza gönderilen 262 OHAL kararından tebligatı yapılmak üzere 257 adedinin tebligat yazısı gönderilmiştir.
- Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonuna daha önce gönderilen dosyalarla birleştirilmek üzere 93 adet dosya gönderilmiştir.
- Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonunca görevine iade edilen personele ait 116 dosya mahalline gönderilmiştir.
- Başkanlığımızda görevli 681 personele kimlik kartı verilmiştir.
- 250 personelin DİBBYS üzerinde fotoğraf güncellenmesi yapılmıştır.
- 300 merkez personelinin MERNİS üzerinden nüfus bilgileri güncellemesi yapılmıştır.
- Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından satın alınıp İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğüne tahsis edilen malzemelerden 6 adet dizüstü bilgisayar, 7 adet tümleşik bilgisayar, 3 adet tarayıcı, 1 adet cep telefonu, 20 adet çalışma koltuğu, 15 adet çalışma masası, 8 adet dolap ve muhtelif kırtasiye malzemesi personele teslim edilmiştir. Teslim edilen malzemelerle ilgili gerekli tescil kayıtları yapılmıştır.

1. Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Ulaşım Hizmetleri

- Başkanlığımız merkezinde 38 adet binek otomobil, 3 adet minibüs, 1 adet midibas, 2 adet otobüs, 1 adet canlı yayın aracı, 1 adet pikap, 1 adet cenaze nakil aracı olmak üzere 47 adet resmi araç,
- Türkiye Diyanet Vakfı'na ait 3 adet binek otomobil, 1 adet minibüs, 1 adet ambulans, 1 adet özürlü aracı olmak üzere 6 adet araç ile beraber toplam 53 (toplam hatalı) araç ile hizmet vermektedir.
- 2020 yılında Başkanlığımız ulaşım hizmetlerinde şehir dışı görevlendirilen araç sayısı 64, şehir içi görevlendirilen araç sayısı ise 2.177 olmak üzere toplam 2.241'dir.

Genel Evrak Ve Arşiv Hizmetleri

- Başkanlığımıza 2020 yılı itibarıyla gelen, giden, arşiv ve imha işlemleri ile ilgili olarak;
  - 542.776 adet evrak gelmiş olup ilgili birimlere havalesi yapılmıştır.

- Başkanlık merkezinin posta pulu sarfiyatı 50.533,25₺, kargo bedeli 72.557,79₺ olmak üzere toplam 123.091,04₺ ödeme gerçekleştirilmiştir.
- Merkez birimlerine ait 55.776 adet evrak, 112 adet klasör ve 114 adet dosya olmak üzere toplam 56.002 adet imha işlemi gerçekleştirilmiştir.
- Taşra teşkilatına ait 603.800 adet evrak, 3.925 adet klasör ve 941 adet dosya olmak üzere toplam 608.666 adet imha işlemi gerçekleştirilmiştir.
- Merkez birimlerine ait 84 adet klasör, kurum arşivine alınmıştır.
- Birim evrakına gelen 6.568 adet, giden 2.142 adet evrak ve 1.271 adet onay/olur işlem görmüştür.
- Başkanlığımızca 2020 yılı ve daha önceki yıllarda kiralanan il ve ilçe müftülük hizmet binalarının kira artışları TÜFE oranında Hazine ve Maliye Bakanlığının 16 Ocak 2019 tarihli ve 30657 sayılı Genelgesine göre yapılmıştır.
- 2020 yılında yurt dışında 3 adet din hizmetleri koordinatörlüğü binası, yurt içinde 7 adet müftülük hizmet binası ve 1 adet Diyanet Radyo Televizyon deposu kiralama işlemi gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımızca 2020 yılında 529 adet hizmet binası için toplam 9.818.063,00₺ kira ödeneği gönderilmiştir.
- Taşra teşkilatımızda 408 adet resmi, 1.258 adet TDV'ye ait olmak üzere toplam 1.666 adet araç bulunmaktadır.
- Başkanlığımızca cami ve mescitlerdeki teberrukat eşyasının tespiti, korunması, değerlendirilmesi, yerlerinin değiştirilmesi ve gerektiğinde satışı ile satıştan elde edilecek paraların benzeri hizmetlere tahsisi gibi hususlar "Diyanet İşleri Başkanlığınca İdare Olunan Cami ve Mescitlerdeki Teberrukat Eşyası Hakkında Yönetmelik" çerçevesinde yürütülmüştür.
- Başkanlığımız il, ilçe müftülükleri ve eğitim merkezi müdürlükleri ile dini yüksek ihtisas merkezlerinde bulunan resmi plakalı araçların Kamu Taşıtları Yönetim Bilgi Sistemine veri giriş kayıtlarının kontrolü yapılmıştır.
- Başkanlığımız merkez ve taşra teşkilatındaki resmi hizmet taşıtlarının yakıt-yağ alımı, muayene, bakım ve onarım, sigorta, lastik, geçiş ücreti ve motorlu taşıt bilgileri Kamu Taşıtları Yönetim Bilgi Sisteminden kontrolü yapılmıştır.
- Başkanlığımız kütüphane hizmetlerinde kullanılmak üzere süreli yayın alımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız hizmet binalarının ihtiyacı olan doğalgaz alımı gerçekleştirilmiştir.

- Başkanlığımız hizmet binalarının ihtiyacı olan su alımı gerçekleştirilmiştir.
- Koronavirüs tedbirleri kapsamında ayak dezenfektan havuzu, dezenfektan, dezenfektan aparatı, termal kamera ve maske alımları gerçekleştirilmiştir.
- Koronavirüs tedbirleri kapsamında merkez hizmet binalarında kullanılmakta olan fan coillerin dezenfektan işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımızın ihtiyacı olan Türk Bayrağı ve Diyanet Flaması alımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız merkez hizmet birimlerindeki personelin ihtiyacı olan kaşe ve isimlikler yaptırılmıştır.
- Başkanlığımız atölye hizmetlerinde kullanılmak üzere elektrik ve hırdavat malzemesi alımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız bürolarında kullanılmak üzere led lamba alımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız temizlik hizmetlerinde çalışan temizlik personeli için yazlık kıyafet alımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız güvenlik hizmetlerinde çalışan güvenlik personeli için yazlık kıyafet alımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız hizmet binalarının ilaçlama hizmet alımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız yemekhane hizmetlerinde kullanılmakta olan endüstriyel mutfak malzemesinin tamir, bakım ve onarımları gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız hizmetlerinde kullanılmakta olan hizmet araçlarının tamir ve bakımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız hizmetlerinde kullanılmakta olan hizmet araçlarına yazlık lastik alımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız büro hizmetlerinde kullanılmak üzere kâğıt kırma makinesi alımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız güvenlik hizmetlerinde kullanılmak üzere güvenlik kamerası alımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız büro hizmetlerinde kullanılmak üzere çalışma masası ve çalışma koltuğu ile stor perde alımları gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız merkez hizmet binalarında kullanılmakta olan kartlı geçiş sistemleri ve bariyerler, otomatik kapılar, iç asansörler, kesintisiz güç kaynakları, jeneratörler, olan yangın algılama ve yangın söndürme sistemleri, ısıtma kazanları, rögar kuyuları ve iklimlendirme gruplarının periyodik bakım ve onarımları gerçekleştirilmiştir.

- Başkanlığımız yemekhanesi altında bulunan otoparka depo yapımı ve Din İşleri Yüksek Kurulu binasının lavabo tadilat işi gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğince kullanılmak üzere fotoğraf makinası ve ekipmanları alımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız Özel Kalem Müdürlüğünün hizmetlerinde kullanılmak üzere veri yedekleme ünitesi alımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız hizmet birimlerinden gelen talepleri karşılama üzere 50 adet dizüstü bilgisayar alımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız Strateji Geliştirme Başkanlığı hizmetlerinde kullanılmak üzere dijital baskı makinası alımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız hizmetlerinde kullanılmakta olan UPS için akü alımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız hizmet birimlerinden gelen talepler doğrultusundan video konferans sistemi alımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız hizmet birimlerinde kullanılmak üzere evrak imha ve ciltleme makinası, çalışma masası, çalışma koltuğu, misafir koltuğu ve evrak dolabı alımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımızca taşra teşkilatının ihtiyaçlarını karşılamak üzere 772 adet masaüstü bilgisayar alımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız kampüsü içerisinde bulunan Rıfat Börekçi Eğitim Merkezi binasının zemin ve 1. katında bulunan yatakhanelerin çalışma odasına dönüştürülmesi işlemi gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız Basın ve Halka İlişkiler Müşavirliği hizmetlerinde kullanılmakta olan depoya, çelik raf ve ahşap dolap yapımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız merkez yerleşkesi içerisinde bulunan çöp konteynerlerinin yer altı çöp toplama sistemine dönüştürülmesi gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız ana bina ile yemekhane binası arasına yaya yolu yapımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız Din İşleri Yüksek Kurulu binasının 3. katına pencere yapımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız Diyanet TV stüdyolarında kullanılmakta olan VRV cihazının tamir, bakım ve onarımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız merkez hizmet binalarına hizmet vermekte olan ısıtma kazanlarının gerekli tamir, bakım ve onarımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız yemekhane alt yapı sistemleri için pompa alımı gerçekleştirilmiştir.

- Başkanlığımız temizlik ve güvenlik hizmetlerinde çalışan temizlik ve güvenlik personeli için kışlık kıyafet alımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız hizmet binalarının ilaçlama hizmet alımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız yemekhane hizmetlerinde kullanılmakta olan endüstriyel mutfak malzemesinin tamir, bakım ve onarımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız hizmetlerinde kullanılmakta olan hizmet araçlarının tamir ve bakımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız hizmetlerinde kullanılmakta olan hizmet araçlarına kışlık lastik alımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız temizlik hizmetlerinde kullanılmak üzere elektrikli süpürge ve sert zemin makinası alımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız merkez personelinin 2020 yılında görevlerine gelip gitmelerini sağlamak amacıyla 64 adet özel servis aracı kiralanması ile ilgili taşıma (servis) hizmeti alımı ihalesi gerçekleştirilmiştir.
- 01 Ocak- 31 Aralık 2020 tarihleri arasındaki akaryakıt ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla Başkanlığımız merkezindeki hizmet araçları ile muhtelif makine teçhizatında kullanılmak üzere akaryakıt alımı işi ihalesi gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız hizmetlerinde kullanılmak üzere temizlik sarf malzemesi alım işi ihalesi gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız hizmetlerinde kullanılmak üzere kimyasal temizlik malzemesi alım işi ihalesi gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız 2020 yılı her türlü kargonun belirlenen adreslere taşınması ve teslimi ile ilgili hizmet alımı işi ihalesi gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız merkez hizmet binası ile ilave ek hizmet binalarının ihtiyaçları için tefrişat alımı gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız hizmetlerinde kullanılmak üzere 772 adet All-In-One ve 50 adet dizüstü bilgisayar alımı gerçekleştirilmiştir.
- 2020 yılında Başkanlığımız merkez ve ek hizmet binaları için kullanılmak üzere Elektrik Enerjisi Alımı İhalesi gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız merkez hizmet binası bahçe bakım ve sulama hizmet alımı işi ihalesi gerçekleştirilmiştir.
- Ses, görüntü ve bilgisayar sistemleri alımı ihalesi gerçekleştirilmiştir.

- İstanbul/Maltepe Gülsuyu Mahallesi 16246 Ada, 137 No’lu parselde bulunan ve Başkanlığımıza tahsisli olan binanın (İstanbul Maltepe Anadolu Eğitim Merkezi) tadilatı işi ihalesi gerçekleştirilmiştir.
- Kırtasiye malzemesi alımı işi ihalesi yapılmıştır.
- IP entegre çağrı merkezi sistemi için ilave donanım ve lisans alımı işi ihalesi yapılmış ve ödeme işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- Satın alınan veya hibe yoluyla edinilen taşınır mallar teslim alınarak cins ve niteliklerine göre taşınır işlem fişi kesilmiştir.
- Teslim alınan taşınır malzemelerin muhafazası ve kullanımının tatbiki yapılmış olup, kullanıma verilmeyen taşınır mallar sorumluluğumuzdaki ambarda muhafaza edilmiştir.
- Taşınır mallara (demirbaş ve tüketim) ait yıl sonu harcama birimi taşınır yönetim hesabı cetveli çıkartılarak harcama ve muhasebe yetkilisine onaylatılmıştır.
- Taşınır malların (tüketim ve demirbaş) yıl sonu ambar sayımları yapılmıştır.
- Tüketim malzemeleri, harcama birimi taşınır kayıt görevlilerine KBS üzerinden tüketim devir çıkış düzenlenerek teslim edilmiştir.
- İhtiyaç fazlası taşınır mallar ihtiyaç bildiren il ve ilçe müftülüklerine devir çıkış suretiyle gönderilmiştir.
- Başkanlığımız merkez, yurt dışı din hizmetleri müşavirlikleri ve ataşelikleri ile taşra teşkilatının resmi mühür talepleri yerine getirilmiştir.
- İl ve ilçe müftülüklerimizden birimize ulaşan teknik inceleme talepleri karşılanmış, Birimiz teknik personeli tarafından bu taleplere göre mahallinde gerekli çalışmalar gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız merkez yerleşkesi içerisinde kullanılan trafo ve kompanzasyon, kartlı geçiş sistemleri, atık su ve yağmur suyu tesisatı, ısıtma ve soğutma sistemleri, yangın ihbar sistemleri, elektrojen grubu (jeneratör), dış cephe asansörleri ve otomatik kayar kapıların periyodik bakım ve onarım işleri takip edilmektedir.
- Başkanlığımız merkez yerleşkesinin bulunduğu 29104 ada 11 parsel üzerine (Ahmet Hamdi Akseki Camii’nin kible tarafında) yapılması planlanan idari bina, TV stüdyoları ve kongre merkezi binalarının mimari avan projesi tamamlanmıştır. Başkanlığımıza teslim edilen söz konusu projenin incelenmesi ve kesin kabul işlemleri devam etmektedir.
- Başkanlığımız hizmetleri için ihtiyaç duyulan müftülük hizmet binası, eğitim merkezi, cami, Kur’an kursu, lojman vb. idari, sosyal ve kültürel tesis binaları ve bu amaca yönelik

kullanılacak taşınmazlara ilişkin tahsis işlemleri devam etmektedir. 2020 yılı itibarıyla 135 adet tahsis işlemleri gerçekleştirilmiştir.

- Başkanlığımız merkez yerleşkesinde bulunan her türlü mekanik ve elektronik teçhizat, ısıtma soğutma sistemleri ile diğer çalışma sistemlerinin 2021 yılında yapılacak periyodik bakım-onarımlarına yönelik teknik şartnameler hazırlanmıştır.
- Başkanlığımız merkez yerleşkesinde ve taşra teşkilatında elektrik enerjisi ihtiyacının alternatif kaynaklardan temin edilmesi amacıyla GES (Güneş Enerjisi Santrali) kurulmasına yönelik etüt ve fizibilite çalışmalarına başlanmış, bu kapsamda öncelikle merkez yerleşkesi içinde GES kurulumu planlanmıştır.
- Başkanlığımız merkez birimlerinden gelen talepler doğrultusunda, hizmet binalarının muhtelif yerlerinde yapılacak tadilat ve bakım-onarımlar için gereken teknik şartnameler hazırlanmıştır.
- Başkanlığımız tarafından geçmiş yıllarda başlatılan “Cami Planlama ve Tasarımı” projesi kapsamında, Gazi Üniversitesi ile yapılan iş birliği çerçevesinde bu işi üstlenen firmanın çalışmalarından beklenen verim alınamaması nedeniyle bu konuda imzalanan sözleşme feshedilmiştir. Bu sözleşme feshinden sonra “Cami Planlama ve Tasarımı” çalışmaları Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmüştür. Bu kapsamda, ülkemiz genelinde cami inşa süreçlerinde karşılaşılan problemlere çözüm üretmek ve konuyla ilgili kişi ve kurumlara rehberlik etmek amacıyla, “Cami Planlama ve Tasarımı Kılavuzu” hazırlanmasına yönelik çalışmalar yapılmış ve “Cami Planlama ve Tasarımı Kılavuzu” metni tamamlanmıştır. Mezkur kılavuz, Başkanlığımız merkez birimleri ile 10 müftülüğümüzün görüş, öneri ve değerlendirmelerine sunulmuş, alınan görüşler konu başlıklarına göre tasnif edilerek değerlendirilmiş ve uygun görülenler kılavuza eklenmiştir. Bu çalışmalardan sonra, konuyla ilgili mevzuat değişikliklerinin teklifi ile eş zamanlı olarak kılavuzun uygulamaya konulması planlanmaktadır.
- Başkanlığımız merkez yerleşkesinde bulunan Rıfat Börekçi Eğitim Merkezinin, Ankara Kocatepe semtindeki bir binaya taşınmasına yönelik işlemler takip edilmiş, eğitim merkezi binasının idari binaya dönüştürülmesine yönelik fizibilite çalışması yapılmıştır. Ayrıca aynı binanın konaklama kısmındaki zemin ve birinci katların büroya dönüştürülmesine yönelik şartname hazırlanmış ve mezkur katların büroya dönüştürülmesi işi takip edilmiştir.
- Başkanlığımız dini yayın faaliyetlerinin altyapı ve kapasitesinin geliştirilmesi amacıyla, Ahmet Hamdi Akseki Camii müştemilatında dini tesis yapılması konusunda ön proje çalışması yapılmış, söz konusu işe dair finansman ve iş akışı planlaması yapılmıştır.

- Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde görevli aday memur (mimar, mühendis, şehir plancısı) olarak görev yapan personelin hazırlayıcı eğitimleri tamamlanmıştır.
- Ankara/Etimesgut'ta bulunan 11. Hava Ulaştırma Üs Komutanlığı bünyesinde yapımına başlanan cami tamamlanmış ve ibadete hazır duruma getirilmiştir. Caminin maliyeti Başkanlığımızca düzenlenen yardım kampanyaları ile bütçeden karşılanmıştır. İnşaatın başından itibaren proje, kontrollük hizmetleri, geçici kabul işlemleri ve yapı denetimi işlemleri Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü personeli tarafından yürütülmüştür.
- 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun Ek 4'üncü maddesi ve ilgili yönetmelik hükümleri çerçevesinde; mülkiyeti hazineye veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlar üzerinde yer alan cami ve mescitlerin müstemilatında bulunan ve ticari amaçla kullanılan yerlerden elde edilen kira gelirlerinden Diyanet İşleri Başkanlığına aktarılması gereken payların takibi ve ilgili bütçe tertibine aktarılmasına yönelik işlemler yürütülmüştür. 633 sayılı Kanuna eklenen Ek 4 madde kapsamında, mülkiyeti hazineye ve kamu kurum ve kuruluşlarına ait cami, mescit ve Kur'an kursu müstemilat gelirlerinden 5.035.457₺ Merkez Saymanlık Hesabı'na yatırılmıştır.

Lojman İşlemleri

- Milli Emlak Genel Tebliği Hükümleri'ne göre kamu lojmanlarının satış süreci başlatılmış olup Başkanlığımıza tahsisli lojmanların satışıyla alakalı süreç devam etmektedir.
- Başkanlığımıza ait lojmanlardan özel tahsisli 1, sıra tahsisli 44, hizmet tahsisli 2, görev tahsisli 10 adet olmak üzere toplam 57 adet lojmanın hak sahiplerine tahsis işlemi yapılmıştır.
- 5 tanesinin satış işlemi yapılmış olup sonucunun Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca Başkanlığımıza bildirilmesi beklenmektedir.
- Taşra teşkilatındaki lojmanların personele tahsis işlemleri, ilgili mevzuat çerçevesinde incelenerek gerekli bilgilendirmeler yapılmıştır.

Yemekhane Servis Hizmetleri

- Diyanet İşleri Başkanlığı Merkez Teşkilatı Yemek Servisi Yönergesi yasal mevzuat çerçevesinde uygulamaya devam edilmektedir.
- Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliği Uygulama Tebliğ Hükümleri gereğince, Başkanlığımız merkezinde yiyecek yardımından yararlanan personel ile yemek servisi hizmetinden yararlanacak diğer görevliler ve misafirlerden 2020 yılında alınacak yemek ücretleri yönetim kurulu tarafından değerlendirilmiş olup 15 Ocak 2020 tarihinden itibaren

yemek ücretlerinde unvan ve ek göstergelere göre ortalama %10 oranında artış uygulanmasına karar verilmiştir.

- Başkanlık yemekhanesinde, 2020 yılında yaklaşık 203.180 personele, 2.833 misafire toplam 206.013 kişiye yemek verilmiştir. Maliyetin 1.065.154,00₺'si personel katkısı, 1.100.000,00₺'si devlet bütçesinden karşılanmıştır.

Duyurular

Başkanlığımız merkez/taşra teşkilatı personeli ve birinci derece yakınlarının vefat haberleri ile hasta yakınlarının kan ihtiyaçları için toplam 237 adet mesaj personelimize iletilmiştir.

Yatırım Hizmetleri

• İdari Binalar

İdari bina onarımları için bütçenin 01.77.00.04.08.4.0.00.1.06.7 tertibine 2020 yılında 5.000.000,00₺ ödenek konulmuş olup 4.145.000₺ ödenek, 60 adet müftülük hizmet binasının inşaat, bakım ve onarımı için gönderilmiş, kalan kısım diğer kalemlere aktarılmıştır.

Amasya İl Müftülüğü Hizmet Binası İnşaatı: 2013H04-40592 proje numarası ile 2013-2022 yılları yatırım programında bulunan bu binanın inşaatında kullanılmak üzere 2020 yılı için ilgili harcama tertibine 1.000.000₺ ödenek konulmuş olup ihale iş ve işlemlerini yürüten Amasya İl Özel İdaresine aktarılmak üzere ilgili Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü'ne gönderilmiştir.

İzmir İl Müftülüğü Hizmet Binası İnşaatı: 2013H04-40592 proje numarası ile 2017-2022 yılları yatırım programında bulunan bu binanın inşaatında kullanılmak üzere 2020 yılı için ilgili harcama tertibine 5.000.000₺ ödenek konulmuş olup diğer kalemlerden harcanmayarak aktarılan 2.990.000₺ ile birlikte toplam 7.990.000₺ ödenek ihale iş ve işlemlerini yürüten İzmir Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı'na aktarılmıştır.

• Eğitim Binaları

Büyük onarım ve ikmal inşaatlar için bütçenin 01.77.00.62.08.4.0.00.1.06.7 tertibine 2020 yılında 3.000.000₺ ödenek konulmuş olup diğer yerlerden aktarılan ödeneklerle birlikte, bu ödenekten 4.195.000₺ 44 eğitim binasının (eğitim merkezi ve dini yüksek ihtisas merkezi ve Kur'an kurslarının) inşaat, bakım ve onarımı için gönderilmiştir.

Ankara Dini Yüksek İhtisas Merkezi Tadilatı: 2018H02-33636 proje numarası ile yatırım programında bulunan bu binanın tadilatında kullanılmak üzere 01.77.00.04.08.4.0.00.1.06.7 tertibine 2020 yılı için 4.000.000₺ ödenek konulmuş olup 1.068.410,49₺' si harcanmış, kalan kısmı ise diğer kalemlere aktarılmıştır.

İstanbul Maltepe Eğitim Merkezi Tadilatı: 2018H02-33636 proje numarası ile yatırım programında bulunan İstanbul Maltepe Eğitim Merkezi tadilatında kullanılmak üzere

01.77.00.04.08.4.0.00.1.06.7 tertibine 2020 yılı için 4.000.000₺ ödenek konulmuş ancak harcanmaması nedeniyle diğer kalemlere aktarılmıştır.

Elazığ Harput Eğitim Merkezi İnşaatı: 2018H02-68061 proje numarası ile 2018-2022 Yılları Yatırım Programında bulunan bu binanın inşaatında kullanılmak üzere 2020 yılı için 13.761.000₺ ödenek konulmuş olup diğer kalemlerden aktarılan 2.996.314,15₺ birlikte toplam 16.757.314,15₺, inşaatın yapımını üstlenen Elazığ İl Özel İdaresi Hesabı'na aktarılmıştır.

Şanlıurfa İbrahim Halilullah Eğitim Merkezi İkmal İnşaatı: 2020H02-163930 proje numarası ile 2020-2022 Yılları Yatırım Programında bulunan bu binanın ikmal inşaatında kullanılmak üzere 2020 yılı için ilgili harcama tertibine 5.000.000₺ ödenek konulmuş olup ihale iş ve işlemlerini yürüten Şanlıurfa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı'na aktarılmıştır.

Denizli Dini Yüksek İhtisas Merkezi İnşaatı: 2016H02-2673 proje numarasıyla yatırım programında bulunan Denizli Dini Yüksek İhtisas Merkezi inşaatında kullanılmak üzere 2020 yılı için 5.000.000₺ ödenek konulmuş olup tahsis edilen 18.568.158₺ ek ödenekle birlikte toplam 23.568.158 ₺'den 23.496.746,68₺ ödenek inşaatın yapımını üstlenen Denizli Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'ne aktarılmıştır.

Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler

“Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Diyanet İşleri Başkanlığı Bütçesinden Yardım Yapılması Hakkında Yönerge” hükümleri çerçevesinde, 2020 yılı içerisinde Başkanlığımıza ulaşan toplam 586 yardım talebi başvurusu değerlendirilmiş olup ilgili mevzuata uygun olan 560 başvuru için (cami ve Kur'an kursu inşaat ve onarımlarında kullanılmak üzere) toplam 78.425.000₺ ödenek gönderilmiştir.

2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesinin;

- **01.77.00.04-01.3.9.00-1-03.8 Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri:** Taşınmaz mallarla ilgili olarak bunların ekonomik ömürlerini ve değerlerini artırmaya yönelik yenileme amaçlı bakım, onarım dışında kalan ve doğrudan işletmeye yönelik rutin olarak yapılması gereken bakım ve onarımlar giderleri için harcama kalemine konulan ek ödeneklerle birlikte konulan toplam 868.200 ₺ ödeneğin 868.126,69₺'si harcanmıştır.

- **01.77.00.04-08.4.0.00-1-03.2 Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımlarından;** Kırtasiye ve büro malzemesi, periyodik yayın, baskı ve cilt giderleri, su, temizlik malzemesi, yakacak, akaryakıt ve yağ, elektrik, içecek, spor malzemeleri, bahçe malzemesi, Daire Tabipliğindeki laboratuvarlarda kullanılan sarf malzemeleri, deney tüpleri, kimyevi ve temrinlik malzeme ile ilaç ve tıbbi malzeme, zirai amaçlı olarak kullanılacak olan malzeme alımları ve diğer tüketim mal ve malzeme alımları harcama kalemine konulan toplam

11.296.089₺ ödeneğin 11.257.260,09₺'si harcanmıştır.

• **01.77.00.04-08.4.00-1-03.4 Görev Giderlerinden;**

Başkanlık merkez hizmet binasındaki hizmet taşıtlarının muayene, egzoz emisyon ruhsatı için ödenen ölçüm bedeli, ruhsat harcı ve mahkeme harç kararları ile ilgili giderlerin ödenebilmesi için harcama kalemine konulan toplam 13.827₺ ödeneğin 13.826,10₺'si harcanmıştır.

• **01.77.00.04-08.4.00-1-03.5 Hizmet Alımlarından;**

Başkanlık merkez hizmet binasının temizlenmesi ile ilgili giderlerin karşılanması, Posta-telgraf ücretleri ile Posta yoluyla gönderilebilecek evrakın kargo yoluyla gönderilmesine ilişkin giderlerin karşılanması, sabit veya mobil telefonların abone giderleri, tesis, nakil ve kullanım bedelleri. İnternetin bağlı olduğu telefon hatlarının kullanımı karşılığında (ADSL hatları kullanımı dâhil) Telekom'a ödenen ücretlerin karşılanması, haber alınması karşılığında Anadolu Ajansı ile diğer haber ajanslarına abone olunması, Telekom gibi servis sağlayıcılarından alınan özel devrelere ilişkin hatların giderleri, şehir içinde dağıtıcı olarak görevlendirilenlere verilen seyahat kartları, her türlü ilan giderleri, taşıtların zorunlu mali sorumluluk sigortası giderleri, Başkanlığımız personelinin daireye gelip gitmeleri için taşıt kiralanması giderleri, mevzuata uygun kursa katılanların kurs ve ders ücretlerinin karşılanması için harcama kalemine konulan toplam 10.083.100₺ ödeneğin 10.069.771,53₺'si harcanmıştır.

• **01.77.00.04-08.4.00-1-03.6 Temsil ve Tanıtma Giderleri:**

Başkanlığımızca yapılacak olan kongre, konferans ve seminer gibi toplantılara ilişkin karşılama, ağırlama ve organizasyon giderleri için harcama kalemine konulan toplam 110.000 ₺ ödeneğin 103.522,63₺'si harcanmıştır.

• **01.77.00.04-08.4.00-1-03.7 Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Oranım Giderlerinden;**

Tüketime yönelik mal ve malzeme alımlarının dışında kalan, bedeli her yıl bütçe kanunlarıyla belirlenecek limiti geçmeyen ve hizmet, çalışma ve işyerinin donatımı ve döşemelerinde kullanılan eşyalar ile hizmetin ve işin gerektirdiği büro masası, koltuk, sandalye, sehpa, etajer, kütüphane, dosya dolabı, karteks dolabı, misafir koltuğu, bilgisayar masası, çelik kasa, perde, masa kalemi, çöp kutusu, mühür gibi her türlü büro malzemesi, büro hizmetlerinde kullanılacak olan daktilo, hesap makinesi gibi her türlü düşük değerli ve basit büro makinesi, değeri her yıl bütçe kanunıyla belirlenecek tutarı aşmamak üzere bilgisayar, telefon, yazı makinesi, fotokopi makinesi, klima, baskı makinesi, evrak imha makinesi, laminatör cihazı ve bunların tamamlayıcı parçalarının alımları gibi çalışmaya ilişkin makine-teçhizat, her türlü cihaz, makine ve teçhizatların herhangi bir bakım sözleşmesinden veya işinden bağımsız olarak rutin bakım-onarımlarda kullanılmak üzere, bedeline bakılmaksızın alınacak olan kriko, çekme halatı, pense, tornavida, matkap gibi avadanlık ve yedek parça, yangın tüplerinin dolum

giderleri hariç olmak üzere; yangın söndürme tüpü, yangın söndürme cihazı alımları, yangın ikaz sistemi kurulması, yangınla mücadele sistemi alımı vb. yangından korunmanın gerektirdiği mal ve malzeme, yukarıda sayılanlar dışında kalan ve diğer ekonomik kodlara dahil olmayan hizmetin gerektirdiği dayanıklı mal ve malzeme, sebze doğrama makinesi, kıyma makinesi, hamur yoğurma makinesi, çelik yemek kazanı, satır, kepçe, kevgir, su bardağı, yemek çatalı ve kaşığı, ekmek sepeti, self servis tabağı, sürahi, tuzluk, biberlik, vb. taşınır mallarla ilgili olarak bunların ekonomik ömürlerini ve değerlerini artırmaya yönelik yenileme amaçlı bakım-onarımlar dışında kalan ve doğrudan işletmeye yönelik rutin olarak yapılması gereken bakım ve onarımlar ve bu bakım onarımlarda kullanılacak olan yedek parça, çalışma masası, çalışma koltuğu, sandalye, etajer, sehpa, kütüphane ve dolap gibi tefrişatın bakım ve onarımlarına ait yedek parça, 237 sayılı Kanuna tabi taşınır ile iş makinelerinin dışında kalan; her bir makine, teçhizat ve demirbaşın (tefrişat hariç) her yıl bütçe kanunu ile belirlenecek tutarı aşmayan bakım, onarımı için verilecek işçilik ücretleri ile bakım ve onarım malzemeleri ve yedek parça ile bedeline bakılmaksızın, gerektiğinde sözleşme ile teknik müesseselerine ödenecek rutin bakım ve onarım giderleri ile bunlara ilişkin diğer giderler, taşınır mallarla ilgili olarak; yukarıda sayılan gruplara girmeyen ve tutarı her yıl bütçe kanunlarıyla belirlenecek miktarı aşmayan diğer bakım ve onarım giderleri için harcama kalemine konulan toplam 358.000₺ ödeneğin 357.853,75₺'si harcanmıştır.

• **01.77.00.04-08.4.00-1-06.1 Mamul Mal Alımlarından;**

Başkanlık hizmet binasındaki çalışma ve iş yerlerinin donatımı ve döşemelerinde kullanılan eşyalar ile hizmetin, çalışmanın ve işin gerektirdiği büro masası, koltuk, misafir koltuğu, sandalye, sehpa, kütüphane, dosya dolabı, karteks dolabı, daktilo, bilgisayar ve bilgisayar masası, çelik kasa, perde, gibi her türlü büro malzemesi alımları için harcama kalemine ek ödeneklerle birlikte konulan toplam 12.004.622₺ ödeneğin 11.994.273,31₺'si harcanmıştır.

• **01.77.00.04-08.4.00-1-06.3 Gayri Maddi Hak Alımları:**

Başkanlığımızca hazırlatılan plan ve proje bedelinin ödenebilmesi için harcama kalemine konulan ödenekten serbest bırakılan 12.000₺ ödenek harcanmamıştır.

• **01.77.00.04-08.4.00-1-06.6 Menkul Malların Büyük Onarım Giderleri:**

Menkul malların kurum tarafından bakım ve onarımının üçüncü şahıslara ihale yoluyla yaptırılması durumunda bu iş ve hizmetler karşılığında ödenecek hak edişler için harcama kalemine serbest bırakılan toplam 700.000₺ ödeneğin 687.928,20₺'si harcanmıştır.

• **01.77.00.04-08.4.00-1-06.7 Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri:**

Gayrimenkullerin kurum tarafından bakım ve onarımının üçüncü şahıslara ihale yoluyla yaptırılması durumunda bu iş ve hizmetler karşılığında ödenecek hak edişler için harcama kalemine serbest bırakılan 2.257.241,49₺ ödenekten 2.257.240,99₺'si harcanmıştır.

- **07.86.00.62-08.4.0.00.1.03.5.5.05 Hizmet Alımları Hizmet Binası Kiralama Giderleri;** 2020 yılında yurt içinde 525 il ve ilçe müftülüğü ile 2 adet eğitim merkezi müdürlüğü hizmet binası ve 2 adet Diyanet Radyo Televizyon birimleri olmak üzere toplam 529 yer için kira bedeli olarak toplam 9.818.063₺ ödenek gönderilmiştir.

i. Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

- Müfettiş yardımcılığı sınavı yapılmıştır.
- “Müfettiş Yardımcıları Semineri” yapılmıştır.
- Değişik konu ve personel hakkında ileri sürülen çeşitli iddia ve ihbarlar incelenmiş, bunlardan gerekli görülenler hakkında inceleme veya soruşturma başlatılmıştır. Bu bağlamda 413 personel ve 525 konu hakkında ileri sürülen farklı iddialar hakkında; bunlardan 296’sının sabit, 229’unun ise asılsız olduğu tespit edilmiştir.
- 2020 yılında birimize; 347 FETÖ, 5 diğer terör ve 127 terör dışı olmak üzere toplam 479 adet usul ve esas yönünden görüş talebi dosyası intikal etmiş olup tamamına yakını müfettiş marifetiyle merkezde incelettirilip ilgili birime intikal ettirilmiştir.
- Covid-19 pandemisi sebebiyle Başkanlığımız ve A Grubu seyahat acentelerince 2020 yılında gerçekleştirilen hac ve umre organizasyonu olmadığından denetim yapılmamıştır. 2020 Mart ayına kadar olan umre organizasyonlarının denetimi yapılmıştır.
- 2020 yılı içerisinde 17 ilin; il müftülükleri ile bağlı ilçe müftülüklerinin genel denetimi gerçekleştirilmiştir.
- 2020 yılı içerisinde 15 eğitim ve yüksek ihtisas merkezi müdürlüklerinin genel teftişi yapılmıştır.
- 2020 yılı içerisinde Başkanlık merkez birimlerinin genel teftişi yapılmıştır.

j. Strateji Geliştirme Başkanlığı

Plan, Program ve Raporlamaya Dair Yapılan Faaliyetler

- 2019-2023 Stratejik Planı 2019 Yılı Değerlendirme Raporu ve 2020 İzleme Raporu

- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun 9. maddesi gereğince, 2018 yılında hazırlanan Başkanlığımız 2019-2023 Stratejik Planı, 2019 yılı başından itibaren yürürlüğe konulmuştur. Stratejik Planın 2019 Yılı İzleme ve Değerlendirme Raporuna göre, izleme dönemi yıl sonu hedeflerinin bir kısmı ile gerçekleşen sonuçları arasında öngörülemeyen (genelde pozitif yönde) sapmalar meydana geldiği tespit edilmiştir. Ayrıca bazı birimlerin, kendi performans göstergeleriyle ilgili güncelleme talepleri de olmuştur. Bu gerekçelerle,

Stratejik Planın 2021-2023 yıllarını kapsayacak kısmı “Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in 17. maddesi uyarınca güncellenmiştir.

- Diyanet İşleri Başkanlığı 2019-2023 Stratejik Planı’nın ilk yılını kapsayan “2019 Yılı Değerlendirme Raporu” 15 Şubat 2020 tarihinde; 2020 yılı ilk altı aylık uygulama sonuçlarını içeren “2020 Yılı İzleme Raporu” ise 31 Temmuz 2020 tarihinde Strateji Geliştirme Kurulu’na arz edilmiştir.

- Eylem Planları

- Başkanlığımızın uhdesindeki hizmetlerin etkinlik ve verimliliğini artırmak, katılımcı, şeffaf, hesap verilebilir ve ölçülebilir olmasına katkı sağlamak üzere; 2019-2023 Stratejik Planında belirlenen amaç, hedef ve performans göstergeleri doğrultusunda 01 Ocak 2020-31 Aralık 2020 tarihleri arasındaki çalışmaları kapsayan “Merkez Eylem Planı” konsolide edilerek uygulamaya konulmuş, “Taşra Eylem Planları” ise Birimimizce yapılan rehberlikten sonra mahallince yürürlüğe konulmuştur.
- 01 Ocak 2019-31 Aralık 2019 tarihleri arasında uygulamada olan 2019 yılı “Merkez Eylem Planı ile Taşra Teşkilatı Eylem Planları” uygulama sonuçlarının takibi ve değerlendirmesi yapılmıştır.
- Nisan 2020’de “2019 Yılı Merkez ve Taşra Eylem Planı Değerlendirme Raporu” hazırlanmıştır.

- VI. Din Şurası Kararları Takibi

“Sosyokültürel Değişim ve Diyanet Hizmetleri” başlığıyla 25-28 Kasım 2019 tarihleri arasında düzenlenen VI. Din Şurası’nda alınan kararların uygulanmasının takibini yapmak üzere 3 Ocak 2020 tarihli Başkanlık onayı ile Takip Kurulu ve Alt Komisyon oluşturulmuş, merkez birimlerinin görüşleri doğrultusunda yürütülen komisyon çalışmaları neticesinde “VI. Din Şurası Kararları Eylem Planı” hazırlanmış ve 28 Temmuz 2020 tarihinde yürürlüğe konmuştur.

- Cumhurbaşkanlığı Programları

- Kurumlarca 1 Ağustos 2018 tarihinden itibaren hazırlanmaya başlanan Bakanlıklar ve bağlı kuruluşların faaliyetlerinin takibini içeren 100 Günlük İcraat Programı uygulaması kapsamında Cumhurbaşkanlığı Eylem Planı İzleme Programı (EYİZ) üzerinden takip edilmeye başlanan ve altı aylık periyotlarla hazırlanan “Yüz Günlük İcraat Programları” kapsamında III ve IV. 180 Günlük İcraat Programları hazırlanmıştır. Ayrıca “Cumhurbaşkanlığı İcraat Programlarının” ara dönem uygulama sonuçları ve periyodik

takibini içeren I (7 Şubat 2020), II (30 Haziran 2020) ve III. (11 Kasım 2020) Faz Raporları hazırlanarak EYİZ'e işlenmiştir.

- 11. Kalkınma Planı doğrultusunda hazırlanan Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı ile ilgili çalışmalar yürütülmüştür. Bu kapsamda:

Başkanlığımızın sorumluluğunda bulunan tedbirlere yönelik gerçekleştirilen faaliyetler ve ulaşılan sonuçlar, sorumlu birimlerdeki faaliyet uzmanları tarafından Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı İzleme Sistemine (CYPİS) işlenmiş, girilen veriler SGB sorumlusu tarafından kontrol edilerek sistem üzerinde onaylanmıştır.

2020 yılına ait değerlendirmeler ile 2021 yılı Programında yer alması uygun görülen faaliyetler Cumhurbaşkanlığı Plan Program İzleme ve Değerlendirme Sistemine (CPPİDS) işlenmiştir.

- Covid-19 salgını kapsamında Diyanet İşleri Başkanlığınca alınan tedbirler birimlerden talep edilerek EYİZ'e işlenmiştir. Ayrıca bu kapsamda yapılan güncellemeler ve alınan yeni tedbirler Cumhurbaşkanlığına gönderilmiştir.
- Covid-19 salgını normalleşme planı kapsamında Diyanet İşleri Başkanlığınca alınan normalleşmeye dair faaliyetler birimlerden talep edilerek EYİZ'e işlenmiştir. Ayrıca bu kapsamda yapılan güncellemeler Cumhurbaşkanlığına gönderilmiştir.
- Cumhurbaşkanlığı tarafından talep edilen 2018-2020 yılları arasında Başkanlığımızca yürütülen faaliyet ve projelere ilişkin rapor hazırlanarak Cumhurbaşkanlığına gönderilmiştir.

- Kamuoyu Araştırmaları

Diyanet İşleri Başkanlığının kurumsal yapısına ve sunduğu hizmetlere ilişkin vatandaşların algı ve memnuniyet düzeylerini ölçmek, analiz etmek ve bunun sonucunda hizmetlerin etkinlik ve verimliliğini artırmaya yönelik politikalar üretmek amacıyla “Diyanet İşleri Başkanlığı Kurumsal Algı ve Vatandaş Memnuniyet Anketi” sahada uygulanmıştır.

- Merkez Birimleri İstişare Toplantısı

- 15-17 Şubat 2020 tarihleri arasında Diyanet İşleri Başkanı Sayın Prof. Dr. Ali ERBAŞ'ın başkanlığında başkan yardımcıları, merkez birim amirleri ve daire başkanlarının katılımıyla “Merkez Birimleri İstişare Toplantısı” düzenlenmiştir. Genel Müdürlerin moderatörlüğünde gerçekleştirilen oturumlarda daire başkanları tarafından Başkanlığımızın Stratejik Planı çerçevesinde 2019 yılında gerçekleştirilen faaliyetleri ile 2020 yılında yapılması planlanan çalışmalar hakkında bilgi verilmiş ve bu çalışmalar üzerinde müzakereler yapılmıştır.

- 2019 Yılı İdare Faaliyet Raporu

- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında Başkanlığımızın 2019 yılına ilişkin kullandığı kaynakları, stratejik plan ve performans programına uygun olarak teşkilatımızın yürüttüğü faaliyetleri içeren “2019 Yılı İdare Faaliyet Raporu” hazırlanmış ve 2020 yılında web sitesinde yayınlanmıştır.
- Ayrıca Başkanlık merkez birimlerinin aylık faaliyet raporları arşivlenmiştir.

- Diyanet İşleri Başkanlığı İstatistikleri 2019

Başkanlığımızın merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatının birçok boyutuyla ele alındığı, kurumun gelişim sürecine ilişkin istatistiki bilgilerin yer aldığı “Diyanet İşleri Başkanlığı İstatistikleri 2019” hazırlanmış ve ulusal veri yayınlama takvimine göre 01 Haziran 2020 tarihinde web sayfamızda yayınlanmış, ayrıca basımı yapılarak Başkanlık merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatına dağıtımını sağlanmıştır.

- AR-GE ve Proje Ofisi Çalışmaları

- 27.12.2019 tarihli ve 875289 sayılı onay ile Ar-Ge Ofisi çalışmaları kapsamında 2 Ocak 2020 tarihinde Diyanet İşleri Başkanı Sayın Prof. Dr. Ali ERBAŞ’ın başkanlığında başkan yardımcıları ve birim amirlerinin katılımıyla “AR-GE Çalıştayı” düzenlenmiştir.
- Şubat- Mart 2020’de AR-GE süreç ve insan kaynağı analiz çalışmaları yapılmıştır.
- Şubat-Mart 2020’de, Proje Ofisi çalışmalarına yönelik, Başkanlığımız taşra teşkilatında yürütülmüş ve yürütülmekte olan projelerin değerlendirilmesi yapılmıştır.
- 17 Aralık 2020 tarihinde Strateji Geliştirme Başkanlığı Plan ve Programlar Daire Başkanlığı personeline “Proje Yönetimi Döngüsü” konusunda Ankara Kalkınma Ajansı tarafından çemrim içi bir eğitim verilmiştir.
- Diyanet İşleri Başkanlığı Araştırma-Geliştirme ve Proje Yönergesi taslağı hazırlanmıştır.

- İzleme ve Değerlendirme Sistemi

Başkanlığımız merkez ve taşra teşkilatının Stratejik Plan ve Eylem Planları kapsamında yürüttükleri faaliyetlerin planlanması, raporlanması, takibinin yapılması ve arşivlenmesi, İç Kontrol Sisteminin değerlendirilmesi ve bu sistemin gereği olarak hazırlanan Risk Eylem Planının takip edilmesi amacıyla İzleme ve Değerlendirme Sistemi (İDS) yazılımı tamamlanmıştır. 01 Mart-31 Mayıs 2020 tarihleri arasında İzleme ve Değerlendirme Sisteminin kurulum çalışmaları kapsamında Eylem Planı Modülü ve Toplantı Modülü sisteme eklenmiş, Stratejik Planlama ve İç Kontrol modüllerinin testleri yapılmıştır. Sistem veri girişlerini yapmak üzere görevlendirilen personel ile kontrol yetkilisi personele Birimimiz İDS görevlileri tarafından 25 Eylül 2020 tarihinde bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

- Rutin İş ve İşlemler

- 22/07/2003 tarihli ve B.02.1.DİB.0.65.01-148-47 sayılı onay ile Başkanlığımızın hizmet alanları ve faaliyetlerinde kullanılmak üzere oluşturulan standart formların yürürlüğe konulduğu; ancak söz konusu formların bir kısmında zaman içerisinde bazı değişikliklerin yapıldığı, bazılarının uygulamadan kaldırıldığı ya da ihtiyaç duyulan hizmet alanlarına ilişkin yeni formlar standardize edilerek yürürlüğe konulduğu tespit edilmiş ve bu sebeple standart formlarda değişiklik/güncelleme yapma zorunluluğu hasıl olmuş ve 22 Temmuz 2020’de standart formlarla ilgili güncelleme çalışması başlatılmıştır.
- 2020 yılında Başkanlığımıza TBMM’den gelen yazılı ve sözlü soru önergelerine cevap verilmiştir.
- Taşrada yeni kurulan birimlere İdari birim kimlik kodu verilmesi çalışmaları ile ilgili iş ve işlemler yürütülmüştür.
- Başkanlığımız merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatlarının posta, telefon, faks ve e-mail adreslerinde yapılması istenilen değişiklikler tespit edilerek, Başkanlığımız web sitesine kaydedilmiştir.
- 2020 yılında Başkanlığımıza bilgi edinme kapsamında CİMER’den gelen sorulara cevap verilmiştir.
- 2020 yılı içerisinde gelen istatistiki bilgi ve anket izin taleplerine cevaplar yazılmıştır.

Bilgi İşlem, Yazılım ve Donanımla İlgili Faaliyetler

- Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığına Yönelik Gerçekleştirilen BT Faaliyetleri

- Din İşleri Yüksek Kurulu üyelerinin seçim işlemlerinin güvenli elektronik ortamda gerçekleştirilebilmesi amacıyla “Din İşleri Yüksek Kurulu Seçimi Uygulaması” geliştirilmiştir.
- “Avrasya Fetva” sitesine çoklu dil özelliği eklenmiştir.
- “Görüntülü Fetvalar” sitesinin görünümüyle ilgili iyileştirmeler yapılmıştır.
- Cevaplanma süresi geçmiş fetva taleplerinin birim amirlerine e-posta ile rapor olarak iletilmesi sağlanmıştır.
- “Diyanet Fetva” mobil uygulaması geliştirilerek vatandaşlarımızın istifadesine sunulmuştur.
- “Namaz Vaktim” mobil uygulaması için web servis hazırlanmış, böylelikle uygulamanın diğer web uygulamalarımızla senkron çalışması ve sürekli olarak lokasyon bilgisi güncellemesi sorunu ortadan kaldırılmıştır.

- “Alo 190 Dini Soruları Cevaplandırma Hattı”nın 81 ilimize yaygınlaştırılmasına yönelik gerekli yazılım ve entegrasyon çalışmaları tamamlanarak “IP Entegre Çağrı Merkezi Sistemi” oluşturulmuştur.

- Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü Hizmetlerine Yönelik BT Faaliyetleri

- Vatandaşlarımız tarafından müftülüklerimize yöneltilen dini soruları, bunlara verilen cevapları ve cevapların hangi muteber kaynaklara dayandırıldığını kayıt altına almak amacıyla “Şifahi Sorular Kayıt Sistemi” geliştirilerek dış ağ üzerinde hizmete açılacak duruma getirilmiştir.
- DİBBYS projesi içerisinde yer alan “Din Hizmetleri Yönetim Sistemi (DHYS) Uygulaması”, açık kaynak kodlu mimaride yeniden geliştirilmeye başlanmıştır.
- Mevlid-i Nebi Haftası etkinlikleri kapsamında yapılacak olan yarışmalar için kullanılmak üzere “Mevlid-i Nebi Gençlik Bilgi Yarışması Uygulaması” geliştirilmiş ve kullanıma açılmıştır. Bu uygulama sayesinde her yıl istenilen kategorilerde başvuruların alınması, seçilmesi ve uygun görülenlerin online sınava alınabilmesi sağlanmıştır.
- Ayasofya Müzesi’nin cami olarak ibadete açılmasına yönelik web sayfası oluşturularak iç ağ üzerinde erişime açılarak dış ağ üzerinde hizmete açılacak duruma getirilmiştir.
- “kurban.diyaret.gov.tr” sitesine yönetim paneli geliştirilmiş ve 2020 yılı teması hazırlanmıştır.
- “camilerhaftasi.diyaret.gov.tr” adresinin 2020 yılı teması hazırlanmıştır.
- “15temmuz.diyaret.gov.tr” web sayfası 2020 yılı için güncellenmiştir.

- Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Gerçekleştirilen BT Faaliyetleri

- Pansiyon ve kurs kapatma işlemlerinin BelgeNet üzerinden gerçekleştirilebilmesi için entegrasyon çalışmaları yapılmıştır.
- Hafızlık bilgi güncelleme işlemlerinin BelgeNet üzerinden gerçekleştirilebilmesi için entegrasyon çalışmaları yapılmıştır.
- Eğitim Hizmetleri Yönetim Sistemine (EHYS) yönelik gelen talepler doğrultusunda ek geliştirme, güncelleme, bakım ve teknik destek çalışmaları yapılmıştır.
- Açık kaynak kodlu mimari yapıya sahip “Uzaktan Eğitim Portalı” hizmete sunulmuştur.

- Dini Yayınlar Genel Müdürlüğüne Yönelik Gerçekleştirilen BT Faaliyetleri

- Dini Yayınlar Genel Müdürlüğüne gerçekleştirilen kitap basım ve yayımlama faaliyetlerinin süreç takibini yapmak üzere “Kitap Takip Modülü” geliştirilmiş ve kullanıma açılmıştır.

- Diyanet TV’de kullanılmak üzere Arapça harflerin öğretilmesini sağlamak amacıyla “Kur’an Öğreniyorum” uygulaması geliştirilmiştir.

- Dış İlişkiler Genel Müdürlüğüne Yönelik Gerçekleştirilen BT Faaliyetleri

Uluslararası İlahiyat Programı kapsamında yurt dışında stajyerlik yapmak isteyenlerin başvuru işlemlerini elektronik ortamda gerçekleştirebilmelerini sağlamak amacıyla “Uluslararası İlahiyat Programı Uygulaması” geliştirilmiş ve kullanıma sunulmuştur.

- İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğüne Yönelik Gerçekleştirilen BT Faaliyetleri

DİBBYS’ye QR Kod ile giriş ve şifre sıfırlama özelliği eklenmiş, DİBBYS Mobil Uygulaması için web view görünümü hazırlanmıştır.

- Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Gerçekleştirilen BT Faaliyetleri

- Cami ve mescitlerdeki teberrukat eşyalarıyla ilgili iş ve işlemlerin yürütülmesi amacıyla “Teberrukat Eşyası Kayıt Sistemi” geliştirilmiştir.
- Pandemi sürecinde Diyanet İşleri Başkanlığı personelinin vak’a durumları ve istatistiksel sonuçlarının listelenerek raporlanmasını sağlayan web tabanlı bir uygulama geliştirilmiştir.

- Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı Hizmetlerine Yönelik Gerçekleştirilen BT Faaliyetleri

- Başkanlık Müfettişlerince yapılan denetimlerde standardizasyonun sağlanması ve bu alanda kurumsal hafıza oluşturulabilmesi amacıyla “Hac ve Umre Denetim Uygulaması” geliştirilmiştir.
- Genel denetim faaliyetleri kapsamında müfettişlerin denetlediği birimlere ait evrakı BelgeNet üzerinden görebilmesi için RTBYS uygulamasına entegrasyon yapılmıştır.
- Rehberlik ve Teftiş Başkanlığının fiziksel arşivinin elektronik ortama taşınması, böylelikle istenilen belgelere daha hızlı erişim sağlanması amacıyla “Dijital Arşiv” Modülü hazırlanmıştır.

- Strateji Geliştirme Başkanlığına Yönelik Gerçekleştirilen BT Faaliyetleri

- Taşradan gelen ödenek taleplerinin takibi ve yönetilmesi amacıyla “Ödenek Talep Uygulaması” geliştirilerek kullanıma hazır hale getirilmiştir.
- Strateji Geliştirme Başkanlığı ve alt birimlerinin taşınır işlemlerinin yönetilebildiği “Taşınır Kayıt Sistemi” geliştirilmiştir.

- Özel Kalem Müdürlüğüne Yönelik Gerçekleştirilen BT Faaliyetleri

Başta Özel Kalem Müdürlüğü olmak üzere tüm birimlerce kullanılmak üzere; davetiye oluşturma, davetiyeleri belirlenen gruplara e-posta yoluyla iletme ve e-posta gönderilen kullanıcıdan geri cevap alma gibi işlemleri gerçekleştirebilecek şekilde “e-Davetiye” uygulaması kullanıma hazır hale getirilmiştir.

- Bilgi İşleme Yönelik Gerçekleştirilen Diğer Faaliyetler

- Bürokrasinin azaltılması ve e-Devlet çalışmaları kapsamında, kamu kurum ve kuruluşlarınca sunulan hizmetlerin yerine getirilmesi sırasında fiziksel belge istenilmemesi ya da sayısının mümkün olduğunca en aza indirilmesine yönelik olarak diğer kurumlarla yazışmalar yapılarak Web Servis Protokolleri imzalanmış ve vatandaşın istenilen belgelerin web servis aracılığı ile temin edilmesi çalışmaları ile ilgili iş ve işlemler gerçekleştirilmiştir.
- Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi tarafından yürütülmekte olan Ulusal Veri Sözlüğünün (UVS) oluşturulmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız Bilgi İşlem Daire Başkanlığı hizmetlerine yönelik Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi (BGYS) kurularak ISO/IEC 27001:2013 sertifikası alınması çalışmalarına başlanmıştır.
- Başkanlığımız birimlerinden gelen lisans taleplerine, kullanılmakta olan uygulamaların güncellenmesine, paket programlar ve projeler arası entegrasyon ihtiyaçlarının teminine yönelik hizmet alımları gerçekleştirilmiştir.
- DİBBYS sisteminde yer alan uygulamalar için yazılım geliştirmelerine devam edilmiştir.
- Yöneticilerin randevularını yönetebilecekleri “Diyanet Ajanda” IOS ve Android uygulaması geliştirilmiş ve mobil platformlarda hizmete sunulmuştur.
- “Kur’an Fihristi Projesi” geliştirilmeye başlanmıştır.
- Diyanet İşleri Başkanlığı web sitesinin açık kaynak kod tabanlı olarak yeniden tasarlanması çalışmalarına başlanmıştır.
- Web tabanlı “Kur’an Akademi” projesi geliştirilmeye başlanmıştır.
- Müfettiş Yardımcılığı Giriş Sınavı sonuçlarının görüntülenmesini sağlayan modül geliştirilmiştir.
- Pardus Diyanet web sayfası yeniden tasarlanarak kullanıma sunulmuştur.
- Geliştirilen tüm uygulamaların sayfa ziyaretlerini anlık olarak grafiksel hale getiren “Analitik Uygulaması” geliştirilmiştir.
- “Kur’an Akademi Uygulaması” geliştirilmeye başlanmıştır.
- Bilgi İşlem Daire Başkanlığınca temin edilen lisansların sürelerinin takibi ve yönetimine yönelik “Lisans Takip Uygulaması” geliştirilmiştir.
- Yazılım ve sistem departmanı tarafından kullanılmak üzere, uygulama ve sunucuların bir arada yönetilebilmesini sağlamak amacıyla “Sunucu Envanter Uygulaması” geliştirilmiştir.
- SGK Hizmet Dökümü için web servis hazırlanmıştır.

- TDV EVOS ve J-GUAR uygulamalarına görevli personelin giriş yapabilmesi için DİBBYS’ye OAUTH giriş özelliği eklenmiştir.
- Başkanlığımızca geliştirilerek mobil platformlarda hizmete sunulan “Diyanet Ajanda, DİBBYS (Android & iOS), Diyanet Çocuk Takvimi (Android), Diyanet Kitaplık (Android), Diyanet Fetva (Android & iOS), Huawei Entegrasyonları (Diyanet Çocuk Takvimi, Diyanet Takvimi, Diyanet Çocuk Dergisi, Diyanet Radyo TV, DİBBYS, Diyanet Ajanda, Namaz Vaktim, Diyanet Hafız, Kuran Akademi), Namaz Vaktim Web Servisleri (Android) ve Namaz Vaktim Yeni (Android)” mobil uygulamalarına yönelik versiyon güncellemesi, ek geliştirme ve yeniden tasarım çalışmaları yapılmıştır.
- “Açık Kaynak Kodlu Sistemlere Göç” çalışmaları kapsamında Başkanlık merkez teşkilatında 541, taşra teşkilatında 7.806 olmak üzere toplam 8.347 bilgisayarın PARDUS işletim sistemine göçü gerçekleştirilmiştir.
- Başkanlığımız envanterinde bulunan çevre birimlerine yönelik sürücüler hazırlanarak PARDUS işletim sistemine uyumlu hale getirilmiştir.
- Başkanlığımız merkez birimlerince kullanılmakta olan dosya sunucuları yeni bir dosya sunucusuna taşınmıştır.
- Merkez ve taşra teşkilatımız arasındaki ağ iletişiminin güvenli, kapalı ve kesintisiz bir şekilde sağlanabilmesi için 125 uç noktanın SD-WAN bağlantı teknolojisi kullanılarak Başkanlığımız merkez teşkilatıyla birleştirilmesi çalışmalarına başlanmıştır.
- Bilişim sistemlerimizin güvenlik altyapısını güçlendirmek ve dış firewall cihazının yükünü azaltmak amacıyla, lisans süreleri dolan eski firewall cihazı üzerinde konfigürasyonlar yapılmış ve iç firewall olarak kullanılmaya başlanmıştır.
- Başkanlığımız veri merkezi ünitelerinin bakım ve güncelleme çalışmaları nedeniyle yaşanabilecek aksaklıklardan sistem yönetiminin doğrudan etkilenmemesi için Kurumumuz ağından izole yeni bir test ortamı oluşturulmuştur.

Bütçeye Dair Faaliyetler

- 2020-2022 Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu’nda verilen ödeneklerin kullanılabilmesi için Ayrıntılı Harcama Programı (AHP) hazırlanarak Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına gönderilmiştir.
- Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun gereği Başkanlığımızın aylık nakit talepleri, Hazine ve Maliye Bakanlığının “Nakit Talep Giriş Sistemi”ne işlenmiştir.

- “Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği” doğrultusunda kaynakların dağıtımı, uygulanan mali politikaların etkileri ile ileriye yönelik politikalar oluşturulması ve karar verilmesinde Başkanlığımızın mali durumu hakkında kapsamlı bilgilerin yer aldığı “2019 Yılı Mali Raporu” hazırlanmış ve web sayfamızda yayınlanmıştır.
- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 30'uncu maddesi gereği, Başkanlığımızın ilk altı aylık bütçe uygulama sonuçları, ikinci altı aya ilişkin beklenti ve hedefler ile faaliyetlerini içeren “2020 Yılı Mali Durum ve Beklentiler Raporu” hazırlanarak web sitemizde yayınlanmıştır.
- Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay’a Verilmesi ve Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar gereği Başkanlığımızın hesapları Sayıştay Başkanlığına gönderilmiştir.
- Merkez Birimlerden gelen kişi borçlarına ilişkin yazılar muhasebe işleminin yapılması için Diyanet İşleri Başkanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğüne gönderilmiştir.
- Başkanlığımızın yönetiminde ve kullanımında bulunan taşınmazların envanterine ve kaydına ilişkin çalışmalar yapılmıştır.
- Harcama birimlerinin Taşınır Kayıt Yönetim Sistemindeki hesaplarının mutabakatının sağlanması için harcama birimleri ve muhasebe birimleriyle irtibata geçilmiş, yazı ve e-posta gönderilerek harcama birimlerine rehberlikte bulunulmuştur.
- Birimlerden gelen revize, aktarma ve yedek ödenek talepleri değerlendirilerek sonuçlandırılmıştır.
- Ödeneklerin dağıtımı yapılarak merkez ve taşra teşkilatımızın ödenek ihtiyaçları karşılanmaya çalışılmıştır.
- Bilgi Yönetim Enformasyon Sistemi (e-Bütçe) üzerinden gerekli kontroller yapılarak harcama birimlerine gerektiğinde resmi yazı, e-posta ya da telefon aracılığıyla rehberlikte bulunulmuştur.
- Basında yer alan Başkanlığımız bütçesiyle ilgili haberlere yönelik hazırlanan bilgi notları Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğimiz ile paylaşılmıştır.
- Görev alanı kapsamına giren soru önergelerine cevaplar hazırlanmıştır.
- Program Bütçe Esaslarına Göre Performans Programı İzleme Rehberi hükümleri doğrultusunda performans göstergelerine ilişkin izleme ve değerlendirme işlemleri yapılmıştır.
- Yatırım projelerine ilişkin izleme ve değerlendirme raporları Kamu Yatırımları Bilgi Sistemine (Ka-Ya) girilmiştir.

- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesinin, Program Bütçe'ye uygun olarak hazırlanmasıyla birlikte personel ödemeleri vb. hususlarla ilgili olarak KBS üzerinde yapılması gereken işlemler hakkında merkez ve taşra harcama birimlerimize rehberlikte bulunulmuştur.
- Personelin maaş, ikramiye, sosyal hak, ek ders ve harcırah ödemeleri ile stajyer öğrencilerin ücret ödemeleri gerçekleştirilmiş ve bu hususlarla ilgili/ilişkili birim ve kurumlarla gerekli yazışmalar yapılmıştır.
- Başkanlığımız bütçesini tasarruf anlayışı içerisinde yönetmek, mali disipline uymak suretiyle kamu kaynağını etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanmak gayesiyle;
  - Masaüstü bilgisayar alımı için müftülüklerden gelen ödenek talepleri değerlendirilerek, Bilgi İşlem Daire Başkanlığı koordinesinde Malzeme Yönetimi ve Satın Alma Daire Başkanlığı işbirliğiyle yerli ve milli Pardus işletim sistemiyle uyumlu tümleşik masaüstü bilgisayar alımları gerçekleştirilmiştir.
  - İbadethane elektrik sayaçlarının tespit ve tefriki işlemlerinin ikmal edilmesi için gerekli çalışmalar yapılmıştır.
  - Taşradan gelen ödenek taleplerini daha etkili ve verimli bir şekilde değerlendirip sonuçlandırmak için Bilgi İşlem Daire Başkanlığı işbirliğiyle “Strateji Geliştirme Başkanlığı Ödenek Talep ve Takip Uygulaması” modülü hazırlanmış olup güncelleme çalışmaları devam etmektedir.
  - Müstakil binada hizmet veren müftülüklerde ısınmak için kullanılan enerji türleri, müftülük hizmetlerinin yürütüldüğü binaların kat sayıları ve bu katların metrekarelerine ilişkin envanter çalışması yapılmıştır. Katı yakıt temini için müftülüklerden gelen ödenek talepleri, hizmet binalarının metrekareleri ve iklim şartları da dikkate alınarak kış mevsimi yaklaşmadan sonuçlandırılmıştır.
  - Başkanlığımız merkez ve taşra birimleri ile yapılan çalışma neticesinde bazı tertiplerdeki ödeneklerin, tenkis işlemleri yapılarak ihtiyacı olan birimlere aktarılması sağlanmıştır.
- 2021 yılı bütçe hazırlık çalışmaları kapsamında;
  - Başkanlığımızın 2021-2023 Yılları Program Bütçe teklifi hazırlanarak program bütçe sistemine girişleri yapılmış ve TBMM'ye teslim edilmiştir.
  - Başkanlığımız tarafından yürütülecek olan faaliyet ve projeler ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren 2021 Yılı Performans Programı hazırlanıp bastırılmış ve TBMM'ye teslim edilmiştir.

- Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'na uygun olarak hazırlanan ve bir yıllık gelir ve harcamaların uygulama sonuçlarını gerekçeleriyle birlikte ortaya koyan taşınır icmal cetvellerini de içeren 2019 Yılı Kesin Hesabı, Hazine ve Maliye Bakanlığına, TBMM'ye ve Sayıştay'a gönderilmiştir.
- Bütçe görüşmelerinde gündeme gelebilecek muhtemel sorular belirlenmiş ve ilgili birimlerin de katkılarıyla bu sorulara cevaplar hazırlanmıştır.
- TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu ile Genel Kurul'da yapılan görüşmelere katılım sağlanmıştır.

İç Kontrol Kapsamında Yapılan Faaliyetler

- Başkanlık merkez birimleri harcamalarının ödeme öncesi ön mali kontrolü yapılmıştır. Bu kapsamda; değeri 1.000.000₺'yi aşan mal ve hizmet alımı ihaleleri, 3.000.000₺'yi aşan yapım işleri ihalelerine ait sözleşme tasarıları, sözleşmeye bağlı periyodik hakedişler, doğrudan temin, açık ihale, pazarlık ve belli istekliler arasında ihale yoluyla satın alma, harcırah vs. ile ilgili 2020 yılında 614 evraka ait ödeme emri belgesinin ön mali kontrolü yapılmıştır.
- Taşra ile merkez harcama yetkilileri (genel müdürler, başkanlar, müftüler ve eğitim merkezi müdürleri) tarafından yöneltilen malî-hukukî nitelikli sorulara mütalaalar verilmiştir. Telefon ve bilgi edinme yoluyla verilen mütalaalar dışında teşkilatımıza yazılı olarak 2020 yılında 322 mütalaa verilmiştir. Yazılı verilen bu görüşlerden genel uygulamaya örnek teşkil edebilecek olanları Strateji Geliştirme Başkanlığı web sayfasında “Mali Mütalaalar” başlığı altında yayımlanarak tüm personelin istifadesine sunulmuştur.

k. Hukuk Müşavirliği

Davalar

- İdari dava

2020 yılı içinde Başkanlığımıza karşı (il ve ilçe müftülükleri dahil) 1.899 adet idari dava açılmış olup Başkanlığımızın taraf olduğu idari davalardan aynı yıl içerisinde 574 adedi İdaremiz lehine, 201 adedi ise aleyhine neticelenmiştir.

- Adli dava

- 2020 yılı içinde Başkanlığımıza karşı (il ve ilçe müftülükleri dahil) 319 adet adli dava açılmış olup, Başkanlığımızın taraf olduğu adli davalardan aynı yıl içerisinde 44 adedi İdaremiz lehine, 15 adedi ise aleyhine neticelenmiştir.

- Müftülüklerimizi ilgilendiren konularla ilgili valilik ve kaymakamlıklara karşı açılan davalar da Müşavirliğimiz avukatlarınca takip edilmekte ve sonuçlandırılmaktadır.
- Başkanlığımız ile diğer kamu kurumlarının taraf olduğu davalarda, Müşavirliğimiz gerekli bilgi ve belgeleri göndererek hukuki yardımda bulunmaktadır.

İcra ve Diğer İşlemler

Bir yargı kararına dayanan borçlarını ve vekâlet ücretlerini zamanında ödemeyenlere karşı Başkanlığımızca ilgili icra daireleri nezdinde icra takibi yapılmaktadır.

Danışmanlık Hizmetleri

- Merkez Birimlerinin 170 mütalaa talebine cevap verilmiştir.
- Müşavirliğimizce 16 protokol ve sözleşme tasarısı incelenerek görüş bildirilmiştir.
- CİMER yoluyla gelen 334 talebe cevap verilmiştir.
- 65 soru önergesi cevabının koordinesi yapılmıştır.
- Çeşitli konular başlıklı 377 adet değişik iş olarak tanımlanan işlemler yapılmıştır.

Mevzuat Çalışmaları

- Cumhurbaşkanlığı Kararları

- 06/04/2020 tarihli 2378 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararıyla Diyanet İşleri Başkanlığınca Düzenlenen Uygulanacak Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar 07/04/2020 ve 31092 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

- Yönetmelikler

- Diyanet İşleri Başkanlığı Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik yürürlüğe konulmuştur.
- 19.02.2013 tarihli 28564 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Hac ve Umre Seyahatleri ile İlgili İşlerin Diyanet İşleri Başkanlığınca Yürütülmesine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik yürürlüğe girmiştir.
- Diyanet İşleri Başkanlığı Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliğinin cami rehberlerinin alım şartlarının düzenlendiği maddesinde değişiklik yapılmasına dair Yönetmelik Taslağı yürürlüğe konulmuştur.

- Yönergeler

- Diyanet İşleri Başkanlığı Reisü'l-Kurralık Müessesesi ile Kıraat İcazet ve Hafızlık Merasimlerine Dair Usûl ve Esaslar Hakkında Yönerge yürürlüğe konulmuştur.
- Diyanet İşleri Başkanlığı Olağan Dışı Durum Yönetimi Hakkında Yönerge yürürlüğe konulmuştur.

- Din İşleri Yüksek Kurulu üyeliğine atanacak aday üyeleri tespitle görevli Aday Tespit Kurulunun teşekkülü ile aday üyelerin tespitine dair usul ve esasların belirlendiği Aday Tespit Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönergede Değişiklik Yapılmasına Dair Yönerge yürürlüğe konulmuştur.
- Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan Hafızlık Eğitimi Daire Başkanlığının görev ve yetkilerinin düzenlenmesi amacıyla Diyanet İşleri Başkanlığı Görev ve Çalışma Yönergesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönerge yürürlüğe konulmuştur.
- 07/05/2020 tarihli ve 342769 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Rehberlik ve Teftiş Yönergesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönerge yürürlüğe konulmuştur.
- 24/06/1010 tarihli ve 429025 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Görev ve Çalışma Yönergesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönerge Taslağı yürürlüğe konulmuştur.
- Strateji Geliştirme Başkanlığı bünyesinde bulunan bazı Daire Başkanlıklarının isimlerinin değiştirilmesine ilişkin olarak Diyanet İşleri Başkanlığı Görev ve Çalışma Yönergesinde gerekli mevzuat değişikliği yapılmıştır.
- 24/01/2017 tarihli ve 2717 sayılı Başkanlık onayı ile yürürlüğe giren Diyanet Evi Yönergesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönerge Taslağı yürürlüğe konulmuştur.

- Genelgeler

- Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü Uygulama Genelgesi yürürlüğe konulmuştur.
- 29/08/2013 tarihli ve 69097877-204-1760 sayılı Aile İrşat ve Rehberlik Büroları Genelgesi yürürlükten kaldırılmıştır.
- 18/09/2015 tarihli ve 65752239-010.06.02-E.40622 sayılı Sığınmacılara Dair Diyanet İşleri Başkanlığı Genelgesi yürürlükten kaldırılmıştır.

1. İç Denetim Birimi Başkanlığı

- 2019 yılından devam eden;
  - Geçici Kur'an kursu öğreticilerinin görevlendirme iş ve işlemleri süreci (2019/Mayıs),
  - Aile irşat ve rehberlik büro faaliyetleri (2020/Şubat),
  - Nikah süreci (2020/Mayıs) konularında sistem/uygunluk denetimi yapmak üzere görevlendirme yapılmıştır.
- Kamu İç Denetim Rehberi doğrultusunda, İç Denetim Yazılımı (İcDen) üzerinden üç yıllık denetim planı (2020-2022 Dönemi İç Denetim Planı) yeniden oluşturulmuş, "2020 Yılı İç Denetim Programı" da bu plan çerçevesinde hazırlanarak makamın onayı ile yürürlüğe girmiştir.

- 2019 yılına ait İç Denetim Faaliyet Raporu hazırlanarak, İç Denetim Koordinasyon Kuruluna Şubat 2020'de gönderilmiştir.
- 2020 Yılı Çalışma Programında öngörülen faaliyetlerin 2 tanesi için görevlendirme yapılmış, denetim süreci devam etmektedir. Diğer faaliyetler daha sonraki programlarda değerlendirilmek üzere ertelenmiştir.
- Planlanan faaliyetlerin çoğu Mart ayında başlayan salgın hastalık covid-19 nedeniyle gerçekleştirilememiştir.

m. Özel Kalem Müdürlüğü

- Başkanlık Makamının randevu işlemleri ile Makamdan havale edilen evrakların bilgisayar ortamında tasnifi ve muhafazası sağlanmıştır.
- 2020 yılı içerisinde Makama gelen ziyaretçiler ile ziyaret konuları tespit edilerek yıl sonu istatistiği çıkarılmıştır.
- Makama resmi ve özel olarak gelen yazı, dilekçe, teşekkür, şikayet, tebrik, davetiye vb. evraklar incelenerek bilgisayar ortamında BELGENET sistemine kaydı yapılmış olup Makamın talimatı doğrultusunda ilgili birimlere zamanında ulaştırılmıştır. Cevaplandırılması gerekenler ise cevaplandırılmış ve muhafaza edilmek üzere dosyalanmıştır.
- 2020 yılında Özel Kalem Müdürlüğüne 2.750 adet evrak gelmiş olup 850 adet evrak yazışması yapılmış ve çeşitli konularda Makamdan 250 adet olur alınmıştır.
- Başkanlık Makamına gelen evrakın konularına göre envanteri çıkarılmıştır. Muhtelif açılış, kutlama, toplantı, konferans, düğün vb. programlar sebebiyle Başkanlığımıza gönderilen davetiyelerden 250 adedine telgraf ve posta ile Sayın Başkan'ın tebrik mesajı; Başkanlığımız personeli ile muhtelif zevatın yakınlarından vefat edenler için de 117 adet taziye mesajı gönderilmiştir.

n. Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

2020 yılında Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği Basın Merkezi tarafından 362 haber yapılarak Diyanet İşleri Başkanlığının web sayfasında yayımlanmış, çeşitli konularda 19 basın açıklaması yapılmış ve 25 adet mesaj yayımlanmıştır. Sosyal medya paylaşımları kapsamında ise Diyanet İşleri Başkanlığı sosyal medya hesaplarından toplam 536 içerik paylaşımı gerçekleştirilirken Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ'ın sosyal medya hesaplarından toplam 377 içerik paylaşımı yapılmıştır.

202 2020 Yılı Faaliyet Raporu

2. Performans Sonuçları Tablosu

Tablo-44: Diyanet İşleri Başkanlığı Performans Bilgisi Tablosu

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2020
Program Adı:	DİN HİZMETLERİ VE YAYGIN DİN EĞİTİMİ
Alt Program Adı:	DİN HİZMETLERİ

Gerekçe ve Açıklamalar

Cami, sosyal ve kültürel içerikli din hizmetleri, dini bilgi üretimi, mushaf ve fetva hizmetleri, hac ve umre hizmetleri, ibadethanelerin desteklenmesi hizmetleri vasıtası ile toplumun dini, manevi ve ahlaki değerlerini canlı tutmak amacıyla, inanç, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işleri yürütme ve ibadet yerlerinin yönetilmesini kapsamaktadır.

Alt Program Hedefi:

Din hizmetlerinde yurt içinde ve yurt dışında toplumun tüm kesimlerine ulaşılması ve etkinliğin artırılması

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2020 Planlanan	2020 YS Gerçekleşme	2021 Hedef	2022 Tahmin
1- Fetva yoluyla hizmet verilen kişi sayısı	Sayı	1.041.187	8.730.186	1.259.837	1.385.820

Göstergeye İlişkin Açıklama: Din İşleri Yüksek Kurulu Fetva Sistemi ve fetva hattından alınan yıllık veriler baz alınmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Fetva hattını arayan kişilerin kayıtları

Verinin Kaynağı: Diyanet İşleri Başkanlığı Bilgi Yönetim Sistemi (DİBBYS)

Sorumlu İdare: DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2020 Planlanan	2020 YS Gerçekleşme	2021 Hedef	2022 Tahmin
2- Halkı aydınlatmaya yönelik düzenlenen şura, konferans, panel, seminer ve istişare toplantısı sayısı	Sayı	17.002	14.147	17.002	17.002

Göstergeye İlişkin Açıklama: Din Hizmetleri Yönetim Sisteminden alınan yıllık veriler baz alınmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: İlgili birimlerce düzenlenerek Din Hizmetleri Yönetim Sistemine kaydedilen şura, konferans, panel, seminer ve istişare toplantısı sayıları dikkate alınmıştır.

Verinin Kaynağı: Din Hizmetleri Yönetim Sistemi (DHYS)

Sorumlu İdare: DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2020 Planlanan	2020 YS Gerçekleşme	2021 Hedef	2022 Tahmin
3- Hutbe ve vaaz sayısı	Sayı	7.029.591	5.839.115	7.029.591	7.029.591

Göstergeye İlişkin Açıklama: Kümülatif olmayan yıllık veriler kullanılmıştır.

Hesaplama Yöntemi: Yıl boyunca yurt içinde verilen vaazlar ile Cuma ve bayram namazlarında verilen hutbeler her bir cami için bir hutbe olarak hesaplanmış ve toplam sayı yazılmıştır.

Verinin Kaynağı: Din Hizmetleri Yönetim Sistemi (DHYS)

Sorumlu İdare: DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2020 Planlanan	2020 YS Gerçekleşme	2021 Hedef	2022 Tahmin
4- İncelenen Kur'an-ı Kerim metni, meali sayısı	Sayı	150	103	160	175

Göstergeye İlişkin Açıklama: Hedefler kümülatif değil yıllıktır.

Hesaplama Yöntemi: Başkanlığımıza incelenmek üzere getirilen Kur'an-ı Kerim ve meallerin ilgili birimler tarafından yapılan kayıtlarının toplamı.

Verinin Kaynağı: Din İşleri Yüksek Kurulu ile Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu kayıtları.

Sorumlu İdare: DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2020 Planlanan	2020 YS Gerçekleşme	2021 Hedef	2022 Tahmin
5- Manevi destek hizmeti ile ulaşılan kişi sayısı	Sayı	500.000	226.041	500.000	500.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: Hedefler kümülatif değildir.

Hesaplama Yöntemi: Hastane, sevgi evleri, huzur evleri, hapisane gibi yerlerde ulaşılan kişi sayıları kullanılmaktadır.

Verinin Kaynağı: Din Hizmetleri Yönetim Sistemi (DHYS)

Sorumlu İdare: DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2020 Planlanan	2020 YS Gerçekleşme	2021 Hedef	2022 Tahmin
6- Yurt dışında faaliyet gösterilen ülkelerde ulaşılan kişi sayısı	Sayı	1.585.902	1.587.451	1.605.902	1.625.902

Göstergeye İlişkin Açıklama: Dış İlişkiler Genel Müdürlüğünün din hizmetleri müşavirlik ve ataşeliklerinden topladığı yıllık veriler baz alınmış ve hedefler buna göre şekillendirilmiştir.

Hesaplama Yöntemi: Yurt dışında faaliyet gösterilen ülkelerde cami, kurs konferans panel vb. yöntemlerle iletişime geçilen kişi sayısı dikkate alınmıştır.

Verinin Kaynağı: Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü kayıtları.

Sorumlu İdare: DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2020 Planlanan	2020 YS Gerçekleşme	2021 Hedef	2022 Tahmin
7- Yurt içinde cami hizmeti ile ulaşılan kişi sayısı	Sayı	26.480.000	28.199.005	26.530.000	26.580.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: İnsan Kaynakları Yönetim Sisteminde yer alan yıllık veriler esas alınmıştır.

Hesaplama Yöntemi: Camiye namaz kılmak, Kur'an eğitimi, dini bilgiler öğrenmek veya diğer sebeplerle gelen kişilerin sayısı dikkate alınmıştır.

Verinin Kaynağı: İnsan Kaynakları Yönetim Sistemi.

Sorumlu İdare: DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri

Faaliyetler	2020 Bütçe	2021 Bütçe	2022 Tahmin
Cami, Sosyal ve Kültürel İçerikli Din Hizmetleri	7.428.005.520	7.981.765.960	8.497.469.470
Bütçe İçi	7.428.005.520	7.981.765.960	8.497.469.470
Dini Bilgi Üretimi, Mushaf ve Fetva Hizmetleri	15.167.000	16.295.000	17.338.000
Bütçe İçi	15.167.000	16.295.000	17.338.000
Hac ve Umre Hizmetleri	7.145.000	7.679.000	8.174.000
Bütçe İçi	7.145.000	7.679.000	8.174.000
İbadethanelerin Desteklenmesi	71.635.000	76.785.000	80.945.000
Bütçe İçi	71.635.000	76.785.000	80.945.000
T O P L A M	7.521.952.520	8.082.524.960	8.603.926.470
Bütçe İçi	7.521.952.520	8.082.524.960	8.603.926.470

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:

Cami, Sosyal ve Kültürel İçerikli Din Hizmetleri

Cami ve mescit hizmetlerinin yönetilmesi ve yürütülmesiyle ilgili iş ve işlemlerin takibi, dini gün ve gecelerde programlar düzenlenmesi ve programların radyo ve televizyonlarda yayınlanmasıyla ilgili iş ve işlemler, cami ve mescitlerde kitaplık/kütüphane oluşturulması ve hizmete sunulması ile ilgili iş ve işlemler, ihtiyaç duyulan camilerde dini danışmanlık bürolarının açılmasıyla ilgili çalışmalar, ramazan ayında yapılan cami hizmetleri, camiye ilgiyi artırmak ve cami hizmetlerini daha etkin ve verimli hale getirmek amacıyla ilgili birim ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde projeler geliştirilmesi, sempozyum, konferans, panel vb. toplantılar düzenlenmesi, cami görevlilerinin mesleki gelişim ve kariyer sistemine göre yetiştirmeleri konusunda yapılan çalışmalar, din görevlilerinin mesleki motivasyonlarını artırıcı çalışmalar, belediye cenaze teşkilatı bulunmayan yerlerde cenaze teçhiz, tekfin ve defin işlerinin yapılması, camiler ve din görevlileri haftası ile ilgili çalışmalar, toplumun milli ve manevi değerlerinin canlı tutulmasına yönelik sosyal ve kültürel içerikli çalışmalar, sosyal yapılanmalar, dini teşekküller ve geleneksel kültürel oluşumlarla ilgili çalışmalar, ramazan ayında yapılan sosyal ve kültürel içerikli faaliyetler, dini bayramların kutlanmasına yönelik faaliyetler, kurban ibadetinin dini hükümlere, sağlık şartlarına ve çevre temizliğine uygun olarak yerine getirilmesi için yapılan çalışmalar, vekâletle kurban kesim faaliyetleri, helal gıda konusunda yapılan çalışmalar, gençlerin manevi gelişimlerine katkıda bulunulması amacıyla yapılacak çalışmalar, geleneksel İslam sanatları ile ilgili farkındalık oluşturucu çalışmalar, gerekli görülen yerlerde diyanet okuma salonları açılması, toplumsal huzuru tehdit eden terör ve şiddet gibi olumsuzlukların önlenmesi hususunda ilgili kurum, kuruluş ve sivil toplum örgütleriyle yürütülecek iş ve işlemler, dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere Başkanlık bütçesinden yapılacak yardımlar ile ilgili işler, dini/milli özel gün ve haftalarda yapılan faaliyetler, namaz vakitleri ile dini günlerin tespit ve ilanı hususunda yapılacak çalışmalar bu faaliyetin içeriğini oluşturmaktadır.

Dini Bilgi Üretimi, Mushaf ve Fetva Hizmetleri

Mushafların, cüzlerin, mealli mushafların ve Kur'an-ı Kerim metinlerinin hatasız ve eksiksiz basım ve yayımını sağlamak üzere kontrol ettikten sonra mühürlenmesi veya onaylanması, hatalı ve noksan olarak basılan veya yayımlanan mushaf ve cüzler ile sesli veya görüntülü Kur'an-ı Kerim yayınlarının tespit edilmesi, kıraat ilmi ile ilgili yapılan çalışmalar, dinî

konularda karar verme, görüş bildirme ve dinî soruları cevaplandırma, dinî konularda yapılan telif, tercüme, inceleme ve araştırmalar, , ihtiyaç duyulan konularda inceleme ve araştırma yapma veya yaptırma, yurt içinde ve yurt dışında İslam dinine mensup farklı dinî yorum çevrelerini, dinî-sosyal teşekkülleri ve geleneksel dinî-kültürel oluşumları inceleme, değerlendirme, bu konularda ilmî ve istişari toplantılar, konferanslar düzenleme, yurt içinde ve yurt dışında İslam dini ile ilgili gelişmeleri, dinî, ilmî faaliyetleri, neşriyatı ve dinî propaganda mahiyetindeki çalışmaların takibi, bunların değerlendirilmesi, basılı, sesli ve görüntülü eserlerin dini bakımdan incelenmesi, din şûrası düzenlenmesi, namaz vakitleri ile dini gün ve gecelerin tespiti, Kur'an-ı Kerim meallerinin incelenmesi ya da incelenmesi için yapılan çalışmalardan oluşmaktadır.

Hac ve Umre Hizmetleri

Hac ve umre ibadetlerinin usulüne uygun, sağlık ve güvenlik içinde, hizmet talep edenlerin hakları korunacak şekilde yerine getirilmesi amacıyla yurt içinde ve yurt dışında gerekli tedbirlerin alınması, bu konulardaki hizmet ve faaliyetlerin düzenlenme, yürütülme ve denetlenmesine yönelik iş ve işlemlerinden oluşmaktadır.

İbadethanelerin Desteklenmesi

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun geçici 6. maddesinde "...toplumun ibadetine açılmış ve ücretsiz girilen ibadethanelere ilişkin aydınlatma giderleri ise Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır." hükmü gereğince ibadethanelerin aydınlatılmasına ilişkin giderleri bu faaliyetten karşılanmaktadır.

Alt Program Adı: YAYGIN DİN EĞİTİMİ

Gerekçe ve Açıklamalar

Dini yayın, dini yüksek ihtisas ve eğitim, yaygın din eğitimi faaliyetleri yoluyla toplumun dini, manevi ve ahlaki değerlerini canlı tutmak amacıyla İslam dininin temel kaynaklarına dayalı sahit ve güncel bilgi ile toplumu din konusunda aydınlatmayı kapsamaktadır.

Alt Program Hedefi:

Yurtiçi ve yurtdışında yaygın din eğitiminin toplumun hizmet talep eden tüm kesimlerine ulaştırılması ve etkinliğin artırılması

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2020 Planlanan	2020 YS Gerçekleşme	2021 Hedef	2022 Tahmin
1- İhtisas, hizmet içi eğitime alınan personel sayısı	Sayı	31.450	56.556	34.800	39.150

Göstergeye İlişkin Açıklama: Eğitim Hizmetleri Yönetim Sisteminden (EHYS) alınan yıllık veriler baz alınmıştır.

Hesaplama Yöntemi: Uzun veya kısa süreli hizmet içi eğitimler ile ihtisas eğitimine alınan personel sayıları dikkate alınmıştır.

Verinin Kaynağı: Eğitim Hizmetleri Yönetim Sistemi (EHYS)

Sorumlu İdare: DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2020 Planlanan	2020 YS Gerçekleşme	2021 Hedef	2022 Tahmin
2- Kur'an kurslarından mezun olup hafızlık sınavında başarılı olanların sayısı	Sayı	11.488	11.862	12.288	12.288

Göstergeye İlişkin Açıklama: Hedefler kümülatif değildir.

Hesaplama Yöntemi: Hafızlık sınavında başarılı olup belge almaya hak kazanan kişi sayısı dikkate alınmıştır.

Verinin Kaynağı: Eğitim Hizmetleri Yönetim Sistemi (EHYS)

Sorumlu İdare: DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2020 Planlanan	2020 YS Gerçekleşme	2021 Hedef	2022 Tahmin
3- Kur'an kursu hizmeti ile ulaşılan vatandaş sayısı	Sayı	4.040.000	1.420.909	4.090.000	4.140.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: Hedefler yıllık olarak verilmiştir, kümülatif değildir.

Hesaplama Yöntemi: Kur'an Kurslarına kayıtlı olan kişi sayısı dikkate alınmıştır.

Verinin Kaynağı: Eğitim Hizmetleri Yönetim Sistemi (EHYS)

Sorumlu İdare: DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2020 Planlanan	2020 YS Gerçekleşme	2021 Hedef	2022 Tahmin
4- Yurt dışına yönelik Türkçe ve yabancı dillerde hazırlanan eğitsel materyal sayısı	Sayı	5	6	5	5

Göstergeye İlişkin Açıklama: Mevcut durum kümülatif verilmiştir. Hedefler yıllıktır.

Hesaplama Yöntemi: Dini Yayınlar Genel Müdürlüğünün hazırlattığı yayın sayısı.

Verinin Kaynağı: Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü kayıtları.

Sorumlu İdare: DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri

Faaliyetler	2020 Bütçe	2021 Bütçe	2022 Tahmin
Dini Yayın Hizmetleri	115.310.400	122.833.540	134.291.094
Bütçe İçi	56.269.000	57.888.000	62.851.000
Bütçe Dışı	59.041.400	64.945.540	71.440.094
Dini Yüksek İhtisas ve Eğitim	157.769.000	167.159.000	177.662.000
Bütçe İçi	157.769.000	167.159.000	177.662.000
Yaygın Din Eğitimi Hizmetleri	2.181.315.440	2.345.721.120	2.494.517.340
Bütçe İçi	2.181.315.440	2.345.721.120	2.494.517.340
T O P L A M	2.454.394.840	2.633.713.660	2.806.470.434
Bütçe İçi	2.395.353.440	2.568.768.120	2.735.030.340
Bütçe Dışı	59.041.400	64.945.540	71.440.094

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:

Dini Yayın Hizmetleri

Toplumu din konusunda aydınlatmak amacıyla gerçek ve elektronik ortamda basılı, sesli ve görüntülü eserler hazırlanması, hazırlanması ve yayımlanması, süreli yayınlar yapımı ve gerektiğinde ücretsiz yayın dağıtma, kütüphane açma, Başkanlığın görev alanı ile ilgili konularda radyo ve televizyon yayını yapma, radyo ve televizyonlarda yayınlanmak üzere programlar hazırlama ve hazırlatma, bu konularda Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu ve diğer yayın kuruluşları ile işbirliği yapma ve gerektiğinde bu amaçla hizmet satın alma, yurt dışında yaşayan vatandaş, soydaş ve İslam dinine mensup topluluklara yönelik değişik dil ve

---

lehçelerde yayınlar hazırlama, hazırlatma ve gerektiğinde bunları ücretsiz dağıtmaya yönelik iş ve işlemlerden oluşmaktadır.

Dini Yüksek İhtisas ve Eğitim

Eğitim programları geliştirme, planlama ve uygulama, bu amaçla eğitim merkezleri açma ve bu merkezlerle ilgili iş ve hizmetleri yürütme, en az lisans düzeyinde dinî yükseköğrenim görmüş olan personelin, Başkanlığın görev alanı ile ilgili konularda hizmet içinde bilgisini artırması ve uzmanlaşması amacıyla dinî yüksek ihtisas merkezleri açmak ve bu merkezlerle ilgili iş ve işlemlerden oluşmaktadır.

Yaygın Din Eğitimi Hizmetleri

Kur'an-ı Kerim okumak, anlamını öğrenmek, hafızlık yapmak, din eğitimi almak isteyenler için kurslar düzenleme ve Kur'an kursları açma, bu kurslarda okuyan öğrenciler için yurt ve pansiyonlar açma ve yönetme, Kur'an kursu, yurt ve pansiyonların iâşe ve ibate ihtiyaçlarının karşılanması gibi iş ve işlemlerden oluşmaktadır.

---

3. Performans Sonuçlarının Değerlendirilmesi

2020 yılı Performans Programı gösterge gerçekleştirme değerleri, sorumlu birimler tarafından 3 aylık dönemler halinde izlenmiştir. Strateji Geliştirme Başkanlığı; performans programını, harcama birimlerinden gelen raporların sonuçlarını konsolide edip, göstergelerin bir yıllık gerçekleştirme değerleri ve hedeflenen değerlere ulaşamayan alanları inceleyip bunların nedenlerini ortaya koyup kendi değerlendirmelerini de ekleyerek nihai hale getirmiştir.

Diyanet İşleri Başkanlığı Performans Programının 2020 yılı verilerinin gerçekleşmeleri değerlendirildiğinde, toplam 11 göstergeden 7 tanesinde hedef aşılmış 4 tanesinde %100'ün altında kalınmıştır. Söz konusu göstergeler üç tanesi vaaz, konferans, panel ve manevi destek hizmetleri gibi vatandaşla yüz yüze yapılması gereken, doğal olarak da 2020 yılında yaşanmış olan ve Dünya genelinde büyük sorunlara neden olan salgın hastalıktan doğrudan etkilenen faaliyetleri kapsamaktadır. Bir tanesi ise tetkik edilen Kur'an-ı Kerim ve meallerin sayısını içeren gösterge olup gelen taleplerle bağlantılıdır. Başkanlığın kendi inisiyatifinde bulunan göstergelerde başarılı olduğu %100'e ulaşamayan göstergelerde ise yukarıda belirtilen nedenlerle gerçekleşen sapmaların makul kabul edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Her ne kadar Başkanlığın kurumsal performans göstergelerinde sapmaya neden olan hususlar doğrudan inisiyatif kullanarak giderilmesi kolay olmayan hususlar olsa da gelecek yıllara yönelik alınabilecek tedbirler ve salgın sürecinin ortaya çıkardığı olumsuzlukların telafisi konusunda ilgili birimlerle görüşmeler yapılmaktadır.

4. Performans Bilgi Sisteminin Değerlendirilmesi

Performans programının izleme ve değerlendirme süreçlerine ilişkin işlemleri, EBYS (Elektronik Belge Yönetim Sistemi) üzerinden birimlerce gönderilen verilerin Strateji Geliştirme Başkanlığı tarafından raporlanması ve değerlendirilmesi şeklinde yapılmaktadır. Faaliyet raporlarının hazırlanması kapsamında, bilhassa performans programının izleme ve değerlendirme sürecine ilişkin tablolar büyük öneme sahiptir. Performans programında yer alan performans hedefleri ve bu hedeflerin gerçekleşme düzeyinin ölçümünü sağlayan performans göstergeleri, izleme ve değerlendirme süreçlerinin temelini oluşturmaktadır. İzleme süreci yılı performans programında yer alan ve harcama birimlerinden gelen üçer aylık performans göstergesi verileri manuel ortamda toplandıktan sonra e-bütçe sistemine girilmesiyle yapılmaktadır. Söz konusu veriler daha sonra Strateji Geliştirme Başkanlığınca değerlendirilerek raporlanmakta ve Strateji Geliştirme Kuruluna arz edilmektedir. Söz konusu değerlendirme raporunda gösterge gerçekleştirmelerinde yaşanan aksaklıkların giderilmesine yönelik bilgilere/tedbirlere açıklama kısmında yer verilmektedir. “Performans Sonuçları Tablosu” ve Performans Programının Değerlendirilmesi” başlıkları altında yer verilmiş olan bilgiler, e-bütçe sistemi üzerinden elde edilen veriler ve söz konusu verilerin birimlerle yapılan değerlendirmeleri baz alınarak hazırlanmıştır. Bu şekilde, toplanan verilerin ve hazırlanan raporların güvenilirliğinin artırılması sağlanmaktadır.

IV. KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A. Güçlü Yönler

- Başkanlığın yurt içinde ve yurt dışında güçlü bir itibara sahip olması
- Köklü bir geleneği olması
- Yaygın bir teşkilat yapısına sahip olması
- Kurumun temsil kabiliyetinin yüksek olması
- Ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapabilmesi
- Din hizmeti çeşitliliğine sahip olduğu için geniş kitlelere ulaşabilmesi
- Toplumun her kesimine yönelik yaygın din eğitimi programlarının bulunması ve toplumda teveccüh görmesi
- Hizmet içi eğitim kapasitesinin giderek artması
- Radyo, TV, dijital ve basılı yayın imkânlarının olması
- Bilgi teknolojisi altyapısının gelişmiş olması
- Hac ve umre hizmetleri aracılığıyla geniş bir kitleye ulaşma imkânının olması

B. İç Kaynaklı Riskler

- Nüfusa göre dağılım açısından personel istihdamının orantılı olamaması
- Hizmet alanlarının bir kısmına yönelik uzman eksikliğinin olması
- Din hizmeti sunan personelin, cami ve Kur'an kursu dışında gösterdiği faaliyetleri periyodik hale getirememesi
- Yetişmiş kalifiye personelin bir kısmının özlük hakları nedeniyle başka kurumlara geçmesi
- Kurumsal aidiyet bilincinin gelişimi konusunda yeterince mesafe kat edilememesi
- Din hizmeti ve yaygın din eğitimi sunan personelin bir kısmında görülen formasyon eksikliği
- Camilerin mevcut haliyle estetik, fonksiyon ve planlama açısından yetersiz olması
- Kamuoyunda tartışılan dini konular hakkında açıklama yapılmasında zaman zaman geç kalınması
- Kişilerin durumuna özel verilen fetvaların istismara elverişli olması
- Dini yayınların toplumun tüm kesimlerine ulaştırılamaması
- Gençliğe yönelik hizmetlerde arzu edilen seviyeye ulaşılamaması

C. Değerlendirme

Yaşadığımız çağın doğru okunması, dinin doğru anlaşılması, toplumun din konusunda aydınlatılması, ortaya çıkan ihtiyaç ve beklentilerin yerinde ve zamanında karşılanabilmesi için Başkanlığımız, merkez, taşra ve yurt dışı teşkilâtı ve nitelikli personeli ile etkin biçimde görevini yerine getirmektedir.

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kurulmasını düzenleyen Anayasanın 136. maddesinde; "milletçe dayanışma ve bütünleşmeyi amaç edinerek özel kanununda gösterilen görevleri yerine getirir" denilerek kurumun toplumsal açıdan işlevine vurgu yapılmıştır. Buradan hareketle 2019-2023 Stratejik Planımızda geçen 5 amaçtan "**Toplumun birlik, beraberlik, barış ve huzuruna katkı sağlamak**" maddesi 1. sıraya alınmıştır. Bu tasarrufumuzda 15 Temmuz 2016 tarihinde doğrudan devlete ve millete karşı yapılan FETÖ/PDY darbe girişiminin de etkisi büyüktür.

Diğer yandan dünyevileşme (çıkar ilişkisinin ön planda olması) problemi, madde bağımlılığı ve zararlı alışkanlıkların toplumu tehdit ettiği, FETÖ ve DEAŞ gibi terör örgütlerinin dini istismar ederek taraftar bulmaya çalıştığı günümüzde, dinin insanları manevi açıdan tedavi edici yönüne daha çok ihtiyaç duyulduğu hususu, paydaş analizinde ortaya çıkan önemli bir sonuçtur. Yani anketlerde vatandaşlarımız bu meselenin önemine dikkat çekmiştir. Bu meyanda 633

sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 1. maddesindeki **“toplumu din konusunda aydınlatmak”** görevimizden mülhem olarak ve dini istismar eden örgütlerin panzehirinin “Kur'an ve Sünnet'e dayalı doğru dini bilgi” olduğu gerçeğinden hareketle, yeni Stratejik Planımızın 2. amacına **“Kur'an ve Sünnet temelinde İslam'ın bir bütün olarak doğru anlaşılmasına katkı sağlamak”** maddesi konulmuştur.

Din hizmetlerini sadece mabet ve ibadetle sınırlı görmeyen Başkanlığımız; yurt içinde il, ilçe, köy ve mezralarda; yurt dışında ise vatandaş, soydaş ve dindaşlarımızın bulunduğu 100'ü aşkın ülkede hizmetlerini ciddiyet ve samimiyetle yürütmekte, dünyadaki bütün Müslümanlarla işbirliği, istişare ve çalışmalar yapmaktadır.

Yaygın din eğitimi kapsamında; Kur'an'ı ezberlemek isteyenlere Hafızlık Eğitimi, muhtelif yaş gruplarına Kur'an okuma kursu ve yaz Kur'an kursu gibi programlar düzenlenmekte, ayrıca ihtiyaç halinde engelli öğrencilere özel eğitimler verilmektedir.

Başkanlığımızın verdiği hizmet ve düzenlediği organizasyonlar ile hem kendisine yurt içinde duyulan güveni artırmakta hem de diğer Müslüman ülke ve topluluklara örnek olmaktadır. Fakat bu hizmetleri yürütürken kendisine ayrılan bütçenin her yıl yaklaşık % 96-97'sinin personel maaş ve prim giderlerinden oluşması (cari gider ve yatırımlar için sadece % 3-4 ayrılması), yönetiminden sorumlu olduğu dini tesislerin mülkiyetinin özel ve tüzel kişilere ait olması, bazılarının onarımında yetkili olmaması, hizmet alanını oluşturan camilerin bir kısmının fiziki yapılarının sosyal ve kültürel hizmet sunmaya elverişli olmaması da yürütülen hizmetleri olumsuz etkilemektedir.

Nüfusa göre dağılım açısından personel istihdamının orantılı olamaması (nüfusun % 75-80'i şehirlerde yaşadığı halde özellikle büyükşehirlerde ve site tarzı yapıların civarında ihtiyaca cevap verecek sayıda cami/Kur'an kursu olmayışı, dolayısıyla din hizmetinin yeterince halka ulaştırılmayışı sonucunu doğuruyor; diğer yandan nüfusu az olsa da köy ve mezralarda din görevlisi bulunması zorunlu gözüküyor, zira ezan okunması, namaz kılınması, Kur'an okunması, düğün, sünnet, cenaze gibi din hizmetleri halkın **temel ihtiyaç mesabesinde talep ettiği bir hizmet** olduğu için burada maliyet hesabı yapılmamaktadır), dini yayınların toplumun tüm kesimlerine ulaştırılmaması, gençliğe yönelik çalışmaların arzu edilen seviyede olmaması, din hizmeti sunan personelin, cami ve Kur'an kursu dışında gösterdiği faaliyetleri periyodik hale getirememesi gibi birtakım risklerin en aza indirilmesi noktasında, Başkanlığımız çalışmalarını yürütmektedir.

V. TEKLİFLER

- FETÖ ve DEAŞ gibi dini istismar ederek kan akıtan örgütlerin eline özellikle gençlerin düşmesini önlemenin, iyi yetişmiş kalifiye din görevlisi eliyle halkın aydınlatılmasıyla ancak mümkün olabileceği gerçeğinden hareketle, Başkanlığın bundan böyle **ilahiyat fakültesi mezunu ve Temel İslam Bilimlerine hakim personel istihdamını daha da artırması gerekmektedir**. Bu nedenle söz konusu fakültelerin kontenjanları bu ihtiyaç dikkate alınarak belirlenmeli ve fakültelerin program geliştirme çalışmalarında din hizmeti alanının ihtiyaçları öncelenmelidir. Hatta kurumumuzda, tercihen fakülteden sonra üstüne Diyanet İhtisas Merkezini bitirmiş olanların sayısı çoğaltılmalı, bunun için **hizmet içi eğitime ayrılan bütçe artırılmalıdır** (Buraya ayrılan pay kurumsal kapasitenin geliştirilmesi, sahih dini bilgi ile verilen hizmetin niteliğinin artması, din istismarının önlenmesi, özetle **toplumsal sorunların çözülmesine daha fazla katkı anlamına gelmektedir**.)
- Ülke genelinde yeni inşa edilen ve henüz kadro verilemeyen cami ve mescitlerin din hizmetlerinin, devlet güvencesi ve kontrolü altında yürütülebilmesi için bu camilere mümkün olan en kısa sürede kadro sağlanmalıdır.
- Cami ve Kur'an kurslarına maddi olarak destek olan dernek/vakıflar üzerinde Başkanlığımızın denetim yetkisinin bulunmaması, din görevlilerimizin çalışma sistemini olumsuz yönde etkilemektedir. Bu nedenle eskiden Bütçe Kanunlarına konulduğu gibi cami/ Kur'an kursu dernek/vakıfların denetim yetkisi, yasal olarak Başkanlık müfettişlerine verilmelidir.
- Ailelerin dinî konulardaki soru ve sorunlarını daha rahat ortamlarda aktarabilmelerini sağlayabilmek için müftülüklerimiz bünyesindeki aile ve dini rehberlik bürolarının sayısı artırılmalıdır.
- Hastane, hapisane, öğrenci yurtları, yaşlı, kadın ve çocuk sığınma mekanları gibi cami dışında hayatın diğer alanlarında (talep edenlere) manevi destek sunan personelin sayısı artırılmalıdır.
- Kurum bütçesinin her yıl yaklaşık % 96-97 si personel giderlerinden oluşmakta, (maaşlar ve prim giderleri) geriye kalan % 3-4 ile hizmetler icra edilmektedir. Yurt içi ve yurt dışında geniş bir coğrafyada yasal görevlerimizi tam anlamıyla ifa edebilmemiz için, personel gideri dışındaki cari giderler ve yatırım ödeneğinin artırılması gerekmektedir.

VI. EKLER

A. EK-1 Mali Hizmetler Birim Yöneticisinin Güvence Beyanı

Mali hizmetler birim yöneticisi olarak yetkim dahilinde;

Bu idarede, faaliyetlerin mali yönetim ve kontrol mevzuatı ile diğer mevzuata uygun olarak yürütüldüğünü, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını temin etmek üzere iç kontrol süreçlerinin işletildiğini, izlendiğini ve gerekli tedbirlerin alınması için düşünce ve önerilerimin zamanında üst yöneticiye raporlandığını beyan ederim.

İdaremizin 2020 yılı Faaliyet Raporunun “III/A. Mali Bilgiler” bölümünde yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu teyit ederim. (Ankara-01.03.2021)

İMZA

Mahmut TÜRK

Strateji Geliştirme Başkanı

B. EK-2 Üst Yönetici İç Kontrol Güvence Beyanı

Üst yönetici olarak yetkim dahilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerin yasalık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları ile Sayıştay raporları gibi bilgim dahilindeki hususlara dayanmaktadır.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim. (Ankara-01.03.2021)

İMZA

Prof. Dr. Ali ERBAŞ

Diyanet İşleri Başkanı

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

2020 Yılı Faaliyet Raporu